

**T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**YEŞİLAY VE TÜRKİYE İÇKİ ALEYHDARI GENÇLER
CEMİYETİNİN ALKOL KARŞITI ÖĞRENCİ
ETKİNLİKLERİ (YEŞİLAY MECMUASININ
AÇIKLAMALI FİHRİSTİ İLE)**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Burak TAŞ**

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL**

TEMMUZ 2025, ERZİNCAN

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

“Yeşilay ve Türkiye İçki Aleydarı Gençler Cemiyetinin Alkol Karşıtı Öğrenci Etkinlikleri (Yeşilay Mecmuasının Açıklamalı Fihristi İle)” isimli **Yüksek Lisans** tezim tarafımda incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim. Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Burak TAŞ

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Ana Bilim Dalı : Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi
Program Adı : Tezli Yüksek Lisans Programı
Tez Başlığı : Yeşilay ve Türkiye İçki Aleydarı Gençler Cemiyetinin
Alkol Karşıtı Öğrenci Etkinlikleri (Yeşilay Mecmuasının
Açıklamalı Fihristi ile)

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının a) Giriş b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam 146 sayfalık kısmına ilişkin 01/07/2025 tarihinde **Turnitin** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı % 4'dür.

Filtrelemeye tırnak içerisindeki alıntılar dahil edilmiştir. Filtrelemede yedi (7) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç tutulmuştur.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 01/07/2025

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL

Öğrenci: Burak TAŞ

KILAVUZA UYGUNLUK

“Yeşilay ve Türkiye İçki Aleydarı Gençler Cemiyetinin Alkol Karşıtı Öğrenci Etkinlikleri (Yeşilay Mecmuasının Açıklamalı Fihristi İle)” başlıklı Yüksek Lisans Tezi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan

Burak TAŞ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL danışmanlığında **Burak TAŞ** tarafından hazırlanan “**Yeşilay ve Türkiye İçki Aleydarı Gençler Cemiyetinin Alkol Karşısı Öğrenci Etkinlikleri (Yeşilay Mecmuasının Açıklamalı Fihristi ile)**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

01/07/2025

JÜRİ:

Danışman : **Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL** (İmza)

Üye : **Prof. Dr. İhsan ÜNLÜ** (İmza)

Üye : **Doç. Dr. Gönül Türkan DEMİR** (İmza)

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun /.... /2025 tarih vesayılı kararı ile onaylanmıştır.

..... /..... /2025

Prof. Dr. Necdet TOZLU

Enstitü Müdürü

**YEŞİLAY VE TÜRKİYE İÇKİ ALEYHDARI GENÇLER CEMİYETİ'NİN
ALKOL KARŞITI ÖĞRENCİ ETKİNLİKLERİ (YEŞİLAY MECMUASININ
AÇIKLAMALI FİHRİSTİ İLE)**

Burak TAŞ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi, Temmuz 2025

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL

ÖZET

Bu araştırmada, 1928-1945 yılları arasında Türkiye’de gelişen alkol karşıtı hareketlerinin öncüsü niteliğindeki Yeşilay Cemiyeti ile bu cemiyetin ülküsünden meydana gelen Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti tarafından organize edilen öğrenci merkezli alkol karşıtı faaliyetler incelenmiştir. Çalışma kapsamında, söz konusu faaliyetlerin hem niteliksel özellikleri hem de örgütlenme biçimleri ortaya konularak bu faaliyetlerin eğitime olan çok yönlü ilişkisi değerlendirilmiştir. Araştırma sürecinde, tarihsel verilerin analizine imkân tanıyan nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda, Yeşilay Cemiyetinin ve Gençler Cemiyetinin ilgili dönemde yayımlamış oldukları “İçki Düşmanı Gazete (Yeşilay Mecmuası)” birincil kaynak olarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonunda, kullanılan kaynakların erişilebilirliğini ve akademik çalışmalara katkısını artırmak amacıyla, Yeşilay Mecmuasının açıklamalı fihristine de yer verilmiştir. Bulgular, Yeşilay Cemiyeti ve Gençler Cemiyeti tarafından organize edilen öğrenci faaliyetlerinin yalnızca alkol karşıtı bir bilinç oluşturmayı hedeflemediğini, aynı zamanda dönemin gençlerine yönelik kapsamlı bir informal eğitim süreci sunduğunu da ortaya koymaktadır. Müsamereler, konferanslar, kongreler, çay davetleri, geziler ile Yeşil Gün ve Üzüm Günü Bayramları gibi etkinlikler aracılığıyla yürütülen bu faaliyetler, cemiyetin dönemin eğitim sistemiyle kurulan çok katmanlı ilişkisini ve informal eğitim bağlamında taşıdığı işlevselliği de gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, Alkol, Dejenerasyon, Eğitim Tarihi, İçki Düşmanı Gazete

**ANTI-ALCOHOL STUDENT ACTIVITIES OF YEŞİLAY AND TURKIYE İCKİ
ALEYHDARI GENÇLER CEMİYETİ (WITH AN ANNOTATED INDEX OF
YESILAY JOURNAL)**

Burak TAŞ

Erzincan Binali Yıldırım University

Graduate School of Social Sciences

Master Thesis, July 2025

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Sena COŞĞUN KANDAL

ABSTRACT

This study examines the student-centered alcohol prevention activities organized by Green Crescent, the pioneering organization of the anti-alcohol movement in Turkey between 1928 and 1945, and Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti (Turkish Temperance Youth League), which was founded based on the ideals of Green Crescent. Within the scope of the study, both the qualitative characteristics and the organizational structures of these activities are explored, and their multifaceted relationship with education is evaluated. The research employs the content analysis method, one of the qualitative research techniques that enables the examination of historical data. In this context, the primary source is Green Crescent Journal, published by Green Crescent and Turkish Temperance Youth League during the relevant period. Additionally, to enhance the accessibility of the sources and contribute to future academic studies, the research includes an annotated index of documents from Green Crescent Journal. The data obtained from the examined documents reveal that the student activities organized by Yeşilay Cemiyeti and Gençler Cemiyeti not only aimed to raise awareness against alcohol but also offered a comprehensive process of informal education for the youth of the period. Activities carried out through events such as ceremonial gatherings, conferences, congresses, tea receptions, excursions, as well as the Green Day and Grape Day celebrations, reveal the association's multi-layered relationship with the educational system of the period and its functionality within the context of informal education.

Keywords: Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, Alcohol, Degeneration, History of Education, İçki Düşmanı Gazete

İÇİNDEKİLER

YEŞİLAY VE TÜRKİYE İÇKİ ALEYHDARI GENÇLER CEMİYETİNİN ALKOL KARŞITI ÖĞRENCİ ETKİNLİKLERİ (YEŞİLAY MECMUASININ AÇIKLAMALI FİHRİSTİ İLE)

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
TEZ ÖZGÜNLÜK SAYFASI.....	ii
KILAVUZA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Hilâl -i Ahdar Cemiyetinin Kuruluşu	8
1.2. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin Kuruluşu	12

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Verilerin Toplanması.....	18
2.2. Verilerin Analizi.....	19
2.3. Literatür Taraması, Tezin Amacı ve Sınırlılıkları	20
2.4. Tezin Yapısı.....	22

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Müsamereleler	23
3.2. Çaylar	53
3.3. Konferanslar	62
3.4. Bayramlar	75
3.4.1. Yeşil Gün Bayramı	75
3.4.2. Üzüm Günü Bayramı	87
3.5. Geziler	93
3.6. Kongreler	98
SONUÇ VE TARTIŞMA	143
KAYNAKÇA.....	147
EKLER	160
ÖZGEÇMİŞ.....	254

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1: 1931-1945 Yılları Arasında Düzenlenen Müsamereler.....	46
Tablo 3.2: 1931-1945 Yılları Arasında Düzenlenen Müsamerelerde Sahnelenen Oyunların Listesi	51
Tablo 3.3: 1942-1943 Çalışma Yılı Zarfında İstanbul Liselerinde Düzenlenen Konferanslar	73

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1: Müsamerede Canlı Tablolar Gösteren Küçükler	26
Şekil 3.2: 23 Mart 1931 Tarihli Müsamereden Bir Kare	26
Şekil 3.3: Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti Temsil Kıyafetleriyle	30
Şekil 3.4: İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyetinden Bir Grup	31
Şekil 3.5: Yeni Nesil Mektebi Anasınıfı Öğrencileri Müsamereden Sonra.....	33
Şekil 3.6: “Bu Yaz Böyle Geçti” Operetini Sergileyen Temsil Heyeti.....	34
Şekil 3.7: İçki Düşmanlarının Verdiği Müsamerede Yavrular	36
Şekil 3.8: İçki Düşmanlarının Verdiği Müsamerede Yavrular	36
Şekil 3.9: Dünkü Temsilden Bir Manzara	38
Şekil 3.10: Fransız Tiyatrosu’ndaki Müsameremizi Şerefliendiren Sayın İstanbululardan Bir Kısım	39
Şekil 3.11: Dünkü Müsamerede Oyunlar Oynayan Çocuklardan Üçü	40
Şekil 3.12: 14 Nisan 1940 Tarihli Müsamereden Sahnede Çocuklar	41
Şekil 3.13: Yeşilay Temsil ve Müzik Kolu.....	42
Şekil 3.14: Dün Temsil Veren Gençler	43
Şekil 3.15: İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaycı Arkadaşlarımızdan Bir Grup.....	44
Şekil 3.16: Her Yıl Muntazaman Hazırlanan Yeşilayın Büyük Müsameresine Kudretli Sanat Kabiliyetleri ile İştirak Eden Şehir Tiyatrosu Aktörleri “İki Efendinin Uşağı” Komedisinde.....	45
Şekil 3.17: Dâhiliye Vekili Mehmet Şükrü Bey ile Yeşil Hilâl ve İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetlerinin Başkanları	55
Şekil 3.18: İkinci kânun [Ocak] 1935 Tarihinde Tokatlıyan Salonlarında Verilen Danslı Çay Etkinliğinden Bir İntiba.....	56
Şekil 3.19: Yeşilay Çayında Bulunanlardan Bir Grup	57

Şekil 3.20: Yeşilay Gençler Birliğinin 16 Birinci Kânun [Aralık] 1936 Çarşamba Günü Tokatlıyan Salonlarında Vermiş Oldukları Çaydan Bir Grup	58
Şekil 3.21: Sayın Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu, Yeşilay Gençlik Şubesi İdare Heyeti Azaları Arasında	61
Şekil 3.22: Mazhar Osman Bey'in Konferansını Dinleyen Gençler	66
Şekil 3.23: İçki Düşmanlığı Mefkuresini Kavrayan Kuleli Gençleri Bir Arada	67
Şekil 3.24: Yeşil Gün Gezintisi Hatıralarından: Büyük Adada	79
Şekil 3.25: Yeşil Gün Gezintisi Hatıralarından: Vapurun Güvertesinde	79
Şekil 3.26: 1934 Yılında Sekizinci Defa Düzenlenen Yeşil Gün Bayramına İştirak Edenlerden Muhtelif Gruplar	83
Şekil 3.27: 1934 Yılında Sekizinci Defa Düzenlenen Yeşil Gün Bayramına İştirak Edenlerden Muhtelif Gruplar 1	84
Şekil 3.28: 1934 Yılında Sekizinci Defa Düzenlenen Yeşil Gün Bayramına İştirak Edenlerden Muhtelif Gruplar 2	84
Şekil 3.29: Türkiye'de Çalışan Hususi Fabrikaların İstihsalât ve Satış Mikdarı	89
Şekil 3.30: Türkiye'de Yapılan İçkilerdeki Alkol Mikdarı	90
Şekil 3.31: İnhisar İdaresinin Mübayaatta Bulunduğu Mıntıkaların Senelik İstihsal Yekunu	90
Şekil 3.32: T.İ.A. Gençler Gezisine İştirak Edenlerden Bir Grup Prof. Fahreddin Kerim ve Yeşil Hilâlden Bahattin Beylerle Beraber	95
Şekil 3.33: Öğle Güneşinin Altında Bahçenin Muhtelif Köşelerine Dağılarak Dönen Çiftlerden Bazıları	96
Şekil 3.34: İçki Düşmanları Kongre Halinde	101
Şekil 3.35: Yeşil Hilâl Cemiyetinin Dünkü Kongresinden Bir İntibaa	102
Şekil 3.36: İçki Aleyhtarlarının Dünkü İçtimai	104
Şekil 3.37: İçki Düşmanları Dün Yeni Kararlar Verdiler	107
Şekil 3.38: Yeşil Hilâl Kongresinden Bir Grup	109

Şekil 3.39: Yeşil Hilâl Gençlik Teşekkülü Dünkü Toplantısında.....	111
Şekil 3.40: Gençlik Yeşil Hilâli Kongresinden Bir Köşe	113
Şekil 3.41: Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Rozeti.....	113
Şekil 3.42: Yeşil Hilâl Merkez Heyeti	116
Şekil 3.43: Gençler Cemiyetinin Kongresinde Bulunanlardan Bir Grup.....	118
Şekil 3.44: Dün Yeşilay Kongresinde Bulunanlar	120
Şekil 3.45: Toplantıdan Bir İntibaa	126
Şekil 3.46: Dünkü Toplantıdan Bir Görünüş	130
Şekil 3.47: Yeşilayın Dün Toplanan Kongresinde Bulunanlar	132
Şekil 3.48: Yeşilay Kongresi Dün Sabah Yapıldı	135
Şekil 3.49: Yeşilayın Dünkü Kongresinde Bulunanlar	136
Şekil 3.50: Yeşilaycılar Dün Yirmi İkinci Kongrelerini Akdetttiler.....	137

GİRİŞ

İçkinin, insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahip olduğu ve ilk olarak çeşitli meyve ve bitkilerin doğal yollarla fermantasyona uğramasıyla oluştuğu düşünülmektedir. Ancak bu sürece dair kesin tarihsel veriler bulunmamaktadır; çünkü tarih insanı alkollü içkilere sahip bir halde bulmuştur.¹

Sözlükte içki kelimesi, “içinde alkol bulunan içecek” olarak tanımlanırken², alkol, “meyve şıraları mayalandırıldıktan sonra damıtma yoluyla elde edilen, çabuk buharlaşan sıvı; damıtma yöntemi ile elde edilen her türlü sarhoşluk verici içki” şeklinde tanımlanmaktadır.³ Türkçeye ve Batı dillerine Arapça “el-kühül (al-kuhl/ال كحل)” kelimesinin karşılığı olarak geçmiştir. Arapçada bu kelimenin ilk kullanımı “göz kapaklarını boyamak için kullanılan ince toz” manasındadır.⁴ Ancak VIII. yüzyılın ortalarında Arap simyacı Câbir bin Hayyân, fermente içkilerdeki bazı maddelerin aktif bileşenlerden ayırıştırılarak elde edilebileceğini fark etmesiyle damıtma yöntemini keşfetmiş; böylece “el-kühül” kelimesi, başlangıçta göze sürülen toz anlamına gelirken, zamanla alkolü ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır. Bu ismin tercih edilmesinin bir diğer nedeni ise Arapçada “kötü ruh/ruh yiyen beden” anlamına gelmesi ve alkolün insanlar üzerindeki olumsuz etkilerinin şeytani bir ele geçirme çağrışımı yapmasıdır.⁵ Alkollü içkiler, diğer bir tabirle ispirotolu içkiler kendi içerisinde iki grupta incelenmektedir: bunlardan ilki damıtılmamış içkiler [bira, şarap, konyak, şampanya vermut likör vb.], ikincisi ise damıtılmamış içkilere göre alkol oranı çok daha fazla olan damıtılmış içkilerdir [rakı, rom, cin, votka, tekila, viski vb.].⁶

Antik dönemlerde bilinen tek sarhoş edici içecekler şarap ve biralardır. Şaraba dair ilk kalıntılar ise Çin'in Henan eyaletine bağlı neolitik bir köy olan Jiahu'da yapılan arkeolojik kazılarda ortaya çıkmıştır. Burada bulunan çanak ve çömlek kavanoz parçalarının emdiği pirinç, üzüm ve bal karışımından oluşan sıvı incelendiğinde, fermantasyona uğramış karışık bir şarabın M.Ö. 7000'li yıllarda üretildiği ortaya

¹ Arthur Harden, *Alcoholic Fermentation* (New York: Longmans, 1914), 1.

² Yaşar Çağbayır, *Ötüken Türkçe Sözlük 2. Cilt* (İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007), 2088.

³ Yaşar Çağbayır, *Ötüken Türkçe Sözlük 1. Cilt* (İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007), 212.

⁴ Jancis Robinson, ed., *The Oxford Companion to Wine* (Oxford: Oxford University Press, 2023), 11.

⁵ Alan Bleakley, *Psychotherapy, the Alchemical Imagination and Metaphors of Substance* (Berlin: De Gruyter, 2023), 221.; Martha Meir Allen, *Alcohol: A Dangerous And Unnecessary Medicine* (New York: G.P. Putnam's Sons, 1944), 10-11.

⁶ “Alkol”, *Meydan Larousse: Büyük Lügat ve Ansiklopedi* (İstanbul: 28 Ekim Yayınları, 1992), 1:330–331.

çıkıştır. Antik Çin’de karışık şarapların dini ritüellerde ve şölenlerde üst sınıf yöneticiler tarafından özel kaplarda tüketildiği görülmektedir. Bu yüzden bu içkilere özel bir statü ve dini anlam yüklendiği Shang Hanedanlığı (M.Ö. 1200-1046) döneminden kalan kehanet yazıtlarından ve arkeolojik buluntulardan anlaşılmaktadır.⁷

Biranın üretimine dair en somut kanıtlardan biri, günümüzde İran’ın Zagros bölgesinde yer alan Godin Tepe’inde M.Ö. 3500’lü yıllarda üretildiğine işaret eden bulgulardır.⁸ Tarih öncesi dönemde biranın önemli bir yer edindiği diğer toplumlarsa Sümer ve Antik Mısır medeniyetleridir. Sümer metinlerinde ve sanat eserlerinde biraya büyük bir yer verilmiştir. Sümer mitolojisinde bira tanrıçası olarak adlandırılan *Ninkasi*’ye atfen M.Ö. 1800 civarında yazılan ilahide bilinen en eski bira tarifi açıklanmıştır.⁹ Antik Mısır medeniyetinde ise halk arasında yoğun bir biçimde tüketilen bira M.Ö. 3500 yılından 642 yılındaki Arap ordularının Mısır’ı fethine kadarki süreçte önemli bir rol almış, fetihle birlikte Mısır’da hâkim olan İslam hukuku gereğince içki tüketimi zamanla azalmıştır.¹⁰ Mısır’da biranın ilk üretimine dair kalıntılar Hanedanlık öncesi döneme (M.Ö. 5500-3100) aittir. Nil nehrinin doğusunda yer alan *Abadiyeh* mezarlıklarında ve Nil nehrinin batı kıyısında bulunan *Naqada* bölgesinde bulunan kavanozlarında bira tortularına rastlanmıştır. Antik Mısır’da bira özellikle asmanın yetişmediği dolayısıyla şarap üretiminin olmadığı bölgelerde ekmekle birlikte tüketilmiş ve ödeme yöntemi olarak da kullanılmıştır.¹¹ Alkole dair bilinen en eski yazılı belgelerden biri olan ve M.Ö. 1550’li yıllarda kaleme alındığı düşünülen Ebers Papirüsü’nde, bira ve şarap tıbbi reçetelerde önerilen maddeler arasında yer almaktadır. Ancak Antik Mısır’da içki kullanımı da sosyal statüye bağlı olmuştur. Bu yüzden toplumun üst tabakasında bulunan kitleler haricindeki insanlar şaraba sağlık gerekçeleriyle dahi ulaşmakta güçlük çekmişlerdir.¹²

⁷ Patrick E. McGovern vd. “Fermented Beverages of pre- and Proto-Historic China”, *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 101/51 (December 21, 2004): 17593–17598.

⁸ Richard W. Unger, *Beer in The Middle Ages and the Renaissance* (University of Pennsylvania Press, 2004), 15.

⁹ Miguel Civil, “A Hymn to the Beer Goddess and a Drinking Song”, içinde *Studies Presented to A. Leo Oppenheim, June 7, 1964* (Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago, 1964), 67-89.

¹⁰ Bkz. Patrick E. McGovern, *Uncorking The Past: The Quest For Wine, Beer, And Other Alcoholic Beverages* (Berkeley: University of California Press, 2009).

¹¹ Ian S. Hornsey, *A History of Beer and Brewing* (Cambridge: Royal Society of Chemistry, 2003), 32-36.

¹² Damian Klop, “Beer as a Signifier of Social Status in Ancient Egypt with Special Emphasis on the New Kingdom Period (ca. 1550–1069 BC): The Place of Beer in Egyptian Society Compared to Wine” (Doktora Tezi, Stellenbosch University, 2015), 98-100.; Stephen Carpenter, vd., *An Interlinear Transliteration and*

İslamiyet öncesi Türk tarihinde içkinin yerini incelediğimizde, Orta Asya’da Ural-Alтай dağları bölgesinde göçebe olarak yaşayan Türk boylarının yoğun derecede kısrak sütünün mayalanmasıyla oluşan kımızı tükettikleri görülmektedir.¹³ Türkçe yazılmış ilk dilbilgisi ve sözlük olma özelliğini taşıyan Dîvân-ü Lûgat-it-Türk’te Kaşgarlı Mahmud, Türklerin Orta Asya’daki tüketim alışkanlıklarına dair de önemli bilgiler sunmaktadır. Bu kitapta kımız haricinde çeşitli tahıllardan yapılan agartgu ve buhum isimli biraya benzer içkilerin tüketildiği ve süciğ, bör, çağır isimli şarapların üretildiği bilgilerine ulaşılmaktadır.¹⁴

Karahanlılar Devleti’nin İslamiyet’i kabulüyle başlayan Türk boylarının İslamlaşma süreci, şüphesiz tüketim alışkanlıklarında da önemli değişikliklere yol açmıştır. Aynı zamanda, Orta Asya bozkırlarından Orta Doğu’ya yönelen göç hareketleri, Türklerin İslam toplumlarıyla daha yakın ilişkiler kurmalarına neden olmuş; bu etkileşimler, zamanla kültürel sentezlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır.¹⁵ Bu dönemde Yusuf Has Hacib tarafından kaleme alınıp Karahanlı hükümdarı Tabgaç Buğra Han’a sunulan Kutadgu Bilig isimli eserde, “Ay Toldı’nın Oğlu Ögdülmiş’le Konuşmasını Söyler” bölümünde verilen öğütlerde içkiden uzak durulmadığı takdirde sebep olacağı olumsuz durumlar belirtilmiştir. Aynı eserin “Ögdülmiş’in Hakana Cevabı” başlıklı bölümünde ise hakanın içkiden uzak durması gerektiği, içki içtiği durumda insanlara kötü örnek teşkil edeceği ve böyle bir hükümdarın halkına yöneticilik yapamayacağına dair öğütler yer almaktadır.¹⁶

Osmanlı İmparatorluğu’nda içki, İslam dininin etkisiyle bazı dönemlerde yasaklanmış ya da kısıtlanmıştır. Alkol karşıtı tutumuyla bilinen ilk Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid olsa da kaynaklarda onun aynı zamanda içki içen ilk padişah olduğuna dair bilgiler de yer almaktadır. Bayezid’in içki içmeye başlamasında eşi, Sırp prensesi Olivera Despina’nın etkisinin bulunduğu düşünülmektedir. Bayezid, Bursa Ulu Cami’nin

English Translation of Portions of the Ebers Papyrus Possibly Having to do with Diabetes Mellitus. (New York: Bard College; Annandale, 1998), 1-22.

¹³ Rudi Mathee, “Alcohol in the Islamic Middle East: Ambivalence and Ambiguity”, *Past & Present*, 222/9 (2014): 107-108.

¹⁴ Ayşegül Demirebulak, “Dîvân-i Lûgat-it-Türk’te Yiyecek ve İçecekler”, *Uluslararası Beşerî ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi*, 4/2 (Aralık 2020): 114-122.

¹⁵ İlber Ortaylı, *Türklerin Tarihi: Orta Asya’nın Bozkırlarından Avrupa’nın Kapılarına* (İstanbul: Kronik Kitap 2022), 154-173.

¹⁶ Yusuf Has Hacib, *Kutadgu Bilig*, çev. Muzaffer Tunçel (Ankara: Sistem Ofset Basımevi, 2019), 127-131, 173-191.

inşası sırasında Emir Sultan ile yaptığı bir görüşmenin ardından içkiyi bırakmış, tövbe etmiş ve şeriat doğrultusunda halkı adaletle yönetmeye karar vermiştir.¹⁷ Osmanlı'da alkol kullanımının ilk defa sınırlandırıldığı dönem II. Mehmed (1444-1446, 1451-1481) dönemidir. Fatih Kanunnamesi gereğince içki içenlere kadılar tarafından akçe ve sopa cezaları verileceği belirtilmiştir. Ancak bu kanuna sadece Müslüman vatandaşlar tabi tutulmuştur. Gayrimüslim vatandaşlar içinse yine Fatih Dönemi'nde yayınlanan Gelibolu Kanunnamesi gereğince Yahudi ve Hristiyanların ürettikleri şarapları izinsiz olarak İstanbul'a sokmaları yasaklanmış ve izinler vergiye tabi tutulmuştur. Aynı kanunname içerisinde gayrimüslimlerin meyhaneler haricinde bir yerde içki satmaları yasaklanmış ve kurallara uymayanların mallarına el konulacağı ve cezalandırılacakları belirtilmiştir.¹⁸ II. Beyazıt dönemi boyunca, Fatih Kanunnamesi'nde belirtilen cezalar aynen uygulanmış ve 1507 yılında çıkarılan içki yasaknamesi ile sancak beylerinden, yasakların etkin bir şekilde uygulanması için kadılara yardımcı olmaları istenmiştir. Ayrıca kadılara, emirlerine karşı gelenlere şeri hükümler çerçevesinde gerekli cezaları vermeleri emredilmiş, bu cezaların uygulanması sırasında ihmalde bulunanların büyük bir acı içerisinde cezalandırılacakları tehditkâr bir dille ifade edilmiştir.¹⁹ I. Selim (Yavuz Sultan Selim) Dönemi'nde içki içenlere uygulanan cezalar II. Mehmed Döneminde olduğu gibi bırakılmış, cezalar tüketenlere iki sopa veya bir akçe olacak şekilde uygulanmaya devam edilmiştir. I. Selim Dönemi'nde yürürlüğe giren kanunname, Beyazıt ve Fatih Kanunnamelerinden farklı olarak, Müslümanların içki üretimini ve satışını kesin bir şekilde yasaklamıştır.²⁰

Osmanlı Devleti'nde, gayrimüslimlerin de dâhil olduğu içki üretiminin ve tüketiminin yasaklandığı, meyhanelerin kapatıldığı ilk dönem, Sultan I. Süleyman'ın (1520-1566) saltanatının sonlarına denk gelmektedir. Sultan Süleyman'ın devrinde alkol

¹⁷ Halil İnalcık, *Has-Bağçede 'Ayş u Tarab* (İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2015), 298.; Tarkan Suçukar, "XV-XVII. Yüzyıl Osmanlı Kaynaklarında Yıldırım Bayezid ve Timur Algısı" (Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, 2014), 103-108, 119-125.

¹⁸ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri* (İstanbul: Fey Vakfı Yayınları, 1990), 349.; Derviş Tugrul Koyuncu, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İçki Üretimi ve Tüketimi* (İstanbul: Selenge Yayınları, 2020), 40-42.

¹⁹ Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri*, 230-234.

²⁰ Koyuncu, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İçki*, 42.

içenlere iki sopa, bir akçe cezası uygulanmaya devam ederken içkili sohbet ortamında içki tüketmeden bulunanlara üç okka veya bir akçe para cezası verilmiştir.²¹

Osmanlı tarihinde içkiye karşı uygulanan en sert ve en kapsamlı önlemler, IV. Murad (1623-1640) Dönemi'nde hayata geçirilmiştir. 1633 yılının Eylül ayında İstanbul'da 20.000 kadar evin ve İstanbul'un beşte birinin etkilendiği yangın neticesinde IV. Murad önce kahvehaneleri kapatmış ve tütünün içilmesini yasaklamıştır.²² İran Seferi öncesinde, 5 Ağustos 1634'te IV. Murad, tütün kullanımını olduğu gibi içki tüketimini de yasaklamış, meyhaneleri yıktırarak yerlerine bekâr erkekler için evler inşa ettirmiştir. Padişah bu yasakları bizzat denetlemiş, kılık değiştirerek halkın arasına karışmış ve yasağı çiğneyenleri ağır cezalara maruz bırakmıştır.²³

XVIII. yüzyıla gelindiğinde ise Sultan III. Ahmed, I. Mahmud ve III. Selim Dönemlerinde içkiye karşı alınan önlemler çerçevesinde meyhaneler kapatılmıştır. Bu önlemlerin en kapsamlısı III. Selim'in saltanatı sırasında görülmüştür. Toplumsal yapının bozulduğu gerekçesiyle 1790 yılında başlayan ve iki yıl kadar süren yasaklar kapsamında bütün imparatorluk topraklarında meyhaneler ve içki ticareti yasaklamıştır.²⁴ Osmanlı Devleti'nde alkollü içkilerden elde edilen vergi gelirleri, devlet bütçesi açısından önemli bir kaynak teşkil etmiştir. Bu gelirden mahrum kalmak istemeyen Osmanlı yöneticileri, XVIII. yüzyılın sonlarına doğru alkollü içkiler vergisini yeniden yürürlüğe sokarak, gayrimüslim azınlıkların kamu düzenini bozmadıkları sürece içki tüketimlerine müdahale etmemiş ve bu tüketimi yeniden serbest bırakmışlardır.²⁵

XIX. yüzyılda Avrupalı devletler ile imzalanan ticari anlaşmalar Osmanlı ile Batılı devletler arasındaki ticari ilişkilerin artmasına yol açmıştır. Bu ticari anlaşmalar ve İstanbul, İzmir, İskenderiye gibi liman şehirlerine Avrupa'dan göçlerin gelmesiyle

²¹ Ahmed Akgündüz, *Kanuni Devri Eyalet Kanunnameleri II* (İstanbul: Fey Vakfı Yayınları, Nisan 1993), 580.; İhsan Erdiçli, "Kanûnî ve II. Selim Dönemi İstanbulu'nda İçki Tüketimine ve Meyhanelere Karşılaştırmalı Bir Bakış", *İçinde VIII. Uluslararası Osmanlı İstanbul'u Sempozyumu Bildirileri* (İstanbul: 29 Mayıs Üniversitesi Yayınları, 2022), 172-173.

²² Muhammet Ünlücan, "IV. Murad'ın İcraatlarında Din ve Siyaset Etkeni" (Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 2006), 98-104.

²³ Meryem Şahin Sungur, "Osmanlı Devleti'nde Sultan IV. Murad ve Dönemi Yenilik Hareketleri (1623-1620)" (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2002), 58-59.; Yeter Öztürk, "XIX. Yüzyıl Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı Devleti'nde İçki ve Yasakları" (Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi, 2017), 28-29.

²⁴ Derviş Tuğrul Koyuncu, "Alcohol Consumption in Ottoman Istanbul According to Zecriye Tax Records: 1792-1828", *Tüketici ve Tüketim Araştırmaları Dergisi*, 11 (2019): 193-199.

²⁵ Cengiz Kırılı, "The Struggle Over Space: Coffeehouses of Ottoman Istanbul, 1780-1845" (Doktora Tezi, The State University of New York at Binghamton, 2000), 58-61.

birlikte liman kentlerinde rom ve şarap tüketimini yoğunlaşmış ve Osmanlı dışındaki tebaaların da meyhaneler açmasına sebebiyet vermiştir. Bu durumun, Anadolu'nun kıyı kentleri dışındaki iç bölgelerinde yaşayan insanların içki tüketim alışkanlıkları üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır.²⁶ Bu yüzyılda artan içki tüketimi ve devletin olumsuz mali durumu neticesinde Tanzimat Dönemi'ndeki ilk düzenleme 1859 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu düzenleme neticesinde ülkede üretilen ve ithal olarak getirilen tüm müskirat ürünleri resm-i mirî ismiyle tek bir kalem altında vergilendirilmeye başlanmıştır. Ülkede üretilen içkiler için %20, ithal edilen içkiler içinse farklı oranlarda vergiler uygulanmıştır. 1861 yılında yayınlanan nizamnamede ise müskirat satışı yapan dükkânlara, iş yeri kirasının %15 oranında vergi getirilmiş ancak bu vergi beş yıl yürürlükte kaldıktan sonra 1866 tarihinde yayınlanan nizamname ile kaldırılmış yıllık kira miktarının %30'u olacak şekilde düzenlenmiştir. Osmanlı Devleti, ihraç edilen içkilerden alınacak vergileri düzenlemek amacıyla 1888 yılında yeni bir nizamname hazırlamış; bu düzenlemeye göre, 200 kıyyeden az olmamak şartıyla ihraç edilen şarapların vergilendirilmesinden Düyun-u Umumiye İdaresi sorumlu tutulmuş ve şarap ihracatından alınan %1 oranındaki vergi kaldırılmıştır. 1320 (1904) yılında yapılan yeni bir düzenlemeyle, resm-i mirî oranı %15 olarak belirlenmiştir. Aynı yıl yayımlanan "Memâlik-i Şâhâne'de İmal Olunan Biralardan Alınacak Resm-i Mirînin Suret-i Tahsili Hakkında" isimli talimatta, ihraç edilecek biraların miktarı üzerinden vergilendirme yapılacağı, denetim yetkisinin Düyun-u Umumiye'ye ait olduğu ve bandrolsüz fıçı ve şişelerin kaçak statüsünde değerlendirileceği hükme bağlanmıştır.²⁷

Bu dönemde Avrupa'daki bilimsel gelişmeler de alkol tüketimi üzerine yeni tartışmaların ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Nitekim XIX. yüzyıl, özellikle Fransız tıbbında alkolizmin kalıtsal bir hastalık olduğu görüşünün güç kazanmaya başladığı bir dönemdir. Bu bağlamda, Benedict-Augustin Morel ve Valentin Magnan'nın çalışmalarında, alkolizmin yalnızca bireysel bir zaaf değil, kuşaklar boyunca aktarılabilen patolojik bir durum olduğunu ispatlamaya yönelik bir takım bilimsel çalışmalar yapmış ve bu savı destekleyecek dayanaklar sunmuşlardır. Morel, "Traité des dégénérescences" (1857) adlı eserinde dejenerasyon kuramını sistemli şekilde ortaya koymuş, bu kuramla alkolün yol açtığı dejenerasyonun bireyin ruhsal ve fiziksel çöküşünün kalıtsal olarak bir

²⁶ Matthee, "Alcohol in the Islamic", 114.

²⁷ Öztürk, "XIX. Yüzyıl Arşiv Belgelerine", 88- 94, 112-138.

sonraki nesle aktarıldığını ileri sürmüştür. Magnan ise alkolün merkezi sinir sistemi üzerindeki tahribatını gözlemleyerek bu sürecin nörolojik temellerini ortaya koymaya çalışmıştır.²⁸ Bu doğrultuda alkolizm, tıbbi söylemler çerçevesinde biyolojik bir tehdit olarak konumlandırılmış; bireylerin hem fiziksel sağlığına hem de neslin devamlılığına zarar verdiği gerekçesiyle, toplumun ve devletin geleceğini tehdit eden ciddi bir sorun olarak değerlendirilmiştir. Bu görüş Fransa ve Almanya’ya eğitim amacıyla giden Türk tıp öğrencileri ve hekimler arasında da kabul edilmiştir. Bununla birlikte, aynı dönemde alkolün toplumların ahlaki yapısını bozan, bireyleri zayıflatarak toplumsal düzeni tehdit eden bir unsur olduğu yönündeki görüşler de yaygınlık kazanmıştır. Bu bağlamda, alkol yalnızca bireysel bir sağlık sorunu olarak değil, aynı zamanda milletin geleceğini tehlikeye atan bir “ahlaki dejenerasyon” aracı olarak değerlendirilmiştir. Ülkenin iktisadi kalkınması, askerî gücü ve nüfus kalitesinin artırılması gibi hedeflerle çelişen bu durum hem hekimlerin hem de siyasi ve sivil aktörlerin söylemlerinde sıkça vurgulanmıştır. Özellikle genç kuşakların alkol alışkanlıklarından korunması, sağlıklı bir nesil yetiştirilmesi idealinin merkezine yerleştirilmiş, içki karşıtlığı, ahlaki ıslah ile millî kalkınma arasında kurulan güçlü bir ideolojik bağ üzerinden meşrulaştırılmıştır.²⁹

²⁸ Daniel Pick, *Faces of Degeneration: A European Disorder, c. 1848-c. 1918* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996): 1-5.; Patricia E. Prestwich, “Drinkers, Drunkards, and Degenerates: The Alcoholic Population of a Parisian Asylum, 1867-1914”, içinde *The Changing Face of Drink: Substance, Imagery, and Behaviour*, eds., Jack S. Blocker ve Cherly Krasnick Warsh (Ottawa: Publications Histoire Sociale, 1997), 116-117.

²⁹ Sena Coşgun Kandal, “Fighting with the Modern Plague: Temperance Movement, Degeneration and Education in Early Republican Türkiye”, *Journal of Social Sciences and Education*, 6/2 (2023): 387-389.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Hilâl -i Ahdar Cemiyetinin Kuruluşu

İçkinin, insan sağlığı üzerindeki olumsuz tesirlerini araştıran bilimsel çalışmaların ilki XIX. yüzyılın ortalarında Amerikan Tabipler Birliğinin de kurucusu olan Dr. Nathan S. Davis tarafından gerçekleştirilmiştir. Dr. Davis, New York City'nin aylık yayınlanan tıp dergisinde alkollü içkilerin tüketiminin insanları güçlendirici, ısıtıcı ve besleyici olduğu yönünde bulunan yaygın evrensel görüşleri yıkan makaleler yayınlamış, bu suretle Avrupa'da ve Amerika Birleşik Devletleri'nde alkolün fizyolojik tesirlerinin bilimsel olarak araştırılmasının temellerini atmıştır.³⁰

Osmanlı Devleti'nde ise sağlık temelli ilk alkol karşıtlığı, 1865 yılında Dr. Mustafa Hami Bey'in kaleme aldığı *Sıhhatnüma-yı Kebir* ve 1896 yılında Besim Ömer Paşa'nın kaleme aldığı *Müskirat ve Mükeyyifat* adlı eserlerle başlamıştır³¹. Bu dönemde Raşit Tahsin, Mazhar Osman, İsmail Hakkı, Boğosyon ve Baha Bey gibi doktorlar hem Besim Ömer Paşa'dan hem de dönemin tanınmış Avrupalı psikiyatristleri Benedict-Augustin Morel ve Valentin Magnan'nın ardılları Auguste Forel ve Emil Kraepelin'den etkilenmişlerdir. Bu etkilenme, anti-alkol hareketlerinin sağlık odaklı bir zemine oturmasını ve sivil toplum örgütleri ekseninde yürütülmesini mümkün kılmıştır.³² Bu doktorların ve öğrencilerinin çalışmalarıyla birlikte 1914 yılında Tababeti Akliye ve Asabiye Cemiyeti kurulmuştur. Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin de kuruluşuna öncü olan bu

³⁰ Harden, *Alcoholic Fermentation*, 11-13.

³¹ Emine Ö. Evered, *Prohibition in Turkey* (Austin: University of Texas Press, 2024), 77.

³² Coşgun Kandal, "Fighting with the Modern", 393.; Fahreddin Kerim ve İbrahim Zati, *Yeşil Hilâl Ne Yaptı ve Ne Yapacak* (İstanbul: Kader Matbaası, 1932), 4.

cemiyet günümüzde Türk Nöropsikiyatri Derneği ismiyle çalışmalarına devam etmektedir.³³

Tababeti Akliye ve Asabiye Cemiyetinin 1920 yılının ocak ayında gerçekleştirilen kongresinde içki ile daha kapsamlı bir mücadele verilebilmesi adına yeni bir cemiyet kurulması kararı alınmıştır. Alınan bu karar doğrultusunda, dönemin şeyhülislamı Haydarizâde İbrahim Efendi'nin himayesinde ve başta Dr. Mazhar Osman olmak üzere dönemin önde gelen aydınlarının girişimleriyle, 23 Şubat 1920 tarihinde Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin kuruluşuna dair resmi izinler alınmıştır. Cemiyetin kuruluş amacı “işretin zararlarını halka anlatmak üzere hutbe ve mev'ızalar tertibi; risale ve makaleler neşri ve sâire gibi terbiye-i fikriyeye hâdim çarelere tevessül etmekten ve saireden ibarettir” ifadesi ile açıklanmıştır.³⁴

Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin kurulduğu dönemde, İngiliz işgal güçlerinin Amerika ve Avrupa'nın çeşitli limanlarından İstanbul'a getirdikleri ispirtolu içkiler aracılığıyla Türk milletinin zihnini ve neslini zehirlemeyi, böylece ulusun siyasi varlığını ve manevi şahsiyetini yok sayarak Türk neslini tehlikeye atmayı amaçladıkları düşünülmüştür. İngiliz kuvvetlerinin gemilerle taşıdıkları binlerce kasa içkiyi Türk gençlerine bedava dağıtarak, işgale karşı olası direnişleri engellemeyi hedefledikleri inancı, alkol karşıtlarını harekete geçirmiştir. Bu endişeyle, alkolün zararlarına karşı mücadele etmek amacıyla Hilâl-i Ahdar Cemiyeti bir araya gelmiştir. Nitekim Cemiyetin kuruluş toplantısını düzenlediği tarih olan 5 Mart 1920'den on bir gün sonra da İngiliz kuvvetleri İstanbul'u ikinci defa resmen işgal etmişlerdir.³⁵

Hilâl-i Ahdar Cemiyeti ilk genel kurul toplantısını 5 Mart 1920 tarihinde İstanbul'da Matbuat Cemiyetinin salonunda gerçekleştirmiştir. Haydarizâde İbrahim Efendi'nin başkanlığında gerçekleştirilen kongreye dönemin ünlü doktorları, edebiyatçıları, bürokratları ve gazetecileri katılım sağlamışlardır. Genel kurulun açılış konuşmasını Hacı Emin Paşa yapmış ardından kürsüye gelen Mazhar Osman Bey ise, Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin amacının içkiye karşı savaş açmak olduğunu ifade etmiş;

³³ Fatih Artvinli, Şahap Erkoç ve Fulya Kardeş, “Two Branches of the Same Tree: A Brief History of Turkish Neuropsychiatric Society (1914-2016)”, *Noro Psikiyatr Ars*, 54/4 (December 2017): 364-371.

³⁴ Serkan Erdal, Hasan Demirci ve Pir Murat Sivri, *Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Türkiye'de İçki ile Mücadele ve Hilâl-İ Ahdar Cemiyeti (1908-1927)* (İstanbul: Kitabevi, 2019), 43-45.

³⁵ Fahreddin Kerim ve İbrahim Zati, *Yeşil Hilal Ne Yaptı*, 3-7.; Fahreddin Kerim Gökay, “Yeşilay Nasıl Doğdu, Nasıl Gelişti?”, *Yeşilay*, 485 (Nisan 1974): 7.

içkinin hem bireyin bedensel ve ruhsal sağlığına hem de topluma verdiği zararları açıklamıştır. Yapılan konuşmaların ardından idare heyeti seçimlerine geçilmiş, Fahri Başkanlık görevine Haydarizâde İbrahim Efendi, Başkanlığa Hacı Emin Paşa, İkinci Başkanlığa Mazhar Osman ve Hüseyin Kazım Beyler, Umumi Kâtipliğe ise Şükrü Hazım Bey seçilmiştir.³⁶

Türkiye’de alkol karşıtı hareketlerin gelişiminde en önemli olaylardan birisi 28 Nisan 1920 tarihinde Trabzon Mebusu Ali Şükrü Bey tarafından Büyük Millet Meclisine sunulan³⁷ Men-i Müskirat Kanunu’dur.³⁸ 14 Eylül 1920’de 22 sayılı kanunla kabul edilen içki yasağı gereğince her türlü içkinin üretilmesi, tüketilmesi ve ithal edilmesi yasaklanmış ve alkolün yalnızca sağlık sebepleri gerekçe gösterilerek tüketilebileceği ve bu sürecin Sıhhiye Vekaleti tarafından kontrol edileceği kararlaştırılmıştır. Yasa, 1920 yılında kabul edilmiş olsa da İstanbul’da ilk kez 9 Aralık 1923 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 9 Nisan 1924 tarihinde yayınlanan kanunla içki yasağı iptal edilmiş, 22 Mart 1926 tarihinde ise tamamen yürürlükten kaldırılmıştır.³⁹ İçki yasağının gündeme geldiği tarihten itibaren kanunlaşması için destek veren Hilâl-i Ahdar Cemiyeti, yasanın yürürlükten kaldırılmasına itiraz etmiştir. Cemiyet, yasağın uygulandığı dönemde alkol tüketiminin tamamıyla bitmese de en azından insanların halka açık alanlarda ve meyhanelerde içki içmek yerine vakitlerini ailelerinin yanında geçirmelerine vesile olduğunu ve yine bu dönemde cinayet ve asayiş olaylarında azalmalar görüldüğünü gerekçe göstererek kanunun kaldırılmasına karşı durmuştur. Cemiyet, kanunun fiilen devam etmemesine tepki göstermiş olsa da dönemin hükümeti ekonomik kaygılardan dolayı yasağın iptal edilmesi kararını almıştır. Yasağın iptali ile cemiyet, içki aleyhinde

³⁶ Cihat Tanış, *Hilal-i Ahdar Cemiyeti (Yeşilay) Kuruluşu Gayesi ve Yayın Organı (1920-1929)* (Ankara: Akademisyen Kitabevi, 2019), 24-31.

³⁷ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre 1, Cilt 4, İçtima Senesi 1, 64. İçtima (13.9.1336 [13.11.1920]).

³⁸ Resmi Gazete, Karar no. 22, Sayı. 4 (28.02.1921). Ayrıca bkz. Onur Karahanoğulları, *Birinci Meclis’in İçki Yasağı ve Men-i Müskirat Kanunu* (İstanbul: Phoenix, 2008).; Uğur Üçüncü, *Milli Mücadele Yıllarında Bir Yasak Denemesi Men-i Müskirat (İçki Yasağı) Kanunu ve Toplumsal Hayata Yansımaları* (Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2012).

³⁹ Canan Balkan, “The Anti-Alcohol Movement in the Early Republican Period in Turkey” (Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, 2012), 35-36.; Murat Arpacı, “Sağlam Nesiller ya da Dejenerasyon: Türkiye’de Alkol Karşıtı Düşünce ve Hareket (1910–1950)”, *Toplum ve Bilim*, 134 (2015): 38- 40.

yürüttüğü propaganda faaliyetlerini arttırma yoluna gitmiş ve bu hususta Hilâl-i Ahdar Mecmuasını yayınlamaya başlamıştır.⁴⁰

2 Şubat 1925 tarihinde yayın hayatına başlayan Hilâl-i Ahdar Mecmuasının kurucusu, cemiyetin de kurucuları arasında da yer alan Dr. Mazhar Osman Bey'dir. Derginin başmuharrirliği görevini ise Fahreddin Kerim Bey üstlenmiştir. Dergi 6. ayına kadar 15 günde bir yayımlanmış, 6. aydan itibaren ise aylık olarak yayımlanmaya devam etmiştir. Toplam 4 cilt yayımlanan dergi 1928 yılının haziran ayına kadar Hilâl-i Ahdar ismini kullanırken cemiyetin isminin değişmesiyle birlikte 1929 yılından itibaren Yeşil Hilâl ismiyle yayınlanmış ve aynı yıl yayın hayatını tamamlamıştır.⁴¹ Derginin çıkış amacı Hilâl-i Ahdarın propagandasını yaymak ve içkinin zararları hakkında toplumu bilgilendirmektir.

Hilâl-i Ahdar Cemiyeti, 1928 yılında gerçekleştirilen dokuzuncu yıllık olağan kongresinde, harf inkılabının yarattığı dilsel dönüşümler doğrultusunda, cemiyetin adının Yeşil Hilâl olarak değiştirilmesi yönündeki teklif kabul edilmiştir. Bu doğrultuda, yeni isim 1929 senesinden itibaren resmi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ancak, 1936 yılının ocak ayında düzenlenen senelik olağan genel kurulda alınan kararla, cemiyetin adı bir kez daha değiştirilmiş ve günümüzde de geçerliliğini koruyan Yeşilay ismine ulaşılmıştır.⁴²

Yeşil Hilâl'in 1933 yılında yenilediği nizamnamesinin birinci maddesinde cemiyetin, İstanbul merkezli olarak Yeşil Hilâl Cemiyeti ismiyle faaliyetlerde bulunduğu belirtilmiştir. Cemiyetin gayesi ve vazifesi başlığı altında yer alan ikinci maddede ise cemiyetin maksadının içki mücadelesi olduğu ifade edilmiştir. İkinci maddenin birinci bendinde içkinin zararlarını halka anlatmak üzere konuşmalar ve tartışmalar düzenleneceği, kanunlar dâhilinde broşürler ve makaleler yayınlamak suretiyle eğitimle ilgili destekleyici çözümler geliştirileceği bilgisi yer almıştır. İkinci maddenin ikinci bendinde mekteplerde hıfzıssıhha (sağlık bilgisi) dersinin, küçük sınıflardan itibaren

⁴⁰ Elif Gültekin ve Ahmet Zeki İzgöer, "Hilal-i Ahdar Cemiyetinin Men'i Müskirat Mücadelesi ve Bu Mücadelenin Hilal-i Ahdar Dergisi'ndeki Yansımaları", *Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi*, 29/3 (2021): 401-404.

⁴¹ Ufuk Güzel, "Hilâl-i Ahdar Gazetesinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (1. Cilt)", (Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi, 2022), 2, 14-15.; Fahreddin Kerim, "Karilerimize", *Yeşil Hilâl*, IV/3 (4 Mayıs 1929): 33.

⁴² Arif Çiftci, "Yeşilayın İlk Gençlik Teşkilatının Kuruluşu: Türkiye İçki Aleyhtarı Gençler Cemiyeti", *Yeşilay Dergisi*, 1082 (Mart 2024): 18.

büyük bir önemle öğretilmesi için teşebbüslerde bulunulacağına yer verilmiştir. Aynı maddenin üçüncü bendinde ise alkol bağımlılığına yakalananların hastanelerdeki tedavi süreçlerine müdahil olunacağı ve ilgili hastaların ailelerine yardımlarda bulunulacağı, çocuklarının eğitimleriyle ilgilenileceği; dördüncü bendinde faydalı ve uygulanılabilir çözümlerin kanuni bir dayanak kazanabilmesi için yasama ve yürütme organlarıyla iş birlikleri yaparak hukuki girişimlerde bulunulacağı ifade edilmiştir. İkinci maddenin beşinci ve son bendinde ise içki düşmanlığı kapsamında düzenlenen uluslararası kongrelerde Türkiye’yi temsilen yetkili kimselerin gönderileceği açıklanmıştır. Meclis ve idare heyetinin görevleri başlığı altında yer alan üçüncü maddede ve ilgili bentlerde cemiyet yöneticilerinin sayıları ve ilgili görevleri açıklanmıştır. Umumi Heyet bölümünde yer alan maddelerde (4-13) cemiyete üye olma şartları, genel kurulun düzeni ve nizamname değişikliği mevzuatına dair kurallara yer verilmiştir. İntihabat bölümünde yer alan 14-18. maddelerde cemiyetin yıllık olağan kongrelerinin süreci ve idare heyetinin seçimleri açıklanmıştır. Cemiyetten ihraç bölümünde yer alan 19. maddede herhangi bir üyenin içki içtiği veya cemiyetin amacına aykırı davrandığı durumlarda cemiyetten çıkarılacağı ifade edilmiştir. Aynı bölümün 20. maddesinde ise eğer bir kişinin ihracı gerekiyorsa, idare heyetinde bulunmayan yedi kişilik bir jüri heyetinin oluşturulacağı ve jürinin alacağı karar doğrultusunda ihraçların gerçekleştirileceği belirtilmiştir. Cemiyetin maliyesi bölümünde yer alan 21 ila 23. maddelerde cemiyetin finans düzeni ve azaların yılda bir defa ödedikleri aidat ücreti açıklanmıştır. Nizamnamenin son kısmı olan Lâhika (ek) bölümünde cemiyetin taşra şubelerinin uymaları gereken kurallara yer verilmiştir.⁴³

1.2. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin Kuruluşu

Yeşil Hilâl Cemiyeti 1930’lu yıllara geldiğinde alkol karşıtı hareketin bünyesinde gençlerin daha fazla yer edinebilmeleri adına faaliyetlerde bulunmak istemiş ve bu suretle yeni bir cemiyetin kurulmasına karar vermiştir. Yeşil Hilâl’den ayrı olarak kurulan bu cemiyet, Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti ismiyle 10 İkinci Teşrin [Kasım] 1930 tarihinde İstanbul merkezli olarak kurulmuştur. Cemiyetin gayesi “sağlık, soy ve irade düşmanı içki ve uyuşturucu maddelerle mücadele etmek ve bu ülküyü yayarak, sağlam vücutlu ve sağlam iradeli bir gençliğin yetişmesine çalışmak” olarak açıklanmıştır.⁴⁴ Cemiyetin bir diğer kuruluş gayesi Türk neslini sağlam ve iradeli hale getirmek ve Yeşil

⁴³ *Yeşil Hilâl Cemiyeti Nizamnamesi* (İstanbul: Kader Matbaası, 1933).

⁴⁴ *Yeşilay Gençler Birliği Nizamnamesi*, 1.

Hilâl Cemiyetine yeni azalar yetiştirmektir. Zira cemiyete üye olanlar aynı zamanda Yeşil Hilâl Cemiyetine de üye sayılmaktadırlar. İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin bu amaçlar uğrunda gençlerin beden terbiyelerini sağlayabilmeleri için onlara banyo, spor, jimnastik ve muhtelif hastalıklardan korunma yollarında eğitimler sunabilmek adına gezintiler, müsamereler, konferanslar ve çay partileri düzenleyeceği belirtilmiştir. İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, Yeşil Hilâl gibi fen bilimlerine itimat ederek başta alkollü olmak üzere çeşitli uyuşturucu maddelere karşı mücadele vermeyi ve bu amaç doğrultusunda gençleri cemiyetin bünyesine bulundurmaya hedeflemiştir.⁴⁵

Cemiyetin idare heyeti şu isimlerden oluşmuştur: Fahri Başkanlık Mazhar Osman, Başkanlık Fahreddin Kerim, Başkan Vekilliği Muallim Ahmet, Umumi Kâtiplik Ali Rıza, Umumi Kâtip Vekilliği Mahir, Mecmua Kâtipliği Servet, Veznedarlık Tarık, Beden Terbiyesi Temsilciliği Ahmet Şevket Bey. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetini gençlerden oluşan idare heyetinin yöneteceği, yalnızca cemiyet başkanının gençler arasından değil Yeşil Hilâl ile irtibat içerisinde kalınabilmesi için Yeşil Hilâl içerisinde yer alan tecrübeli bir isimden seçileceği açıklanmıştır. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, hükümete beyannamesini vermesinin ardından ilk faaliyetini 4 Mayıs 1931 tarihinde Sıhhi Müzede gerçekleştirmiştir. Bu faaliyet ile 200 kadar gencin cemiyete katılım törenleri düzenlenmiş ve üye numaraları takdim edilmiştir. Törenin ardından gençlere müze gezdirilmiş ve müzede bulunan çeşitli hastalıkları temsil eden tablolar izah edilmiştir.⁴⁶

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, yeni üyelerin kabulü ve bu sürecin işleyişini sıkı bir düzen içerisinde yürütmüştür. Bu doğrultuda, cemiyet tarafından “Yeni Aza Kayıt Tarzı ile Girme Merasimi” adlı bir talimatname yayımlanarak üyelik kabul süreci resmî bir çerçeveye oturtulmuştur. Talimatnamenin birinci ve ikinci maddesi şu şekildedir:

1-Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetine aza olmak için cemiyet azasından birinin taktim etmesi ve talibin imzaladığı giriş kâğıdını onun da imzalaması lâzımdır.

⁴⁵ “İçki ve Zehirle Mücadele İçin”, *Vakit*, 9 Mayıs 1931, 1.; “Yeni Bir Cemiyet”, *Cumhuriyet*, 9 Mayıs 1931, 4.

⁴⁶ “İçki Aleyhtarı Gençler”, *Milliyet*, 9 Mayıs 1931, 2.; “İçki ve Zehirle Mücadele İçin”, *Vakit*, 9 Mayıs 1931, 1.

2-Azanın kâğıdı ilk heyti idarede okunur, girmesine karar verildikten sonra, iki ayda bir yapılan tanışma toplantısında giriş merasimi icra edilir.

Üçüncü maddede cemiyetin kendi adına çıkarttığı rozetlerin ve kokartların merasimdeki kullanım biçimleri açıklanmıştır. Bu maddeye göre üyelerin cemiyete giriş yıllarına göre hangi renk kokartlar takabilecekleri belirtilmiştir. Dördüncü maddede ise yeni üye merasimlerinde uygulanan kortej düzeni detaylı bir biçimde açıklanmıştır. Merasimde bulunan tüm azalar sağ kollarını uzatır biçimde beklerken cemiyete yeni katılacak olan genç azalar yeminlerini ettikten sonra hüviyet varaklarını alır ve kokartlarını takarak süreci tamamlarlar. İlgili yeminin metni şu şekildedir:

Yaşadığım müddetçe uyuşturucu zehirleri, hekim reçetesile ilâç olarak müstesna olmak şartıyla hiç bir suretle kullanmayacağıma, cemiyetime ve mefkûreye daima bağlı kalacağıma, gittiğim yerlerde bu gaye etrafında çalışacağıma şeref ve namusum üzerine yemin ediyorum. Bu yeminimden dönersem şerefsiz bir insan olacağım.⁴⁷

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti 1933 yılının ocak ayından itibaren *İçki Düşmanı Gazete* isimli mecmuasını aylık olarak yayınlamaya başlamıştır. Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin fikirlerini ve propagandasını yapmak üzere yayınlanan dergi, Ocak 1937 tarihli 49. sayısına kadar kuruluş ismini kullanmaya devam etmiş, bu sayısından itibaren “Yeşilay Mecmuası” ismiyle yayınlanmaya başlamıştır.

Derginin kapak sayfasında sahibinin ve başyazarının Fahreddin Kerim Bey olduğu ve yazı işleri müdürünün ismi yer almaktadır ve derginin içerisinde içki düşmanlığı fikirlerinin yayılabilmesi için sağlık ve hayat bilgileriyle toplumsal ve ilmi sahadaki yazıların yayınlanacağı belirtilmiştir.⁴⁸ Derginin ilk makalesi Fahreddin Kerim tarafından yazılmış olan “yolumuz” isimli metindir. Metin içerisinde gazetenin gayesi şu şekilde açıklanmıştır:

Gazetemiz bir mefkure gazetesidir. Bu mefkurenin adı “İçki düşmanlığı”dır. Mesaimiz yarınki nesil kadar bugün yaşayanlar içinde faydelidir. Alkolün vücut dahilinde yaptığı fenalıkları etraflı bir şekilde izah edeceğiz.. Sağlık ve hayat bilgilerine ait yazılar bulunduracağız. Bilhassa halk hıfzıssıhhasına ayrı bir

⁴⁷ Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Çalışma ve Yeni Aza Kayıt Tarzı ile Girme Merasimi Talimatnamesi (-: Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, -).

⁴⁸ *İçki Düşmanı Gazete*, I/1 (İkinci kanun [Ocak] 1933): 1; *Yeşilay*, V/49 (İkinci kanun, 1937): 1.

*kıymet vereceğiz. Okuyucularımızdan göreceğimiz yardım bizim için en büyük kuvvet olacaktır.*⁴⁹

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 8 İkinci Teşrin [Kasım] 1936 tarihinde düzenlediği VI. Yıllık Kongresi'nde Mükib Kutadgu Bey, Yeşilay Cemiyetini örnek göstererek, Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin de dil devrimine ayak uydurarak isminin Türkçeleştirilmesini talep etmiş ve cemiyetin yeni isminin “Yeşilay Gençler Birliği” olması için oylama yapılmasını talep etmiştir. Kongrede yapılan oylama neticesinde oy birliğiyle cemiyetin isim değişikliği talebi kabul edilmiş ve bir süre sonra resmi olarak Yeşilayın bünyesine girmiştir.⁵⁰

Yeşilay Gençler Birliğinin 20 İkinci Teşrin [Kasım] 1937 tarihinde düzenlediği VII. Yıllık Kongresi'nde Mukib Kutadgu Bey'in yeni bir nizamname hazırlanması hakkında verdiği teklifin umumi heyet tarafından kabulü neticesinde yeni nizamname tasarısını hazırlamak üzere bir heyet kurulmuştur. Heyetin hazırlamış olduğu nizamnamenin müzakere ve kabulü için 26 Mart 1938 tarihinde Eminönü Halkevi salonunda olağan dışı kongre toplanmış ve ilgili nizamname kabul edilmiştir.⁵¹ Nizamnamenin birinci bölümünde olan Ana Hatlar kısmında yer alan ikinci, üçüncü ve dördüncü maddeler şu şekildedir:

2- Cemiyet, Yeşilayın Gençlik kısmını teşkil eder. Bu itibarla her üye, aynı zamanda, Yeşilayın da üyesidir.

3- Cemiyetin gayesi sağlık, soy ve irade düşmanı içki ve uyuşturucu maddelerle mücadele etmek ve bu Ülküyü yayararak, sağlam vücutlu ve sağlam iradeli bir gençliğin yetişmesine çalışmaktır.

Cemiyet, bu gayesine ilerlerken, mekteplerde Teşvikçi heyetleri bulundurarak mesai ve propaganda sahasını genişletir. Cemiyetin Ülküsünü yayan bir gazetesi bulunur. Ayrıca Yurdun muhtelif yerlerindeki gazetelere yazılar gönderilir; her yıl, konferans, afiş, temsil ve müsamereler gibi, her türlü propaganda vasıtalarile, halka ve bilhassa gençliğe, içki ve uyuşturucu maddelerin fenalıkları anlatılır.

⁴⁹ Fahrettin Kerim “Yolumuz”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/1 (İkinci kanun [Ocak] 1933): 1.

⁵⁰ “Yeşilay Gençler Birliğinin VI ıncı Yıllık Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 1.

⁵¹ *Yeşilay Gençler Birliği Nizamname Projesi* (İstanbul: Kader Basımevi, 1938), 4.

4- Cemiyet, hiç bir suretle siyasetle iştigal etmez.⁵²

Nizamnamenin ikinci bölümünde Cemiyete giriş şartları izah edilmiştir. Beşinci maddede açıklanan şartlar gereği azaların 30 yaşını aşmamış olmaları, 15 yaşını ise bitirmiş olmaları beklenmektedir. Aynı maddenin D bendinde ise gençlerin hiçbir suretle alkollü içki ve uyuşturucu maddeleri kullanmayacağına dair ant içmesi gerektiği yer almaktadır. Aynı bölümde yer alan sekizinci maddede üye kaydının ant içme töreninden sonra yapılacağı açıklanmış ve ilgili törenlerde yeni azaların etmesi gereken yemin yer verilmiştir.⁵³

Nizamnamede “Teşvikçi Heyeti” başlığı IV. bölümde yer almaktadır. Teşvikçiler okullarda Yeşilayı temsil eden üyeler olarak tanımlanmıştır. Bir öğrencinin teşvikçi olabilmesi için en az bir yıldır cemiyete üye olması istenmiş ve bulunduğu mektepteki üyeler tarafından seçilmiş olması gerektiği belirtilmiştir. İlgili bölümün 18. maddesinde teşvikçi öğrencilerin görevleri şu şekilde açıklanmıştır:

- a) Üyelerin Cemiyetle münasebetini temin eder.
- b) Üye sayısının artmasına çalışır.
- c) Taahhüdiyeleri zamanında toplayıp Veznedara veya Muavinine verir.
- ç) Cemiyetin kararlarını üyelere bildirir.
- d) Neşriyatımızın yayım ve satışını temin eder.
- e) Üyelerin dileklerini Umumi Kâtibe bildirir.
- f) Muayyen günlerde Cemiyete gelerek kayıt işlerini takib eder.
- g) Mektebi dahilinde afişlerimizin asılmasını temin eder.
- ğ) Cümhuriyet Bayramında, rozet dağıtma işleri için, mektebinde, icabeden hususlarda çalışır.
- h) Ve Cemiyetin Ülküsünün yayım ile alakadar diğer hususlarda çalışır.⁵⁴

Teşvikçi öğrenciler 18. maddenin H bendinde yer alan çalışma sahası gereğince okul yöneticileriyle iş birliği içerisinde çalışarak cemiyetin okullarında alkol karşıtı

⁵² Yeşilay Gençler Birliği Nizamname Projesi, 5.

⁵³ Yeşilay Gençler Birliği Nizamname Projesi, 6.

⁵⁴ Yeşilay Gençler Birliği Nizamname Projesi, 7-8.

öğrenci faaliyetlerinde kapsamında müsamere ve konferanslar düzenlemesine de yardımcı olmuşlardır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması sürecinde öncelikli olarak araştırmanın konusu ile ilişkisi bulunan birincil ve ikincil kaynaklar tespit edilmiştir. Bu çalışmada birincil kaynak olarak ilgili cemiyetler tarafından yayımlanan İçki Düşmanı Gazetinin (Yeşilay Mecmuası) ilgili dönem içerisinde neşrettiği 156 sayısı kullanılmıştır. İçki Düşmanı Gazetinin ilgili sayılarına Atatürk Kitaplığı ve Beyazıt Devlet Kütüphanesinden erişim sağlanmıştır. Bu yayın her iki cemiyetin de düzenlediği faaliyetleri, propaganda stratejilerini ve cemiyetlerin yönetim biçimlerini doğrudan yansıtan önemli bir belge olma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın temel veri kaynağı olan İçki Düşmanı Gazetinin sayıları içerik analizine tabi tutularak etkinlik türleri, etkinliklerin hedef kitleleri ve eğitimle kurulan ilişkileri spesifik olarak başlıklar altında sınıflandırılmıştır. Ayrıca araştırmanın sonunda İçki Düşmanı Gazetinin erişilebilirliğini artırmak ve çalışmanın akademik alana katkısını pekiştirmek amacıyla, ilgili 156 sayının açıklamalı bir fihristine yer verilmiştir. Bu fihrist, araştırma sürecinde kullanılan kaynakların sistematik biçimde düzenlenmesini sağlamış ve analiz sürecine metodolojik bir bütünlük kazandırmıştır.

Araştırmada ayrıca ilgili dönemde alkol karşıtı hareketi konu alan gazete haberlerden ve cemiyetin önemli isimlerinin yayımlamış oldukları kitaplardan yararlanılmıştır. Özellikle gazeteler, cemiyetin mecmuasında yer alan bilgilerin doğruluğunu teyit etmeye fayda sağlamış, elde edilen verilerin güvenilirliğini arttırmak için kullanılmıştır. Buna ek olarak söz konusu kaynaklar, cemiyetlerin etkinliklerinin tarihsel arka planını daha detaylı biçimde değerlendirilmesine olanak sağlamıştır.

2.2. Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, yazılı, görsel veya işitsel dokümanlarda bulunan içeriklerin sistemli bir biçimde incelenmesini ve çeşitli kavramların veya temaların ortaya çıkardığı yapısal ilişkiler temelinde yorumlanmasını mümkün kılan bir tekniktir.⁵⁵

Bu çerçevede, cemiyetlerin faaliyetlerine ilişkin veriler; “msamerele”, “konferanslar”, “geziler”, “ay davetleri”, “kongreler” ve “bayram kutlamaları” olmak üzere altı ana temada gruplandırılmıştır. Her bir etkinlik türü, içeriğine ve hedef kitlesine göre kullanılan söylemler ve eğitsel boyutları açısından analiz edilmiştir. Analiz sürecinde kullanılan belgelerde bulunan kavramlar, Erken Cumhuriyet Döneminin ideolojik ortamı ve dili dikkate alınarak incelenmiştir, dolayısıyla tarihsel bağlam göz ardı edilmeden değerlendirilmiştir. Ulaşılan verilerde yer alan iletilerin yalnızca dönemsel propaganda aracı olmanın ötesine geçerek genç nesillere yönelik birer informal eğitim aracı olarak da nasıl tasarlandıkları incelenmiştir. Analiz süreci boyunca elde edilen verilerin geçerliliklerini ve güvenilirliklerini arttırmak amacıyla farklı kaynaklar ile karşılaştırmaları yapılmış ve ulaşılan bulguların tutarlılığı değerlendirilmiştir. Bu sayede, veriler tek bir kaynağa bağlı kalınmadan elde edilerek daha ayrıntılı ve objektif bir şekilde değerlendirilmiştir. Özellikle cemiyetlerin mecmuaları ile döneminin gazete haberleri mukayese edilerek ilgili alkol karşıtı etkinliklerin tarihlerinin doğruluğu kesinleştirilmeye çalışılmış ve cemiyetlerin propagandalarını yayması amacıyla neşredilen bu mecmuaların içerikleri, dönemin basın organlarında yer alan haberlerle birlikte değerlendirilmiştir. Böylece hem cemiyetlerin kendi anlatıları hem de bağımsız kaynakların sunduğu bilgiler ışığında olayların daha nesnel bir çerçevede ele alınması sağlanmıştır. Özellikle propaganda amacıyla hazırlanan makalelerde yer alan abartılı ya da tek taraflı anlatımlar, dönemin gazeteleriyle karşılaştırılarak denetlenmiş, böylece alkol karşıtı faaliyetlerin hem tarihsel akışı hem de toplumsal etkileri konusunda daha sağlam ve güvenilir bir bilgi temeli oluşturulmuştur.

⁵⁵ Dilek Alanka, “Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi: Teorik Bir ereve”, *Kronotop İletişim Dergisi* 1, (2024): 78.

2.3. Literatür Taraması, Tezin Amacı ve Sınırlılıkları

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Yeşilay Cemiyetinin kuruluşu ve faaliyetlerine ilişkin sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti üzerine ise nadiren çalışılmıştır. Bu durum, söz konusu cemiyetin kuruluşundan itibaren Yeşilay Cemiyetinin bir alt kolu ya da ona bağlı bir yapı olduğu yönündeki yaygın fakat hatalı kanaatten kaynaklanıyor olabilir.

Bu araştırma 1928 ile 1945 yılları arası ile tarihlendirilmiştir. Bunun temel sebebi ilgili cemiyetlerin Tek Parti Dönemi'ndeki faaliyetlerini derli toplu bir biçimde ortaya koyabilmektir.

1928-1945 yıllarını kapsayan tarihsel sınırlılık dâhilinde alkol karşıtı hareketleri ele alan çalışmalar, genel olarak iki ana eğilim göstermektedir: Bunlardan ilki, Tek Parti Dönemi boyunca yürütülen alkol karşıtı politikaların bütüncül bir analizini sunan araştırmalardır; ikincisi ise bu hareketler içerisindeki belirli bir konuya odaklanan daha tematik çalışmalardır.

Arpacı, “Sağlam Nesiller ya da Dejenerasyon: Türkiye’de Alkol Karşıtı Düşünce ve Hareket (1910-1950)” başlıklı makalesinde 1910 ve 1950 yılları arasında Türkiye’de oluşan alkol karşıtı hareketlerin nasıl bir tarihsel süreçten geçtiğini ve bu süreçte meydana çıkan bilimsel argümanları ortaya koymuştur.⁵⁶ Balkan, “The Anti-Alcohol Movement in the Early Republican Period in Turkey” başlıklı yüksek lisans tezinde 1920-1939 yıllarını kapsayan alkol karşıtı hareketin ulusu inşa etme sürecine bulunduğu etkileri oraya çıkarmıştır.⁵⁷ Çakır, “Cumhuriyet Dönemi’nde İçtimâî Bir Yara: Alkol, Propagandalar, Politikalar (1920-1950)” başlıklı makalesinde 1920-1950 yılları arasında Yeşilay Cemiyetinin, Türkiye’de alkolizmle mücadele konusunda düzenlediği propagandaları ortaya koymuştur.⁵⁸ Erdal, Demirci ve Sivri, “Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e Türkiye’de İçki ile Mücadele ve Hilâl-i Ahdar Cemiyeti (1908-1927)” başlıklı kitaplarında Türk tarihinde içkinin yerini ve Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin kuruluş sürecini ortaya koyarak ve cemiyetin 1927 yılına kadarki faaliyetlerini incelemişlerdir.⁵⁹ Evered ve Evered, “A Geopolitics of Drinking: Debating the Place of Alcohol in Early Republican Turkey”

⁵⁶ Arpacı, “Sağlam Nesiller”, 30-54.

⁵⁷ Canan Balkan, “The Anti-Alcohol Movement”.

⁵⁸ Gül Çakır, “Cumhuriyet Dönemi’nde İçtimâî”, 199-228.

⁵⁹ Erdal, Demirci ve Sivri, *Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e Türkiye’de*.

başlıklı makalelerinde Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki alkol karşıtı hareketi incelerken, bu hareketin tarihsel bağlamı ile Türkiye'nin günümüzde karşılaştığı meseleler arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir.⁶⁰ Georgeon "Ottomans and Drinkers: The Consumption of Alcohol in Istanbul in the Nineteenth Century" başlıklı kitap bölümünde İslam'da alkol yasağı konusunu almış ve bu bağlamda 19. ve 20. yüzyıl İstanbul'unda içki alışkanlıklarının evrildiğini ortaya koymuş, Erken Cumhuriyet döneminde orta sınıfla özdeşleşen kendine özgü bir içki kültürünün ortaya çıkışını incelemiştir.⁶¹ Ayrıca "Rakının Ülkesinde: Osmanlı İmparatorluğu'ndan Erdoğan Türkiye'sine Şarap ve Alkol (14.-21. yüzyıllar)" başlıklı kitabında Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze kadar uzanan süreçte şarap ve alkol tüketimi konusunu kapsamlı bir şekilde ele almıştır.⁶² Gültekin ve İzgöer, "Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin Men'i Müskirat Mücadelesi ve Bu Mücadelenin Hilâl-i Ahdar Dergisi'ndeki Yansımaları" başlıklı araştırmalarında Hilâl-i Ahdar Dergisi'nin tüm yayınlarını inceleyerek Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin içkinin yasaklanma sürecindeki etkisini ve yasağın kaldırılış dönemindeki verdiği tepkileri ortaya çıkarmayı hedeflemişlerdir.⁶³ Güzel, "Hilâl-i Ahdar Gazetesinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (1. Cilt)" başlıklı yüksek lisans tezinde "Hilâl-i Ahdar" gazetesinin 1. cilt transkripsiyonu yapılmış ve gazetenin içeriğinde bulunan yayınlar hakkında bilgiler verilmiştir.⁶⁴ Tanış, "Hilâl-i Ahdar Cemiyeti (Yeşilay) Kuruluşu, Gayesi ve Yayın Organı (1920-1929)" isimli kitabında Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin kuruluş amacını, kurumsal yapısını ve gazetesinin yayın politikalarını ortaya koymuştur.⁶⁵

Bu çalışmanın çıkış noktasını, Coşğun Kandal'ın "Fighting with the Modern Plague: Temperance Movement, Degeneration and Education in Early Republican Türkiye" başlıklı araştırması oluşturmaktadır.⁶⁶ Söz konusu çalışmada Coşğun Kandal, tek parti döneminde Türkiye'de alkol karşıtı hareketin oluşum sürecini ve yürüttüğü faaliyetleri biyolojik ve toplumsal yönleriyle ele almış; bu hareketin formal eğitimle

⁶⁰ Emine Ö. Evered ve Kyle Evered, "A Geopolitics of Drinking: Debating the Place of Alcohol in Early Republican Turkey", *Political Geography*, 50 (2016): 48-60.

⁶¹ François Georgeon, "Ottomans and Drinkers: The Consumption of Alcohol in Istanbul in the Nineteenth Century", içinde *Outside in: On the Margins of the Modern Middle East*, ed. Eugene Rogan (London: I.B. Tauris, 2002), 7-30.

⁶² François Georgeon, *Rakının ülkesinde: Osmanlı İmparatorluğu'ndan Erdoğan Türkiye'sine şarap ve alkol (14. - 21. yüzyıllar)* (İstanbul: İletişim Yayınları, 2023).

⁶³ Gültekin ve İzgöer, "Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin", 398-405.

⁶⁴ Güzel, "Hilâl-i Ahdar Gazetesinin".

⁶⁵ Tanış, *Hilal-i Ahdar Cemiyeti*.

⁶⁶ Coşğun Kandal, "Fighting With The Modern".

kurduğu ilişkileri ve formal eğitime yansıyan yönlerini değerlendirmiştir. Alkolizmin hem bireysel hem de toplumsal dejenerasyonla ilişkilendirildiği bu makale, alkol karşıtı mücadelenin yalnızca bir sağlık politikası değil, aynı zamanda bir toplumsal terbiye ve vatandaşlık projesi olarak kurgulandığını ortaya koymaktadır.

Bu çalışmadan hareketle, mevcut araştırma ise yüzünü informal eğitime dönerek 1928–1945 yılları arasında Yeşilay ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti tarafından düzenlenen öğrenci odaklı alkol karşıtı etkinliklere odaklanmakta ve bu etkinliklerin eğitimle nasıl ilişkilendirildiğini incelemektedir. Böylece, söz konusu cemiyetler tarafından alkol karşıtlığının genç kuşaklar nezdinde nasıl bir söylemle meşrulaştırıldığı, hangi araçlarla aktarıldığı ve eğitimin bu süreçteki dönüştürücü rolü analiz edilmektedir.

Bu bağlamda tez, Türkiye’de içki karşıtı mücadelenin öncü kurumları olan Yeşilay ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetleri’nin 1928-1945 yılları arasında öğrencilere yönelik olarak gerçekleştirdikleri bilinçlendirme faaliyetlerini tarihsel bir çerçevede ele almayı amaçlamaktadır. Çalışma, söz konusu etkinliklerin müsamerelerden konferanslara, gezilerden, bayram kutlamalarına kadar uzanan geniş bir yelpazede alkol karşıtı hareketin genç kuşaklar aracılığıyla toplumun daha geniş kesimlerine ulaştırılmasını hedefleyen birer toplumsal eğitim aracı olarak işlev gördüğünü ortaya koymayı hedeflemektedir.

2.4. Tezin Yapısı

Araştırma, insanlık tarihinde içki tüketiminin gelişimine dair kısa bir girişle başlamaktadır. Bunu takiben, Türk tarihinde içkinin yeri, kullanım biçimleri ve çeşitli dönemlerde uygulanan yasaklar ele alınmıştır. Devamında, Hilâl-i Ahdar Cemiyeti ile Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin kuruluş süreçleri incelenmiş ve Yeşilay Gençler Cemiyetine geçiş süreci açıklanmıştır. Tezin yöntemi aktarıldıktan sonra, Yeşilay ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetlerinin 1928–1945 yılları arasında düzenledikleri alkol karşıtı öğrenci etkinlikleri müsamereler, çaylar, konferanslar, geziler, kongreler ve bayramlar başlıkları altında değerlendirilecektir. Ardından bu etkinliklerin değerlendirilmesi yapılacaktır. Son olarak cemiyetlerin propaganda faaliyetleri kapsamında yayımladıkları İçki Düşmanı Gazetenin (Yeşilay Mecmuası) açıklamalı fihristine yer verilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Müsamereler

Yeşilayın alkol karşıtı harekette en sık kullandığı propaganda biçimlerinden biri müsamereler olmuştur. Bu etkinlikler, Yeşilay ve onun misyonundan doğan Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin yaptığı büyük, genellikle yıllık olarak düzenlenen müsamereler ile bazı okullarda İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetine bağlı öğrenciler/teşvikçiler ya da öğretmenler tarafından düzenlenen daha küçük ölçekli müsamereler olarak iki şekilde gerçekleştirilmiştir.

Müsamereler çoğunlukla sadece gençlere değil, cemiyet üyesi gençlerin ailelerine ve halka da açık şekilde planlanmıştır. Yıllık müsamereler ücretsiz olmakla beraber zaman zaman cemiyet yararına ücretli müsamereler de düzenlenmiştir. Tamamı İstanbul'da düzenlenen müsamerelere çoğunlukla İstanbul valisi gibi üst yönetimden kimseler de davet edilmiştir. Bu katılımlar İçki Düşmanı Gazete ve Yeşilay Mecmuasında vurgulanmış, böylece hem müsamerenin yüksek nitelikte olduğunun altı çizilmiş hem de sonraki müsamerelere katılımın artması sağlamak, müsamerelerin popülerliğini arttırmak amaçlanmıştır. İçki Düşmanı Gazete ve Yeşilay Mecmuasında sıklıkla müsamerelere katılımın çok yüksek olduğu, insanların oturacak yer bulamadığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte yıllık müsamerelere Yeşilayın Umumi Kâtibi Fahrettin Kerim Gökay mutlaka katılım sağlamış ve alkol karşıtı harekete, Yeşilayın bu mücadeledeki çabalarına dair konuşmalar yapmıştır. Dr. İbrahim Zati Öget de müsamerelere mutlaka katılım sağlayan isimlerin başında gelir.

Müsamere programları İstiklal Marşı ile başlar, bazen Cumhuriyet marşları da bu seremoniye dâhil edilir. Ardından Dr. İbrahim Zati gibi cemiyetin önemli isimlerinden biri bir açılış konuşması ile programı başlatır ve Fahrettin Kerim Bey'in konuşması bu

açılışı izler. Programa göre değişmekle birlikte çoğunlukla müzik ve şiir dinletileri, zeybek, Kafkas oyunları gibi dans gösterileri, bazen de monolog gibi farklı etkinliklerle içerik zenginleştirilir. Her müsamerede tiyatro oyunları, piyesler ya da komediler sergilenir, gençler tarafından Yeşilay Marşı söylenir. Ardından cemiyete yeni katılan gençlerin ant törenleri gerçekleştirilir ve gençlere hüviyet varakaları verilir.

Müsamerelerin amacı, alkolün tehlikeleri hakkında eğitim ve bilgilendirme yapmanın yanı sıra toplumu daha geniş bir şekilde mücadeleye dâhil etmektir. Müsamereler, içki hakkında sosyal bilinç oluşturma ve alkol karşıtlığı konusunda özellikle gençler arasında toplumsal farkındalığı artırmada bir araç olarak kullanılmak istenmiştir. Bu sayede, bireysel ve toplumsal düzeyde alkol karşıtı tutumların güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Bununla birlikte genç üye sayısını arttırma ve üye gençler arasında mücadeleye bağlılık duygularını güçlendirip, birlik oluşturma amacı açıkça göze çarpar. Bu amaçla müsamerelerde birtakım ritüeller kullanılmış, gençleri teşvik edecek detaylara dikkat edilmiştir. Bu detaylardan biri müsamerenin sorumluluğunu gençlere vermek olmuştur.

Müsamereler çoğunlukla cemiyetin Gençlik Merkez Heyeti tarafından düzenlenmiş, söz konusu heyet önceden yapılan toplantılarla ayrıntılı bir şekilde programları hazırlamakla görevlendirilmiştir. Gençler, sadece gösteride yer almak değil, müsamerenin yapılacağı gün müsamere alanında hazır bulunmak, Yeşilay bayrağını asmak, alanı yeşil ışıklarla süslemek, gelen misafirleri yerlerine oturtmak gibi görev paylaşımlarıyla organizasyonun her aşamasında aktif rol almış, bir ekip gibi hareket etmişlerdir. Bu sırada yakalarında Yeşilay rozetleri/kokartları kollarında ise pazubentleri bulunur. Eğer müsamere bir okulda, öğretmenler, okul öğrencileri ya da cemiyet teşvikçileri tarafından düzenlenmişse, dergide katılımcılardan büyük bir övgü ile bahsedilmiş, isimleri verilerek onurlandırılmışlardır. Müsamerelerin en önemli amaçlarından biri yeni üyelerin katılımını sağlamak ve alkol karşıtı hareketi gençler arasında yaygınlaştırmaktır.

Müsamerelerde cemiyete katılım bir tören havasında gerçekleşir. Cemiyete üye olacak gençler sahneye çıkarılıp tek tek isimleri okunur. Bu sırada salondakiler ayağa kalkarlar. Sahnedeki gençler “hayatımda ancak hekim ilacı müstesna olmak şartile hiçbir suretle uyuşturucu madde ve zehirler kullanmayacağımı şu muhterem cemiyet huzurunda

şeref ve namusum üzerine vait ve teahhüt ediyorum” sözleri ile yemin edip hüviyet varakalarını alarak cemiyete katılım sağlarlar.

Müsamerelerin gençler arasında dayanışma ve bağlılığı pekiştiren bir yapıda olmasına özen gösterilmiştir. Gençlerin aktif katılımı ve müsamerede sorumluluk almaları, kendilerini Yeşilaya, dolayısıyla alkol karşıtı harekete daha yakın hissetmeleri ve daha güçlü bir topluluk bilinci oluşturmaları amacı ile yapılmış gözükmektedir. Müsamerelerde kullanılan ant töreni, Yeşilay bayrağının çekilmesi gibi ritüeller ya da pazubent, rozet gibi sembollerle gençlerin zihinlerinde bir etki yaratmak, cemiyete bağlılığı arttırmak hedeflenmiştir.

İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin ilk müsameresi, 23 Mart 1931’de saat 15:00’de Tepebaşı Darülbeyti Tiyatrosunda gerçekleşmiştir. Müsamerenin amacı “içkinin mazaratını bilhassa genç mektep talebelerine anlatmak ve bunları tenvir etmek” olarak açıklanmıştır.⁶⁷ Müsamereye katılmaları için İstanbul’da bulunan tüm mekteplere davetiyeler gönderilmiş, bütün mekteplerin idare heyetleri ve talebe mümessilleri müsamereye davet edilmiştir.⁶⁸ Müsamereye Darülfünun, lise ve orta mektep talebeleri ile aileleri katılmıştır. İstiklal Marşı’ndan sonra, İbrahim Zati ve Fahrettin Kerim Beylerin konuşmaları gerçekleştirilmiş, ardından klasik eserler çalınmış, Cumhuriyet Gençler Mahfili tarafından içkinin fenalığını gösteren bir perdelik “Bir Damla Gözyaşı” adlı piyes sahnelenmiştir. Ardından Feyziati Mektebi talebeleri tarafından canlı tablolar gösterilmiş⁶⁹ (Şekil 3.1) ve yine Cumhuriyet Gençler Mahfili tarafından “Radiko, Rodiko” adlı bir perdelik komedi oynanmıştır (Şekil 3.2).⁷⁰

⁶⁷ “İçki Aleyhdarları Müsameresi”, *Yarın*, 19 Mart 1931, 1-3.

⁶⁸ “İçki Aleyhdarları Müsameresi”, *Yarın*, 19 Mart 1931, 1-3.; “İçki Düşmanları Bugün Bir İçtima Yapıyor”, *Vakit*, 23 Mart 1931, 4.

⁶⁹ Canlı tablolardan kasıt “tableau vivant” adı verilen sanatsal bir gösteridir. Tableau vivant, “canlı sahne” veya “canlı resim” olarak tercüme edilebilir. Cemiyetin sonraki müsamerelerinde de karşımıza çıkacak bu gösterinin kökeni orta çağ performanslarına dayanır. Tableau vivant, çoğunlukla oyuncunun bir resim, heykel ya da durumu sahnede canlandırmasıdır. Canlandırma hazırlığı seyirci önünde yapılıp ardından hareketsiz kalınır, sonra başka bir sahne için yine aynı şekilde seyirci önünde hızlıca hazırlanılıp tekrar hareketsiz kalınır. Tableau vivant sahneye sinestezik ve sinerjik bir ifade derinliği kazandırır. John Michael Cooper ve Randy Kinnett, *Historical Dictionary of Romantic Music* (Lanham: The Scarecrow Press, 2013), 629-631.

⁷⁰ “Alkol Aile Saadetinin En Büyük Düşmanıdır”, *Vakit*, 24 Mart 1931, 1-2.; “İçki Düşmanlarının Dünkü Müsameresi”, *Cumhuriyet*, 24 Mart 1931, 1-2.

Şekil 3.1: Müsamerede Canlı Tablolar Gösteren Küçükler

Kaynak: (“Alkol Aile Saadetine En Büyük Düşmanıdır”, *Vakit*, 24 Mart 1931, 1)

Şekil 3.2: 23 Mart 1931 Tarihli Müsamereden Bir Kare

Kaynak: (“İçki Düşmanlarının Dünkü Müsameresi”, *Cumhuriyet*, 24 Mart 1931, 1)

Cemiyetin ikinci kongresi 22 Nisan 1932’de ilk müsamere gibi Tepebaşı Darülbeyti Tiyatrosunda saat 14.00’te yapılmıştır. Müsamere öncesinde İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin senelik kongresi düzenlenmiştir. Mektep müdür, muallim ve talebelerinin davetli olarak katıldığı müsamere İstiklal Marşı ile açılmıştır. Açılışı

Fahrettin Kerim Bey'in, içkinin işgal orduları ile yurda girdiğine vurgu yapan konuşması takip etmiştir. Fahrettin Kerim Bey sahneyi Fen Mektebi ğrencisi Tefik Bey'e bırakmış, Tefik Bey "Gençlik ve Alkol" başlıklı uzun bir nutuk okumuştur. Ardından konservatuar öğrencileri bir konser vermiş, Cumhuriyet Gençler Mahfili tarafından Mücteba Sabahattin Bey'in "Uzun Senelerden Sonra" adlı bir perdelik piyesi sergilenmiştir. Ardından Tarık adında bir ğrenci Mithat Cemal Bey'in "İçme şunu" adlı şiirini okumuştur. şiir dinletisinden sonra Terakkili gençler Yeşil Hilâl Marşı'nı söylemiş, küçükler tarafından miniminiler dansı yapılmış, gençlerin zeybek gösterisinin akabinde müsamere bitirilmiiştir.⁷¹

1933 yılında İçki Düşmanı Gazetenin neşrine başlanması ile diğer etkinlikler gibi msamereleler hakkında da daha detaylı bilgiye sahip oluyoruz. Bununla beraber 1933 yılı İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin msamereleler açısından en aktif yıllarından biridir. Söz konusu yıl cemiyet  müsamere gerçekleştirmiştir. Bunlardan ilki cemiyetin o güne kadar verdiği ve o günden sonra vereceği tüm msamerelelerden daha kapsamlı ve daha canlı olan 6 Mart 1933 tarihli ücretsiz msameredir. Müsamereden önce gazeteye ilanlar verilmiş muallim ve talebeler haberdar ve davet edilmiştir.⁷² Tepebaş Tiyatrosunda düzenlenen müsamereye İçki Düşmanı Gazetede geniş bir yer ayrılmış, müsamere tüm detayları ile aktarılmış ve "her senekinden kalabalık ve parlak" olduğu vurgulanmıştır. Müsamerenin izleyici kitlesinin niteliği de dergide belirtilen meseleler arasındadır. Memleketin tanınmış doktorları, mektep müdür ve hocaları, tanınmış aileleri, yüksek ve orta mektebe mensup gençlerin yanı sıra misafirler arasında İştambul Valisi ve Belediye Başkanı Muhittin Memduh [ştndağ] Bey de bulunmuştur.⁷³ Muhittin Memduh Bey, 1931 ve 1932 msamerelelerinde de Tepebaş Tiyatrosunu cretsiz şekilde cemiyetin kullanımına sunmuş, bu yolla içki karşıtlığına destek olmuştur.⁷⁴ 1934 ve 1936 msamerelelerinde de aynı desteği sağlayacaktır.

Gazetede izleyici sayısının bin beş yüz kişiden fazla olduğu belirtilmiştir. Türk bayrağı ile Yeşil Hilâl bayrağı tiyatro binasına yan yana asılmış ve yeşil ışıklarla alan

⁷¹ "İçki Aleyhdarları Müsameresi", *Milliyet*, 22 Nisan 1932, 4.; "İçki Düşmanı Gençler Kongre Aktettiler ve Bir Müsamere Verdiler", *Milliyet*, 23 Nisan 1932, 2.; "Yeşil Hilal Müsameresi Verildi", *Vakit*, 23 Nisan 1932, 3.

⁷² "Yeşil Hilal Müsameresi", *Vakit*, 1 Mart 1933, 8.

⁷³ Tefik Fikret, "Müsamere İntibaları", *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933): 2.

⁷⁴ Fahrettin Kerim ve İbrahim Zati, *Yeşil Hilal Ne Yaptı*, 10.

süslenmiştir. Gazetede “göğüslerinde zindelik ve saadet timsali Yeşil Hilâl rozet ve kokartları ile kollarında Cemiyet rûmuzunu taşıyan bantlarıyla” misafirleri karşılayan teşrifat heyetinin isimleri nakledilmiş, cemiyet yönetiminin üst düzey isimleri ile görevli gençlerin isimleri bir arada verilmiştir. Yeşil Hilâl yönetiminin bünyesindeki gençlere karşı teşvik edici politikalarından birinin bu ve benzeri şekilde yönetim ve azaları ayırmama, protokol olmadan aile gibi ekip halinde hareket etmeleri olduğu dikkati çeker. Misafirleri, Dr. Zati, Cevat Zekai, Bahattin, Hüseyin, A. Şevket, Fikret, Vecihi, Gazanfer, Tefvîk, Mahir, Niyazi, Hamdi, Mehdi, Numan, Sabahattin, Sabri, Nurülhak, Tarık Ticaret, Tarık Edip, Yusuf, Ahmet, Hakkı, Ömer, Hasan, Muharrem, Vedat Beylerle Nezihe, Saadet, Samiye, Ulay, Meliha Hanımlar teşrifat heyeti olarak karşılayıp yerlerine götürmüşlerdir. İstiklal Marşı’nın ardından Dr. İbrahim Zati Bey açılışı yapmıştır. İbrahim Zati Bey’in konuşmasının ana tema, iktisat mücadelesi kapsamında meyve seferberliği ve meyvelerden alkolsüz içki yapılabilmesi üzerine olmuştur.⁷⁵ İçki Düşmanı Gazete ve Yeşilay Mecmualarında sıklıkla yayınlanan meselelerden biri içki yerine konulabilecek bir alternatif olarak meyve suları ve bunların faydalarıdır. 1932 yılında İbrahim Zati ve Fahrettin Kerim Beyler yayınladıkları bir kitapçıkta bir meyve seferberliği başlattıklarını, bunun iktisadi bir seferberlik olduğunu, Yeşil Hilâl’in içki yerine meyve tüketilmesi için propaganda yapacaklarını açıklamışlardır. Söz konusu kitapçıkta meyvenin faydaları açıklandıktan sonra yurdun bu konudaki zenginliğine değinilmiş, bu konudaki bilimsel eser ve çalışmalardan bahsedilmiştir. Ardından meselenin iktisadi yönü hakkında bilgi verilmiştir. Türkiye’de içki yasağının kaldırılmasının büyük oranda ekonomik sebeplere dayandırıldığı ancak bu kanının yanlış olduğu ispatlanmaya çalışılmıştır. Amerika’daki içki yasağında, bağcılarının ekonomik bir buhran geçireceklerini düşüncelerine rağmen sağlık uzmanlarının ve doktorların meyvenin sağlıklı olduğuna dair yaptıkları yayın ve halk eğitimi neticesinde öncesinden de zengin oldukları vurgulanmıştır. Fahrettin Kerim ve İbrahim Zati Beyler benzer bir uygulama önermişlerdir. Bununla birlikte tüm askeri ve sivil yatılı okullarda yaş ve kuru meyve alımının sağlanmasını talep etmişlerdir. Böylece hem fabrikalar içki yapacak meyve bulamayacak hem de bağcılarının keseleri dolacaktır. Sonuç hem sıhhat hem kazanç olacaktır.⁷⁶ İbrahim Zati Bey’in müsamerede meyve üzerine yaptığı konuşmanın ve

⁷⁵ Tefvîk Fikret, “Müsamere İntibaları”, 2.

⁷⁶ Fahrettin Kerim ve İbrahim Zati, *Yeşil Hilal Ne Yaptı*, 18-24.

konuşmada bahsettiği, cemiyetin “1932’de açtığı iktisat mücadelesi ve meyve seferberliğinin” ana hatları budur. İbrahim Zati Bey konuşmasına şu sözlerle son vermiştir:

*Biz Yeşil Hilalciler öyle bir nesil istiyoruz ki, temiz, sportmen, cesur olsun. Biz öyle bir nesil istiyoruz ki ağzı rakı ile kokmasın. İçerisinde sarhoşluğun sefil gürültüleri yerine saadet civıltıları duyulan mesut bir aile istiyoruz. Biz ne kan ne cinayet istiyoruz. Biz hapishanelerin boşalmasını, cinayetlerin kesilmesini, kanların durulmasını istiyoruz. Söleyiniz haksız mıyız?*⁷⁷

İbrahim Zati Bey’in konuşmasından sonra sahneye Şişli Terakki Mektebi gençleri çıkmış ve Yeşilay bayrağını üzerlerine alarak Yeşilay Marşı’nı söylemişlerdir. Ardından Umumî Kâtip Dr. Fahrettin Kerim Bey uzun bir konuşma yapmıştır. Konuşmanın ardından konservatuar öğrencileri bir konser vermişler, Feyziati Mektebinden anaokulu öğrencileri de dans gösterisi sunmuşlardır.⁷⁸

1933 yılı başında İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin bünyesinde bir temsil heyeti kurulmuştur. Bu heyetin amacı müsamerelerde yapılacak piyes ve tiyatroları hazırlamak ve bunlarda rol almaktır. Daha önce belirtildiği üzere 1931 ve 1932 müsamerelerinde oyunlar Cumhuriyet Gençler Mahfili tarafından sahnelenmişti. 1933’ten sonra bu görev İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyetine geçmiştir. 1937’ye kadar müsamerelerdeki temsiller çoğunlukla bu temsil heyetince yapılmıştır. 1937’den sonra ise temsil heyeti zaman zaman karşımıza çıkmakla beraber müsamerelerdeki komedi ve piyeslerin genellikle Halkevleri Temsil Heyetler/Kolları tarafından sahnelendiği görülür.

1933 müsameresi İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyetinin ilk gösterisi olmuştur. Gençler, cemiyet üyelerinden Mahir Gündüz tarafından kaleme alınan ve Nurullah Kazım tarafından sahneye konulan “Bir Kadeh Daha” isimli üç perdelik piyesi oynamışlar, oyunda yer alan üyelerin isimleri gazetede büyük övgü ile yer almıştır: Lütfü, Saadet, Niyazi, Mahir, Hülya (Şekil 3). Ardından yeni üyeler sahneye çıkmış, Fahrettin Kerim Bey gençleri kutlamış ve herkesin ayağa kalkmasını istemiştir. Yeni üyeler daha

⁷⁷ Tefvik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 3.

⁷⁸ “İçki Düşmanı Gençler: Yeşil Hilal Cemiyetlerinin Müsameresi”, *Vakit*, 12 Mart 1933, 7.; Tefvik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 6.

önce bahsedildiği şekilde ant içip hüviyet varakalarını gençlik Umumi Kâtibi Fikret Bey'den almışlar ve müsamere kapanmıştır.⁷⁹

Şekil 3.3: Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti Temsil Kıyafetleriyle

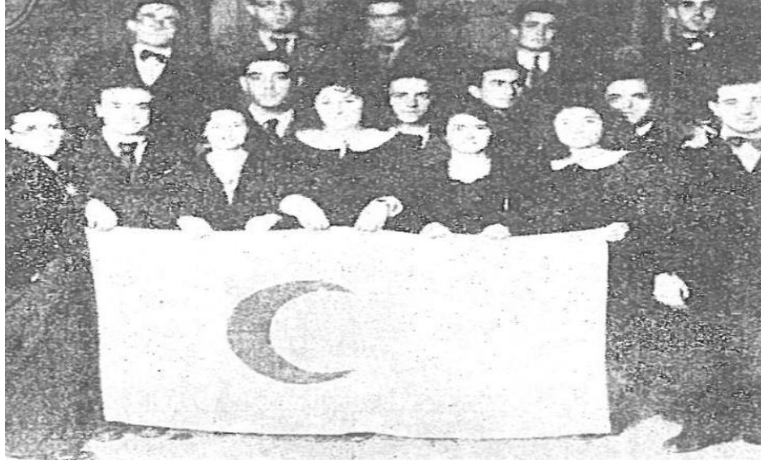
Kaynak: (Tevfik Fikret, “Müsamere İntibaları”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933):2)

1933 yılında İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin, cemiyet yararına düzenlediği ikinci müsamere 17 İkinci Teşrin'de [Kasım] Şehzadebaşı'ndaki Ferah Sinemasında 09:30'da gerçekleştirilmiştir. İstiklal Marşı ve Fahrettin Kerim Bey'in açılış konuşmasıyla başlayan müsamerayı Yeşil Hilâl İkinci Reisi Dr. İbrahim Zati Bey'in konuşması takip etmiş, İbrahim Zati Bey içkinin sağlık ve toplum açısından zararlarını ve içkiden kaynaklı suçları izleyiciye anlatmıştır. Ardından Mahir Bey bir monolog okumuş, İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti, önceki müsameredeki gibi Mahir Gündüz tarafından kaleme alınan ve Nurullah Kazım tarafından sahneye konulan “Bir Kadeh Daha” isimli üç perdelik oyunu oynamışlardır (Şekil 3.4). Perde aralarında İstiklal Lisesinden cemiyet üyesi gençler klasik parçalar çalmışlardır. Gösteriden sonra Fahrettin Kerim Bey elli kadar yeni üyeyi bir konuşma ile sahneye çağırmış, ant törenleri gerçekleştirilmiş ve hüviyet varakaları Umumî Kâtip Vecihi Münür Bey tarafından verilerek müsamere sonlandırılmıştır.⁸⁰

⁷⁹ Tevfik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 6.

⁸⁰ “Bu Ayda İçki Düşmanlığı Hareketleri”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/12, (Birinci kânun [Aralık] 1933): 12.; “İçki Düşmanı Gençler Bir Müsamere Verdiler”, *Vakit*, 18 Kasım 1933, 4.

Şekil 3.4: İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyetinden Bir Grup

Kaynak: (“Bu Ayda İçki Düşmanlığı Hareketleri”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/12 (Birinci kânun [Aralık] 1933): 12)

1933 yılındaki üçüncü müsamere cemiyet tarafından değil, Beyoğlu’nda eğitim veren bir ilkokuldaki çocuklar tarafından nisan ayında verilmiştir. Muallim Mediha Hanım tarafından düzenlenen müsamerede sahneye “iyi bak, sakın” yazılı bir levha asılmış, Enver, Abdullah, Ertuğrul, Saffet adlı öğrenciler kostüm ve makyajlarıyla bir heroin müptelası, bir alkolik, bir esrarkeş, bir kokainmanı canlandırmışlardır. Ferdi isimli bir öğrenci ise doktor rolü ile her bir müptela hakkında bilgi vererek bir konuşma yapmıştır.⁸¹

1934 yılının tek müsameresi cemiyetin yıllık müsameresidir. 5 Nisan’da Tepebaşı Şehir Tiyatrosunda saat 17:00’de verilmiştir.⁸² Görevli gençler alanı Yeşil Hilâl bayraklarıyla süslemişlerdir. Misafirler arasında İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Muhittin Memduh [Üstündağ] Bey ve Belediye Başkan Yardımcısı Hamit Bey de bulunmuştur. Şehir bandosunun da katıldığı müsamerede önce İstiklal Marşı, Yeşil Hilâl Marşı ve Cumhuriyet marşları çalınmıştır. Ardından İbrahim Zati Bey bir açılış konuşması yapmış “fen ve bilgi esasları ile” doğan ve büyüyen içki düşmanlığını izah etmiş, alkolün gıda veya servet olmadığını, ancak nesli bozan bir suç olduğunu belirtmiş, sahneyi Fahrettin Kerim Bey’e bırakmıştır. Fahrettin Kerim Bey’in konuşmasından sonra bir ilkokul öğrencisi monolog okumuştur. İçki Düşmanı Gençler Orkestrası bu

⁸¹ Atıf, “Bakırköyünde İçki Düşmanlığı Faaliyeti”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/6 (Haziran 1933): 5-6.

⁸² İçki Düşmanı Gazetede müsamere tarihi 6 Nisan olarak verilmişse de döneme ait dört gazete haberinde müsamerenin 5 Nisan’da yapıldığı yazmaktadır. 6 Nisan tarihinin sehven yazıldığı düşünülmüş bu sebeple müsamere tarihi 5 Nisan olarak verilmiştir. “Bugünkü Konser”, *Haber*, 5 Nisan 1934, 3.; “İçki Aleyhdarı Gençlerin Müsameresi”, *Vakit*, 6 Nisan 1934, 4.; “İçki Aleyhdarlarının Müsameresi”, *Vakit*, 2 Nisan 1934, 5.; “Yeşil Hilalciler”, *Son Posta*, 6 Nisan 1934, 2.

müsamerede ilk kez karşımıza çıkmaktadır. Ancak 1935'ten 1941'e kadar bu orkestradan bahsedilmez. Orkestra karşımıza 1941 müsameresinde Yeşilay Müzik Kolu adıyla tekrar çıkar. 5 Nisan'daki müsamerede söz konusu orkestra klasik parçalar çalmış, ardından zeybek oyunları oynanmıştır. Tarık Arif ve Fahrettin isimli gençler içki içilen ve içilmeyen ailelere dair birer tablo temsili (tableau vivant) yapmışlardır. Ardından Cumhuriyet Gençler Mahfili "Beni Yalnız Bırakma" adlı bir piyes ve "Mahcupluk Yarışı" adlı bir komedi sergilemiştir. Umumi Kâtip Vecihi Münür Bey sahneye çıkarak Cemiyet üyesi gençlerin tek tek ismini okumuş, sahneye davet ettiği gençler hep bir ağızdan ülkeye bağlı kalacaklarına dair yemin etmişlerdir.⁸³

Cemiyet, 1935 yılında iki müsamere ile karşımıza çıkmaktadır. İlk müsamere cemiyet yararına 22 Şubat'ta Ferah Tiyatrosunda 09:30'da düzenlenmiştir. Müsamere İstiklal Marşı ile başlamış, ardından Fahrettin Kerim Bey cemiyetin tarihçesini izah ederek tarihi şahsiyetlerin içki aleyhine sözlerini okumuş, konuşmasını "en büyük kontrolümüz vicdan, en büyük mürşidimiz irademizdir" sözleri ile bitirmiştir. Ardından İbrahim Zati Bey sahneye çıkarak içki ve suç arasındaki ilişki üzerine bir konuşma yapmıştır. İbrahim Zati Bey "biz ilme, fenne ve görgüye iman eden içki düşmanlarıyız. Biz Türklüğü ve yurdu severiz ve bütün Türklüğü ve yurdu sevenlerin safımızda yer almalarını beklemek hakkımızdır. Bunun için bütün yurttaşların cemiyetimize girmelerini bekleriz" sözleri ile tüm yurtseverleri topluluğa katılmaya davet etmiştir. Bu konuşmayı Hukuk Fakültesi 2. sınıf öğrencisi Sefa'nın hitabesi ve aynı sınıftan Nehib Ulukut'un şiiri izlemiş, ardından zeybek ve Kafkas dansları oynanmış, Kudret isimli bir genç monolog okumuştur. Cemiyetin Temsil Heyeti, İbnürrefik Ahmet Nuri'nin bir perdelik "Sınıf Arkadaşı" adlı piyesini oynamış, perde aralarında müzik dinletisi yapılmıştır. Ardından yeni giren üyelerin ant içme merasimi ile müsamere sonlanmıştır. Müsamere sonunda üye olmak isteyen genç ve yetişkinlerin isimleri yazgan tarafından kaydedilmiştir.⁸⁴

1935 senesindeki ikinci müsamere cemiyetin yıllık müsameresidir ve cemiyetin on beşinci yıl dönümü münasebetiyle 5 Nisan'da 14:30'da belediye idaresinde bulunan Fransız Tiyatrosunda yapılmıştır. Tiyatro binası Yeşil Hilâl bayrakları ile süslenmiştir.

⁸³ "İçki Aleyhdarı Gençlerin Müsameresi", *Vakit*, 6 Nisan 1934, 4.; "Müsameremiz" *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 7-8.

⁸⁴ "İçki Düşmanının Takvimi", *İçki Düşmanı Gazete*, III/27 (Mart 1935): 11.; "İçki Düşmanlarının Müsameresi", *Haber*, 23 Şubat 1935, 3.; "İçki Düşmanlarının Müsameresi", *Kurun*, 23 Şubat 1935, 3.; "İçki Düşmanlarının Müsameresi", *Milliyet*, 23 Şubat 1935, 3.

Müşamere ücretsiz olarak, kurum üyeleri ve ailelerine yapılmış, seyirciler davetiye ile içeri alınmışlardır. Bu müşamere 6 Mart 1933 tarihli müşamere gibi son derece canlı ve kalabalık olmuş, zengin bir program hazırlanmıştır. Yeşil Hilâl orkestrası İstiklal Marşı'nı çalmış, İbrahim Zati Bey bir konuşma ile açılışı yapmıştır. Sahneyi Fahrettin Kerim Bey olarak uzun bir konuşma yapmış, mücadelenin seyrini tüm detayları ile anlatmıştır. Ardından önce on bir yaşında olan bir talebe Cenap Şahabettin'in bir şiirini okumuş sonra beş yaşında bir çocuk sahneyi alarak o da bir şiir okumuştur. Şiir dinletilerinden sonra Yeni Nesil Mektebi anasınıfı öğrencileri zeybek, Kafkas ve salon dansları yapmışlardır (Şekil 3.5).

Şekil 3.5: Yeni Nesil Mektebi Anasınıfı Öğrencileri Müsamereden Sonra

Kaynak: ("İçki Düşmanları Bir Müsamere Verdiler", *Kurun*, 6 Nisan 1935, 1)

Küçüklerin gösterisinden sonra Yeşil Hilâl Orkestrasından Gökhan, Cevat ve Cihat isimli gençler bir konser vermişlerdir. Konseri, Mithat Atam'ın "Bir Aile Faciası" adlı tek perdelik piyesi izlemiştir. Peşine Mithat Atam mesut ve ayyaş iki aileyi temsil eden tablo vivan (tableau vivant) gösterisini yapmıştır. Ardından Yeşilhilalciler zeybek oynamıştır. Zeybek dansından sonra Kudret isimli bir çocuk "Teşbihte Hata Olmaz" başlıklı bir monolog söylemiştir. Monologdan sonra cemiyet üyesi gençlerden Fehmi Atanç ve M. Şazi'nin yazdığı, A. Sami'nin bestelediği, içkinin zararlarını anlatan "Bu Yaz Böyle Geçti" adlı üç perdelik müzikli komedi temsil heyetince oynanmıştır (Şekil 3.6). Komediden sonra seksen kadar yeni üye sahneyi doldurmuş, Fahrettin Kerim Bey tarafından ant içme merasimi yapılmıştır. Söz alan Genel Kâtip Mükib Kutadgu yemin

suretini okumuştur. Ardından Fahrettin Kerim “bizim topumuz tüfeğimiz yok, kontrol viddandır. Yemin etmek istemeyen şimdi terk edip gider. Bu söz mezara kadardır. Tabut karşısında sözünde duran seciyeli adam diye şerefle bitecek hayat dilerim. Burada istifa yoktur” sözleri ile müsamereyi kapatmıştır.⁸⁵

Şekil 3.6: “Bu Yaz Böyle Geçti” Operetini Sergileyen Temsil Heyeti

Kaynak: (Adnan Vehbi, “Müsamere İntibaları”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/29 (Mayıs 1935): 7)

1936’da cemiyet üç müsamere düzenlemiş, bunlardan biri cemiyet tarafından, ikisi okullardaki temsilci, teşvikçi ve talebeler tarafından gerçekleştirilmiştir. 1935 sonuna Türkiye İçki Aleyhdarı Gençlik Kurumu⁸⁶ Merkez Kurulu bir toplantı yaparak çeşitli okullardaki kurum üyelerini temsil edecek teşvikçiler seçimini yapmak üzere her okula birer heyet gönderilmesine karar vermiştir. Bayındırlık Fen Okuluna giden heyet, üyelerle yaptığı toplantıda bir müsamere hazırlanmasına karar vermiş, böylece 1936 yılının ilk müsameresinin hazırlıkları başlamıştır.⁸⁷ Bu müsamerenin düzenlenmesinde Cevat Ündeğer isimli cemiyet üyesi talebe büyük çaba göstermiştir.⁸⁸ Müsamere 24 Şubat akşamı Tepebaşı Şehir Tiyatrosunda verilmiştir. Fahrettin Kerim ve İbrahim Zati Bey bu müsamereye katılamamış, açılışı ve konuşmayı kurul üyesi Vecihi Divitçi yapmıştır. Vecihi Bey konuşmasında Yeşilaycılık ülküsünün bir gençlik ülküsü olduğunu

⁸⁵ “İçki Düşmanları Bir Müsamere Verdiler”, *Kurun*, 6 Nisan 1935, 1-4.; “İçki Aleyhdarları Dün Çok Güzel Bir Müsamere Verdiler”, *Zaman*, 6 Nisan 1935, 1-6.; “Müsamere İntibaları”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/29 (Mayıs 1935): 7-8.; “Yeşil Hilal ve İçki Aleyhdarı Gençler Kurumu Müsameresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/28 (Nisan 1935): 7.

⁸⁶ 1935’ten itibaren “Cemiyet” yerine “Kurum” kelimesi kullanılmaya başlanmıştır.

⁸⁷ Vecihi Divitçi, “Bayındırlık Fen Okulu Müsameresinde”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/40 (Nisan 1936): 3.

⁸⁸ “İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaylı Gençlerin Muvaffakiyetli Çalışmaları” *Yeşilay*, V/51 (Mart 1937): 17.

vurgulamış, bu gençliğin cumhuriyeti koruyacağını söylemiştir. Vecihi Bey’e göre bu koruma “kısıık sesli, öksürüklü, kambur olanlar” tarafından yapılamaz, “alkolle bozulmamış bir ciğer, harekâtını, işlemlerini şaşırmmamış bir kalp” gerekir. Yeşilay memleketin ihtiyaç duyduğu bu gençliği var etmek amacındadır. Vecihi Bey, İsmet İnönü’nün 6. Türk Tıp Kurultayı’nda yaptığı söylevden bir alıntı yaparak konuşmasını güçlendirmiştir: “Bizim milletimiz çok çalışmaya mecbur olan bir millettir. Bunun için kuvvetli, zinde ve tam sıhhatli olmak şarttır. Binaenaleyh milletin sağlığına musallat olan bu toksikomani meselesine karşı hükümet şiddetli tedbirler almıştır ve icap ederse bu husustaki cezaları daha ziyade çoğaltacağız.”⁸⁹

İçki Düşmanı Gazetede müsamere ile ilgili daha fazla bilgiye yer verilmemiş, dönemin gazetelerinde de müsamere ile ilgili habere rastlanmamıştır.

1936 yılının ikinci müsameresi İstanbul Erkek Lisesinin cemiyete bağlı üyeleri ve İçki Aleyhdarı Gençlik Kurumu tarafından 21 Mart’ta⁹⁰ İstanbul Erkek Lisesinin salonunda gerçekleştirilmiştir. Okul müdürü ve müdür yardımcısının büyük teşviki olan müsamerede Fahrettin Kerim Bey uzun ve detaylı bir konuşma yapmıştır.⁹¹ İçki Düşmanı Gazetede ve dönemin diğer yayınlarında bu müsamere hakkında detaylı bilgi verilmemiştir.

Aynı yıl cemiyetin yıllık müsameresi 17 Mayıs’ta Tepebaşı Şehir Tiyatrosunda 14:00’te gerçekleşmiştir. İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Muhittin Memduh [Üstündağ] Bey’in de katıldığı müsamere İstiklal Marşı ve Yeşilay Marşı ile başlamıştır. Ardından İbrahim Zati Bey bir açılış konuşması yapmış ve sahneyi söylevi için Fahrettin Kerim Bey’e bırakmıştır. Fahrettin Kerim Bey’in nutkundan sonra konservatuar öğrencileri bir konser vermişler, ardından Yeni Nesil Mektebi ve Kumkapı gençleri zeybek, Kafkas, Norveç, Macar dansları yapmış (Şekil 3.7-3.8), Cumhuriyet Gençler Mahfili “Bir Varmış Bir Yokmuş” adlı komediyi sahnelemişlerdir. Yüze yakın yeni azanın ant içme merasiminden sonra müsamere sonlanmıştır.⁹²

⁸⁹ Vecihi Divitçi, “Bayındırlık Fen Okulu Müsameresinde”, 3.

⁹⁰ İçki Düşmanı Gazetesinin 40. sayısının farklı sayfalarında müsamere tarihi 21 Mart ve 27 Mart olarak verilmiştir. Müsamerenin cumartesi günü yapıldığı bilgisinden hareketle müsamere tarihinin cumartesiye denk gelen 21 Mart tarihinde düzenlendiği anlaşılmaktadır.

⁹¹ Abdullah Turata, “Ülkü Yolundaki Adımlardan”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/40 (Nisan 1936): 6-10.

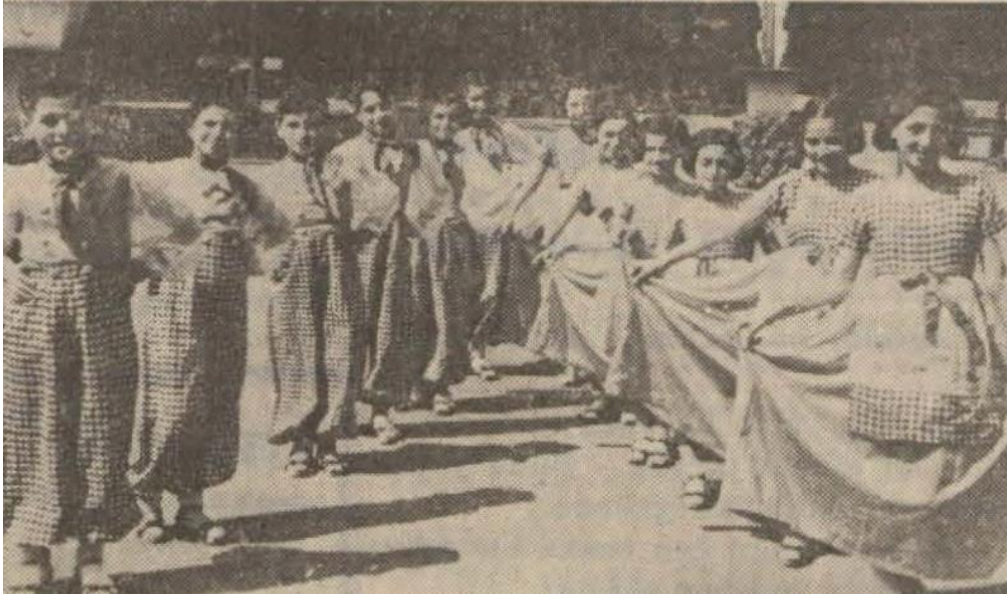
⁹² “İçki Aleyhdarları Cemiyetinin Dünkü Müsameresi”, *Cumhuriyet*, 18 Mayıs 1936, 3.; “İçki Aleyhdarı Gençlerin Müsameresi”, *Tan*, 18 Mayıs 1936, 2.; “İçki Düşmanları: Yeşilaycılar Dün Şehir Tiyatrosu’nda

Şekil 3.7: İçki Düşmanlarının Verdiği Müsamerede Yavrular

Kaynak: (“İçki Düşmanlarının Müsameresi”, *Kurun*, 18 Mayıs 1936, 5)

Şekil 3.8: İçki Düşmanlarının Verdiği Müsamerede Yavrular

Kaynak: (“İçki Düşmanlarının Müsameresi”, *Kurun*, 18 Mayıs 1936, 5)

1937 yılında cemiyet karşımıza iki müsamere ile çıkar. Bunlardan ilki İstanbul Erkek Lisesindeki cemiyet üyesi gençler ile Yeşilay Gençler Birliğinin⁹³ ortak çalışması

Müsamere Verdiler”, *Son Posta*, 18 Mayıs 1936, 4.; “İçki Düşmanlarının Müsameresi”, *Kurun*, 18 Mayıs 1936, 5.

⁹³ Cemiyetin gençlik kolu 8 İkinci teşrin [Kasım] 1935 tarihinde düzenlediği 6. yıllık kongresinden itibaren Yeşilay Gençler Birliği adını almıştır.

sonucunda gerçekleştirilmiştir. Lisenin Müdür Yardımcısı Tahir Nejat'ın teşviki ve desteği ile düzenlenen program 6 Mart'ta Cemiyet üyelerine, 7 Mart'ta ise üyelerin ailelerine İstanbul Erkek Lisesinin salonunda verilmiştir.⁹⁴

Her iki müsamerede de Yeşilay Merkez Heyeti üyelerinden Dr. Kudsi Halkacı “İçkinin Nesil Üzerindeki Tesirleri” başlıklı bir konuşma yapmıştır. Milliyetçi vurguların yoğun olduğu konuşmada Halkacı, içkinin soyu bozduğundan, verem, sara gibi hastalıklara yatkınlığa sebep olduğundan, aptallık, budalalık gibi zihni problemlere sebep verdiğinden ve bunların sonraki nesle geçtiğinden bahsetmiş, konuşmasını istatistikî bilgilerle kuvvetlendirmiştir. Örneğin Halkacı'nın konuşmasında verdiği bilgilere göre, 1086 alkolik babadan doğan çocuklar üzerinde bir araştırma yapılmış, araştırmacılar çocuklardan 17'sinin doğar doğmaz öldüğünü, 256'sının küçük yaşta öldüğünü, 108'inin çocukluk devrinde beyin zarı iltihabı ve havaleden ahirete göçtüğünü, 80'inin kemik zarı iltihabı ve vereme yakalandığını, 82'sinin aptal ve ahmak olduğunu, 50'sinin saralı doğduğunu, 301'inin babaları gibi alkolik olduğunu, 192'sinin akıl ve ahlak zayıflığına sebep olduğunu tespit etmişlerdir. Halkacı bu sonuçları iktisadî hayat ile ilişkilendirerek, alkolün sadece ırka değil ülke ekonomisine verdiği zararı da vurgulamıştır. Ona göre alkol suçla ilişkilidir, işsizliği doğurur ve nüfusu azaltır. Dolayısıyla alkolün olduğu yerde millî iktisat gelişip büyüyemez.⁹⁵ Halkacı'nın konuşmasından sonra öğrenciler tarafından İbnürrefik Ahmet Nuri'nin “Himmet'in Oğlu” isimli üç perdelik opereti temsil edilmiştir⁹⁶ (Şekil 3.9).

⁹⁴ “1936-1937 Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 1.; “İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaylı Gençlerin Muvaffakiyetli Çalışmaları”, *Yeşilay*, V/51 (Mart 1937): 17-18.; “Müsamereler” *Yeşilay*, V/52 (Nisan 1937): 13-14.

⁹⁵ “İçkinin Nesil Üzerindeki Tesirleri”, *Yeşilay*, V/54 (Haziran 1937): 3-4.

⁹⁶ “İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaylı Gençlerin Muvaffakiyetli Çalışmaları”, *Yeşilay*, V/51 (Mart 1937): 18.

Şekil 3.9: Dünkü Temsilden Bir Manzara

Kaynak: (“İstanbul Erkek Lisesinde Müsamere”, *Cumhuriyet*, 7 Mart 1937, 2)

1937 yılının ikinci müsameresi Muallim Mektebi öğrencileri ve Yeşilay Gençler Birliğinin Üsküdar Halkevinde birlikte düzenlediği müsameredir. Bu müsamere de bir önceki gibi üyelere ve ailelere olmak üzere iki defa düzenlenmiştir.⁹⁷ Yeşilay Dergisinde ve dönemin gazetelerinde müsamerenin tarihi verilmediğinden tarih tespit edilememekle birlikte haber nisan ayı sayısında yayınlandığı için mart ayı sonu ya da nisan ayı başında yapılmış olmalıdır. Müsamerede halk oyunları oynanmış, halk türküleri söylenmiş M. Ali Çamlıca tarafından kaleme alınan “İnsan Sarrafı” isimli komedi sahnelenmiştir.⁹⁸

Cemiyet 1938 yılındaki müsameresini kendisi yapmıştır. Müsamere 10 Nisan 1938’de Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda saat 14:00’te düzenlenmiştir (Şekil 3.10). İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı Muhittin Bey’in de katıldığı müsamere İstiklal Marşı ile açılmış ardından Yeşilay Asbaşkanı İbrahim Zati Öget bir konuşma yapmıştır. İbrahim Zati Bey konuşmasında içkinin suç ile alakasına değinmiş ve toplumsal dejenerasyona sebep olduğunu söylemiştir. Bununla birlikte toplum için bir başka dert olan heroin üzerine açıklamalar yapmış, gençlerin nasıl kandırılıp heroine alıştırıldıklarını anlatmıştır. İbrahim Zati Bey’den sonra Fahrettin Kerim Gökay sahneye çıkmış ve bir söylev vermiştir. Fahrettin Kerim Bey’in konuşmasını B. Amar ve ekibinin konseri izlemiş, ardından Boğaziçi Lisesi öğrencileri “22 Ulusun Dansları” isimli bir dans gösterisi yapmıştır. Bu gösteride öğrenciler farklı ulusların yerel danslarını sergilemiş, en

⁹⁷ “1936-1937 Çalışma Raporu”, 1. “Müsamereler”, Nisan 1937, 14.;

⁹⁸ “Müsamereler”, Nisan 1937, 14.

sona Anadolu'dan halk oyunlarını bırakmışlardır. Çok alkışlanan gösteriden sonra Eminönü Halkevi Gösteri Kolu Moliere'in "Zor Nikah" piyesini sahneye koymuştur.⁹⁹

Şekil 3.10: Fransız Tiyatrosu'ndaki Müsameremizi Şereflendiren Sayın İstanbullulardan Bir Kısım

Kaynak: (Abdullah Nurata, "Müsameremiz", *Yeşilay*, VI/65 (Mayıs 1938): 9)

1939 yılında cemiyet bir müsamere tertip etmiştir. Ücretli ve cemiyet yararına yapılan bu müsamereye *Yeşilay* Dergisinde yer verilmemiştir. Müsamerenin düzenlenmesi için 1938 sonunda İstanbul Valiliğine atanan Lütfü Kırdar'dan şubat ayında izin istenerek belediyeye bağlı Beyoğlu Fransız Tiyatrosu talep edilmiş, bu talep vali tarafından kabul edilmiştir.¹⁰⁰ Hazırlıkların tamamlanması mayıs ayına kadar sürmüş, müsamere 7 Mayıs 1939'da Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda 14:00'te gerçekleştirilmiştir. İstiklal Marşı'ndan sonra İbrahim Zati Bey suç ve alkol arasındaki ilişkiyi merkeze alan bir açılış konuşması yapmış, ardından Fahrettin Kerim Gökay söylevini vermiş ve cemiyetin 1938 yılındaki çalışmaları hakkında bilgi vermiştir. Ardından Yeni Nesil ve Boğaziçi Liseleri öğrencileri dans gösterileri yapmış, konservatuar profesörlerinden Muhittin Sadak viyolonsel konseri vermiştir. Müsamerede son olarak Eminönü Halkevi Temsil Kolu Moliere'in "Dekbazlık" adlı komedisini oynamıştır.¹⁰¹

⁹⁹ A. Nurata, "Müsameremiz", *Yeşilay*, XI/65 (Mayıs 1938): 8-10.; "Kurum Haberleri", *Yeşilay*, XI/64 (Nisan 1938): 13.

¹⁰⁰ "İçki Aleyhine Propaganda", *Akşam*, 22 Şubat 1939, 5.

¹⁰¹ "İçki Düşmanları Müsamere Verdiler", *Tan*, 8 Mayıs 1939, 2.; "Yeşilayın Dünkü Müsameresi", *Son Posta*, 8 Mayıs 1939, 4.

Şekil 3.11: Dünkü Müsamerede Oyunlar Oynayan çocuklardan    

Kaynak: (   ilayın Dünkü M sameresi , *Son Posta*, 8 Mayıs 1939, 4)

1940 senesinin yıllık müsameresi 14 Nisanda 14:30da Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda izleyici ile bulu mu tur. Programa İstiklal Marşı ile ba lanmış, İbrahim Zati  get kısa bir hitabe vermiştir. İbrahim Zati Bey hitabesinde Yeşilayın faaliyetleri ile dalga geçen kimselere  u sözlerle cevap vermiştir:

Bazı balo ve emsali toplantılarda karşımıza türlü tipte e has çıkararak bizimle istihza eder vaziyette konuşuyorlar. Biz sadece g liyoruz. Onlar ayıplıyor diye Türk gençliğinin el ve ağızlarının içki ve dolayısıyla kanlarla bula mamasını istiyoruz. Bozuk nesil yerine refahlı bir yuva istiyorsak haksız mıyız? Cinayet ve cinnet istemiyorsak haksız mıyız? Bilhassa sıhhatli ve zinde gençlerin lazım olduğu bu karışık zamanda, kuvvetli, sıhhatli bir Türk gençliği istiyorsak haksız mıyız? Uzun senelerin tecrübelerinin verdiği büyük bir imanla haykırabiliriz: evet Ye ilaycıyız. Gençlerin, Türk münevverlerinin saflarımıza gelmesini dileyece iz ve günden güne de  o aldıklarını görmekle bahtiyarız.¹⁰²

İbrahim Zati Beyden sonra Fahrettin Kerim Gökay sahneye çıkmış ve uzun bir söylevde bulunmuştur. Ardından  ehir bandosu bir konser vermiş, farklı okullardan küçük

¹⁰²    ilerimiz , *Yeşilay*, VIII/89 (Mayıs 1940): 3.

öğrenciler millî oyunlar sergilemişlerdir (Şekil 3.12). Son olarak Beşiktaş Halkevi Temsil Kolu “Kör”¹⁰³ adlı piyesi oynamıştır.¹⁰⁴

Şekil 3.12: 14 Nisan 1940 Tarihli Müsamereden Sahnede Çocuklar

Kaynak: (“Yeşilay Cemiyetinin Dünkü Müsameresi”, *Cumhuriyet*, 15 Nisan 1940, 2)

1941 yılında Yeşilay iki müsamere vermiştir. 1937’den beri yapılan müsamereelerde piyes ve komedilerin Halkevleri Temsil Heyetleri tarafından yapıldığını belirtmiştik. 1941 yılında Yeşilay Temsil Heyeti, Yeşilay Temsil Kolu adıyla tekrar karşımıza çıkar. Yine 1935’den beri müsamereelerde yer almayan Yeşil Hilâl Orkestrası da 1941’de Yeşilay Müzik Kolu namıyla müsamereelere katılmaya başlar (Şekil 3.13). Her iki kolun da yer aldığı müsamere 8 Şubat 1941’de Eminönü Halkevinde gerçekleşmiştir. İstiklal Marşı ile başlayan müsamere, Fahrettin Kerim Gökay’ın cemiyetin amacı hakkındaki konuşması ile devam etmiştir. Ardından cemiyete katılan yüz kadar gencin yemin töreni gerçekleşmiştir. Yeşilay Temsil Kolu “Has Bahçe”¹⁰⁵ isimli komediyi oynamış, Yeşilay Müzik Kolunun konseri ile müsamere bitmiştir.¹⁰⁶

¹⁰³ Muhtemelen Vedat Nedim Tör’ün kaleme aldığı piyestir.

¹⁰⁴ “Müsameremiz”, *Yeşilay*, VIII/89 (Mayıs 1940): 3.; “Yeşilay Cemiyetinin Dünkü Müsameresi”, *Cumhuriyet*, 15 Nisan 1940, 2.

¹⁰⁵ Bu oyun muhtemelen Mahmud Esad [Yesari] Bey’in 1927’de erkek mektepleri için yazdığı ve Maarif Vekaleti tarafından yayınlanan iki perdelik komedisidir. Bkz. Mahmut Esat, *Has Bahçe: Erkek Mektepleri İçindir* (İstanbul: Maarif Vekaleti, 1927).

¹⁰⁶ “Temsil-Müzik Kollarımız”, *Yeşilay*, IX/99 (Mart 1941): 10.; “Yeşilaycılar Dünkü Müsamerede Ant İçtiler”, *Haber*, 9 Şubat 1941, 2.

Şekil 3.13: Yeşilay Temsil ve Müzik Kolu

Kaynak: (“Temsil-Müzik Kollarımız”, *Yeşilay*, IX/99 (Mart 1941): 10)

Aynı senenin yıllık müsameresi ise 4 Mayıs’ta Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda 14:30’da gerçekleşmiştir. Bu müsamerede Yeşilaycılar aynı zamanda kuruluşlarının 21. yıldönümünü de kutlamışlardır. Bandonun çaldığı İstiklal Marşı ile başlayan müsamerede İbrahim Zati Öget “Alkol bir gıda mıdır?” başlıklı bir konuşma yapmış, sahneyi Fahrettin Kerim Bey’e bırakmıştır. Fahrettin Bey’in konuşmasından sonra şehir bandosu bir konser vermiş, İstanbul Erkek Lisesi öğrencisi Arif Par “Efem” adlı bir şiir okumuş, ilk mektep talebeleri dans gösterisi yapmıştır. Ardından Yeşilay Müzik Kolu Şefi Bedri Tuğsuz keman dinletisi yapmış, peşine Yeşilaylı gençler zeybek oynamıştır. Gösteriden sonra Münir Nurettin [Selçuk] sahneyi almış bir konser vermiştir. Son olarak Şişli Halkevi Temsil Kolu İbnürrefik Ahmet Nuri’nin “Hisse-i Şayia” müzikal komedisini oynamış ve müsamere sonlanmıştır¹⁰⁷ (Şekil 14).

¹⁰⁷ “İçki Aleyhdarları 21inci Kuruluş Yıldönümlerini Kutladılar”, *Son Posta*, 5 Mayıs 1941, 4.; “Yeşilay Kurumu 21 Yaşında”, *Tan*, 5 Mayıs 1941, 2.; “Yeşilay Kurumunun 21inci Yıl Dönümü Dün Kutlandı”, *Cumhuriyet*, 5 Mayıs 1941, 2.; “Yeşilay Kurumunun 21inci Yılı”, *İkdam*, 5 Mayıs 1941, 2.; “Yeşilaycılar”, *Yeni Sabah*, 5 Mayıs 1941, 2.; “Yıllık Müsameremiz”, *Yeşilay*, IX/102 (Haziran 1941): 5-6.

Şekil 3.14: Dün Temsil Veren Gençler

Kaynak: (“Yeşilay Kurumunun 21inci Yıl Dönümü Dün Kutlandı”, *Cumhuriyet*, 5 Mayıs 1941, 2)

1942 yılı cemiyet için müsamereler açısından canlı geçmiş, cemiyet bu yıl üç müsamere düzenlemiştir. Müsamerelerin ilki 13 Ocak akşamı Çemberlitaş Sinemasında cemiyet yararına ücretli yapılmıştır. İstiklal Marşı’ndan sonra sahneye çıkan Fahrettin Kerim Bey bir hitabe vermiş, Şehir Tiyatrosundan B. Hazım ve B. Vasfî Beyler “Saz-Caz” operetinden bir perde oynamışlardır. Ardından Münir Nurettin [Selçuk] sahne alıp bir konser vermiş ve Naşit Özcan bir komedi sahnelemiştir.¹⁰⁸

Yılın ikinci müsameresi İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaycılar tarafından 18 Nisan’da lisenin salonunda gerçekleştirilmiştir (Şekil 3.15). İbrahim Zati Bey’in açılış konuşmasını yaptığı müsamerede Galip isimli bir talebe sarhoş rolü ile bir monolog okumuş, ardından Yeşilay Temsil Kolu “Himmet’in Oğlu” adlı piyesi oynamış ve müsamere İstanbul Erkek Lisesi Müdürü Ferdi Gökçay’ın konuşması ile sonlandırılmıştır.¹⁰⁹

¹⁰⁸ “Yeşilayın Müsameresi Çok Güzel Oldu”, *Cumhuriyet*, 14 İkinci kânun [Ocak] 1942, 2.; “Yeşilayın Müsameresi”, *Haber*, 7 İkinci kânun [Ocak] 1942, 8.; “Yeşilay Müsameresi”, *Yeşilay*, X/110 (Şubat 1942): 11.

¹⁰⁹ Eşref Sümer, “İstanbul Erkek Lisesinde Yeşilay Müsameresi Münasebeti ile” *Yeşilay*, X/113 (Mayıs 1942): 10.

Şekil 3.15: İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaycı Arkadaşlarımızdan Bir Grup

Kaynak: (Eşref Sümer, “İstanbul Erkek Lisesinde Yeşilay Müsameresi Münasebeti ile”, *Yeşilay*, X/113 (Mayıs 1942): 10)

1942 senesinin üçüncü müsameresi ise 15 Ağustos’ta saat 15:00’de Sarıyer Halkevi tarafından halkevi salonunda düzenlenmiştir. Müzik dinletisi ve monologdan sonra Halkevi Temsil Kolu tarafından “Himmet’in Oğlu” piyesi oynanmıştır. Bu müsamere cemiyet yararına ücretli düzenlenmiştir.¹¹⁰

1943 senesinde bir yıllık müsamere verilmişse de müsamereye Yeşilay Dergisinde yer verilmemiş, dönemin gazetelerinde ve yayınlarında da bu müsamerenin tarihi ve nerede yapıldığı hakkında bilgiye ulaşılamamıştır. Bu müsamerede Şehir Tiyatrosu oyuncularını “İki Efendinin Uşağı” komedisini sahnelemiştir¹¹¹ (Şekil 3.16). Bu yıldan itibaren dergide müsamere haberlerinin ya hiç verilmediği ya da kısaca bahsedildiği görülür. Sebebi Dünya Savaşı nedeniyle yaşanan kâğıt sıkıntısı ve sayfa sayısının azaltılması olabilir.

¹¹⁰ “Haberler”, *Yeşilay*, X/116 (Ağustos 1942): 6.

¹¹¹ *Yeşilay*, XI/132 (Birinci kanun [Aralık] 1943): 1.

Şekil 3.16: Her Yıl Muntazaman Hazırlanan Yeşilayın Büyük Müsameresine Kudretli Sanat Kabiliyetleri ile İştirak Eden Şehir Tiyatrosu Aktörleri “İki Efendinin Uşağı” Komedisinde

Kaynak: (“Yeşilay”, Yeşilay, XI/132 (Birinci kânun [Aralık] 1943): 1)

1944 senesi yıllık müsameresi ise 26 Mart 1944’te saat 15:00’de Eminönü Halkevinde gerçekleştirilmiştir. Müsamereyi dönemin Yeşilay İkinci Reisi Orhan Özkırım söylevi ile açmış, Fahrettin Kerim Bey’in iki yüz kadar gencin yemin törenini gerçekleştirmesinden sonra Halkevi Temsil Kolu “Zehirli Kucak” piyesi ile müsamereyi zenginleştirmiştir.¹¹² Bu müsamereye de dergide yer verilmemiştir.

1945 senesinde yıllık müsamere 3 Mayıs’ta saat 20:45’te Çemberlitaş Sinemasında yapılmıştır. Müsamereyi İbrahim Zati Öget açmış, Hacer Bulut ve Hamiyet Yüceses birer konser vermiştir. Ardından İsmail Hakkı Dümbüllü ve orta oyunu sanatkarları bir oyun sergilemiştir.¹¹³

¹¹² “Yeşilay Gençlik Şubesinin Müsameresi”, *Tanin*, 27 Mart 1944, 3.

¹¹³ “Haberler”, *Yeşilay*, XIII/149 (Mayıs 1945): 8.; “Yeşilay Gecesi”, *Vakit*, 2 Mayıs 1945, 3.

Tablo 3.1: 1931-1945 Yılları Arasında Düzenlenen Müsamereler

Tarih	Düzenleyen	Mekân
23 Mart 1931	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Tepebaşı Darülbedayi Tiyatrosu
22 Nisan 1932	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Tepebaşı Darülbedayi Tiyatrosu
6 Mart 1933	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Tepebaşı Darülbedayi Tiyatrosu
Nisan 1933	Bakırköy’de bir ilkokul öğrencileri	Bakırköy’de bir ilkokul
17 İkinciteşrin [Kasım] 1933	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Ferah Sineması
5 Nisan 1934	Yeşilay ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Tepebaşı Şehir Tiyatrosu
22 Şubat 1935	Yeşilay ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Ferah Tiyatrosu
5 Nisan 1935	Yeşilay ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Fransız Tiyatrosu
24 Şubat 1936	Bayındırlık Fen Okulu öğrencileri ve İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Tepebaşı Şehir Tiyatrosu
21 Mart 1936	İstanbul Erkek Lisesi İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Üyesi Öğrenciler	İstanbul Erkek Lisesi
17 Mayıs 1936	İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti	Tepebaşı Şehir Tiyatrosu
6 ve 7 Mart 1937	İstanbul Erkek Lisesi Yeşilay Gençler Birliği Üyesi Öğrencileri ve Yeşilay Gençler Birliği	İstanbul Erkek Lisesi Salonu
Mart ya da Nisan 1937	Muallim Mektebi Öğrencileri ve Yeşilay Gençler Birliği	Üsküdar Halkevi
10 Nisan 1938	Yeşilay Cemiyeti	Beyoğlu Fransız Tiyatrosu
7 Mayıs 1939	Yeşilay Cemiyeti	Beyoğlu Fransız Tiyatrosu
14 Nisan 1940	Yeşilay Cemiyeti	Beyoğlu Fransız Tiyatrosu
8 Şubat 1941	Yeşilay Cemiyeti Gençlik Şubesi	Eminönü Halkevi
4 Mayıs 1941	Yeşilay Cemiyeti	Beyoğlu Fransız Tiyatrosu
13 Ocak 1942	Yeşilay Cemiyeti	Çemberlitaş Sineması
18 Nisan 1942	İstanbul Erkek Lisesi Yeşilay Teşvikçileri	İstanbul Erkek Lisesi
15 Ağustos 1942	Yeşilay Cemiyeti ve Sarıyer Halkevi	Sarıyer Halkevi Salonu
1943¹¹⁴	-	-
26 Mart 1944	Yeşilay Cemiyeti	Eminönü Halkevi salonu
3 Mayıs 1945	Yeşilay Cemiyeti	Çemberlitaş Sineması

¹¹⁴ Yıllık müsamere düzenlenmişse de müsamereye Yeşilay Dergisinde yer verilmemiş ve dönemin yayınlarında da müsamereye ait detaya ulaşılamamıştır.

1931-1945 yılları arasında yapılan tüm müsamerelerin ortak noktalarından biri Yeşilay Umumi Kâtibi ve İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Reisi Dr. Fahrettin Kerim Bey'in müsamerelerde yaptığı konuşmalardır. Fahrettin Kerim Bey, cemiyetin alkol karşıtı mücadelesinde müsamerelere büyük bir önem vermiş, Tablo 1'de gösterilen 1931-1945 tarihleri arasında düzenlenmiş tespit edebildiğimiz 24 müsamereden 19'una kesin olarak katılmış ve alkol tehlikesi üzerine uzun konuşmalar yapmıştır. Bu konuşmalarda birtakım ortak noktalar vardır. Fahrettin Kerim Bey genellikle konuşmalarına Yeşil Hilâl ve onun “evladı” İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin kuruluşu ve gelişimi ile başlar.¹¹⁵ Ardından içki tehlikesinin yurda nasıl girdiğinden bahseder. Bu noktada Fahrettin Bey'in yurda içkinin girişini düşman ordularına bağladığı görülür. Fahrettin Kerim bu durumu şöyle açıklar: “Türkün mevcudiyetine nihayet vermeğe azmetmiş istila ordusu kendisi ile birlikte manevi ahlakımızı, soyumuzu bozacak vasıtaları da beraberinde getirmişti. Dünyanın muhtelif köşesinden getirilen zehirli içkiler, Türk benliğini, Türk beynini ve Türk neslini imha ediyordu.”¹¹⁶

Fahrettin Kerim aynı zamanda memleket içindeki Türk olmayan doktorların da Türk ırkına zarar vermek için kasıtlı olarak hastalarına içki tavsiye ettiklerini söyler.¹¹⁷ Söz konusu dönemde bilim camiası alkolün ırsî olarak nesli etkileyen bozukluklara yol açtığına, nesli dejenere ettiğine inanmaktadır. Bu bakış açısı Fahrettin Kerim Bey'in müsamerelerdeki konuşmalarında da dikkati çeker. Ona göre alkol “tohum üzerinde tesir eder.” Dolayısıyla çocukları da kurbanı yapar. Hapishanelerdeki deliler müzmin alkoliklerdir. Hitler kısırlaştırma kanunu ile toplumu alkolikler ve onlardan doğacakların yükünden kurtarmaktadır.¹¹⁸ Fahrettin Bey'in müsamerelerdeki konuşmalarında dejenereyasyon konusunda erkeklerden çok kadınlara seslendiği dikkat çeker. Hatta pek çok konuşmasında direkt olarak “Türk anneleri size hitap ediyorum” gibi ifadelerle kadınlara yönelir. Örneğin, 6 Mart 1933 tarihli müsamerede Türk annelerine hitabını şu şekilde sürdürür:

¹¹⁵ A. Nurata, “Müsameremiz”, 9.; “Müsameremiz”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 8.; Tevfik Fikret, “Müsamere İntibaları”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933): 3.; “Yeşilhilal Müsameresinde Sayın Önderimiz Prof. Dr. F. K. Gökay Tarafından Söylenen Söylev”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/29 (Mayıs 1935): 3.; “Yıllık Müsameremiz”, *Yeşilay*, IX/102 (Haziran 1941): 5.

¹¹⁶ Tevfik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 3.

¹¹⁷ Tevfik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 3.

¹¹⁸ Abdullah Nurata, “Ülkü Yolundaki Adımlardan”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/40 (Nisan 1936): 8-9.

*Moda, fantezi diye likörden başlayarak içki afetine kendini kaptırma. Böyle bir günah işlediğin zaman bil ki; o günahın cezasını yalnız sen değil, karnında taşıdığın ve taşıyacağın yavrular da çekecek, mücrimler doğuracaksın, o mücrimler sen mezara girdikten sonra dahi ruhuna azap verecektir. Türk vatandaşları! İçki dumanı ile ailenizin saadet yuvasını bulandırmayınız, sizden sonra gelecek nesillerin tohumlarını bozmayınız.*¹¹⁹

Fahrettin Kerim, Yeşilayın amacının yurttaki “ruhen ve bedenen dinç Türk evlatlarını çoğaltmak olduğunu”¹²⁰ sıklıkla vurgulayıp konuyu nüfus meselesine getirir:

*Milli nüfus politikasında üç esas vardır ki doğumu çoğaltmak, ölümü azaltmak, sağlam bir nüfus yetiştirmektir... Tereddinin en büyük amili, tohumun en büyük düşmanı alkol olduğuna dair bir sinir ve ruh hekimi sıfatıyla sayısız müşahedelerimiz vardır. Diğer müelliflerin, âlimlerin tecrübe ve müşahedeleri keza doludur.*¹²¹

Sözleri ile dönemin nüfus politikasının altını çizer ve Yeşilayın bu politikayı desteklediğini belirtir. Ancak burada önemle üzerinde durduğu mesele sadece çok nüfus değil sağlıklı nüfusun yurda fayda sağlayacağıdır. Nitekim bunu temin edeceklerin de Türk anneleri olduğunu belirtmektedir:

*Kendisini züppeliğe kaptırmış, kanını içki zehriyle bulandırmışlar bu işi göremezler. Ailesinin huzur ve refahını düşünmeyerek kendini sefahate kaptırmış Türk annesi ve Türk kadını olarak tanımıyoruz. Çünkü görüyor ve inanıyoruz ki; alkol zehri iffetin ve faziletin düşmanıdır. Türk kadınının altında ne likör, rakı kadehi ne de şarap bardağı yükseldiğini görmek istemiyoruz.*¹²²

Fahrettin Kerim, kadının toplumun temel taşı olduğunu ve o güne dek Türk kadınının kanının hiçbir zehirle bozulmadığını, tohumunun kirlenmediğini belirtip dejenere zümreye katılmamaları gerektiğini söyler ve nüfusun sağlığından kadınları birinci derecede sorumlu tutar.¹²³ İçki kadının iffetini bozduğu gibi toplum ahlakını da bozar, milletin geleceğini tehlikeye sokar. Alkolün en büyük kötülüklerinden biri millî

¹¹⁹ Tefik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 5-6.

¹²⁰ “Yeşilhilal Müsameresinde Sayın Önderimiz Prof. Dr. F. K. Gökay Tarafından Söylenen Söylev”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/29 (Mayıs 1935): 4.

¹²¹ Tefik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 5.

¹²² “Yeşilhilal Müsameresinde Sayın Önderimiz”, 4.

¹²³ “Müsameremiz”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 8.; “Yıllık Müsameremiz”, *Yeşilay*, IX/102 (Haziran 1941): 6.

terbiyeyi ve ahlaki bozmasıdır.¹²⁴ Bununla beraber içki millî iktisadın da en büyük düşmanıdır. Fahrettin Kerim Bey'in müsamere konuşmalarında sıklıkla üzerinde durduğu meselelerden biri içkinin ekonomiye verdiği ve tam da ülkenin en çok ihtiyacı olan zamanda iş gücünü etkilemesidir. Fahrettin Kerim, içki yasağının ekonomik sebeplerle kaldırılmasına karşı çıkar ve asıl içkinin ülkeye iktisadi anlamda zarar verdiğini konuşmalarında istatistiklerde ispata çalışır. Çünkü içki bireylerin çalışma kabiliyetini elinden alır ve onları millete destek olacak, onu yükseltecek halden çıkarıp tersine yük yapar. Fahrettin Kerim konuşmalarında sıklıkla içki düşmanlarının ilim ve fen bayrağı ile ilerlediğini belirtip iktisadi meseleleri de rakamlarla, bilimsel verilerle açıklamaya çalışır:

*... memleketimizde 6,152,688 kilo rakı sarf olunuyor. Kilosu üçer liradan ne eder? Birçok milyon liramızı götürüyor. Buna mukabil devlet bütçesine 4 milyon lira kâr getiriyor. Yalnız hapishanelerin masrafı 800 bin lirayı geçiyor. Tımarhane 520 bin lira yiyor. Tımarhane ve hapishanedeki bedbaht vatandaşların çalışmamaları, ailelerinin sefaleti, kara toprağa giren vatandaşların sayısı düşünülürse hazineye gelen 4 milyon liranın hiçliği anlaşılır.*¹²⁵

Fahrettin Kerim'in müsamerelerde yaptığı konuşmaların bir ortak noktası da içki ile suç arasındaki ilişkiyi vurgulamasıdır. İçkinin öteden beri insanı suça sürüklediği aşikârdır. Özellikle cinayetler içki yüzünden işlenir. O, suçu da ülke ekonomisi ile ilişkilendirir. Fahrettin Kerim Bey, 1936'da İstanbul Erkek Lisesi müsameresinde yaptığı konuşmada “ayyaşın öldürdüğü adam o yaşa gelinceye kadar cemiyete kaç mal olmuştur?” diye sorar. Mesele belki cemiyete faydalı bir unsur olacak maktulle de kalmaz. “Katil yakalanır. Cemiyet katilden bir fayda beklerken onu bir yük olarak hapishanesinde beslemeye mecbur olur. Hapishane için para, jandarması, polisi, bekçisi için hep para verir. Bunlara verilen paraları da hepimiz, halk verir.”¹²⁶ Dolayısıyla ayyaş millete destek değil ancak bir yük olur.

Fahrettin Kerim Bey'in müsamerelerde yaptığı konuşmalarda ortak olan bir diğer nokta belirtildiği gibi ilim ve fen vurgusudur. O, çoğunlukla konuşmalarını yurtdışındaki çalışmalarla süsler, istatistiki bilgiler, rakamlar kullanır. Almanya, Amerika, İngiltere,

¹²⁴ “Yıllık Müsameremiz”, *Yeşilay*, IX/102 (Haziran 1941): 6.

¹²⁵ Tefvik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 5.

¹²⁶ Nurata, “Ülkü Yolundaki Adımlardan”, 9.

Finlandiya gibi ülkelerin alkol düşmanlığından, kurulan cemiyetlerden, yapılan çalışmalardan bahseder¹²⁷ ve mücadelede bilimin rolüne dikkat çeker.

Müsamerelelerin yukarıda bahsedilen ciddi yönleri dışında bir amaçları da eğlenmek ve eğlendirmek olmuştur. Tıpkı bayramlar ve geziler gibi müsamerelelerde de içkisiz eğlenilebileceği ispatlanmak istenmiş, gençlere içkili eğlenceler dışında bir alternatif sunulmuştur. Bu amaçla müzik dinletileri ve konserlerin yanı sıra çeşitli performanslar sergilenmiştir. Bu performanslarda gençlerin, bazen de çeşitli okullardan küçük çocukların görev alması sağlanmıştır. Küçük çocuklar genellikle küçük piyesler ya da halk dansları ile gösterilerde yer almışlardır. Gençler ise piyes ve komedilerde rol almışlardır. Bu sayede çocukların ve gençlerin katılımının bir domino etkisi yaratması hedeflenmiş, alkol karşıtı harekette yer alarak hem kendilerini alkolden uzak tutmaları hem de ailelerini ve arkadaşlarını etkileyerek günlük etkileşimleri aracılığıyla alkol karşıtı hareketi yaymaları amaçlanmıştır. Nitekim bunun, tabandan gelen bir yaklaşım olacağı ve toplumun katmanlarına etki edeceği düşünülmüştür.

Aşağıdaki tabloda (Tablo 3.2) 1931-1945 yılları arasında düzenlenen müsamerelelerde yer alan tiyatro oyunları verilmiştir.

¹²⁷ “Senelik Müsameremiz Dolayısıyla Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay’ın Sözleri”, *Yeşilay*, VIII/89 (Mayıs 1940): 1.; Tefik Fikret, “Müsamere İntibaları”, 4.; “Ülküye İnanış”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/43 (Temmuz 1936): 1-2.; “Yıllık Müsameremiz”, *Yeşilay*, IX/102 (Haziran 1941): 5-6.

Tablo 3.2: 1931-1945 Yılları Arasında Düzenlenen Müsamerelerde Sahnelenen Oyunların Listesi

Müsamere Tarihi	Oyunu Sahneleyen	Oyunun Adı	Oyunun Türü
23 Mart 1931	Cumhuriyet Gençler Mahfili	Bir Damla Gözyaşı	Piyes
23 Mart 1931	Cumhuriyet Gençler Mahfili	Radiko, Rodiko	Komedi
22 Nisan 1932	Cumhuriyet Gençler Mahfili	Uzun Senelerden Sonra	Piyes
6 Mart 1933	İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti	Bir Kadeh Daha	Piyes
Nisan 1933	Beyoğlu'nda Bir İlkokul Öğrencileri	İyi Bak, Sakın	Piyes
17 İkinciteşrin [Kasım] 1933	İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti	Bir Kadeh Daha	Piyes
5 Nisan 1934	Cumhuriyet Gençler Mahfili	Beni Yalnız Bırakma	Piyes
5 Nisan 1934	Cumhuriyet Gençler Mahfili	Mahcupluk Yarışı	Komedi
22 Şubat 1935	İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti	Sınıf Arkadaşı	Piyes
5 Nisan 1935	İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti	Bir Aile Faciası	Piyes
5 Nisan 1935	İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti	Bu Yaz Böyle Geçti	Müzikal komedi
17 Mayıs 1936	Cumhuriyet Gençler Mahfili	Bir Varmış Bir Yokmuş	Komedi
6 ve 7 Mart 1937	İstanbul Erkek Lisesinin Cemiyet Üyesi Öğrencileri	Himmet'in Oğlu	Operet
Mart ya da Nisan 1937	Muallim Mektebi Öğrencileri	İnsan Sarrafı	Komedi
10 Nisan 1938	Eminönü Halkevi Gösteri Kolu	Zor Nikah	Piyes
7 Mayıs 1939	Eminönü Halkevi Temsil Kolu	Denkbazlık	Komedi
14 Nisan 1940	Beşiktaş Halkevi Temsil Kolu	Kör	Piyes
8 Şubat 1941	Yeşilay Temsil Kolu	Hasbahçe	Komedi
4 Mayıs 1941	Şişli Halkevi Temsil Kolu	Hisse-i Şayia	Müzikal Komedi
13 Ocak 1942	Şehir Tiyatrosu Oyuncuları	Saz-Caz	Operet
18 Nisan 1942	Yeşilay Temsil Kolu	Himmet'in Oğlu	Operet
15 Ağustos 1942	Sarıyer Halkevi Temsil Kolu	Himmet'in Oğlu	Operet
1943	Şehir Tiyatrosu	İki Efendinin Uşağı	Komedi
26 Mart 1944	Eminönü Halkevi Temsil Kolu	Zehirli Kucak	Piyes
3 Mayıs 1945	İsmail Hakkı Dümbüllü ve Orta Oyunu Sanatkarları	-	Ortaoyunu

Tabloda görüldüğü üzere 1931 ve 1932 yıllarındaki müsamerelerde oyunlar Cumhuriyet Mahfili Gençler tarafından oynanmıştır. Daha önce belirtildiği gibi 1933'te cemiyetin organizasyonlarında oyun sahnelemek üzere İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyeti kurulmuştur. Bu heyet 1933'te iki, 1935'te üç oyun sahnelemiş, 1941'e

kadar müsamerelerde yer almamıştır. 1941’de yeniden kurulup Yeşilay Temsil Kolu adını almış ve 1941 ve 1942 müsamerelerinde oyunlar sahnelemiştir. Müsamerelerde bunlar dışındaki oyunlar Halkevleri temsil kolları, Şehir Tiyatrosu oyuncular, Cumhuriyet Mahfili Gençler ya da talebeler tarafından oynanmıştır.

1945 müsameresindeki ortaoyunu hariç, oyunlar piyes, komedi ve operettir. Bu oyunların çoğu Yeşilayın müsamereleri için hazırlanmamış, söz konusu dönemde başka programlarda da sahnelenen oyunlardır. İçerikleri de çoğunlukla alkol odaklı değildir. Örneğin, Ahmet Vefik Paşa tarafından adaptasyonu yapılan Molière’in “Denkbazlık”, “Zor Nikah” oyunları, Carlo Goldoni’nin “İki Efendinin Uşağı” ya da Loic Le Gouriadec imzalı “Zehirli Kucak” alkol odaklı oyunlar değildir. Bu oyunların amacı “Hisse-i Şayia”, “İnsan Sarrafı” ya da “Bir Varmış Bir Yokmuş” gibi seyirciye iyi vakit geçirtebilmektir. Bununla beraber az sayıda da olsa alkol odaklı oyunlar sergilenmiştir. Örneğin İbnürrefik Ahmet Nuri’nin “Sınıf Arkadaşı” alkolün bireyler ve aileler üzerindeki yıkıcı etkilerini gösteren bir karaktere sahiptir. Bu karakter, ona karşıt karakter olan Bedri Bey’in zıttı Şaban’dır. Oyunda iyi bir aile babası olan Bedri Beyle Şaban’ın hikayesi anlatılır. Bedri Bey çocuğuna öğretmenlik yapması için eski sınıf arkadaşı Şaban Bey’i çağırır. Ancak Şaban, kötü bir evlilik yapmış ve çocuğunu kaybettikten sonra, karısının da etkisi ile kendini içkiye vermiştir.¹²⁸ Oyunun mesajı açıktır: alkol sefalet ve yıkıma yol açar, ondan uzak durmak ise sağlık ve mutluluk getirir. İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Temsil Heyetinin oynadığı “Bir Kadeh Daha” isimli oyunun da alkolle ilişkili olması gerekir. Kütüphane kataloglarında ve arşiv taramalarında rastlamadığımız bu oyun cemiyet üyelerinden Mahir Gündüz tarafından kaleme alınmış ve muhtemelen baskısı yapılmamıştır. Alkolle ilişkili bu oyunların sahnelenmesi ile alkolün zararlarını dramatik bir şekilde anlatarak izleyicilerin duygusal olarak etkilenmesini sağlanmak istenmiş olmalıdır. Yine de içki düşmanı hareketin söz konusu dönemde başka ülkelerdeki olduğu gibi bir tiyatro kültürü oluşturduğu söylenemez.¹²⁹ Bununla birlikte oyunların daha ziyade müsamerelerin eğlendirici yönü için kullanıldığı açıktır.

Yeşilayın müsamereler aracılığı ile gerçekleştirdiği içki düşmanı propaganda faaliyeti toplumsal bilinç ve farkındalık oluşturma odaklıdır. Bu etkinlikler sayesinde,

¹²⁸ İbnürrefik Ahmet Nuri, *Sınıf Arkadaşı* (İstanbul: Resimli Ay Matbaası, 1931).

¹²⁹ Bkz., John W. Frick, *Theatre, Culture And Temperance Reform In Nineteenth-Century America* (Cambridge University Press, Cambridge, 2003).

alkol karşıtı hareketin toplumda daha geniş kesimlere yayılması ve gençlerin bu mücadelede aktif rol alması sağlanmak istenmiştir. Müsamereler hem eğitici hem de eğlendirici yönleriyle Yeşilayın misyonunu destekleyen etkinlikler olmuştur.

3.2. Çaylar

Yeşilay Cemiyetinin alkol bağımlılığına karşı bilinç oluşturmak amacıyla düzenlediği etkinliklerden biri de çay davetleridir. Çay davetlerinin en önemli amacı, başta gençler olmak üzere toplumun tüm katmanlarına alkolsüz eğlenmenin mümkün olduğunu göstermektir. Bir diğer amaç, cemiyet üyelerinin birbirleriyle tanışıp sosyalleşmelerini, böylece bir birlik ve aidiyet duygusu kazanmalarını sağlamaktır. Bu yolla gençlerin birbirlerinden etkilenerek sağlıklı bir yaşam tarzına yöneleceklerine, alkolden ve uyuşturucu maddelerden uzak bir hayat süreceklarine inanılmıştır. Araştırmamızın sınırları içindeki dönemde on iki çay daveti yapılmış, bunlardan altısının Ramazan veya Kurban Bayramının ikinci veya üçüncü günlerinde yapılmasına özen gösterilmiştir. Nitekim cemiyet, bayram günlerinde davetler düzenleyerek etkinliklere manevi bir değer katmayı hedeflemiş ve Yeşilay Gençler Birliğinin genç üyeleri ile ana Yeşilay Cemiyetinin daha yaşlı üyelerinin bayramlaşarak sosyalleşmelerini teşvik etmiştir.

Davetlere katılmanın ilk şartı, alkol kullanmamak, davette içki tüketilmeyeceğini taahhüt etmek ve davetiye biletine sahip olmaktır. İlk düzenlenen çay davetleri ücretsiz olarak yapılmıştır, sonraki etkinliklerin bazılarının biletleri ücretli olarak satılmıştır. Bu satışların cemiyetin mali durumuna fayda sağladığı yıllık kongrelerde sunulan vevne raporlarında belirtilmiştir.

Çay davetlerinin çoğu danslı olarak tertip edilmiştir. Çay davetlerinin tamamı Yeşilay Gençler Birliği tarafından düzenlenmiş olup ana Yeşilayın yönetim kadroları da etkinliklerde hazır olarak bulunmuşlardır. Çay davetlerine Yeşilay üyeleri, onların aileleri ve nadiren de olsa Yeşilay Cemiyetine üye olmayan kimseler katılım sağlamıştır. Yalnızca 1944 yılında gerçekleştirilen ikinci davete sadece üniversite öğrencileri katılmışlardır. Cemiyet, dergisine çaylara İstanbul'un önde gelen ailelerinin katıldığını her fırsatta belirtilerek elit ve saygın bir davet gerçekleştirildiğini özellikle vurgulamış, gelecek yıllardaki etkinliklere katılım sayısını arttırmayı ve gençlerin dikkatini çekmeyi hedeflemiştir. Çay partileri, yalnızca eğlence amacıyla düzenlenmemiş; aynı zamanda

vücuda zarar veren bağımlılıkların toplumda yarattığı sorunların ele alındığı ve bu konularda gençlerle birlikte fikir alışverişinde bulunulan etkinlikler olmuştur.

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 30 Mart 1933 tarihinde Tokatlıyan Salonlarında tertip ettiği çay partisi tamamen ücretsiz olarak düzenlenmiştir. Ziyafete yalnızca alkol tüketmeyen misafirler davet edilmişlerdir. Eğlencede Yeşil Hilâl Cemiyetinin ve İçki Aleyhtarı Gençler Cemiyetinin yönetim kadroları hazır olarak bulunmuş, dönemin Dâhiliye Vekili Mehmet Şükrü Bey de davete katılım sağlayanlar arasında yer almıştır.¹³⁰

Mehmet Şükrü Bey, davette yaptığı görüşmelerde Yeşil Hilâl Cemiyetinin çalışmalarını takdir ettiğini, Yeşil Hilâlin umumun menafiine yarar cemiyetler arasına girmesini temin edeceğini söylemiştir.¹³¹ Vekil Bey, başkanlardan cemiyetin on dört yıllık çalışmalarını ve başarılarını dinledikten sonra cemiyetin kadın teşkilatını güçlendirmesinin uygun olacağını ve halkevlerinin seyyar sinemalarda içki aleyhinde konferanslar verilebileceğini açıklamıştır. Mehmet Şükrü Bey, cemiyetin heroin ve esrara karşı verdiği mücadeleyi de takdir ettiğini, cemiyetin bu konuda radyodan azami seviyede istifade edebileceğini ifade etmiştir. Bakan Bey alaturka musikinin içkinin tamimi hususunda çok önemli olduğunu işaret ederek her yerde bandolarla halka alafranga musiki telkininde bulunduracağını söylemiştir.¹³² Mehmet Şükrü Bey konuşmasının devamında müzik ve sporun alkol aleyhindeki önemini şu sözlerle ifade etmiştir:

*...eski neslin telkin ve irşattan mahrumiyet yüzünden alkol iptilasına uğradığını, eski edebiyat alaturka ve musikinin bu hususta rol oynadığını, inkılap Türkiye'sinde halka musiki terbiyesi verilmeğe başlanmasının, her tarafta yapılan spor hareketlerinin ve cemiyetin irşat ve aydınlatma propagandasının alkol aleyhinde çok müessir olacağını...*¹³³

¹³⁰ “Çayımız”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933): 8.

¹³¹ Yeşilay Cemiyeti, 19.9.1934 tarihinde Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde toplanan bakanlar kurulunun kararıyla “kamu yararına çalışan dernek statüsü” unvanına layık görülmüştür. Cemiyet, Türkiye’de bu statüye sahip olan dokuzuncu sivil toplum kuruluşudur. *Resmî Gazete*, Karar no: 2/1268 Sayı: 2827 (13.10.1934)

¹³² “Çayımız”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933): 8-10.

¹³³ “Çayımız”, Nisan 1933, 9. “Çayımız”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933): 9.

Şekil 3.17: Dâhiliye Vekili Mehmet Şükrü Bey ile Yeşil Hilâl ve İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetlerinin Başkanları

Kaynak: (*Akşam*, 31 Mart 1933, 1)

İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin 1933 yılındaki ikinci çay daveti 14 Birinci kanun'da [Aralık] saat 16:00'da Tokatlıyan Salonlarında yapılmıştır. Davet, cemiyet azalarından gelen yoğun talep nedeniyle 1934 yılını beklemek yerine yönetim kurulunca erken bir tarihe alınmıştır. Bu davet ilk defa danslı olarak düzenlenen çay etkinliği olmuştur. Davete, cemiyet üyeleri ve ailelerinin yanı sıra İstanbul'un önde gelen aileleri de katılmıştır.¹³⁴ Bu durum, etkinliğin sosyal statü açısından ne kadar önemli olduğunu vurgulamak için özellikle belirtilmiştir. Cemiyet, bu tür etkinliklerle katılımcıların sosyal konumlarını ön plana çıkararak daha nezih bir ortam oluşturmayı hedeflemiştir. Aynı zamanda, tanınmış ailelerin gençler üzerinde örnek teşkil etmesi ve toplumda olumlu bir etki yaratma amacı taşımaktadır. Böylece, içkisiz eğlenmenin mümkün olduğu mesajı güçlendirilmiş ve sağlıklı yaşam tarzı teşvik edilmiştir.

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, 1935 yılında iki defa çay daveti vermiştir. Bu davetlerden ilki, Ramazan Bayramı'nın üçüncü gününde, 8 İkinci kanun [Ocak] 1935 tarihinde Tokatlıyan Salonlarında saat 16:30'da verilmiştir. Etkinlik danslı olarak düzenlenmiş ve önceki yıllara göre çok daha eğlenceli geçmiştir. Ayrıca çayın biletlerinin ücreti mukabilinde satılması cemiyetin veznesine fayda sağlamıştır. Bu

¹³⁴ Vecihi Münür, "Çayımız", *İçki Düşmanı Gazete*, I/12 (Birinci kânun [Aralık] 1933): 12.; Vecihi Münür, "Faaliyetimiz", *İçki Düşmanı Gazete*, II/13 (İkinci kânun [Ocak] 1933): 6.

durum, cemiyetin 1934-1935 yılı çalışma raporunda açıklanmıştır.¹³⁵ Danslı çay etkinliğine, Yeşil Hilâl Başkanı Mazhar Osman Uzman ve Gençlik Kısmı Başkanı Fahreddin Kerim Gökay'ın yanı sıra cemiyetin önde gelen isimleri katılım göstermişlerdir.¹³⁶

Şekil 3.18: İkinci kânun [Ocak] 1935 Tarihinde Tokatlıyan Salonlarında Verilen Danslı Çay Etkinliğinden Bir İntiba

Kaynak: (*İçki Düşmanı Gazete*, III/26 (Şubat 1935): 12)

Cemiyetin ikinci çay daveti, 28 Birinci kanun [Aralık] 1935 tarihinde Ramazan Bayramı'nın ikinci gününde Tokatlıyan Salonlarında gerçekleştirilmiştir. Çay, danslı olarak düzenlenmiş olup davetiyeler ücretli olarak satılmıştır. Her yıl olduğu gibi bu yıl da İstanbul'un saygın çevrelerinin davete iştirak ettikleri, ülkeye bağlı gönüllülerin aile ortamı içerisinde alkol tüketimi yapmadan neşe içerisinde vakit geçirdikleri açıklanmıştır.¹³⁷ Salonun duvarlarına başta Galip Paşa'nın eserlerinden alınmak üzere çeşitli yazarların vecizelerini taşıyan levhalar asılmıştır.¹³⁸

Eğlenceye başta davet edilip daha sonrasında katılmaması istenen ancak yine de giden gazeteci yazar Ercümen Ekrem Talu Bey gecede gördüklerini şu şekilde açıklamıştır:

¹³⁵ Mükib Kutadgu, "1934-1935 Yılı Çalışma Raporu", *İçki Düşmanı Gazete* III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 8.

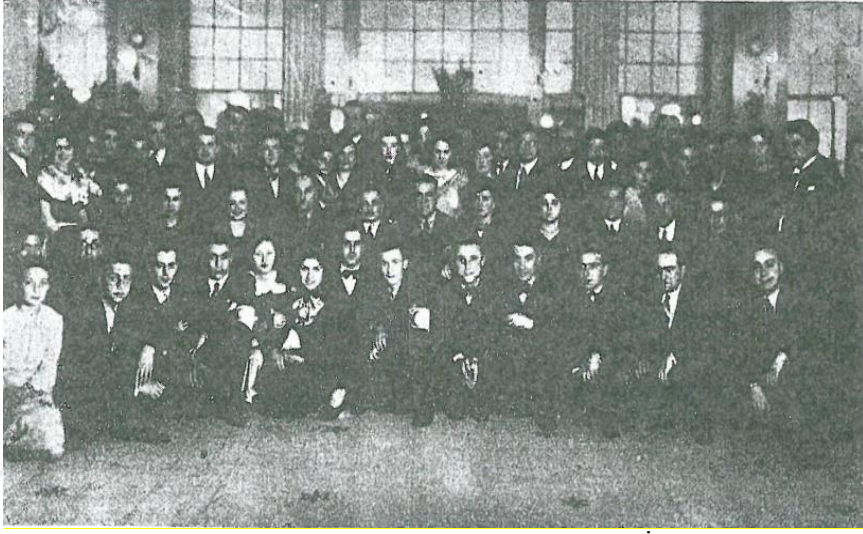
¹³⁶ "Çayımız", *İçki Düşmanı Gazete*, II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 12.; "İçki Aleyhdarı Gençler", *Zaman*, İkinci kânun [Ocak] 1935, 3.

¹³⁷ "Ayın Takvimi", *İçki Düşmanı Gazete*, III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 11.; "İçki Aleyhtarlarının Çayı", *Son Posta*, 21 Birinci kânun [Aralık] 1935, 12.; Mükib Kutadgu, "1935-1936 Yılı Çalışma Raporu", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 6-7.

¹³⁸ Ercümen Ekrem Talu, "Yeşilaycıların Eğlencesi", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/38 (Şubat 1936): 6.

...Salon esasen harem, selâmlık gibi biri Yeşilâycılara, öteki de bizim gibi gam ve şadisini bir kadeh mey içinde arayanlara mahsus iki kısma ayrılmış olduğu için, bu ikinci kısımda bir insanın önüne geçip oturdum. Ortaya konan paravananın kenarından içerisini gözetliyordum. Gördüğüm şeyler şunlar oldu. Kocaman bir büfe... Üstünde neler yok, neler! Bole kâselerin içinde ayranlar, punç çanaklarında işkembe çorbaları, likör kadehlerinde hummas, demirhindi, ravent şurupları... İhlamur, papatya, Vişneli konyak yerine kavun çekirdeği sübyesi... Hasılı kelâm: Maksim bar yerine Mısır çarşısı...¹³⁹

Şekil 3.19: Yeşilay Çayında Bulunanlardan Bir Grup

Kaynak: (Ercümen Ekrem Talu, “Yeşilaycıların Eğlencesi!”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/38 (Şubat 1936): 6)

Yeşilay Gençler Birliğinin 1936’daki çay daveti 16 Birinci kanun’da [Aralık] Tokatlıyan Salonunda yapılmıştır. Etkinliğin tanıtımlarında bayramdan bahsedilmese de dönemin bayramlarına bakıldığında önceki yıllarda olduğu gibi, Ramazan Bayramı’nın ikinci gününde düzenlendiği anlaşılır. Şeker Bayramı’nda çay davetinin verilmesi, bayram günlerinin ayrı bir nezihlik ve eğlence içerisinde geçmesini sağlamıştır. Ayrıca cemiyet, davetle maddi yönden ziyade, manevi yönden bir kazanç elde ettiğini izah etmiştir. Etkinliğin gerçekleştirilmesinde İhsan Ündeğer’in yüksek düzeyde faydasının olduğu açıklanmıştır.¹⁴⁰ Yeşilay Mecmuasında ve dönemin kaynaklarında davet hakkında daha fazla bilgiye ulaşılamamıştır.

¹³⁹ Talu, “Yeşilaycıların Eğlencesi”, 6-8.

¹⁴⁰ Necmettin Arbatlı, “1936-1937 Yılı Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, V/60 (Şubat 1936): 1-2.

Şekil 3.20: Yeşilay Gençler Birliğinin 16 Birinci Kânun [Aralık] 1936 Çarşamba Günü Tokatlıyan Salonlarında Vermiş Oldukları Çaydan Bir Grup

Kaynak: (*Yeşilay*, V/49 (İkinci kânun [Ocak] 1937): 16)

Yeşilay Gençler Birliğinin 1937 yılında çay daveti verdiğiine dair Yeşilay Mecmuasında veya dönemin diğer kaynaklarında bir bulguya rastlanamamıştır.

Yeşilay Gençler Birliği, 1938 yılındaki senelik çayını 13 Şubat 1938 tarihinde 15:00-21:00 saatleri arasında Tokatlıyan Salonlarında gerçekleştirmiştir. Dönemin gazetelerinde davetin 14 Şubat tarihinde olacağı aktarılmış, Yeşilay Mecmuasında ise 13 Şubat tarihi verilmiştir. Davetin Kurban Bayramı'nın üçüncü gününde verileceği bilgisine ulaşıldıktan sonra, doğru tarihin 13 Şubat 1938 olduğu anlaşılır. Çay etkinliğinin biletleri, cemiyet merkezi, Azak Sineması ve Akgün Piyano Gişesinde satılmıştır. Davete katılanlar hakkında ayrıntılı bilgiye ulaşılamamıştır. Mecmuada, her sene olduğu gibi yine nezih ve samimi bir ortamda cemiyetin aza ve ailelerinin eğlendiği, bu sayede cemiyetin kazancının maddi yönden ziyade manevi olduğu ifade edilmiştir.¹⁴¹

Yeşilay Gençlik Şubesi 18 Şubat 1939 tarihinde İstanbul Garden Salonlarında senelik çay eğlencesini düzenlemiştir. Garden Salonlarında ilk defa gerçekleştiren etkinliğe, Garden ve Maksim Salonlarının varyete¹⁴² ekipleri iştirak ederek çeşitli gösteriler sergilemişlerdir. Bu gösteriler büyük beğeni toplamış ve çay partisinin tekrar

¹⁴¹ “Kurum Haberleri”, *Yeşilay*, VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 12.; “Kurum Haberleri”, *Yeşilay*, VI/62 (Şubat 1938): 13.; S. Aydın, “VIII Yıllık Kongre Raporu”, *Yeşilay*, VII/77 (Mayıs 1939): 5-6.; “Yeşilay Gençler Birliğinin Çayı”, *Akşam*, 8 Şubat 1938, 4.; Yeşilay Gençlerbirliğinin Çayı”, *Kurun*, 8 Şubat 1938, 3.

¹⁴² Varyete, aralarında bir ilişki bulunmayan şarkı, dans, el çabukluğu gibi değişik dallara özgü oyunlardan oluşan gösteridir. Yaşar Çağbayır, *Ötüken Türkçe Sözlük 5. Cilt* (İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007), 5093.

düzenlenmesini isteyen katılımcılar olmuştur. Ancak Yeşilayın yılda yalnızca bir kez çay etkinliği düzenlemesi nedeniyle bu etkinlik tekrar edilmemiştir. Davete her yıl olduğu gibi nezih bir kitlenin katıldığı, davetin samimi bir ortamda geçtiği ve katılımcıların gayet eğlendikleri aktarılmıştır. Yeşilayın gelecek yıllardaki çay davetlerinde, azaların karşısına daha hazırlıklı ve daha başarılı eğlencelerle çıkılacağı taahhüt edilmiştir. Garden salonları normalde alkol kullanılan mekanlar olmasına rağmen burada bile alkol tüketmeden eğlenmenin mümkün olacağı başta cemiyetin genç üyeleri olmak üzere tüm davetlilere kanıtlanmıştır.¹⁴³ Cemiyetin mecmuasında veya dönemin gazetelerinde, davetin içeriği hakkında, çaya katılanlar hakkında veya davette yapılan konuşmalar hakkında detaylı bir bilgiye rastlanmamıştır.

Yeşilay Gençlik Şubesi 1940 yılındaki çay davetini 20 İkinci kanun [Ocak] tarihinde, Kurban Bayramı'nın birinci gününde düzenlemeyi planlamıştır ancak 27 Birinci kanun [Aralık] 1939 tarihinde gerçekleşen Büyük Erzincan Depremi sebebiyle ertelenmiş ve davetin yeni tarihi 9 Mart 1940 olmuştur. Yeşilayın Gençlik çayı ilk defa Maksim Salonlarında gerçekleştirilmiş olup saat 15:00'den 20:00'ye kadar sürmüştür. 1939 yılında olduğu gibi çaya, varyete ekibi katılarak gösterilerini sunmuşlardır. Çay vesilesiyle, Yeşilay gönüllülerinin bir araya gelip tanışmaları sağlanmış, cemiyetin uzun yıllardır savunduğu içkisiz eğlencenin mümkün olduğu düşüncesi bir defa daha kanıtlanmış olmuştur. Bu yılki çayın önceki yılları gölgede bırakacak kadar eğlenceli ve neşeli geçtiği ifade edilmiştir. Katılımcılar, çayın düzenleneceği salona vaktinden önce gelerek sonradan gelenleri hayrete düşürmüşlerdir. Çay daveti, caz dinletisiyle başlamış, ardından varyete ekibi iştirak ederek gösteriyi tamamlamışlardır.¹⁴⁴

Her yıl düzenlenen Yeşilay çayı 1941 yılında Maksim Salonlarında 11 İkinci kanun [Ocak] tarihinde saat 15:00-20:00 aralığında düzenlenmiştir. Kurban Bayramı'nın üçüncü gününde düzenlenen davetin biletleri ücretli olarak satılmış, biletler Yeşilayın ofisinden temin edilmiştir. Yeşilay çayında bayram havası oluşturulmuş, genç ülküdaşların sadece akranlarıyla değil tecrübeli Yeşilay gönüllüleriyle de iletişim halinde

¹⁴³ “Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9 uncu Kongresi”, *Yeşilay*, VIII/85 (İkinci kânun [Ocak] 1940): 3-6.; “Çayımız”, *Yeşilay*, VII/75 (Mart 1939): 7.; S. Aydın, “Yeşilay Gençlik Şubesi 9. Kongre Raporu”, *Yeşilay*, VIII/75 (Şubat 1939): 3.; “Toplantılar”, *Son Posta*, 13 Şubat 1939, 15.

¹⁴⁴ “Haberler”, *Yeşilay*, VIII/86 (Şubat 1940): 6.; “Haberler”, *Yeşilay*, VIII/87 (Mart 1940): 6.; “Senelik Çayımız”, *Yeşilay*, VIII/88 (Nisan 1940): 10.

olmaları sağlanmıştır. Eğlenceye katılan tüm kişilerin yaş farklılıkları gözetmeksizin mutlu olarak ayrılabilmeleri için cemiyet her yıl çaba sarf etmiş, bu bağlamda davette dans müsabakaları ve piyano dinletisi düzenlemiştir.¹⁴⁵ 1941 yılında gerçekleştirilen davet hakkında Yeşilay Dergisinde şöyle bahsedilmiştir: “Yeşilay çayı, daima bir hususiyet gösterir. Çay başlar, devam eder, biter; fakat yarattığı samimiyet bütün sene silinmez, yaşar. Orada miniminilerimizden tutun da emektarlarımıza kadar herkes eğlenir, genç-ihthiyar her çehre neş’eli, her göz parlaktır.”¹⁴⁶

Yeşilay Gençlik Şubesinin 1942 yılında çay daveti verdiğiine dair Yeşilay Mecmuasında veya dönemin kaynaklarında herhangi bir bulguya rastlanamamıştır.

Yeşilay Gençlik Şubesi 1943 yılında tek çay daveti düzenlemiştir. Bu davet, 6 Mart Cumartesi günü saat 15:00-19:15 arasında Park Otel Salonlarında tertip edilmiştir. Çayın biletleri cüzi bir miktar karşılığında satılmıştır. Buna rağmen davete cemiyetin üyelerinden daha fazla cemiyetle alakası olmayan kişiler iştirak etmişlerdir. Bu durum cemiyet yönetimi tarafından hoş karşılsansa da azaların kayıtsızlıkları üzüntü yaratmıştır. Gerçekleştirilen davet hakkında Yeşilay Mecmuasında veya dönemin kaynaklarında farklı bir bilgiye ulaşılamamıştır.¹⁴⁷

Yeşilay Gençlik Şubesi, 1944 yılında iki defa çay partisi düzenlemiştir. Bunlardan ilki 29 İkinci kanun [Ocak] tarihinde Park Otel Salonlarında verilmiştir. Etkinliğe dönemin Dışişleri Bakanı Numan Menemencioğlu da katılım sağlayarak cemiyetin faaliyetlerinden duyduğu memnuniyeti gençlere aktarmıştır. Bu yılki çaya varyete ekibi davet edilmemiş, yerine küçük piyanist Arto Van katılmıştır.¹⁴⁸ Davete katılan bir gazeteci gördüklerini şu şekilde ifade etmiştir:

...Dikkat ettim; aynı gayenin sarsılmaz itimadı ile biri birine sarılmış insanlar gibi onlarda yek vücüttü. Salonun yan tarafındaki pençelerin önünde büyük bir

¹⁴⁵ “Haberler”, *Yeşilay*, IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 5.; “Haberler”, *Yeşilay*, IX/98 (Şubat 1941): 12.; “Yeşilay Çayı”, *Akşam*, 28 Birinci kânun [Aralık] 1940, 6.

¹⁴⁶ “Yeşilay Çayı”, *Yeşilay*, IX/99 (Mart 1941): 9.

¹⁴⁷ “Çayımız”, *Yeşilay*, XI/122 (Şubat 1943): 12.; Eşref Sümer “Yeşilay Gençlik Şubesi 1943’de Neler Yaptı”, *Yeşilay*, XII/133 (İkinci kânun [Ocak] 1944): 11.

¹⁴⁸ Fahreddin Mayda, “Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri”, *Yeşilay*, XIII/149 (Mayıs 1945): 7.; Yeşilay, “Hariciye Vekilimiz Yeşilay Gençlik Çayında”, *Yeşilay*, XII/134 (Şubat 1944): 11.; “Yeşilay Kongresinde Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın Okuduğu Rapor”, *Yeşilay*, XII/145 (Ocak 1945): 3-4.

*masaya oturmuş olan idare heyeti ki hepsi 30 yaşından daha gençti, reisleri ile cemiyet meselelerinden birini konuşuyorlardı...*¹⁴⁹

Gazetecinin ifadelerinden de anlayacağımız üzere davetler sadece eğlenmek için veya sosyalleşmek için değil ülke ve cemiyetin sorunları üzerine görüşmeler, ülkeye dair fikirler üzerine gençlerle birlikte çalışmalar yapmak için de kullanılmıştır.

Şekil 3.21: Sayın Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu, Yeşilay Gençlik Şubesi İdare Heyeti Azaları Arasında

Kaynak: ("Hariciye Vekilimiz Yeşilay Gençlik Çayında", *Yeşilay*, XII/134 (Şubat 1944): 1)

Cemiyetin 1944 yılında düzenlediği ikinci davet, Dr. Galip Öztunç tarafından Marmara Üniversitesi Lokalinde İlkbahar aylarında "Üniversiteli Yeşilaycılar Çayı" olarak gerçekleştirilmiştir. Davet, üniversite öğrencileri için özel olarak düzenlenmiş olup öğrenciler tarafından büyük ilgiyle karşılanmıştır. Bu çay, üniversiteli Yeşilaycılarının birbirleriyle tanışmalarını sağlamak amacıyla düzenlenmiş ve muvaffakiyetle tamamlanmıştır. Ayrıca, bu etkinlik, Yeşilay çayının İstanbul'un eğlence salonları dışında ilk kez yapılan çay organizasyonu olma özelliğini taşımaktadır.¹⁵⁰

Yeşilay Cemiyetinin geleneksel hale getirerek düzenlediği çay davetleri ile başta gençler olmak üzere toplumda bir bilinç ve farkındalık oluşturmaya çalıştığı görülür. Özellikle gençler için düzenlenen bu etkinlikler, onların içki kullanılmayan bir ortamda eğlenmelerini sağlamış ve sosyalleşmelerine olanak tanımıştır. Gençler, çay davetlerinde sadece eğlenmekle kalmamış, davetin hazırlanmasında da çeşitli görevler almışlardır.

¹⁴⁹ Yeşilay, "Hariciye Vekilimiz Yeşilay", 1.

¹⁵⁰ Fahreddin Mayda, "Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri", *Yeşilay*, XIII/149 (Mayıs 1945): 7.; "Yeşilay Bir Doktor Kazandı", *Yeşilay*, XII/141 (Eylül 1944): 6.; "Yeşilay Kongresinde Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın Okuduğu Rapor", *Yeşilay*, XIII/145 (Ocak 1945): 5.

Özellikle Yeşilay Gençlik Şubesinin İdare Heyetinde görev alan Eşref Sümer, etkinliklerin planlanması ve uygulanmasında ön plana çıkmıştır.

Çay davetleri, katılımcıların sosyal statülerini ön plana çıkartarak, sağlıklı yaşam bilincini yayma çabası içerisinde toplumda olumlu bir etki yaratmayı amaçlamıştır. Dönemin önde gelen devlet yetkililerinin de katılımıyla, bu etkinlikler yalnızca sosyal bir buluşma değil, aynı zamanda bağımlılıkla mücadele ve halk sağlığının korunması gibi önemli konuların tartışıldığı platformlar olmuştur. Bu davetlerle Yeşilay Cemiyetinin toplum üzerindeki etkisi artırılmaya çalışılmış, gençlerin de desteklerinin alınmasıyla, vücuda zarar veren bağımlılıklara karşı toplumda içkisiz bir yaşam kültürünün yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

3.3. Konferanslar

Yeşilayın, alkol karşıtı öğrenci etkinliklerinde en sık kullandığı propaganda biçimi konferanslardır. Konferansların düzenlenmesinin diğer faaliyetlere göre çok daha kolay olması ve geniş zümrelere cemiyetin ülküsünü tanıtmaya amacıyla da kullanılabilmesi sebebiyle cemiyet, konferanslara fazlasıyla önem vermiştir. Cemiyet aylık olarak düzenlediği merkez heyeti toplantılarıyla hangi tarihlerde hangi üyeler tarafından konferanslar verileceğini kararlaştırmıştır. Özellikle cemiyetin tecrübeli isimlerinin bu konferanslarda konuşmacı olarak yer almasına özen gösterilmiştir.

Türk milletinin iktisadi mücadeleye giriştiği dönemde, insanların çalışma gücü ve kabiliyetini olumsuz etkilediği düşünülen içkiyle daha kararlı bir şekilde mücadele edilmesi gerektiği, özellikle gençlere yönelik konferanslarla vurgulanmıştır. Bu nedenle içki gibi zaman kaybına yol açan alışkanlıklardan uzak durarak, gençlerin çalışma gücünü artıracak ve verimli zaman geçirmelerini sağlayacak alışkanlıklar edinmelerini teşvik etmek amaçlamıştır. Cemiyet, gençlerin en değerli varlıklarından biri olan zamanlarını bağımlılık yaratan zararlı maddeleri kullanarak harcamamaları gerektiğine inanarak onları sporla, musikiyle, ahlakları ve millî meselelerle meşgul etmeyi, böylece daha verimli bir yaşam sürmelerini sağlamayı hedeflemiştir. Bu amacını gerçekleştirmek için düzenlediği konferanslarla, öğrencileri yalnızca bilgilendirmeyi değil, aynı zamanda onlara vakitlerini nasıl daha faydalı bir şekilde geçirebileceklerini de öğretmeyi amaçlamıştır. Yeşilay, tertip ettiği konferanslar aracılığıyla, ideallerini yeni nesillere

tanıtma fırsatını bulmuş ve bu tanıtımlar sayesinde, her geçen gün daha fazla insana ulaşmayı başarmıştır.

Konferanslar bölümünde Ana Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin, gençleri alkole karşı bilgilendirdiği konferanslar incelenmiştir. Cemiyetin radyoda, Türk Ocaklarında, mekteplerde, Cumhuriyet Halk Fırkasının toplantılarında ve umuma açık alanlarda; uyuşturucu, sağlık, eğitim, psikoloji, sosyal ve kumar konularında verdiği konferanslar araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Yeşil Hilâl Cemiyeti 1928 yılını değerlendirme amacıyla 15 Birinci kanun [Aralık] 1929 tarihinde yıllık kongresini gerçekleştirmiştir. Kongrede yıllık çalışma raporunu sunan Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Bey, merkez heyetinin fikir zaferinin her şeyden üstün olduğunu düşündüğünü, bu bağlamda cemiyetin azaları vasıtasıyla 1928 yılında çeşitli mekteplerde konferanslar verdirdiğini ve kamuya açık alanlarda da halkı bilinçlendirici konuşmalar yaptırdığını açıklamıştır. Bu konferansların ve hitabetlerin olağanüstü güzel etkilerinin görüldüğünü belirtmiş ancak konferansların hangi okullarda ve kamu alanlarında verildiğini açıklamamıştır.¹⁵¹

Almanya İçki Düşmanları Cemiyeti başkanlarından ve Darülfünun Felsefe Bölümü profesörlerinden Rayn Hart, 11 Nisan 1931 tarihinde İstanbul'a gelmiş, Yeşil Hilâl Cemiyeti yöneticileri tarafından resmî bir törenle karşılanmıştır. Hart, İstanbul'a, cemiyetin belirlediği mekteplerde konferanslar vermek üzere gelmiş ve ilk konferansını 12 Nisan tarihinde Galatasaray Lisesi öğrencilerine vermiştir. Konferansına alkol tüketiminin dünyadaki durumunu izah ederek başlayan profesör, gençlerin alkolden uzak durmaları için içkinin toplum ve insan sağlığı üzerindeki zararlarını birer birer açıklamıştır. Alkolü, milletleri daima tehdit eden en büyük tehlike olarak gördüğünü söylemiş ve gençleri bu beladan kurtarmak için ciddi ve şiddetli tedbirler alınması gerektiğini belirtmiştir.¹⁵² Hart, Galatasaray konferansının ardından 15 Nisan'da saat 20:30'da Feyziati Lisesinde "Alkol ve Gençlik" konulu bir konferans daha vermiştir. Konferans sadece öğrencilere değil halka da açık şekilde gerçekleştirilmiştir.¹⁵³

¹⁵¹ "Yeşil Hilâl Kongresinde Dr. Fahreddin Kerim Beyin Senelik Mesai Raporu", *Yeşil Hilâl*, IV/3 (Mayıs 1929): 37-38.

¹⁵² "Bir İçki Düşmanı", *Cumhuriyet*, 12 Nisan 1931, 3.; "Pr. Rayn Hırk Ne Diyor?", *Cumhuriyet*, 13 Nisan 1931, 2.

¹⁵³ "Maarifte", *Vakit*, 15 Nisan 1931, 3.; "Feyziatide Konferans", *Cumhuriyet*, 15 Nisan 1931, 4.

Yeşil Hilâl Cemiyeti merkez heyeti 4 Ocak 1932 tarihinde Mazhar Osman Bey'in riyasetinde olağanüstü bir toplantı tertip etmiştir. Toplantının konusu İstanbul'da bulunan şoförlerin alkol alarak kazalara karışmış olmasıdır. Heyet, bu durum karşısında alınabilecek önlemleri tartıştıktan sonra mekteplere içki aleyhinde levhalar gönderilmesini kararlaştırmıştır. Ayrıca toplantıda Üsküdar Kız Sanat Okulunda Fahreddin Kerim, Şişli Terakki Lisesinde Ali Rıza Bey'in konferans verdikleri açıklanmıştır.¹⁵⁴

Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, yılbaşından evvel halkı, radyo aracılığıyla içkinin zararları hakkında aydınlatmaya karar vermiş ve bu vazifeyi Yeşil Hilâlin ikinci reisi Dr. İbrahim Zati Bey üstlenmiştir. Zati Bey, 29 Birinci kanun [Aralık] 1932 Perşembe günü saat 22:00'den 22:30'a kadar ispirotolu içkilerin insanları uğrattığı zararlar hakkında bir konferans vermiştir. Zati Bey, Yeşil Hilâlin alkole verdiği mücadeleyi ve keyif için bu maddeleri kullananların başlarına gelenleri, görevli bulunduğu hapishanede karşılaştığı örneklerle birlikte dinleyicilere aktarmıştır.¹⁵⁵

1933 yılının İkinci kanun [Ocak] ayında toplanan Yeşil Hilâl merkez heyeti, mekteplerde konferans verecek olan azaların tespitini yapmıştır. Ayrıca cemiyet, radyoda sık sık konferanslar verilmesi kararını almıştır.¹⁵⁶ Aynı ay içerisinde Fahreddin Kerim Bey'in riyasetinde toplanan Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti çalışma kolları oluşturmuştur. Bu kollardan birisi olan konferans temini kol başkanlığına Fikret Esat Bey getirilmiş,¹⁵⁷ bu sayede cemiyetin, konferanslar aracılığıyla gençlere ulaşabilmesinin daha kolay hale gelmesi hedeflenmiştir.

Cemiyetin merkez yönetim kurulunun 1933 yılının mart ayında düzenlediği toplantıda, geçen ay içerisinde; İbrahim Zati Bey tarafından Erkek Muallim Mektebi, Kuleli Lisesi ve Kız Orta Mektebinde, Fahreddin Kerim Bey tarafından İstanbul Erkek ve Kabataş Erkek Liselerinde, Tarık Edip Bey tarafından Gebze Mektebi ve Şemsülmekatip Okullarında alkolün zararları hakkında konferanslar düzenlendiğini

¹⁵⁴ "Otomobil Kazalarına Karşı", *Vakit*, 4 Kânunisani [Ocak] 1932, 3.

¹⁵⁵ "Radyoda", *Vakit*, 29 Kanunuevvel [Aralık] 1932, 4.; "Radyoda Konferans", *İçki Düşmanı Gazete*, I/1 (İkinci kânun [Ocak] 1933): 8.; Yunus Nadi, "İçtimai Hareketler, İçtimai İnsanlar", *Cumhuriyet*, 31 Kanunuevvel [Aralık] 1932, 4.

¹⁵⁶ "Yeşil Hilal Merkez Hey'eti Kararları", *İçki Düşmanı Gazete*, I/2 (Şubat 1933): 8.

¹⁵⁷ "Türkiye İçki Aleyhdarı Gençlerin Toplantısı", *İçki Düşmanı Gazete*, I/2 (Şubat 1933): 8.

açıklanmış ve şehirde bulunan diğer okullarda da bu konferansların düzenlenmeye devam edilmesinin planlandığı belirtilmiştir.¹⁵⁸

Yeşil Hilâl Cemiyeti merkez heyeti, Nisan ayında gerçekleştirdiği aylık toplantıda, son bir ay içerisinde Mazhar Osman Bey tarafından radyoda, İbrahim Zati Bey tarafından Kuleli Askerî Lisesinde içki aleyhinde konferanslar verildiğini açıklamıştır.¹⁵⁹ Cemiyetin bir sonraki aylık toplantısı İbrahim Zati Bey'in riyasetinde Mayıs ayında gerçekleştirilmiştir. Bir önceki ayın faaliyet bilançosunu gözden geçiren heyet, Mazhar Osman Bey'in Feyziati Lisesinde, Fahreddin Kerim Bey'in ise radyoda ve Amerikan Kız Kolejinde alkol aleyhinde birer konferans düzenlediklerini açıklamıştır.¹⁶⁰

Gençler Cemiyeti Reisi Fahreddin Kerim Bey, Cumhuriyet Bayramı kapsamında İstanbul Üniversitesinde eğitim alan öğrencilere 28 Birinciteşrin [Ekim] tarihinde “İki Devrin Sıhhiyesi ve Alkol” başlıklı bir konferans vermiştir. 29 Birinciteşrin [Ekim] günü ise üniversitenin meydanında gençlere ve halka “Yeşil Hilâl ve Cumhuriyet” konulu bir konuşma yapmıştır. Cemiyet bu faaliyetleriyle gençlerin, Cumhuriyet Bayramı'nda alkol tüketmelerini önlemeyi bunun yerine şehitliklere, törenlere, konferanslara, açılış merasimlerine ve spor müsabakalarına katılarak zamanlarını hayırlı işlerle geçirmelerini hedeflemiştir.¹⁶¹ Gençler Cemiyeti, alkolden uzak kalan her bir genci ulusun geleceği adına bir kazanç olarak görmüş, bu doğrultuda Türk gençlerinin bayramlarda içki tüketmek yerine millî değerlerini öğrenip benimsemelerini sağlamak amacıyla bilinçlendirici propaganda faaliyetleri yürütmüştür.

Tıp Talebe Cemiyeti tarafından düzenlenen konferans serisine konuşmacı olarak davet edilen Mazhar Osman Bey, 28 Teşrinisani [Kasım] tarihinde halkevinde gençlere “Gençlik ve Akıl Hastalığı” konulu bir konferans vermiştir. Mazhar Bey konuşmasında; akıl hastalıklarının aileden gen aktarımı yoluyla bulaşabileceği gibi gençlik çağlarında iyi terbiye edilemeyen gençlerde de erken bunama gibi çeşitli akli rahatsızlıkların meydana gelebildiğini ifade etmiştir. Devamında alkolün ve uyuşturucu maddelerin zararları izah eden Mazhar Bey alkol kullanımının ruh sağlığını uğrattığı tahribatları açıklamış ve bu

¹⁵⁸ “Yeşil Hilal Merkez Heyeti Toplandı”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/4 (Nisan 1933): 16.

¹⁵⁹ “Yeşil Gün”, *Vakit*, 26 Nisan 1933, 3.

¹⁶⁰ “Yeşil Hilâl İctimar”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/5 (Mayıs 1933): 10.

¹⁶¹ Fahreddin Kerim, “Büyük Bayram”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/11 (İkinci teşrin [Kasım] 1933): 1-2.

durumlara düşenlerin şu an tımarhane köşelerinde bulunduklarını gençlere izah etmiştir.¹⁶²

Şekil 3.22: Mazhar Osman Bey'in Konferansını Dinleyen Gençler

Kaynak: (“Gençlik ve Akıl Hastalığı”, 29 Teşrinisani [Kasım] 1933, 5)

1934 yılında da konferanslara devam etme kararı alan Yeşil Hilâl Cemiyeti merkez yürütme kurulu, 28 İkinci kanun [Ocak] tarihinde Miralay Atıf Bey'in riyasetinde toplanmıştır. Mekteplerde ve kulüplerde, içki ve uyuşturucu maddeler aleyhinde düzenlenen konferanslarda film ve projeksiyon cihazlarının kullanılmasını kararlaştıran kurul, bu bağlamda ilk konferansın Kuleli Askerî Lisesinde Fahreddin Kerim Bey tarafından düzenlenmesini istemiştir.¹⁶³ Bu isteği mart ayında yerine getiren Fahreddin Bey, “Sinir Hıfzıssıhhası ve Alkol Tahribatı” konulu bir konferans vermiştir. Konferansa, 1700 öğrenci ve Kuleli Askerî Lisesinin bando grubu katılım sağlamıştır. İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan konferansın ilk konusu doğumdan önce ve doğumdan sonra oluşan soysuzlaşma ve yozlaşma hareketleridir. Daha sonrasında sinir hastalıklarının ortaya çıkışları izah edilmiş ve alkolün yarattığı tahribatlar projeksiyon makinasıyla yansıtılmıştır. Bir buçuk saat kadar süren konferans, Kuleli Askerî Lisesinin bandosunun eşliğinde söylenen Yeşil Hilâl Marşı ile tamamlanmıştır.¹⁶⁴ Fahreddin Kerim Bey, Kuleli konferansından birkaç ay kadar sonra 8 Mayıs 1934 tarihinde İstanbul

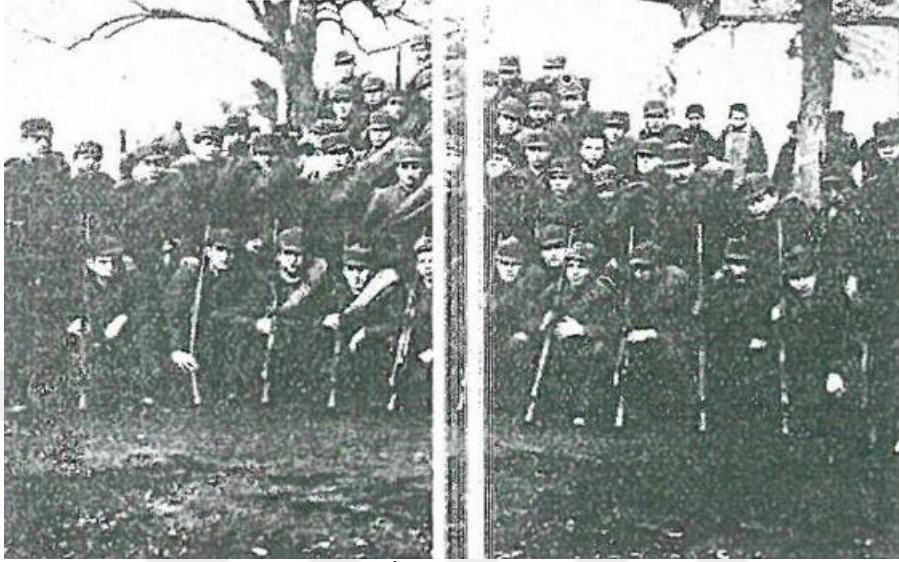
¹⁶² “Gençlik ve Akıl Hastalığı”, *Cumhuriyet*, 29 Teşrinisani [Kasım] 1933, 5.; “Konferanslar”, *Vakit*, 28 Teşrinisani [Kasım] 1933, 8.

¹⁶³ “Ayın Faaliyeti”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/14 (Şubat 1934): 10.

¹⁶⁴ “İçki Düşmanları Çalışıyorlar”, *Vakit*, 12 Mart 1934. 8.; “Kuleli Konferansı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 5-6.; “Türkiye İçki Düşmanlığının Bir Aylık Faaliyeti”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 4-5.

Cağaloğlu Halkevi Salonunda “Alkol ve Melekât-ı Ruhiye” [alkolün insan ruhuna olan etkileri] hakkında bir konferans vermiştir. Konferans halka açık olarak gerçekleştirilmiştir.¹⁶⁵

Şekil 3.23: İçki Düşmanlığı Mefkuresini Kavrayan Kuleli Gençleri Bir Arada

Kaynak: (“Kuleli Konferansı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 5)

Yeşil Hilâl Cemiyetinin 29 İkinci teşrin [Kasım] 1934 tarihinde düzenlediği yıllık kongresinde Yeşil Hilâl’in ve İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin bir yıllık zaman diliminde düzenlediği konferanslar açıklanmıştır. Buna göre Mazhar Osman tarafından Maltepe Askeri Lisesinde, Atıf Bey tarafından Bakırköy mekteplerinde ve köylerinde, İbrahim Zati Bey tarafından radyoda, Kız Muallim Mektebi ve Ameli Hayat Okulunda, Fahreddin Kerim tarafından iki defa radyoda, Kuleli Askeri Lisesinde, Safiye Hüseyin Hanım tarafından Kadıköy’de alkol aleyhinde konferanslar verilmiştir.¹⁶⁶

Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden Tarık Edip Mehdi’nin öncülüğünde fakültede bulunan içki düşmanı öğrenciler sık sık toplantılar yaparak etraflarında bulunan gençleri alkolün tehlikeleri hakkında aydınlatmak için çaba sarf etmişlerdir. Bu faaliyetlerinin arasına konferansları da eklemeyi isteyen grup, İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetine başvuruda bulunarak Dr. Süheyl ve Fahreddin Kerim Beylerin fakültelerinde konferans vermelerini talep etmişlerdir. Bu doğrultuda ilk konferans Dr. Süheyl Bey tarafından verilmiş ve konferansa Nafia Fen Mektebi, [Fen Bilimleri Enstitüsü], Güzel

¹⁶⁵ “Konferans”, *Cumhuriyet*, 7 Mayıs 1934, 4.

¹⁶⁶ “Yeşil Hilâl Kongresinde Genel Yazan Fahreddin Kerim Gökay’ın Raporu”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 5-6.

Sanatlar Fakültesi ve Mülkiye Mektebi [Siyasal Bilgiler Fakültesi] öğrencileri katılım göstermişlerdir. Konferans için içki aleyhinde vecizelerin yer aldığı broşürler basılarak öğrencilere dağıtılmıştır.¹⁶⁷ Konferansın düzenlenme tarihini tam olarak tespit edemesek de Birinci kanun [Aralık] 1934 tarihinde yapılmış olma ihtimali yüksektir.

Yeşil Hilâl Cemiyeti ikinci başkanlarından Dr. İbrahim Zati Bey 28 Kânunusani [Ocak] 1935 tarihinde Robert Kolejinde, 17 Şubat 1935 tarihinde ise Galatasaray Lisesinde birer konferans vermiştir. İçkinin fenalıklarını ve cemiyetin ülküsünü izah eden İbrahim Bey, konferansları öğrencilerden gelen suallere cevap vererek tamamlamıştır.¹⁶⁸ Aynı yıl içerisinde yine İbrahim Bey tarafından 22 Şubat tarihinde Ferah’da düzenlenen müsamerede, Fahreddin Kerim Gökay tarafından 10 Mart’ta Kuleli Askerî Lisesinde, Ferid İskender Bey tarafından Nisan ayı içerisinde Tarsus Amerikan Kolejinde alkol ve alkolün vücuda olan etkilerini izah eden konferanslar verilmiştir.¹⁶⁹

Fahreddin Kerim Gökay, 18 Mart 1936 tarihinde Çapa Kız Öğretmen Okulunda, öğretmen adaylarına alkol üzerine bir konferans vermiştir.¹⁷⁰ Aynı ayın 21’inde, İstanbul Erkek Lisesinde öğrenim gören alkol aleyhtarı öğrencilerin hazırladıkları müsamereye katılan Fahreddin Bey, gösterinin ardından bir konferans vermiştir. Alkolün, bireysel ve toplumsal olarak meydana getirdiği olumsuzluklara dikkat çeken Fahreddin Bey, konferansın devamında alkolün sadece keyif verici bir madde olarak görülmesinin yanlış olduğunu, cemiyet üzerinde dejenerasyona ve suç oranlarının artması gibi zararlı durumlara yol açtığını belirtmiştir. Öğrencilere, alkolün tüketildiği ve uzak durulduğu durumları betimlemiş bu vesileyle gençlerin alkolün zararlarını öğrenmelerini sağlamaya çalışmıştır.¹⁷¹

1936 yılının Nisan ve mayıs aylarında Yeşilay ile Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti tarafından üç konferans düzenlenmiştir: Dr. Kudsi tarafından Vefa Lisesinde, Dr. İbrahim Zati Öget tarafından radyoda suçlu çocuklar hakkında ve Fahreddin Kerim

¹⁶⁷ “Mühendis Mektebinde İçki Düşmanlığı Hareketleri”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 12.

¹⁶⁸ “İçki Düşmanının Takvimi”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/27 (Mart 1935): 10-11.

¹⁶⁹ “İçki Düşmanının Takvimi”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/28 (Nisan 1935): 11-12.; Mükib Kutadgu, “1934-1935 Yılı Çalışma Raporu”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 5-6.;

¹⁷⁰ “Kurumumuzun Çalışmaları”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/40 (Nisan 1936): 11.

¹⁷¹ Abdullah Nurata, “Ülkü Yolundaki Adımlardan”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/40 (Nisan 1936): 6-9.

Gökay tarafından İstanbul Halkevinde inkılap psikolojisi üzerine konferanslar verilmiştir. Bu konferansların tümünde alkolizm ve alkolizmin yarattığı tehlikeler de ele alınmıştır.¹⁷²

9 Eylül tarihinde Dr. İbrahim Zati Öget tarafından, radyoda “Türk Gençliğinin İctimai ve Sâri Hastalıklardan Korunması” başlıklı bir konferans sunulmuştur. Zati Bey, alkolün geçici bir sıcaklık sağlasa da uzun sürede zararlara yol açtığını ve bağımlılıkla birlikte kişinin fiziksel ve zihinsel sağlığının bozulduğunu ifade etmiştir. Alkol haricinde eroin, kokain, morfin ve esrar gibi maddelerin de kullanılmasının güç üzerinde büyük zararlara yol açtığını, bu maddelerin kullanımıyla suç işleme, toplumsal dışlanma ve cezaevlerine girme gibi olumsuz sonuçların ortaya çıktığını belirtmiştir. Gençlerin yalnızca sağlık açısından değil, toplumsal yarar bakımından da sorumluluk sahibi bireyler olmaları ve topluma fayda sağlayacak etkinliklerde yer almaları gerektiğini savunmuş; bu doğrultuda, spor kulüpleri ile halkevlerinin sosyal faaliyetlerinin önemine dikkat çekmiş ve gençlerin boş zamanlarını sağlıklı biçimde değerlendirmelerinin gerekliliğini vurgulamıştır.¹⁷³ Aynı yıl içerisinde İbrahim Zati Öget tarafından İkinciteşrin’de [Kasım] Darüşşafaka Lisesinde ve 24 Şubat’ta Bayındırlık Fen Okulu müsamesesinde alkolizm problemini izah eden konferanslar verilmiştir.¹⁷⁴

1937 yılında da konferanslara devam eden Yeşilay ve Yeşilay Gençler Birliği, bu bağlamda 18 Şubat Perşembe günü Mazhar Osman Uzman tarafından İstanbul Üniversitesi salonunda mektep öğrencilerine uyuşturucu maddeler ve içki konulu bir konferans vermiştir. Yine aynı konu üzerine Fahreddin Kerim Gökay tarafından 24 Şubat tarihinde İstanbul Radyosunda, Dr. Kudsi Halkacı ve Fehmi Atanç Beyler tarafından 7-8 Mart tarihlerinde İstanbul Erkek Lisesinde ve 27 Mart tarihinde Üsküdar Halkevinde gençlik teşkilatının hazırladığı müsamerede, öğrencileri bilgilendirme amacıyla konferanslar düzenlenmiştir.¹⁷⁵

Aynı yıl içerisinde Fahreddin Bey ve Dr. Kudsi tarafından İstanbul Lisesinde, Fahreddin Bey tarafından Üsküdar ve Şehremini Halkevlerinde, Dr. Ahmet Süheyl

¹⁷² “İçki Düşmanlığı Konferansları ve Yeşilay Faaliyeti”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/41 (Mayıs 1936): 11.

¹⁷³ İbrahim Zati Öget, “Türk Gençliğinin İctimai Sari Hastalıklardan Korunması”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/46 (Birinci teşrin [Ekim] 1936): 2-4.; İbrahim Zati Öget, “Türk Gençliğinin İctimai Sari Hastalıklardan Korunması”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/47 (İkinci teşrin [Kasım] 1936): 2-3.; “Kurum Haberleri”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/46 (Birinci teşrin [Ekim] 1936): 11.

¹⁷⁴ Mükib Kutadgu, “1935-1936 Yılı Çalışma Raporu”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Ocak] 1936): 6.

¹⁷⁵ “Konferanslar”, *Yeşilay*, V/51 (Mart 1937): 18.; “Kurum Haberleri”, *Yeşilay*, V/52 (Nisan 1937): 13.

tarafından Kadıköy Halkevinde ve Fen Fakültesinde konferanslar tertip edilmişse de bu konferansların tam tarihi tespit edilememiştir.¹⁷⁶

Yeşilay Gençler Birliğinin VIII. yıllık kongresinde, Umumi Kâtip tarafından okunan yıllık çalışma raporunda cemiyetin, 1938 yılında öğrencilere Yeşilayın ülküsü ve alkol hakkında bilgilendirme amacıyla Safiye Hüseyin Elbi Hanım tarafından Kandilli Kız Lisesinde, Fehmi Atanç Bey tarafından İstanbul Erkek Lisesinde konferanslar verdikleri açıklanmıştır.¹⁷⁷

Ana Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin 24 Aralık 1939 tarihinde ortaklaşa düzenledikleri yıllık kongrede, Yeşilayın 1939 yılında düzenlediği konferans sayısının geçmiş yıllara nazaran az olduğu açıklanmıştır. Cemiyetin bir yıllık zaman zarfında İstanbul'da, Osman Uzman, Zati Öget, Süheyl Ünver ve Kerim Gökay Beyler tarafından çeşitli konferanslar düzenlendiği belirtilmiştir. İstanbul dışında ise Adana Halkevinde ve Ankara radyosunda Fahrettin Kerim Gökay tarafından, Balıkesir'de ise Saib Eçe tarafında birer konferans verildiği belirtilmiştir. Ancak bu konferansların içerikleri ve tarihleri hakkında detaylı açıklamaya yer verilmemiştir.¹⁷⁸ Ana Yeşilayın ardından düzenlenen Gençlik Şubesinin Kongresi'nde, cemiyetin geçen yıl için tüm mekteplerde bir defa konferans vermek istediğini bunun için gerekli teşebbüslerde bulunulduğunu ancak genç alkol karşıtlarının henüz yetişmemiş olması ve Ana Yeşilayın konferans verebilecek olan kişileri sınırlı tutmasından dolayı konferansların düzenlenemediği ifade edilmiştir.¹⁷⁹

1940 yılında Yeşilay ve Yeşilay Gençlik Şubesi bünyesinde başta gençler olmak üzere halka da çeşitli konferanslar vermeye devam edilmiştir. Bunlardan birisi İstanbul Erkek Lisesinde, Fahreddin Kerim Gökay tarafından verilmiştir. Konferans neticesinde öğrencilerden Yeşilay Gençlik Şubesine yoğun bir üye katılımı sağlanmıştır. Yine Fahreddin Bey tarafından Fatih Halkevinde bir konferans verilmiş ve konferans hoparlör aracılığıyla halka da dinletilmiştir.¹⁸⁰ Safiye Hüseyin Elbi tarafından Üsküdar Halkevinde, Dr. İbrahim Zati Öget tarafından Bursa Halkevinde ve Mazhar Osman

¹⁷⁶ Fahreddin Kerim Gökay, "1936-1937 Yılı Çalışma Raporu", *Yeşilay*, V/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 3.

¹⁷⁷ S. Aydıner, "VIII'inci Yıllık Kongre Raporu", *Yeşilay*, VII/77 (Mayıs 1939): 5-6.

¹⁷⁸ "Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9uncu Kongresi", *Yeşilay*, VIII/85 (İkinci kânun [Ocak] 1940): 5.

¹⁷⁹ "Yeşilay Gençlik Şubesi IX uncu Kongre Raporu", *Yeşilay*, VIII/86 (Şubat 1940): 3.

¹⁸⁰ "Yeşilay Gençlik Şubesinin X uncu Kongresi Münasebetile Umumi Kâtip Tarafından Okunan Rapor", *Yeşilay*, IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 4.

Uzman tarafından Çanakkale ve Kütahya illerinde cemiyetin ülküsüne dair birer konferans verilmiştir.¹⁸¹

Aksaray ilinde hâkim muavinliği görevinde bulunan Nehip Ulukut Bey, 11 Şubat 1941 tarihinde Niğde'nin Bor ilçesinin halkevi salonunda içki ve içki düşmanlığı konulu bir konferans vermiştir. Nehip Bey, konferansın düzenlenme hedefinin dinleyicilere alkolün tüketilme sebeplerini, alkole atfedilen vasıfların yanlış olduğunu ve alkolün insan bedeninde, toplumda, ekonomide ve adli mercilerde meydana getirdiği olumsuz tesirlerini izah etmek olduğunu belirtmiştir. Alkolü zehirli bir yılanla benzetmiş ve bu yılanın yalnız insanların bedenini değil ulusların varlığını da zehirlediğine dikkat çekmiştir. Ayrıca bu zehrin toplumdan uzaklaştırılabilmesi için başta bilim adamları ve doktorlar olmak üzere yetkili kişilerin fikir ve sözlerinin rehber edinilmesi gerektiğini söylemiştir. Yeşilayın çalışmalarını da izah eden Nehip Bey, genç Türkiye'de bulunan genç içki düşmanlarının yalnız ispirotolu içkilere karşı değil, içkilerden çok daha tehlikeli olan uyuşturucu maddelere karşı da savaş verdiğini belirtmiştir. İçki düşmanlarının bu savaşta kanun hükümlerinde yer alan cezai yaptırımlara telkin yoluyla yardım etmeye çalıştığını açıklamıştır. Almanya'da alkoliklere verilen cezai yaptırımların Türkiye'ye oranla çok daha ağır olduğunu, orada alkol bağımlılarını kısırlaştırma ve hadım etme gibi kanunların yer aldığını ifade etmiştir. Bu kanunların çıkarılmasına gerekçe olarak, alkol bağımlısı bireylerden doğacak nesillerin soysuzlaşmış, hastalıklı, güçsüz ve sakat olacağı düşüncesini işaret etmiş, sözlerini ise içki ve uyuşturucu maddeler hakkında söylenmiş vecizeleri okuyarak tamamlamıştır.¹⁸²

14 Mart 1941 tarihinde Cumhuriyet Kız Lisesinde konferans yapmak üzere bulunan Dr. İbrahim Zati Öget Bey otuz beş dakika süren konuşmasında, alkolizm ve gençlik mevzusu üzerine açıklanmalarda bulunmuştur. Rakı, şarap, bira ve uyuşturucu maddeler hakkında kısa fakat özlü bir konuşma yapan Öget, bu maddelerin gerek vücut gerekse toplum üzerinde yarattıkları tahripkâr tesirleri açıklamıştır.¹⁸³ Alkolün gıda olmadığı konusu üzerinde bilhassa duran İbrahim Bey sözlerini şu şekilde bitirmiştir:

¹⁸¹ “Ana Yeşilayın XXİinci Kongresinde Umumi Kâtip Prof. Fahreddin Kerim Gökay Tarafından Okunan Rapor”, *Yeşilay*, IX/98 (Şubat 1941): 8.

¹⁸² S. Nehip Ulukut, “İçki ve İçki Düşmanlığı”, *Yeşilay*, X/101 (Mayıs 1941): 5.; Süleyman Nehip Ulukut, “İçki ve İçki Düşmanlığı”, *Yeşilay*, X/102 (Haziran 1941): 9-10.

¹⁸³ M. Şerif Oktürk, “Cumhuriyet Kız Lisesinde Yeşilay”, *Yeşilay*, IX/100 (Nisan 1941): 7-8.

*Alkolizmin fenalıklarını saatlerce söylesem bitmez. Sizin fazla zamanınızı almamak için dar bir çerçeveye sıkıştırdık. Biz Yeşilaycılar, yuvasında rahat, mes'ut bir Türk ailesi istiyoruz. Biz Yeşilaycılar, cinayet, kan istemiyoruz. Yine biz Yeşilaycılar, hapishane köşelerinde çürüyen, hastane köşelerinde inleyen, can veren kurbanlar istemiyoruz.*¹⁸⁴

Üniversite haftası münasebetiyle mayıs ayında Diyarbakır'a giden on üç kişilik heyet arasında yer alan Fahreddin Kerim Gökay Bey, halkevi salonunda alkolizm mevzulu bir konferans verilmiştir.¹⁸⁵ Ayrıca Yeşilay ikinci başkanlarından Safiye Hüseyin Hanım tarafından 16 Aralık 1941 Salı günü Erenköy Kız Lisesinde kadınlık ve alkol adlı bir konferans verilmiştir.¹⁸⁶

Cemiyet, 1942 yılındaki konferanslarına tertip ettiği bir program üzerinden devam etmiştir. Bu program neticesinde 1942 yılında, Mazhar Osman Uzman tarafından Kız Muallim Mektebi ve Üsküdar Halkevinde, Safiye Hüseyin Elbi tarafından İstanbul Kız Lisesinde konferanslar verilmiştir. Üniversite haftası kapsamında Elazığ'da düzenlenen "Akıl Hastalıklarından Korunma Esasları" isimli kongreye katılan Fahreddin Kerim Gökay ihtiyarlamamanın sebepleri hakkında, Fahri Arel kadınlık hıfzısıhhası hakkında ve Naşid Erez alkolün fenalıkları hakkında birer konferans vermişlerdir.¹⁸⁷

Yeşilay Gençlik Şubesinin ise 1942 yılında düzenlediği gençlik konferansları şunlardır: Ahmet Yurtlu Şehremini Ortaokulu, Sarıyer Halkevinde düzenlenen müsamere ve İnegöl'e bağlı bazı köylerde, Sabahat Suoğlu Sarıyer Halkevinde, İbrahim Olgun İzmir İkinci Lisesinde, Fahreddin Mayda İzmir Buca Ortaokulunda, Orhan Özkırım Ankara'nın köylerinde, Alaaddin Sarıgüzel Hatay'ın Dört Yol ilçesinde konferanslar vermişlerdir.¹⁸⁸

Aşağıdaki tabloda (Tablo 3.3.) Yeşilay ve Yeşilay Gençlik Şubesinin 1943 senesinin ilk yarısında "Gençlik Konferansları" programı kapsamında İstanbul'da bulunan liselerde düzenlediği konferanslar verilmiştir. Konferans programı, cemiyet bünyesinde görevlendirilen İbrahim Zati Öget, Sedat Çetintaş ve Fehmi Atanç Beylerden

¹⁸⁴ Oktürk, "Cumhuriyet Kız Lisesinde", 8.

¹⁸⁵ "Haberler", *Yeşilay*, IX/102 (Haziran 1941): 12.; Fahreddin Kerim Gökay, "Üniversite Haftası İntibaları", *Yeşilay*, X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 3-4.

¹⁸⁶ "Haberler", *Yeşilay*, X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 12.

¹⁸⁷ Fahreddin Kerim Gökay, "Yeşilayın 23üncü Kongre Raporu", *Yeşilay*, X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 2.

¹⁸⁸ Eşref Sümer, "Yeşilay Gençlik Şubesi XII inci Yıllık Çalışma Raporu", *Yeşilay*, X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 5-8.

oluşan komisyon tarafından hazırlamıştır.¹⁸⁹

Tablo 3.3: 1942-1943 Çalışma Yılı Zarfında İstanbul Liselerinde Düzenlenen Konferanslar¹⁹⁰

Tarih	Konuşmacı	Mektep
18 Şubat 1943	Sedat Çetintaş	İstanbul Erkek Lisesi
26 Şubat 1943	Sedat Çetintaş	İstanbul Kız Lisesi
2 Mart 1943	Safiye Hüseyin Elbi	Vefa Erkek Lisesi
4 Mart 1943	Sedat Çetintaş	İstanbul Kız Öğretmen Lisesi
5 Mart 1943	Safiye Hüseyin Elbi	Kandilli Kız Lisesi
8 Mart 1943	N. Hamit Karaorman	İstanbul Erkek Öğretmen Okulu
10 Mart 1943	Safiye Hüseyin Elbi	Galatasaray Lisesi
11 Mart 1943	İbrahim Zati Öget	Cumhuriyet Kız Lisesi
12 Mart 1943	Mazhar Osman Uzman	Kabataş Erkek Lisesi
16 Mart 1943	Vecihi Divitçi	Pertevniyal Erkek Lisesi
17 Mart 1943	Sedat Çetintaş	İnönü Kız Lisesi
22 Mart 1943	İbrahim Zati Öget	Çamlıca Kız Lisesi
24 Mart 1943	Safiye Hüseyin Elbi	Haydarpaşa Erkek Lisesi
26 Mart 1943	Sedat Çetintaş	Erenköy Kız Lisesi
30 Mart 1943	Safiye Hüseyin Elbi	Taksim Erkek Lisesi
30 Mart 1943	Fehmi Atanç	Vefa Erkek Lisesi
2 Nisan 1943	A. Süheyl Ünver	İstanbul Kız Lisesi
5 Nisan 1943	İbrahim Zati Öget	İstanbul Kız Öğretmen Okulu
7 Nisan 1943	Mükip Kutadgu	İstanbul Erkek Öğretmen Okulu
12 Nisan 1943	Mazhar Osman Uzman	Haydarpaşa Erkek Lisesi
14 Nisan 1943	Fehmi Atanç	Pertevniyal Erkek Lisesi
19 Nisan 1943	N. Hamit Karaorman	Kabataş Erkek Lisesi
23 Nisan 1943	Fehmi Atanç	Pertevniyal Erkek Lisesi
26 Nisan 1943	İbrahim Zati Öget	Kandilli Kız Lisesi
4 Mayıs 1943	Kutsi Halkacı	Erenköy Erkek Lisesi
7 Mayıs 1943	Fahreddin Kerim Gökay	İstanbul Erkek Lisesi
11 Mayıs 1943	Fehmi Atanç	Çamlıca Kız Lisesi
12 Mayıs 1943	N. Hamit Karaorman	Taksim Erkek Lisesi
14 Mayıs 1943	Sedat Çetintaş	Cumhuriyet Kız Lisesi

Yeşilay Gençlik Şubesi 1943 yılında Anadolu vilayetlerindeki faaliyetlerini arttırmaya yönelik çalışmalara önem vermiş bu çalışmalar neticesinde; Ankara, Bursa, İzmir, Trabzon, Kars, Ordu, Erzurum, Yozgat, Konya, Eskişehir, Gümüşhane, Adana,

¹⁸⁹ Fahreddin Kerim Gökay, “Yeşilay 1943’te Neler Yaptı”, *Yeşilay*, XI/132 (Birinci kânun [Aralık] 1943): 3.

¹⁹⁰ “1942-1943 Çalışma Yılı Zarfından İstanbul Liselerinde Verilen Konferanslar”, *Yeşilay*, XI/122 (Şubat 1943): 3.

Burdur, Çorum, Çanakkale, Rize, Aydın, Adapazarı, Maraş, Isparta, Samsun, Gaziantep, Mersin, Kütahya, Bilecik ve Balıkesir illerinde gerçekleştirilen faaliyet sayısını arttırılmıştır. Bu faaliyetlerin arasında konferanslar da yer almıştır. Önceki yıllara nazaran 1943 yılında konferanslara daha fazla önem veren Yeşilay Gençlik Şubesi, gençlik konferanslarının haricinde yukarıda açıklanan illerden bazılarında ve İstanbul'da azalarının aracılığıyla toplum tarafından büyük alaka uyandıran konferanslar tertip etmiştir. Konferanslara katılan konuşmacılar ve bulundukları kurumlar şu şekildedir: Eşref Sümer, Boğaziçi Lisesi ve Kız Öğretmen Okulu, Ahmet Yurtlu, T.M.C. Kadırga Talebe Yurdu, Sedat Çetintaş ise Bursa Erkek Lisesi. Fahreddin Mayda ise iki kez konferans düzenlemiş, bunlardan biri İzmir Buca Lisesinde, diğeri ise Aydın Nazilli Halkevinde gerçekleştirilmiştir.¹⁹¹

Gençlere ikaz yoluyla alkollü içkilerin zararlarını açıklamaya gayret eden Yeşilay Cemiyeti bu bağlamda gerçekleştirdiği konferanslarda doktorların yaptıkları uyarıları baz alarak bilim merkezli konuşmalar yaptırmıştır. Bu konuşmalarda başta doktorlar olmak üzere ilgili alanda çalışmalar yürüten bilim adamlarının alkolün zararlarını kanıtlayan araştırmalarından faydalınmış ve öğrencilere alkolün bireyde, ailede ve toplumda yarattığı tahribatı izah etmeye çalışmışlardır.

Yeşilay Gençlik Şubesi 1939 yılından itibaren her sene İstanbul'un tüm mekteplerinde en az bir defa konferans vermek istemiş ve bunu gerçekleştirebilmek için ilgili kurumlara müracaatlarda bulunmuştur. Daha önce de ifade edildiği üzere cemiyet bu hedefini yerine getirememiştir. Gerekçe olarak genç alkol düşmanlarının henüz yetişmemiş olmasından dolayı yeteri kadar konuşmacının hazır olmadığı gösterilmiştir. Yeşilayın yıllık kongrelerinde genç üyeler tarafından konferansların daha yoğun bir biçimde yapılabilmesi için genç azaların konuşmacı olarak mekteplere gönderilmeleri teklifleri yapılmıştır. Ancak bu tekliflere, genel kurullar tarafından daha tecrübeli azaların cemiyetin ülküsünü daha iyi aktarabileceği düşüncesiyle sıcak bakılmamıştır. Dolayısıyla gençler, konferanslara teşvikçi veya dinleyici olarak katılmanın haricinde müdahil olmamışlardır.

¹⁹¹ Eşref Sümer, “Yeşilay Gençlik Şubesi 1943 de Neler Yaptı”, *Yeşilay*, XII/133 (İkinci kânun [Ocak] 1944): 10.; “Haberler”, *Yeşilay*, XI/129 (Eylül 1943): 12.

Yeşilayın yirmi beşinci kuruluş yılı törenlerinde açıklama yapan ikinci başkan Dr. İbrahim Zati Öget, yirmi beş yıllık zaman diliminde cemiyetin Boğaziçi'nden Edirnekapi'ya, Bakırköy'den Çamlıca'ya kadar içki ve keyif verici zehirler aleyhinde konferans vermek üzere gitmediği hiçbir ortaokul ve lisenin bulunmadığını söylemiştir.¹⁹² Cemiyet kuruluşundan itibaren gençlerle sadece okullarda düzenlenen konferanslar aracılığıyla değil İstanbul, Ankara radyolarında ve halkevlerinde de buluşmalar gerçekleştirmiştir.

Yeşilay konferanslarında gençlerin alkol kullandıkları durumlar betimlemiş ve bünyelerinde oluşabilecek sağlık sorunlarını anlatmak suretiyle onları bilgilendirmeye ve bu konu hakkında farkındalık seviyeleri arttırmaya çalışılmıştır. Cemiyet, ilk yıllarında konferanslarını çoğunlukla İstanbul'da düzenlemiştir. Ancak zamanla cemiyetin genç üyelerinin Anadolu'nun farklı illerinde çalışmalar yapmaya başlamasıyla birlikte, cemiyetin amacı ve faaliyetleri de bu illerdeki okullarda ve halkevlerinde düzenlenen konferanslar aracılığıyla geniş bir kitleye aktarılmıştır. Yeşilay, konferansları sadece bilgi paylaşımı için değil, aynı zamanda cemiyete yeni üyeler kazandırmak ve toplumsal desteği artırmak amacıyla etkin bir propaganda aracı olarak kullanmıştır.

3.4. Bayramlar

3.4.1. Yeşil Gün Bayramı

Yeşilay Cemiyetinin alkol bağımlılığına karşı verdiği mücadelede kullandığı propaganda yöntemlerinden bir diğeri de Yeşil Gün Bayramlarıdır. Bayramlar ilk yıllarda mayıs ayında düzenlenmiş, 1930 yılından itibaren ise haziran aylarında kutlanmıştır. Yılda sadece bir defa düzenlenen bayramlara gençler aileleriyle birlikte katılım sağlamış, katılımcıların ekserisi genç üyelerden oluşmuştur. Bayramları, 1930 yılında Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin kuruluşuna kadar Yeşil Hilâl tek başına düzenlemiş, gençlik kollarının faaliyetlere başlamasıyla birlikte kutlamalar ortaklaşa düzenlenmiştir. Yeşilay, bayramların daha planlı bir biçimde yapılabilmesi için aralarında Fahreddin Kerim ve İbrahim Zati gibi cemiyetin önemli simalarının da aralarında bulunduğu heyetleri görevlendirmiştir. Cemiyet, Yeşil Gün kutlamalarını ücretsiz olarak tertip etmiş, maddi kazanç gayesi gütmemiştir.

¹⁹² “Yeşilay İkinci Başkanı Dr. İbrahim Zati Öget'in Söylevi”, *Yeşilay*, XIII/147 (Mart 1945): 8.

Cemiyet, bayramlarda doğayla iç içe olmaya özen göstermiş bu bağlamda İstanbul civarında bulunan köylere, Adalar'a, Yalova'ya ve Bursa'ya vapurla geziler düzenlemiştir. Seyahatler boyunca vapur içerisinde katılımcılar için çeşitli gösteriler düzenlenmiş, tüm gezilerde eğlenceli bir ortam oluşturulmaya gayret edilmiştir.

Geziler günün erken saatlerinde başlamış, davete katılım sağlayacak olan içki düşmanları Köprü, Kadıköy, Beşiktaş, Üsküdar ve Adalar limanlarından vapur aracılığıyla alınmıştır. Vapur, Yeşilayın bayraklarıyla ve içki karşıtı vecizelerle süslenmiştir. Geziler, İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlamış devamında Boğaziçi civarlarında gezildikten sonra asıl bayram kutlamalarının yapılacağı bölgeye hareket edilmiştir. Gidilen yerlerde katılımcılar serbest bırakılmış, dileyenler cemiyetin rezerve ettiği mekânlarda içkisiz şekilde eğlenirken, dileyenler doğa veya sahil yürüyüşleri yapmış, kimileriye varsa kaplıcalarda vakitlerini geçirmişlerdir. Yeşilay, Yeşil Gün vesilesiyle radyolarda konferanslar vermiş, gazetelerde vecize ve makaleler yayınlamış, İstanbul'un sokaklarında afişler vasıtasıyla alkol karşıtı propagandalar gerçekleştirmiştir.

Gençler, bayramlarda sadece gezmemiş, vapurda; tiyatro, halk oyunları, taklit, dans gibi alanlarda hünerlerini sergilemişler ve katılım sağlayan içki düşmanlarını eğlendirmeye çalışmışlardır. Bunun yanı sıra gençler, cemiyetin rozet ve düğmelerini halka ve etkinliklere katılan içki düşmanlarına dağıtma görevleri almışlardır. Cemiyet gençlere ufak da olsa görevler vererek içki düşmanlığını içselleştirmelerini, bu sayede bağımlılıklardan uzak kalarak sağlıklı bir hayat sürmelerini hedeflemiştir.

Cemiyet, Yeşil Gün Bayramlarının alkolsüz, neşeli geçen bir aile gezintisine benzetmiştir. Bu bayramlar içki düşmanlarının, cemiyet yöneticileri ile tanışarak aralarındaki bağları pekiştirmelerine, sosyal anlamda gelişim göstermelerine olanak sağlamıştır. Yeşilay, gençlerin gürbüz, fiziksel ve ruhsal olarak sağlam olmalarını istemiş bu bağlamda onları bilinçlendirmek için çalışmalar yürütmüştür. Yeşil Gün Bayramı sadece gençler için düzenlenen bir propaganda biçimi olmasa da gençlerin dikkatini önemli ölçüde çekmeyi başarmıştır. Cemiyetin neşriyatına göre Yeşil Gün Bayramları gençler tarafından benimsenmiş ve bu bayramlara ciddi anlamda katılım sağlanmıştır. Cemiyet, Yeşil Gün Bayramı ile içkisiz ve temiz bir gezintinin nasıl mümkün olabileceğini kanıtlamak istemiş, topluma sosyal bir bilinç kazandırmayı hedeflemiştir.

Yeşil Hilâl Cemiyeti, Yeşil Gün Bayramı kutlamalarına 1927 yılında başlamıştır. İlk iki bayram da 1927 ve 1928 yıllarında Mayıs ayında kutlanmıştır. Üçüncü defa gerçekleştirilen Yeşil Gün Bayramını 31 Mayıs 1929 tarihinde Şirketi-i Hayriye'nin 59 numaralı vapuruyla Adalar'a ve Boğaziçi'ne gezi düzenlenerek kutlamıştır. Cemiyet, bayramın düzenlenmesi için Safiye Hüseyin, Salih Fuat, Dr. Fahreddin Kerim, Dr. Hasan Kadri, Miralay Atıf, Avukat Ferit, Dr. İbrahim Zati, Ali Rıza, Dr. Ahmet Şükrü, Avukat Celâleddin Feyyazi, Dr. Cevat Nüzhet Bey ve Hanımlardan oluşan grubu görevlendirmiştir. Geziye başta Yeşil Hilâl merkez heyeti ve üyeleri olmak üzere dönemin tanınmış doktorları, öğretmenleri, gazetecilerinin yanı sıra gençler, çocuklar ve aileler katılım sağlamışlardır. Gezi günü cemiyetin gençleri tarafından Yeşil Hilâl rozetleri halka ücretsiz olarak dağıtılmış, vapurda ise cemiyetin sembolü olan düğme ve rozetler arzu eden üyeler tarafından satın alınmıştır. Bayram günü cemiyet günlük gazetelerde Yeşil Gün hakkında makaleler yayınlamış, sinemalarda ise içkinin zararları hakkında projeksiyon cihazıyla bilgilendirmelerde bulunmuştur. 59 numaralı vapur sabahın erken saatlerinde köprüden hareket ederek Adalar'a ve Büyükada'ya gitmiş, saat 13:00'e kadar içki düşmanlarının adalardaki gezilerinin bitmesini beklemiş ardından katılımcıları alarak tekrar köprüye dönmüştür. Vapurun grandı demirine cemiyetin beyaz üzerine yeşil hilalli bayrağı asılmış, vapurun yan taraflarıysa "İçki düşmanları; yeşil gün bayramınız kutlu olsun" yazılı tabelalarla süslenmiştir (Şekil 3.25). Saat 13:30'da köprüden İstiklal Marşı eşliğinde hareket eden vapur Boğaziçi'nde birkaç iskeleye uğradıktan sonra tekrar adalara doğru yol almıştır. İçki düşmanları vapurda cazbandın ritmine kapılarak danslar etmişlerdir. Bunun haricinde gezi sırasında Mazlum isimli genç tarafından monolog ve taklit gösterileri, İstanbul Erkek Muallim Mektebi öğrencileri tarafından zeybek dansı gösterileri sahnelenmiştir. Grup, Büyükada'da bir müddet gezdikten sonra akşam saat 22:00'de köprüye gelmiş ve bayram sona ermiştir.¹⁹³

Fahreddin Kerim Bey Yeşil Gün Bayramı için yazdığı metinde alkol bağımlılarının kendilerine ve bünyesinde bulundukları cemiyete verdikleri zararları tüm topluma açıklamak için çabalayan içki düşmanlarının mücadelesinin ancak takdir edilebilir, hayırlı bir davranış olduğunu izah etmiştir. Çocuklarının rızkından keserek içki

¹⁹³ Ali Rıza, "Yeşil Gün", *Yeşil Hilal*, IV/4 (Haziran 1929): 49-53.; "İçki Düşmanları", *Hakimiyeti Milliye*, 1 Haziran 1929, 2.; "Yeşil Hilal Cemiyetinde", *Yeşil Hilal*, IV/3 (Mayıs 1929): 47.; "Yeşil Gün Bayramı", *Cumhuriyet*, 30 Mayıs 1929, 2.; "Yeşil Gün", *Vakit*, 6 Haziran 1929, 1.

tüketip kendinden geçenlere hakikatleri göstermenin ne kadar soylu bir hareket olduğunu Yeşil Gün Bayramı'nın da bu mücadelenin senelik bir tezahürü olduğunu ifade etmiştir. Fahreddin Kerim Bey Yeşil Gün Bayramı'nın alkolden uzak, neşeli bir aile ortamı içerisinde yapılacağını bu sayede yoldaşların birbirleriyle tanışacaklarını ifade ederek yazısına son vermiştir.¹⁹⁴

Yeşil Hilâl Cemiyetinin önde gelen simalarından olan Dr. İbrahim Zati Bey, Yeşil Hilâl Mecmuasındaki neşriyatında tüm yıl alkol kullanan kişilerin dahi bir günlüğüne bile olsa Yeşil Gün Bayramı'nda içki içmemelerini, bir günlük alkol masraflarını Hilâl-i Ahmer, Teyyare Cemiyetlerine veya istedikleri herhangi bir hayır kurumuna bağışlamalarını rica etmiştir. İbrahim Bey bu ricalarının kabul görmesi ve uygulanması durumunda çocukların sağlıklarının, ailelerin mutluluklarının temin edileceğini, bilhassa içkiden bıkan Türk kadınlarını sevindirecek bir başlangıç olacağını ifade etmiştir. Erkeklerin sarhoşluklarından ve akşamcılıklarından tüm kadınların feryat ettiklerini bu feryatların ailelerinin haysiyetlerini korumak için dört duvar arasında saklı kaldığını, bu durumun aile bağlarını yavaş yavaş çökerttiğini günün birinde bu ailelerin facialarla parçaladığını izah etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde aynı davranışları sergileyen erkeklerin, içki yasağından sonra paralarını meyhanelerde harcamak yerine ailelerine ayırmaları sonucunda kadınların bu paraları ev ihtiyaçları için kullandıklarını, yatırımlar yaptıklarını hatta küçük otomobiller satın aldıklarını bu sayede aile refahlarını tam manasıyla sağlayabildiklerini açıklamış ve devamında Yeşil Gün Bayramı hakkında şu ifadeleri kullanmıştır:

*31 Mayıs Cuma günü Yeşil Hilâl Cemiyeti bayramıdır. Bu gün kimsenin ağzının rakı kokmamasını, sokaklarda sarhoşların sallanmamasını, kimsenin şuurunu haleldar olmamasını istiyoruz. Bunda haksız mıyız? Hiç olmazsa bugün içkiye israf edilen paraların hayırlı bir yere sarf edilmesini, kıymetli sıhhatinizi bu zehirden korumanızı rica ediyoruz. İşte bugün ekmek istediğimiz fikir...*¹⁹⁵

¹⁹⁴ Fahreddin Kerim, “Yeşil Gün Bayramı”, *Yeşil Hilâl*, IV/4 (Haziran 1929): 53-54.

¹⁹⁵ İbrahim Zati, “Yeşil Gün”, *Yeşil Hilâl*, IV/5 (Temmuz 1929): 65-67.

Şekil 3.24: Yeşil Gün Gezintisi Hatıralarından: Büyük Adada

Kaynak: (Ali Rıza, “Yeşil Gün”, *Yeşil Hilal*, IV/4 (Haziran 1929): 51)

Şekil 3.25: Yeşil Gün Gezintisi Hatıralarından: Vapurun Güvertesinde

Kaynak: (Fahredden Kerim, “Yeşil Gün Bayramı”, *Yeşil Hilal*, IV/4 (Haziran 1929): 54)

1930 yılında ilk olarak 16 Mayıs Cuma günü düzenleneceği duyurulan Yeşil Gün Bayramı genç Yeşil Hilâl gönüllülerinin aynı tarihteki İdman Bayramı’na katılacak olmaları nedeniyle ertelenmiş; Yeşil Hilâl Cemiyeti de bayramın daha coşkulu

kutlanabilmesi amacıyla etkinliği 23 Mayıs Cuma gününe almıştır. Gezinti için şirketi-i Hayriye'nin 59 numaralı vapuru tahsis edilmiş ve vapurun çeşitli yerlerine içki düşmanlarının bayramlarını kutlayan levhalar asılmıştır. Vapur cuma sabahı saat 08:30'da köprüden yolcularını alarak Adalar civarında saat 12:00'ye kadar bir gezinti düzenlemiş daha sonrasında tekrar köprüye gitmiştir. Asıl bayram saat 13:00 itibariyle başlamış, vapur köprüden hareket ederek Kadıköy, şkdar, Beşiktaş ve Bebek zerinden Boğaz'a çıkıp oradan tekrar Adalar'a gitmiştir. Akşam saat 20:00'de Kadıköy ve şkdar'a tekrar uğrayıp katılımcıları uğurladıktan sonra son olarak köprüye dönerek günü tamamlamıştır. Vaporda gezi sırasında sadece caz alan bir grup, içki düşmanlarını eğlendirmiş ayrıca vaporda bulunan içkisiz bir büfe davetlilere limonata ve ayran ikramlarında bulunmuştur. Geziye ekseriyetle gençler katılım sağlamıştır. Dolayısıyla gençler arasında içki düşmanlığına yönelik bir bilinç oluşturabilmek için Yeşil Gün Bayramı'nın etkili olduğu söylenebilir. Bayram boyunca cemiyet halka, üzerinde "İçki sıhhat düşmanıdır" yazılı rozetleri ücretsiz olarak dağıtmıştır.¹⁹⁶ Bayram kutlanmadan önce açıklamalarda bulunan Fahreddin Kerim Gökay, cemiyetin amacının insanların sağlığını, milletlerin varlığını tehdit eden içkiye karşı bilim yoluyla mücadele etmek olduğunu ifade etmiştir. Halka özellikle gençlere içkinin fenalıklarının anlatmaya çalıştıklarını, bilhassa gençleri içki düşmanı olarak yetiştirmenin cemiyetin yegâne amacı olduğunu ve bu gayeye ulaşmak için çalışmalarda bulunduğunu açıklamış, devamında Yeşil Gün Bayramı hakkında şunları söylemiştir:

İşte bu Cuma yapılacak yeşil gün bayramı bu nevi telkinlerdendir. 4 seneden beri her sene muntazaman mayıs ayında bu bayramı yapıyoruz. Bu Bayramlar efkarı umumiyede şümullü akıslar hasıl etmektedir. Aynı zamanda zehirli içkiler kullanılmadan da pek āla eylenebileneğini herkese göstermektedir. Yeşil gün bayramında meccani olarak içki fenalığını gösteren rozetler tevzi edilecek, resimli kartlar dağıtılacak, sinemalarda vecizeler gösterilecektir. Bu vecizeler: "içki ev yıkar, içki sağlık ve varlık düşmanıdır" "içki içenlerin sonu ya hapishane veya tımarhanedir," "içki nesli bozar" gibi tecrübelerden istihsal edilmiş veciz neticelerdir..."¹⁹⁷

¹⁹⁶ "İçki Düşmanları", *Vakit*, 24 Mayıs 1930, 2.; "Yeşil Hilal", *Cumhuriyet*, 19 Mayıs 1930, 4.; "Yeşil Gün Bayramı", *Cumhuriyet*, 15 Mayıs 1930, 6.; "Yeşilgün Bayramı Cuma Güne Talık Edildi", *Yarın*, 7 Mayıs 1930, 3.; "Yeşil Gün: Dn İçkisiz Eğlenti Yaptılar", *Milliyet*, 24 Mayıs 1930, 3.; "Yeşil Gün Bayramı", *Milliyet*, 7 Mayıs 1930, 3.

¹⁹⁷ "Yeşil Gün", *Yarın*, 21 Mayıs 1930, 3.

Fahreddin Kerim Bey'in bu sözlerinden, Yeşil Gün Bayramı'nın yalnızca alkolsüz eğlencenin mümkün olduğunu göstermekle kalmayıp görsel propaganda araçlarıyla toplumu bilinçlendirmeyi ve içkinin nesiller üzerindeki yıkıcı etkilerinin, zamanla bir dejenerasyona yol açarak milletin gelecekte varlık sorunlarıyla karşı karşıya kalabileceğini ortaya koymayı amaçladıklarını anlıyoruz. Aynı vurgular Fahreddin Kerim'in müsamerelerde yaptığı konuşmalarda da dikkati çekmektedir. Fahreddin Kerim Bey açıklamasının devamında cemiyetin amaçları uğrunda daha sağlam adımlarla hareket edebilmesi için hükümetle görüşmeler yaptıklarını, hükümetin konferanslar haricinde ders kitaplarına da alkolün fenalıklarını anlatan yazılar ekleyeceğini, bu sayede gençlerin küçük yaşlardan itibaren içki düşmanı olarak yetişmelerine hükümetin de fayda sağlamaya çalıştığını görmekteyiz. Gökay, gençlerin içki düşmanı olarak yetiştiklerini bu bağlamda memlekette gözle görülür şekilde akşamcılığın azaldığını, içki aleyhinde filmler hazırlayarak köylere kadar ulaştırmayı hedeflediklerini bu konuda da hükümetin yardımda bulunmayı vadettiğini söyleyerek sözlerine son vermiştir.¹⁹⁸

Cemiyet, 1931 yılındaki Yeşil Gün Bayramı'nı 5 Haziran Cuma günü kutlamıştır.¹⁹⁹ Yeşil Hilâl kutlamalar için Yalova'ya bir vapur gezintisi düzenlemiş, bayrama cemiyetin bünyesinden doğan Türkiye İçki Aleydarı Gençler Cemiyetinin genç üyeleri ve onların ailelerin de iştirak edecekleri açıklanmıştır. Yalova'da yirmi kişiden oluşan bir koronun Viyana'da bestelenen Hilâl-i Ahzar Marşı'nı ilk defa çalacağı, bunun yanı sıra farklı varyete ekiplerinin gösterileriyle bayrama katılım sağlayacakları ifade edilmiştir. İçkisiz bir gün geçirilmesi için vapurda ve kutlamalarda katılımcılara bol bol ayran ikram edilmiştir. Aynı akşam cemiyetin merkez heyeti ikinci başkanı Dr. İbrahim Zati Bey'in radyoda içki aleyhinde bir konferans vereceği de açıklanmıştır.²⁰⁰

Yeşil Hilâl Cemiyeti altıncı Yeşil Gün Bayramı'nı 3 Haziran 1932 tarihinde Yalova'da kutlamıştır. Bayram günü saat 08:00'de köprüden kalkan bir vapur tüm içki düşmanlarını alarak Yalova'ya hareket etmiştir. İstanbul'un belirli semtlerine "içki sağlık düşmanıdır, ev düşmanıdır", "içki iptilası ev yıkar, nesli bozar", "ayyaşların gidecekleri

¹⁹⁸ "Yeşil Gün", *Yarın*, 21 Mayıs 1930, 3.

¹⁹⁹ Milliyet gazetesinde yer alan habere göre kutlama 29 Mayıs Cuma günü yapılacaktır ancak 4 Haziran tarihinde yayınlanan Cumhuriyet Gazetesinin haberine göre bayramın 5 Haziran Cuma günü gerçekleştirileceği ifade edilmektedir. Bu doğrultuda 29 Mayıs tarihindeki etkinliğin hava durumundan veya vapurla ilgili yaşanılacak bir sorundan ötürü 1 hafta sonrasına ertelenmiş olma ihtimali yüksektir.

²⁰⁰ "Yeşil Hilal", *Vakit*, 5 Haziran 1931, 3.; "Yeşil Gün Bayramı 29 Mayıs'ta", *Milliyet*, 6 Mayıs 1931, 3.; "Yeşil Gün Bayramı", *Cumhuriyet*, 4 Haziran 1931, 4.

yer ya tımarhane ya mahpushanedir” yazılı büyük afişler asılmıştır.²⁰¹ Yalova’daki kutlamalarda şu Yeşil Hilâl Marşı da seslendirilmiştir:

Sana ey Yeşil Hilâl

En büyük istikbal

Bil ki bağlıyız candan

Güzelsin cihandan

İnsanları kemiren,

Kan içen;

Et yiyen

Bu yedi başlı canavar.

Rakı, şarap, şampanyalar,

*Uzak olsun bizden...*²⁰²

Dönemin diğer yayınlarında bu bayram hakkında daha fazla bilgiye rastlanmamıştır.

Yeşilay Cemiyeti 1933 yılındaki Yeşil Gün Bayramı’nı 9 Haziran tarihinde gerçekleştirmiştir. Cemiyet, bayram vesilesiyle İstanbul’un çeşitli sokaklarına içki aleyhinde afişler asmış, radyoda Yeşil Gün münasebetiyle bir konferans vermiş, gazetelerde vecize ve makaleler yayınlamıştır. Geziyi düzenleyen Şirketi-i Hayriye vapurunun büfesinde içki haricinde her türlü içecek ve yiyecek bulundurulmuştur. Vapurda caz, monolog ve zeybek gösterileri düzenlenerek bayramı kutlamaya gelen azaların sıkılmadan seyahat etmeleri sağlanmıştır. Sabah saat 08:00’de hareket eden vapur Kadıköy, Üsküdar ve Beşiktaş’tan katılımcıları alarak Beykoz’a gitmiştir. Öğle saatlerinde dört saat kadar Beykoz Parkı’nda gezilmiş ve istirahat edilmiştir. Beykoz’dan sonra Büyükkada’ya tekrar vapurla gidilmiş, Marmara Denizi’nin manzarasında, havanın yağmurlu olmasına rağmen etkinlik neşe içerisinde tamamlanmıştır.²⁰³

²⁰¹ “Yeşil Hilâl”, *Hakimiyet-İ Milliye*, 3 Haziran 1932, 3.; “Yeşil Gün Bayramı”, *Akşam*, 29 Mayıs 1932, 3.

²⁰² “Yeşil Hilâl Bayramı”, *Milliyet*, 3 Haziran 1932, 3.

²⁰³ “İçki Düşmanları Cemiyeti”, *Vakit*, 6 Haziran 1933, 3.; “İçki Düşmanlarının Bayramı”, *Vakit*, 15 Mayıs 1933, 3.; “Kongremiz”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/13 (İkinci kânun [Ocak] 1934): 3.; “Yeşil Gün Bayramı”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/6 (Haziran 1933): 10.; “Yeşil Gün Gezintisi”, *İçki Düşmanı Gazete*, I/7 (Temmuz 1933): 9.

Yeşilayın sekizinci Yeşil Gün Bayramı 15 Haziran 1934 tarihinde düzenlemiştir. Cemiyet kutlamaların düzenlenmesi için Prof. Dr. Fahreddin Kerim, Dr. İbrahim Zati, Dr. Cevat, Tahsin Hamdi, Mehmet Ali Salih, Hüseyin, Bahattin, Vecihi Münür, Gazanfer, Tarık Arif, İhsan Bedri ve Fahreddin Cevdet Beylerden oluşan bir heyet görevlendirmiştir. Bayram için Şirketi-i Hayriye'nin 71 numaralı vapurunu kiralayan Yeşilay sabah saat 08:00'de sırasıyla Üsküdar, Kadıköy ve Ada iskelelerinden bayrama katılacak olan üyeleri alarak Yalova'ya doğru yola koyulmuştur. Saat 10:00'da Yalova'ya varan vapurda ayakta kalan yolcular yolculuk boyunca dans etmişlerdir. Yalova'ya vardktan sonra kafilenin bir kısmı kaplıcalara ve Gazi Çiftliği'ne bir kısım ise Hayri Bey'in gazinosuna giderek eğlenmeyi tercih etmişlerdir. İkinci vakti saat 16:00'da vapur hareket etmeden önce Yalova halkından bir vatandaş içki düşmanları ve içki düşmanlığı için sevgi dolu sözler içeren bir nutuk okumuştur. Ardından Tarık Arif Bey, Yeşil Gün Bayramı için Mehmet Ali Salih Bey'in yazdığı bir parçayı okumuş ve grup, Cumhuriyet Marşı eşliğinde Yalova'dan ayrılmıştır. Vapur saat 18:30'da Büyük Ada'ya varmış, Ada'da Celal Bey'in gazinosunda Yeşilayın genç üyeleri dans etmişlerdir. Saat 19:30 itibariyle Ada'dan hareket eden vapur, katılımcıları aldığı limanlara geri bırakarak günü tamamlamıştır.²⁰⁴

Şekil 3.26: 1934 Yılında Sekizinci Defa Düzenlenen Yeşil Gün Bayramına İştirak Edenlerden Muhtelif Gruplar

Kaynak: (Mükip, “Yeşil Gün Bayramı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/19 (Temmuz 1934): 9)

²⁰⁴ “Yeşil Gün Bayramı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/19 (Temmuz 1934): 9-10.

Şekil 3.27: 1934 Yılında Sekizinci Defa Düzenlenen Yeşil Gün Bayramına İştirak Edenlerden Muhtelif Gruplar 1

Kaynak: (Mükip, “Yeşil Gün Bayramı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/19 (Temmuz 1934): 9)

Şekil 3.28: 1934 Yılında Sekizinci Defa Düzenlenen Yeşil Gün Bayramına İştirak Edenlerden Muhtelif Gruplar 2

Kaynak: (Mükip, “Yeşil Gün Bayramı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/19 (Temmuz 1934): 9)

Dokuzuncu Yeşil Gün Bayramı'nın 12 Haziran 1935 tarihinde yapılması kararlaştırılmıştır. Ancak Cuma tatilinin değiştirilmesi nedeniyle 30 Haziran Pazar

gününe ertelenmiştir. Gezi için Şirketi-i Hayriye'nin 68 numaralı vapuru kiralanmıştır. Vapur sabah tam 08:00'de Boğaziçi İskelesi'nden kalkarak Beşiktaş, Üsküdar, Kadıköy ve Büyükkada iskelelerinden etkinliğe katılacak olan içki düşmanlarını alarak Yalova'ya gitmiştir. İçki düşmanlarının göğüslerine günün önemini vurgulamak için yeşil rozetler takılmıştır. Cemiyet, Yeşil Gün Bayramı'nda sadece Yeşilayın ülküsüne gönülden bağlı, temiz kanlı kimselerin gerçek manada eğlenebileceklerini savunmuştur. Vapurda, katılımcılara bol bol limonata ve ayran ikram edilerek sağlıklı, neşeli ve içkiden uzak bir gün geçirmeleri sağlanmıştır. Vapurda yolculuk boyunca caz dinletisi verilmiştir. Öğle saatlerinde Yalova'ya varan katilede herkes serbest olmakla birlikte bir grup güvertenin sol tarafında Yeşilay için ayrılmış olan gazinoda zamanlarını geçirirken bir grup sahilde bir başka grup ise kaplıcada eğlenmeyi tercih etmişlerdir. Saat 16:00 itibarıyla Yalova'dan ayrılarak bir önceki yılda olduğu gibi Büyükkada'ya gidilmiştir. İki buçuk saat kadar kalınan adalarda isteyen davetliler vapurdan inerek çam ağaçları arasında temiz havayı ciğerlerine çekmişlerdir. Saat 20:00'de adadan ayrılarak İstanbul'a davetlilerin alındıkları limanlara sırayla gidilerek Yeşil Gün Bayramı tamamlanmıştır.²⁰⁵

Yeşilay, 1936 yılında Yeşil Gün Bayramı'nı maddi imkânsızlıklar ve havanın kötü olması sebebiyle vapur kiralayarak kutlayamamıştır. Bunun yerine etkinliğe katılacak olan içki düşmanları haziran ayının ilk haftasında kendi imkânlarıyla bir araya gelerek Yalova'ya gitmişlerdir. Yeşil Gün Bayramı'na katılmanın genç, yaşlı ayırt etmeksizin tüm içki düşmanlarının iştirak etmelerinin üzerlerine düşen bir vazife olduğu izah edilmiştir.²⁰⁶ Yeşilay Mecmuasında ve dönemim kaynaklarında bayram hakkında daha fazla bilgiye ulaşılamamıştır.

Cemiyetin 1937 yılındaki Yeşil Gün Bayramı 27 Haziran tarihinde Yalova'ya gidilerek kutlanmıştır. Yalova'da Küçük Köprü'nün yanında bulunan Nuri'nin Gazinosu içki düşmanları için rezerve edilmiştir. Kutlamaya katılacak olan azaların ve içki düşmanlarının saat 9:00'da Adalar İskelesi'nden hareket edecek olan Akay İdaresinin umumi vapuru ile Yalova'ya gelmeleri istenmiştir. Cemiyet, önceki yıllarda olduğu gibi hususi bir vapur tutarak deniz yolculuğu yapmak yerine katılımcıların kendi imkânlarıyla

²⁰⁵ “Dokuzuncu Yeşil Gün Bayramı”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/31 (Temmuz 1934): 4-5.; “Dünkü Gezintiler”, *Kurun*, 1 Temmuz 1935, 7.; “Yeşil Gün Bayramı”, *Cumhuriyet*, 27 Haziran 1935, 8.

²⁰⁶ “1935-1936 Yılı Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, V/50 (Şubat 1937): 7-8.; Fahreddin Kerim Gökay “1936-1937 Yılı Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 12.; “Yeşilay Gençler Birliğinin VII inci Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 2.

halka açık olan şehir vapuruna binerek kutlama alanına ulaşmaları gerektiği bildirilmiştir.²⁰⁷ Yeşilay Genel Sekreteri Fahreddin Kerim Gökay, cemiyetin yıllık çalışma raporunda, 1936 yılında deniz gezisi ciddi maddi fedakârlıklar gerektirdiği için vazgeçildiğini, ancak 1937 yılında Yalova’da özel bir kutlama gerçekleştirilerek hem geleneğin sürdürüldüğünü hem de içki karşıtlarının keyifli bir gün geçirmesinin sağlandığını belirtmiştir. Konuşmasının devamında, iki yıllık deneyimin ardından vapur gezilerinin faydalı olduğu kanaatine vardıklarını ve bu konuda idare heyetiyle istişarede bulunacaklarını ifade etmiştir.²⁰⁸

1938 yılının haziran ayında toplantı yapan Yeşilay, Yeşil Gün Bayramı’nın 24 Haziran tarihinde Bursa’nın Mudanya ilçesinde kutlanmasına karar vermiştir. Cemiyet, deniz yolculuğu için Trak Vapuru’nu kiralamış, vapur 24 Haziran Pazar sabahı saat 8:30’da Tophane’den cemiyetin üyeleri ve ailelerini alarak Mudanya’ya hareket etmiştir. Cemiyet, etkinliğe katılacak olan içki düşmanlarının vapurda yer bulabilmeleri ve davetiyelerini alabilmeleri için 22 Haziran tarihine kadar cemiyetin genel merkezine veya Çocuk Esirgeme Kurumu’ndaki Yeşilay Ofisine müracaat etmelerini istemiştir. Kutlanan on ikinci Yeşil Gün Bayramı hakkında dönemin kaynaklarında daha fazla bilgiye rastlanmamıştır. Ayrıca bu kutlama, tezin ilgili döneminde gerçekleştirilen son Yeşil Gün Bayramı kutlaması olmuştur.²⁰⁹

Alkol bağımlılarının düşüncelerine göre içkisiz eğlencenin mümkün olmadığı, olsa bile ne tadının ne de tuzunun olacağı görüşünü yıkmak, alkolün karışmadığı gezintilerin daha iyi olduğunu bilfiil ispat etmek için Yeşil Gün Bayramları düzenlenmiştir. Cemiyetin ara vermeden ve bıkmadan düzenlediği Yeşil Gün Bayramları, ülkede içki aleyhtarlığı ülküsünün daha esaslı bir suretle gelişim göstermesine olanak sağlamıştır. Yeşilay Cemiyeti ilk yıllarda Yeşil Gün Bayramı’na ciddi manada değer vermiş, kutlamalar için bütçesinden önemli ölçülerde fedakârlıklarda bulunmuştur. Ancak ilerleyen yıllarda cemiyetin mali durumundan dolayı bu önem azalmış ve yıllar içerisinde 1936 yılında olduğu gibi vapur kiralamak suretiyle gerçekleştirilememiştir. Bu önemin

²⁰⁷ “İçki Düşmanları Bayrama Hazırlanıyorlar”, *Tan*, 20 Haziran 1937, 2.; “Yeşil Gün Bayramı”, *Akşam*, 20 Haziran 1937, 4.

²⁰⁸ Fahreddin Kerim Gökay, “1936-1937 Yılı Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 12.

²⁰⁹ “Kurum Haberleri”, *Yeşilay*, VI/67 (Temmuz 1938): 13.; “Yeşil Gün Bayramı”, *Akşam*, 18 Temmuz 1938, 10.

azalmasının bir diğer sebebiyse Yeşilayın köklerinden oluşan Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin (Yeşilay Gençler Birliği) kurulmasıyla Yeşil Gün Bayramıyla aynı ülkü uğrunda sık sık geziler düzenlemeye başlanmasıdır.

Cemiyet, Yeşil Gün Bayramlarıyla gençlere alkollü gezilerin neşesinin yalancı olduğunu, içkinin sadece acı hadiselerle sebebiyet vererek yalancı bir keyifle gençleri aldattığını, bu sayede vücutlarında tahribatlara yol açtığını açıklamaya çalışmıştır. Daha önce de ifade edildiği üzere cemiyet, gelecek nesillerin dejenerasyona uğrayarak yozlaşmış ve soysuzlaşmış bir topluma sebebiyet vermemeleri için faaliyetler yürütmüş, Yeşil Gün Bayramı ile de gezilerin alkol ürünlerinden bağımsız olarak gerçekleştirildiğinde asıl amacına ulaştığını, gerçek neşenin ancak ayık kafayla mümkün olduğu kanaatini gençlere aşılama gayret etmiştir.

3.4.2. Üzüm Günü Bayramı

Yeşilay Cemiyetinin alkole karşı verdiği mücadelede gerçekleştirdiği propaganda faaliyetlerinden bir diğeri de Üzüm Bayramı kutlamalarıdır. Yeşilay ve Yeşilay Gençler Birliği, düzenledikleri kongreler ve konferanslar ile mecmualarında üzümün faydalarını açıklamış ve topluma bu meyvenin değerini öğretebilmek için çeşitli bilgiler sunmuştur.

Cemiyet, alkol ürünlerinin tüketilmesi yerine sağlığa yarar besinlerin tüketilmesini her daim desteklemiş ve özellikle üzümün doğrudan veya kurutulmuş olarak tüketilmesi için uzun yıllar propagandalar yürütmüştür. Bu propagandaları sadece sağlık açısından değil iktisadi yönden de destekler sunarak topluma ifade etmeye çalışmıştır. Köylülerin yetiştirdiği üzümlerin, toplumdan gelen talep doğrultusunda değer kazanacağı ve böylece köylülerin ekonomik sıkıntılardan kurtulabileceği öne sürülmüştür. Ayrıca, İnhisarlar İdaresi'nin desteğiyle kurulması planlanan meyve suyu fabrikalarının, köylülerden meyve satın alarak onlara doğrudan ekonomik katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Üretilen meyve sularının şehirlerde yoğun talep göreceği, bu sayede alkol ürünlerinden elde edilen gelirin yerini, toplumun gençlerine ve yetişkinlerine zarar vermeyen, sürdürülebilir bir ekonomik kaynakla doldurmanın mümkün olduğu düşüncesi cemiyet tarafından yıllarca savunulmuştur.

“Üzüm Bayramı” tabiri, cemiyet içerisinde ilk kez Safiye Hüseyin Hanım tarafından 28 Birincikanun [Aralık] 1933 tarihinde toplanan Yeşil Hilâl'in yıllık kongresinde, “Beynelmilel İçki Düşmanlığı” hareketlerini açıkladığı konferansta dile

getirilmiştir. Safiye Hanım, konuşmasında, Güney Afrika ve Avustralya’da on yıldan uzun bir süredir üzüm ayı kutlamalarının yapıldığını belirtmiştir. Ayrıca, halkın yaş ve kuru üzümleri mayalamadan kullanarak tükettiklerini ve bu alışkanlığın yaygınlaştırılması amacıyla bir aylık süreyi “Üzüm Bayramı” ismiyle kutladıklarını ifade etmiştir. Toplumun üzümü farklı şekillerde tüketebilmesi için hükümetin bilgilendirici yemek kitaplarını ücretsiz olarak dağıttığını da vurgulamıştır. Safiye Hanım, İtalya’da ise resmen bir üzüm bayramı düzenlendiğini ancak Güney Afrika’da olduğu gibi bir ayı değil bir günü kapsadığını açıklamıştır. İtalya’da, üzüm mahsulünün yarısının bu amaç için tüketildiğini bu bayramın üzümün şaraba dönüştürülmesini de engellediğini ifade etmiştir.²¹⁰

Yeşilay, bağımlılık yaratan maddelere karşı Adolf Hitler’in yönettiği Alman hükümetinin çalışmalarını yakinen takip etmiş ve önemli gördüğü kararlarını mecmuasında yıllar boyunca yayınlamıştır. Fahreddin Kerim Bey, Almanya’da biraya karşı büyük bir bağımlılık olmasına rağmen meyve suyu propagandasının geniş kitlelere yayıldığını, Hitler’in, gençleri içki ve sigaradan korumak için azami gayret gösterdiğini belirtmiştir. Türkiye’de ise henüz rakı harcamaları artmadan evvel sağlığa ve hayata pek çok faydası olan saf üzüm suyu sarfiyatının çoğaltılması gerektiğini belirtmiştir.²¹¹ Fazla alkol tüketiminin bir memleketi açlığa götürebileceğini beyan eden Prof. Dr. Sadi Irmak Bey ise bu durumu üzüm gibi gıda ürünlerinin alkole dönüştürüldüklerinde gıda değerlerinin %70’ini kaybettiğini, böylece fazla alkolün memleketleri açlığa sürükleyebildiğini ifade etmiştir. Örnek olarak, II. Dünya Savaşı sırasında Almanların cephelerde başarılı oldukları sırada, ülkelerinde kıtlığın baş gösterdiğini, bunun nedenini ülkedeki patateslerin gıda olarak kullanılması yerine alkol üretiminde harcanması olduğunu iddia etmiştir. O dönemde Almanların, biradan vazgeçebildikleri bir durumda, ülkelerindeki açlığı ve isyanları önleyebileceklerini, hatta belki de dünya savaşını dahi kazanabileceklerini ifade etmiştir.²¹²

Fahreddin Kerim Gökay, 1935 yılında yayınladığı “Türkiye’de Alkolizm Problemi Raporu 2” isimli raporda, Türkiye’deki alkollü içeceklerin tüketimleri ve

²¹⁰ Safiye Hüseyin, “Beynelmilel İçki Düşmanlığı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/18 (Haziran 1934): 2-4.

²¹¹ Fahreddin Kerim Gökay, “Hayat Neş’e ile Kaimdir..”, *Yeşilay*, VI/69 (Eylül 1938): 1.

²¹² Sadi Irmak, “İçki Sarfiyatımıza Ait Bir Rakkamın Uyandırdığı Endişeler..”, *Yeşilay*, X/113 (Mayıs 1942): 6-7.

üretimleri hakkında detaylı bir çalışmaya yer vermiştir. Raporda alkolizmin, ulusun sağlık ve toplumsal varlığını tehlikeye sokan etkenler arasında en önde bulunduğunu bu yüzden bu tehlikenin raporda siyasal ve ekonomik açılardan incelendiğini belirtmiştir. Fahreddin Bey, Türkiye’de alkol üretimi yapan hususi fabrikaların yıllara göre alkol üretimini açıklamıştır (Şekil 29). Tabloya göre son yedi yılda üretilen rakı miktarı önemli ölçüde üzümünden elde edilmiştir. Ancak 1933 ve 1934 senelerinde üzümün yerini yavaş yavaş incir almıştır. Ardından Türkiye’de üretilen içkilerin içerisinde bulunan alkol miktarını belirtmiştir (Şekil 30). En yüksek alkol oranı olan içkinin üzümünden üretilen rakı olduğunu grafiklerle izah etmiştir. Rakının içerisindeki alkol oranının fazla olmasından dolayı ülkedeki üzüm üretim miktarı ve bu üretimin ne kadarının rakı için kullanıldığını ortaya koyabilmek için ilgili illerin 1930-1934 yıllarındaki üretim toplamalarını açıklamıştır (Şekil 31).²¹³

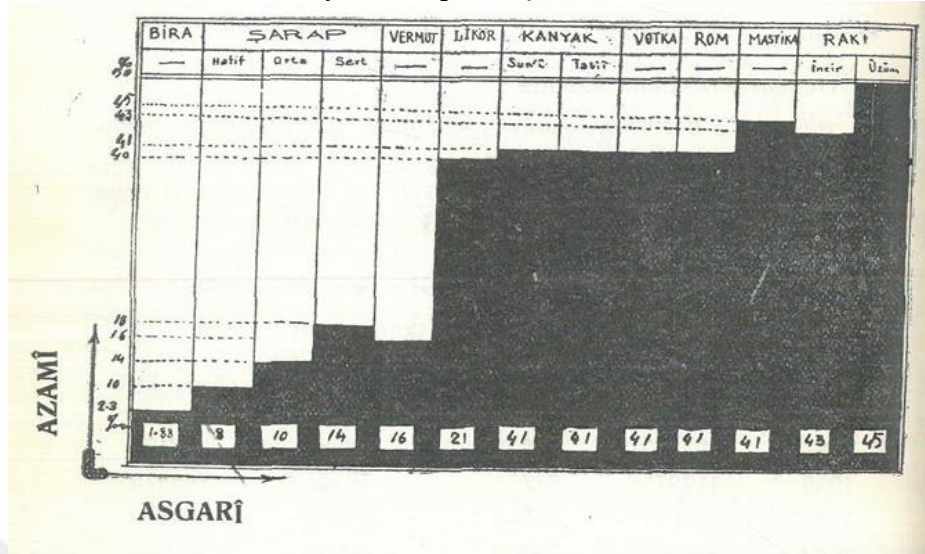
Şekil 3.29: Türkiye’de Çalışan Hususi Fabrikaların İstihsalât ve Satış Mikdarı

Yıllar	Rakılar				
	Üzümünden Litre	İncirden Litre	Konyak Litre	Rom Litre	Votka Litre
1928—29	4667061	—	438686 a		
1929—30	4666211	443816	408237	8033	10755
1930—31	3998432	1290968	349720	5606	7996
1931—32	3025494	1805692	288937	4358	4317
1932—33	3036280	2624471	215002	1779	3475
1933—34	1685298	3029376	182041	2676	918
1934—35	1504336	2826548	145987	1014	455
7 yıllık yekûn	21583112	12020871	2028610	23666	27916

Kaynak: (Fahreddin Kerim Gökay, *Türkiye’de Alkolizm Problemi Raporu 2* (Ankara: 1935 Kader Basımevi), 12)

²¹³ Fahreddin Kerim Gökay, *Türkiyede Alkolizm Problemi Raporu 2* (Ankara: Kader Basımevi, 1935).

Şekil 3.30: Türkiye’de Yapılan İçkilerdeki Alkol Mikdarı

Kaynak: (Fahreddin Kerim Gökay, *Türkiye’de Alkolizm Problemi Raporu 2* (Ankara: 1935 Kader Basımevi), 12)

Şekil 3.31: İnhisar İdaresinin Mübayaatta Bulunduğu Mıntıkaların Senelik İstihsal Yekunu

Konya baş müdürlüğü	9200000
Gaziantep »	6483600
Çanakkale M	7344800
Diyarbakir baş	2000000
İzmir »	46000000
Adana »	500000
Bursa »	6760000
Kayseri »	7193700
Edirne »	5.500000
Umumî yekûn (K. eli dış)	90972100

Kaynak: (Fahreddin Kerim Gökay, *Türkiye’de Alkolizm Problemi Raporu 2* (Ankara: 1935 Kader Basımevi), 14)

Yeşilayın 1938 yılının Birinci kanun [Aralık] ayında düzenlediği yıllık kongresinde söz alan Mazhar Osman Uzman, Türkiye’de halkın yemesine kâfi gelebilecek kadar bile üzümün bulunmadığını, ülkenin kendi mahsulü olan üzümden doyaya istifade edemediğini söylemiştir. Ayrıca mevcut durumda insanların tüketmesi için bile yeterli sayıda üretilmeyen üzüm, rakı ve şarap üretilmesini eleştirmiştir. Ülkede büyük paralar harcanarak likör ve şarap fabrikaları kurulduğunu, bunun yerine

soğuk depoların yapımıyla taze üzüm satışlarının yapılması suretiyle yine aynı kârın elde edileceğini beyan etmiştir. Satılmadığı durumda bile ülkedeki okullara ve kışlalara dağıtılabileceğini, böyle bir durumda eldeki üzümlerin bu kurumlara bile yetmeyeceğini söylemiştir. En iyi gıdanın üzüm olduğunu ancak bu meyvenin rakı ve şarap halini aldığı en zararlı haline geldiğini ifade etmiştir. İlk defa Üzüm Günü'nün düzenlenmesi fikri yine aynı kongrede söz alan Tıp Fakültesi öğrencilerinden Kemal Uçkan Bey tarafından gündeme getirilmiştir. Uçkan, bayramın her yıl belirli bir günde yapılması teklifinde bulunmuştur. Bu teklif idare heyetine havale edilmiştir.²¹⁴

Yeşilay Gençler Birliğinin 15 İkinci kanun [Ocak] 1939 tarihindeki kongresinde yine Tıp Fakültesi öğrencilerinden Kemal Uçkan Bey tarafından, Üzüm Bayramı'nın belirli bir tarihte yapılması talep edilmiştir. Aynı kongrede söz alan Necmettin Arbatlı Bey ise, Ziraat Vekaletinin yurtdışına ihraç edilemeyen üzümlerden ucuz şarap üretmeyi planladığını belirtmiş, bu girişim hayata geçirilmesinden önce, satılamayan üzümlerin meyve suyu üretiminde değerlendirilmesi amacıyla Yeşilayın resmî girişimlerde bulunmasını teklif etmiştir.²¹⁵ Yeşilay Gençler Birliğinin bir sonraki yıllık kongresinde Üzüm Bayramı tekrar gündeme gelmiş ve umumi kâtip Suphi Aydın, Üzüm Günü'nün 15-20 Ağustos arasında kutlanmasını kararlaştırdıklarını açıklamıştır. Ancak Üzüm Günü bu tarihlerde düzenlenmemiştir.²¹⁶

Yeşilay Gençlik Teşkilatının, 15 Temmuz 1940 tarihli toplantısında “halk arasında yaş meyve ve üzüm suyu propagandası” yapma amacıyla eylül ayının ilk haftasında bir Üzüm Bayramı düzenlenmesi kararı alınmıştır.²¹⁷ Bu karar neticesinde, Yeşilay Gençler Birliğinin düzenlediği ilk Üzüm Günü Bayramı 1 Eylül 1940 tarihinde Halkalı Ziraat Mektebi bağlarında yapılmıştır. Etkinlik alanına ulaşım için sabah saat 08:30'da Sirkeci'den kalkan otobüslere binilerek alana ulaşılmıştır. Cemiyet, kutlamalara katılacaklara, davetiyelerini almaları için son tarihin 28 Ağustos olduğu duyurmuştur. Üzüm Günü'ne, cemiyet üyesi gençler ve ailelerinin yanı sıra cemiyet dışından ama cemiyetin fikrine bağlı davetli misafirlerin de katıldığı, etkinliğin geç saatlere kadar süren bir eğlence ortamında gerçekleştiği ifade edilmiştir. Bayramda katılımcıların

²¹⁴ “Yeşilay Kurumunun Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VI/72 (Birinci kânun [Aralık] 1938): 5-8.

²¹⁵ A.N., “Yeşilay Gençler Birliğinin VIII Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VII/74 (Şubat 1939): 5-8.

²¹⁶ “Yeşilay Gençlik Şubesi IX uncu Kongre Raporu”, *Yeşilay*, VIII/86 (Şubat 1940): 4.

²¹⁷ “Yeşilayın Teşebbüsleri”, *Cumhuriyet*, 16 Temmuz 1940, 2.

eğlenebilmesi için caz dinletisi sunulmuş, danslar edilmiş ve doğa yürüyüşleri tertip edilmiştir.²¹⁸

Yeşilay Gençlik Şubesi, 30 Eylül 1945 tarihinde Bakırköy'deki Yenibağ'da bir Üzüm Bayramı düzenlemiştir. Cemiyetin mecmuasında yer alan bilgilere göre, etkinlik büyük bir kalabalığın katılımıyla gerçekleşmiş ve katılımcılar akşam saatlerine kadar müzik eşliğinde eğlenmişlerdir.²¹⁹

Araştırmamızın sınırları içindeki dönemde Yeşilay Cemiyetinin iki defa Üzüm Günü Bayramı düzenlediği tespit edilmiştir. Cemiyet ilerleyen yıllarda Üzüm Günü Bayramlarına devam etmiş ve bu bayramı bir gelenek haline getirmiştir.²²⁰

Yeşilay Cemiyeti, Avrupa ve Amerika'da bulunan içki düşmanlarının faaliyetlerini yakinen takip etmiş ve oradaki çalışmaları Türkiye'de uygulamak istemiştir. Cemiyet özellikle yurt dışındaki gençleri ve kadınları kapsayan propaganda faaliyetlerine büyük önem vermiş, kongrelerinde bu konular hakkında konferanslar düzenlemiş, yapılan çalışmalar hakkında mecmuasında düzenli olarak yayınlar yapmıştır. Üzüm Günü Bayramlarının düzenlenmesinde de İtalya ve Fransa'da gerçekleştirilen kutlamaların Yeşilaya örnek teşkil etmiş olma ihtimali yüksektir.

Yeşilay ve Yeşilay Gençler Birliği Cemiyeti, düzenledikleri Yeşil Gün Bayramı ve tertip ettikleri gezintilerde olduğu gibi, Üzüm Bayramı'nda da gençlere içkisiz kır gezintilerinin eğlenceli olabileceğini kanıtlamak istemiştir. İlk düzenlenen Üzüm Bayramı'nın ardından cemiyet, İstanbul'da düzenlenen bu küçük çaptaki hareketi bir süre sona tüm Anadolu'da gerçekleştirmek istediğini açıklamıştır. Ayrıca, üzüm sarfiyatını çoğaltmak ve üzüm suyu propagandası yapmak için genç, yaşlı ayırt etmeksizin tüm üyelerini davet etmiştir.

Cemiyet, meyve suyu üretimi için uzun yıllar uğraşlarda bulunmuştur. Halkın, sağlığını ve birliğini tehdit ettiğini iddia ettiği alkol yerine meyve usarelerini tüketmesi için İnhisarlar İdaresi ve hükümet yöneticileriyle görüşmeler gerçekleştirmiş, yatırımların alkol fabrikaları yerine meyve suyu fabrikalarına yönltilmesi için taleplerde

²¹⁸ “Haberler”, *Yeşilay*, VIII/93 (Eylül 1940): 7.; “Yeşilayın Üzüm Günü”, *Vatan*, 21 Ağustos 1940, 3.

²¹⁹ “Yurtta Yeşilay”, *Yeşilay*, XIII/153 (1945 Eylül): 8.

²²⁰ Bkz; “Otuzüçüncü Üzüm Bayramı”, *Milliyet*, 24 Eylül 1953, 2.; “Yeşilay Üzüm Bayramı”, *Cumhuriyet*, 15 Eylül 1947, 2.

bulunmuştur. Bu çalışmaların fayda sağladığını dönemin Başbakanı Refik Saydam'ın halkevlerinin açılış yılı kutlamalarında yaptığı şu açıklamadan da anlamaktayız:

*Yeşilay, meyvelerimizin sarfı ve içki yerine meyva suyunun tamimi için irşadda bulunmaktadır. 1939 senesinde İzmir Tarih Kooperatifi tarafından teksif edilmiş üzüm usaresi yapılmış, portakal zamanı da tazyik makinelerile portakal suyu çıkarılmış ve bunlar Beyoğlu İstiklâl Caddesindeki şubesinde sattırılmıştır. Halihazırda bu satış işi, yerini devrettiği Veral meyva satış mağazası tarafından yapılmaktadır.*²²¹

Yeşilay, üzümün en sağlıklı gıda olduğunu, üzüm üretiminin artırılmasının hem memleketin sağlığına hem de ekonomisine yararı olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle, üzüm üretiminin teşvik edilmesi ve tüketiminin artırılması gerektiğini savunarak, toplumda sağlıklı beslenme alışkanlıklarının yaygınlaştırılmasını amaçlamıştır. Bu doğrultuda, toplumda başta gençler olmak üzere bilinç oluşturabilmek için Üzüm Günleri düzenlenmiştir. Gençler, bu etkinliklerle üzümün faydaları hakkında bilgi edinirken, aynı zamanda eğlenceli ve içkisiz bir ortamda sosyalleşme fırsatı bulmuş, sağlıklı yaşam kültürünü benimsemeye teşvik edilmişlerdir. Böylece bu bayramlar, gelecek nesillerin alkolden ırak bir yaşamı nasıl süreceklerini öğrendikleri informal eğitim noktaları haline gelmiştir.

3.5. Geziler

Yeşilay Cemiyeti yıllık olarak düzenlediği Yeşil Gün ve Üzüm Günü Bayramlarının yanı sıra düzenli olarak kır ve yaz gezintileri yapmaya gayret göstermiştir. Yeşil Gün Bayramları vapurla yapılan deniz gezintileri olarak adlandırılırken bu bölümde incelediğimiz geziler, Cemiyet tarafında kır veya yaz gezintileri olarak tanımlanmaktadır. Üzüm Günü Bayramlarının da cemiyetin düzenlediği kır gezintilerinin bir neticesi olarak meydana geldiğini söyleyebiliriz.

I. Dünya Harbi'nin ardından turizm hareketleri tekrar önem kazanmış ve bu yol ile milletler arasında yakınlıklar oluşmaya başlamıştır. Yeşilay Cemiyeti de millî turizmin geliştiği bir durumda alkole olan talebin azalacağını düşünerek bu millileşme hareketine destek sağlamaya çalışmıştır. Cemiyet, turizmi maddi yararlarından ziyade toplumu

²²¹ “Halkevlerini Dokuzuncu Yıldönümü Münasebetiyle Sayın Başvekilimiz Refik Saydam'ın Nutku”, *Yeşilay*, IX/99 (Mart 1941): 2-4.

meşgul eden zararsız bir eğlence olarak görmüş ve bu bağlamda İstanbul'un köylerine, bağlarına ve kırlarına çeşitli gezintiler tertip etmiştir.

Yeşilay ve Yeşilay Gençler Birliği Cemiyeti, düzenlediği gezintilerde toplu şekilde oyunlar oynamış, şarkılar söylemiştir. Bu yolla, gençlerin hoş vakit geçirirken cemiyetin ülküsüne daha da yakınlaşmalarını sağlamak ve onlara alkolsüz ortamlarda da eğlenmenin mümkün olduğunu göstermek amaçlanmıştır. Gençlerden oluşan gezi komiteleri, gezilerin planlanması ve faaliyete geçmesinde tek yetkili merci olarak görev almış, aynı zamanda gezintilerde öğrencilerden oluşan müzik grupları caz dinletileri sunmuşlardır.

Cemiyet, üyelerinin birbirleriyle yakinen tanışarak aralarındaki bağları pekiştirmek için düzenlediği gezintilere, cemiyet azalarından beklenen talebin gelmediğini, bunun yerine kimi yıllar cemiyete üye olmayan kimselerden daha yoğun taleplerin geldiğini yıllık kongrelerinde açıklamıştır.²²² Bu durum, cemiyetin düzenlediği gezilerin yalnızca üyelerle sınırlı kalmadığını, aynı zamanda toplumun farklı kesiminden de ilgi gördüğünü ortaya koymaktadır. Cemiyetin gezintileri, sadece üyelerinin değil, toplumun genelinin alkol aleyhtarlığına olan ilgisini arttırma gayesini de barındırmaktadır.

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti 1933 yılında mekteplerden mezun olan öğrenci azaları için Çam Limanı'na bir gezinti tertip etmiştir. Aynı amaç uğrunda 1934 yılının 10 Ağustos Cuma günü Fenerbahçe'ye de bir kır gezintisi düzenlemiştir. Kural gereği geziye sadece Cemiyet üyeleri katılım sağlamışlardır. Gezi alanına ulaşım için sabah saat 09:20'de hareket eden şehir içi vapurları kullanılmış, özel bir vapur kiralanmamıştır. Katılımcılar kısa bir yürüyüşün ardından saat 10:30'da Fenerbahçe'ye ulaşmış ve gazinoda kendileri için ayrılan alanlara yerleşmişlerdir. Umumi Kâtip Vecihi Münir Bey, eğitim hayatını tamamladığı için İstanbul'dan ayrılacağını belirterek bir konuşma yapmıştır. Cemiyete yeni giren üyelerin yemin merasimlerinin tamamlanmasıyla gramofon dinletisi eşliğinde yemeğe geçilmiştir. Takiben Eşref Bey'in

²²² Sümer, "Yeşilay Gençlik Şubesi 1943'de", 9-10.

teklif ettiği oyunlar oynanmış, Yeşilay Marşı söylenerek gençlere öğretilmiştir. Gezi programı Moda'ya yapılan bir saatlik bir yürüyüşün ardından tamamlanmıştır.²²³

Şekil 3.32: T.İ.A. Gençler Gezisine İştirak Edenlerden Bir Grup Prof. Fahreddin Kerim ve Yeşil Hilâlden Bahattin Beylerle Beraber

Kaynak: (Mükip Cevdet, *İçki Düşmanı Gazete*, II/21 (Eylül 1934): 9)

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, 1934 yılında bir gezi komitesi oluşturmuş ve 21 Temmuz Pazar günü Heybeliada ile Çam Limanı'na giderek bir gezi programı düzenlemiştir. Program yoğun bir katılımı ile gerçekleştirilmiş, müzik eşliğinde tamamlanmıştır.²²⁴

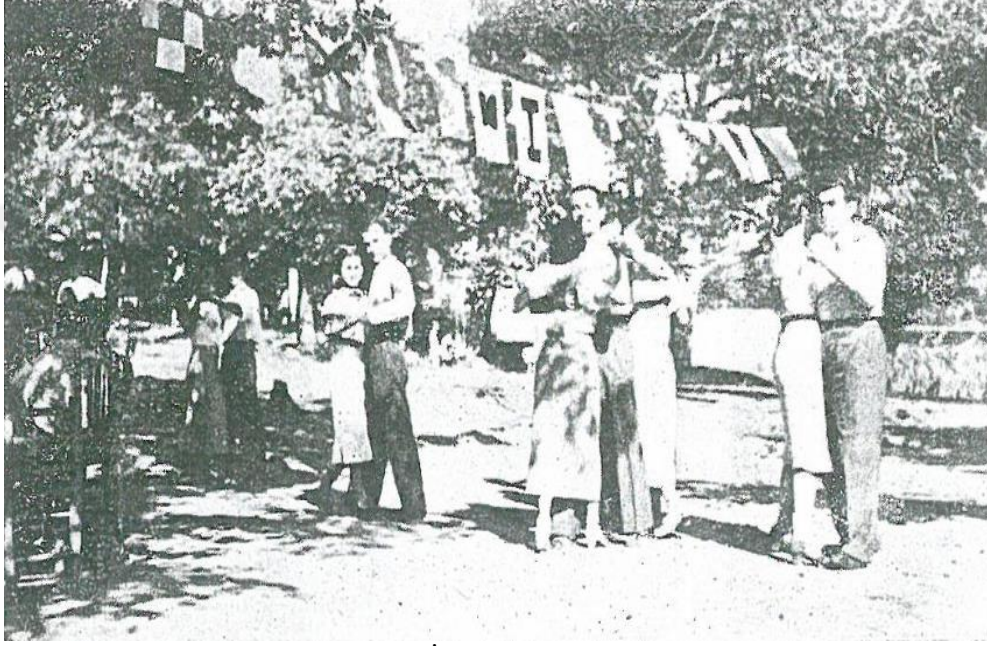
Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, 26 Temmuz 1935 tarihinde Çamlıca'ya bir gezi düzenlemeyi planlamıştır ancak bu geziyi, olumsuz hava koşulları sebebiyle 2 Ağustos Pazar gününe ertelemek durumunda kalmıştır. Gezinin daha eğlenceli geçmesi için Tarık Edip, Bahattin, Mustafa, Orhan ve Fethi Beylerden oluşan beş kişilik bir komite kurulmuştur. Ayrıca cemiyet, Çamlıca gezintisinde çekilmek üzere ikramiyeli bir piyango tertip etmiştir. Sadece üyelerin katılacağı piyangonun biletleri on kuruştan satışa sunulmuştur. Geziye içki düşmanları ve onların ailelerinin yanı sıra cemiyet yöneticileri de katılım sağlamışlardır. İçki düşmanları saat 09:10'da Üsküdar Tramvay Şirketi'nin

²²³ Mükip Cevdet, *İçki Düşmanı Gazete*, II/21 (Eylül 1934): 8-9.; "Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Umumi Kâtipliğinden", *İçki Düşmanı Gazete*, II/20 (Ağustos 1934): 11.

²²⁴ Mükip Kutadgu, "1934-1935 Yılı Çalışma Raporu", *İçki Düşmanı Gazete*, II/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 8.

tahsis etmiş olduğu tramvaylarla Çamlıca'da bulunan aile bahçesine ulaşmışlardır. Bahçe içerisindeki köşkte bulunan ses sanatçısı Hüdadat Şakir Hanım piyano, cemiyet üyesi gençlerden oluşan müzik grubuysa caz dinletisi sunmuştur. Saat 17:00'de piyango çekilmiş ve ardından kabile, Kısıklı Tramvay Durağı'na yürüyerek tekrar hususi tramvaylara binmiş, Kadıköy'e hareket ederek günü tamamlamışlardır.²²⁵

Şekil 3.33: Öğle Güneşinin Altında Bahçenin Muhtelif Köşelerine Dağılarak Dönen Çiftlerden Bazıları

Kaynak: ("Çamlıca Gezintisi", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/45 (Eylül 1936): 7)

Yeşilay Gençlik Şubesi idare heyeti, okul teşvikçisi gençlerle beraber 17 Ağustos 1940 tarihinde Rumeli Hisarı'nda bulunan Necip Bey Bağı'na bir gezinti düzenlemiştir. Gidilen mekân alkollü olmasına rağmen herhangi bir rahatsızlık duyulmadığı açıklanmış, günün geç saatlerine kadar boğaz manzarası eşliğinde eğlenildiği belirtilmiştir.²²⁶

Yeşilay Gençler Birliği Cemiyeti, 24 Ağustos 1941 Pazar günü Çamlıca'ya bir yaz gezintisi düzenlemiştir. Gezinin ilk tarihi 6 Temmuz Pazar günü olarak açıklanmış ancak hava muhalefeti sebebiyle ertelenerek 24 Ağustos tarihinde gerçekleştirilmiştir.

²²⁵ "Çamlıca Gezintisi", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/42 (Haziran 1936): 10.; "Çamlıca Gezintisi", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/45 (Eylül 1936): 7.; "Kurum Haberleri", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/43 (Temmuz 1936): 11.; "Kurum Haberleri", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/44 (Ağustos 1936): 12.; Mükib Kutadgu "1935-1936 Yılı Çalışma Raporu", *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 7.

²²⁶ "Haberler", *Yeşilay*, IX/93 (Eylül 1940): 7.; "Yeşilay Gençlik Şubesinin X uncu Kongresi Münasebetiyle Umumi Kâtip Tarafından Okunan Rapor", *Yeşilay*, IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 4-5.

Çamlıca'da davetliler arasında bulunmayan kimseler orada alkol tüketirken Yeşilay kafilesini görmüş ve alkol tüketmek yerine gençlerin arasına katılarak eğlenmişlerdir.²²⁷

Yeşilay Gençlik Şubesinin 6 Haziran 1942 tarihinde gerçekleştirilen aylık toplantısında idare heyeti yaz gezintileri düzenlemeye karar vermiştir. Bu gezintilerden ilki 21 Haziran 1942 tarihinde Fenerbahçe'ye yapılmıştır.²²⁸

Yeşilay Gençlik Şubesinin düzenlediği ikinci yaz gezisi 19 Eylül 1943 tarihinde Çamlıca'ya yapılmıştır. Gezinin 12 Eylül tarihinde düzenlenmesi planlanmış ancak olumsuz hava koşulları sebebiyle bir hafta ertelenmiştir. Geziye Yeşilayın genç üyeleri ve arkadaşlarının yanı sıra idare heyeti sorumluları katılım göstermişlerdir. Saat 08:30'da Üsküdar İskelesi'nde buluşan kabile, tramvayla Kısıklı'ya hareket etmiş ve Çamlıca tepesine yürüyerek ulaşmıştır. Caz eşliğinde çiftler dans ederken bazı gençler boğaz manzarasında inzivaya çekilmişlerdir. Akşam vakitlerinde Çamlıca'dan ayrılan içki düşmanları, Gençlik Marşı'nı okuyarak dönüş yoluna koyulmuşlardır.²²⁹ Gezinin bundan öncekiler gibi nezih bir ortamda gerçekleştiği cemiyetin mecmuasında özellikle vurgulanmıştır. Cemiyet, diğer propaganda etkinliklerinde olduğu gibi gezintilerinde daha fazla dikkat çekmesi ve gençler tarafından katılımlarının daha yoğun olabilmesi adına kaliteli ve modern bir havada düzenlendiği izlenimini oluşturmaya özen göstermiştir.

Yeşilay ve Yeşilay Gençlik Şubesinin ilgili dönemdeki son gezintisi 16 Eylül 1945 tarihinde Sarıyer'de bulunan Bingöl Parkı'nda gerçekleştirilmiştir. Saat 10:45'te başlayan programa katılmak için davetiyeler cemiyetin Sirkeci'de bulunan binasından dağıtılmıştır.²³⁰

Yeşilay Cemiyeti, alkol kullanımının ülkenin kalkınmasına ve millî turizmin gelişmesine engel olduğunu düşünerek alkol aleyhinde propagandalar yürütmüştür. Bu propagandalardan birisi olan geziler, başta cemiyetin öğrenci üyeleri olmak üzere, tüm azalarına ve cemiyet bünyesinde bulunmayan vatandaşlara, içkiye başvurmadan geçirilen

²²⁷ "Teşekkür", *Yeşilay*, IX/105 (Eylül 1940): 11.; "Yeşilay Gençlik Şubesinin Onbirinci Yıllık Çalışma Raporu", *Yeşilay*, X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 5-7.; "Yeşilaycıların Çamlıca Gezintisi", *Vakit*, 14 Ağustos 1941, 5.; "Yeşilay Gençlik Şubesi Umumi Katıplığından", *Akşam*, 14 Ağustos 1941, 4.

²²⁸ "Haberler", *Yeşilay*, X/115 (Temmuz 1942): 8.

²²⁹ "Gezintimiz", *Yeşilay*, XI/129 (Eylül 1943): 10-11.

²³⁰ "Yeşilayın Gezintisi", *Cumhuriyet*, 6 Eylül 1945, 2.; "Yurtta Yeşilay", *Yeşilay*, XIII/153 (Eylül 1945): 8.

gezilerin daha sağlıklı ve neşeli olduğunu öğretebilmek için tertip edilmiştir. Hafta sonu tatillerini bulunduğu şehrin kır ve bağlarında toplu ve neşeli geçiren insanların alkol ihtiyacı duymayacağı düşüncesiyle hareket eden cemiyet, tatil günlerinde İstanbul'un köylerine toplu gezintiler düzenlemiş ve gençlerin eğlenceli vakitler geçirebilmeleri adına oyunlar tertip etmiştir. Gidilen yerlerde sadece eğlenilmemiş aynı zamanda yöre halkıyla tanışılmış, köylülere alkolün zararları hakkında bilinç kazandırmaya çalışılmıştır.

Cemiyet, gençlerin maddi ve manevi zevk ihtiyaçlarını, bir meyhanede veya birahanele içkiyle karşılayarak sağlıklarını riske atmalarını ve ilerleyen yıllarda alkol bağımlısı olmalarını engellemeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda, düzenlediği kır gezintileriyle gençlerin bu ihtiyaçlarını sağlıklı, neşeli ve toplum için faydalı bir şekilde karşılamayı hedeflemiştir. Ayrıca, gençleri gezilerden sorumlu tutarak, cemiyete olan bağlarını güçlendirmeyi, organizasyon süreçlerine katılım sağlayarak sorumluluk bilinci kazanmalarını amaçlamıştır. Bu sayede, gençler liderlik becerilerini geliştirirken, aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilincini de kazanmışlardır.

3.6. Kongreler

Yeşilay ve onun bünyesinden kurulan Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin yıllık olarak düzenlediği kurul toplantılarıyla Yeşilay Cemiyetinin gerçekleştirdiği propagandalar ve faaliyetler hakkında bilgi sahibi olmaktayız.

Yıllık kongrelere sadece cemiyetin, Gençlik Şubesine üye olan gençler değil, Ana Yeşilayın yetişkin üyeleri de katılım sağlamışlardır. Bazı yıllar katılımcı sayısının fazla olması için kongreden sonra müsamereler de düzenlenmiştir. Kongreler hakkında bilgilere, Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin, İçki Düşmanı Gazete [Yeşilay] isimli mecmuasının yayın hayatına başlamasıyla birlikte detaylı şekilde ulaşabilmekteyiz. Mecmuada, Gençler Cemiyetinin bazı kongrelerinde katılım sayısının azlığından sitemlerde bulunulmuş, Yeşilay ile ortaklaşa düzenlenen kongrelerdeyse salonlarda oturacak yerlerin dahi kalmadığı ifadeleri yer almıştır. Çalışmanın kapsadığı dönemdeki tüm kongrelere, Gençler Cemiyetinin daimî başkanı olan, Ana Yeşilayda ise yirmi üç yıl boyunca Umumi Kâtiplik görevini yürüten Fahreddin Kerim Gökay Bey mutlaka katılım sağlamıştır. Yeşilay Cemiyetinin kurucularından ve ilk başkanlarından olan Mazhar Osman Uzman Bey ise, Ana Yeşilayın ilgili yıllarda gerçekleştirilen kongrelerinin birisi

haricinde tümüne katılım sağlamış ancak Gençlik Cemiyetinin kongrelerine nadiren katılım göstermiştir.

Tüm kongreler İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlamıştır. Bazı yıllar peşi sıra Yeşilay marşları da seremoniye dâhil edilmiştir. Ana Yeşilayın kongrelerinin açılış nutuklarını Cemiyet Başkanı Mazhar Osman Uzman Bey yapar ve sözü, yıllık çalışma raporunu sunması için umumi kâtime bırakır. Gençler Cemiyetinin kongrelerinde de aynı açılış sıralaması uygulanmıştır. Peşi sıra her iki cemiyet de yıllık vezne raporlarını sunmuş ve genel kurul tarafından yıllık çalışma raporu ile vezne raporlarının kabulü için oylamalar yapılmıştır.

Kongrelerin amacı, cemiyetin bir yıllık zaman zarfında düzenlediği propagandaları ve gelir giderleri hakkında üyelere hesap vermektir. Azaların, cemiyete olan bağlarını güçlendirmek ve cemiyeti benimsemelerine katkı sağlamak adına da kongreler önemli bir araç olarak kullanılmıştır. Bütün yıllık kongreler yeni idare heyetinin seçimleriyle tamamlanmış ve bu seçimler cemiyet üyeleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Gençlik teşkilatının yöneticilerinin çoğunluğu gençlerin arasından seçilmiştir. Görev dağılımlarıysa ilerleyen haftalarda yapılan toplantılar neticesinde belirlenmiştir. Ayrıca kongrelerde katılımcılara, cemiyetin önemli isimlerinden Safiye Hüseyin Elbi ve Dr. İbrahim Zati Öget tarafından çeşitli milletlerin alkol karşıtı çalışmaları ve alkolün insanları ruhen ve bedenen nasıl tahrip ettiğine dair konferanslar verdirilmiştir.

Kongreler, Yeşilayın gelecek yılki çalışmaları için kritik bir yerde bulunmaktadır. Çünkü kongrelerde üyelerin talep ve düşüncelerinin dinlendiği bir bölüm bulunmaktadır. Kimi zaman bu bölümde söylenen istekler oylanarak kongre kararı haline gelmiş ve idare heyetlerinden ilgili hususta çalışmalar yapmaları istenmiştir. Bu süreç, Yeşilayın hedeflerine ulaşmasında ve toplumun ihtiyaçlarına yanıt verecek projelerin şekillendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, kongrelerde alınan kararlar, cemiyetin stratejik yönünü belirlerken, üyeler arasında güçlü bir dayanışma ve ortak hedefler doğrultusunda hareket etme bilinci oluşturmaktadır. Gençler, kongrelerde sadece konferans dinlememiş, cemiyetin yarınları hakkında söz sahibi olmuş ve yeni üye olanlar için düzenlenen ant içme törenlerini hazırlamışlardır.

Yeşil Hilâl Cemiyeti 1929 yılındaki kongresini 15 Birinci kanun [Aralık] pazar günü, Türk Ocağında, cemiyet başkanı Mazhar Osman Bey'in riyasetinde düzenlemiştir.

Kongreye cemiyetin azaları ve yöneticilerinin haricinde polis müdürü Şerif Bey, Erkek Muallim Mektebi ve Feyzi Âti Kız Lisesi öğrencileri katılım sağlamışlardır. Kongreyi açan ve ilk konuşmayı yapan Dr. Mazhar Osman, içki düşmanlığının bütün dünyada günden güne yayıldığını Yeşil Hilâlin de bu halkaya dâhil olduğunu izah etmiştir. Kongrede, cemiyetin önemli şahsiyetleri konferanslar vermiştir. Bunlardan Dr. İbrahim Zati Bey, suçluların alkolün tesiriyle işledikleri cinayetleri analiz etmiştir. Safiye Hüseyin Hanımsa yaptığı konuşmada alkolün aileler üzerinde yarattığı tahribata dikkat çekmiş ve çeşitli ülkelerde kadınların alkole karşı oluşturdukları teşkilatlar hakkında bilgiler vermiştir. Yeşil Hilâlin Umumi Kâtibi [Genel Sekreter] Fahreddin Kerim Bey konuşmasında içki düşmanlarının tenkitlere aldırmandan yollarına devam ettiğini bu sayede genç neslin ve muallim kitlelerin içki düşmanı olarak yetiştiklerini, basının, cinayetlerin işlenmesinde alkolün mühim bir etken olduğunu yazmaları dolayısıyla içki düşmanlarına yardımcı olduklarını ifade etmiştir.²³¹

Vakit Gazetesinin, cemiyetin 1929 yılındaki faaliyetlerini ayrıntılı biçimde öğrenmek amacıyla Fahreddin Kerim Bey ile gerçekleştirdiği mülakatta, Fahreddin Bey cemiyetin bir yıllık çalışma süresi içerisinde çeşitli konferanslar düzenlediğini, içki karşıtı temalarda resim ve yazılar yayımladığını, Yeşil Hilâl Mecmuası ve Yeşil Gün Bayramı aracılığıyla kapsamlı bir propaganda faaliyeti yürüttüğünü belirtmiş; bu çalışmalar neticesinde toplum nezdinde olumlu ve faydalı sonuçlar elde edildiğini ifade etmiştir. Ayrıca Fahreddin Bey, cemiyetin memlekette içkinin fenalığının şuurulu bir tarzda anlaşılmasında ve gençliğin içki düşmanı kesilmesinde başarılı olduklarını açıklamış, bilhassa genç muallim ordusunun düşmanlığı telkin hususunda büyük bir gayret sarfettiğinin altını çizmiştir.

Fahreddin Kerim Bey, konuşmasının devamında 1929 yılında cemiyete yeni 150 azanın katıldığını, memlekette içki sarfiyatının arttığını iddia edenlerin Yeşil Hilâlin düşmanları olduğunu, ancak tam aksine içki kullananların sayısının gittikçe azaldığını, cemiyetin faydalı mücadelesi sayesinde uzak olmayan bir zamanda akşamcılığın tamamıyla biteceğini ifade ederek sözlerine son vermiştir.²³²

²³¹ “Günün Haberleri”, *Akşam*, 15 Birinci kânun [Aralık] 1929, 4.; “İçki Düşmanları Toplandı”, *Vakit*, 16 Birinci kânun [Aralık] 1929, 1-2.; “Yeşil Hilâl”, *Hakimiyeti Milliye*, 16 Birinci kânun [Aralık] 1929, 3.; “Yeşil Hilal Kongresi”, *Hakimiyeti Milliye*, 15 Birinci kânun [Aralık] 1929, 1.

²³² “İçki Düşmanları”, *Vakit*, 15 Birinci kânun [Aralık] 1929, 3.

Kongrenin devamında Veznedar Celalettin Feyyaz Bey yıllık hesap raporunu okumuş, Mazhar Osman Bey cemiyetin bir yıllık çalışma raporunu anlatmış ve her iki rapor da tasvip edilmiştir. Daha sonra seçime geçilmiş ve Birinci Başkanlığa Mazhar Osman, İkinci Başkanlığa Miralay Atıf ve Dr. Şükrü Hazım, Umumi Kâtipliğe Fahreddin Kerim, Veznedarlığa Celalettin Feyyaz Beyler seçilmiş ve kongre tamamlanmıştır.²³³

Şekil 3.34: İçki Düşmanları Kongre Halinde

Kaynak: (“İçki Düşmanları Toplandı”, *Vakit*, 16 Birinci kânun [Aralık] 1929, 1)

Yeşil Hilâl Cemiyeti 1930 yılındaki yıllık olağan kongresini 27 Birinci kanun [Aralık] tarihinde saat 16:30’da Türk Ocağında gerçekleştirmiştir. Kongre, Mazhar Osman Bey’in nutku ile açılmış ardından cemiyetin yıllık çalışma raporunu sunmak üzere kürsü Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Bey’e bırakılmıştır. Fahreddin Bey, Yeşil Hilâlin bir mefkûre cemiyeti olduğunu, ülküsünün Türk ulusuna kuvvetli nesiller yetiştirmek, nesilleri alkol tahribatından kurtarmak ve Türk toplumunu hastalıklılardan koruyarak toplumun düzenini bozabilecek yozlaşmışların yetişmesine mâni olmak gibi amaçlarının olduğunu izah etmiştir. Fahreddin Bey, geçen sene zarfında cemiyete 500 yeni genç azanın kaydedildiğini, başta İstanbul olmak üzere ülkenin farklı kentlerinde konferanslar düzenlendiğini ve uluslararası sağlık sergisine iştirak edilerek burada uluslararası teşkilat üyeleri ile görüşmeler yapıldığını açıklamıştır. Resmî olarak kamu yararına hizmet eden cemiyetler arasına girmek için hükümet nezdinde başvurularda bulunduğunu ayrıca ders

²³³ “İçki Düşmanları Toplandı”, *Vakit*, 16 Birinci kânun [Aralık] 1929, 1-2.

kitaplarında içki aleyhinde yazılar yazılması için Maarif Vekaleti ve aynı hususta filmler yayınlanabilmesi için Sıhhiye Vekaletiyle görüşmeler yapıldığını ifade etmiştir. Fahreddin Bey'in ardından sırasıyla İbrahim Zati Bey içki ve toplumsal suçlar hakkında, Cevat Zekai Bey ise "aile cellatları, alkol" başlıklı konferanslarını gerçekleştirmişlerdir. Ardından yeni idare heyetinin seçimi tamamlanmış ve kongre sona ermiştir.²³⁴

Şekil 3.35: Yeşil Hilâl Cemiyetinin Dünkü Kongresinden Bir İntibaa

Kaynak: ("Yeşil Hilâl", *Vakit*, 28 İkinciteşrin [Kasım] 1930, 1)

Yeşil Hilâl Cemiyetinin senelik olağan kongresi 27 İkinci teşrin [Kasım] 1931 tarihinde Halkevinin salonunda Dr. Mazhar Osman Bey'in riyasetinde gerçekleştirilmiştir. Cemiyetin merkez heyeti 8 Ağustos tarihinde divan yolundaki merkezinde toplantı yaparak kongrenin tarihini ve mekânını kararlaştırmıştır.²³⁵ Kongreye iki yüzü aşkın içki aleyhtarının katılım sağlayarak salonu doldurdıkları belirtilmiştir. Kongre, içki aleyhtarı gençlerin bestelediği Yeşil Hilâl Marşı'nın seslendirilmesiyle başlamıştır. Ardından Yeşil Hilâlin reisi Mazhar Osman Bey, cemiyetin mücadelesinin en fazla alkole karşı olduğunu çünkü uyuşturucu maddelerin tedariklerinin alkol kadar kolay olmadığından kullanan sayısının daha az olduğunu ifade etmiştir. İnsanların bu öldürücü zehirleri ilk kullanımlarının moda ile başladığını daha

²³⁴ "İçki Düşmanları Kongresi", *Vakit*, 23 İkinci teşrin [Kasım] 1930, 6.; "Yeşil Hilâl", *Vakit*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1930, 1.; "Yeşil Hilâl Dün Senelik Kongresini Ocakta Aktetti", *Milliyet*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1930, 1.

²³⁵ "Yeşil Hilâl Cemiyetinde İçtima", *Milliyet*, 8 İkinci teşrin [Kasım] 1931, 3.; "Yeşilhilâlde Dünkü İçtima", *Milliyet*, 9 İkinci teşrin [Kasım] 1931, 3.

sonraları bağımlılık halinin oluştuğunu ve cemiyetin bağımlılıklara karşı verdiği bu mücadeleye rağmen son zamanlarda alkol reklamlarının arttığını ifade etmiştir. Bir sene zarfında vefat eden Yeşil Hilâl üyelerinin hatırlar ve hürmetleri için salonu saygı duruşuna çağırması ardından kürsüyü, konuşmasını yapmak üzere Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Bey'e bırakmıştır. Fahreddin Bey, cemiyetin bir yıllık çalışma raporunu okuduktan sonra geçen sene kurulan gençlik teşkilatından bahsetmiş ve bu gençlerin ileride iş hayatlarına katıldıkları zaman memlekette esaslı içki aleyhtarlığı yapabileceklerini izah etmiştir. Son senelerde kadınlar arasında da likör iptilasına bulaşanların olduğunu, bu hususla da mücadele edilmesi gerektiğini ifade ederek sözlerine son vermiştir. Ardından Safiye Hüseyin Hanım içkinin tahribatlarından ve memlekette oluşturduğu derin yaralardan bahsetmiştir. Safiye Hanım, içki aleyhtarı kadın teşkilatlarının çalışmalarına dair malumatlar vermiştir. Daha sonra bir genç tarafından cemiyetin isminin İçki Aleyhtarı Cemiyet olarak değiştirilmesi teklif edilse de kurul tarafından kabul görmemiştir. Bir başka azaysa okullarda kimya, hayvanat ve nebatat gibi derslerde öğretmenlerin, öğrencilere içkinin zararlarından bahsetmeleri için Maarif Vekaletine başvurularda bulunulmasını teklif etmiş ve bu teklif genel kongre tarafından kabul edilmiştir. Devamında merkez heyetinin seçimlerine geçilmiş, seçim devam ederken monologlar söylenmiş ve konserler verilmiştir. Seçim sonucunda başkanlığa tekrar Mazhar Osman Bey seçilirken, İkinci Başkanlığa Atıf ve İbrahim Zati Beyler, Umumi Kâtipliğe Fahreddin Kerim Bey, Veznedarlığa Şevket Bey layık görülmüş ve kongre tamamlanmıştır.²³⁶

²³⁶ “İçki Düşmanları”, *Cumhuriyet*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1931, 2.; “İçki Aleyhtarları Dün Toplandılar”, *Milliyet*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1931, 1.; “Yeşilhilâl Kongresi”, *Milliyet*, 26 İkinci teşrin [Kasım] 1931, 3.; “Yeşil Hilâlin Senelik Kongresi”, *Milliyet*, 27 İkinci teşrin [Kasım] 1931, 7.;

Şekil 3.36: İçki Aleyhtarlarının Dünkü İctimai

Kaynak: (“İçki Aleyhtarları Dün Toplandılar”, *Milliyet*, 28 İkinciteşrin [Kasım] 1931, 1)

Yeşil Hilâl Cemiyetinin bünyesinden meydana gelen Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1932 yılındaki senelik kongresi 22 Nisan tarihinde saat 13:00’de Tepebaşı Şehir Tiyatrosunda Dr. Fahreddin Kerim Bey’in başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Kongrenin açılış nutkunu yapan Fahreddin Bey, cemiyetin oluşumu ve faaliyetleri hakkında bilgilendirmelerde bulunmuş ve sözü Merkez Heyeti azalarından Tevfik Bey’e vermiştir. Tevfik Bey içkinin insan vücudunda yarattığı tahribatları detaylı bir şekilde açıklamıştır. Daha sonrasında serbest münakaşalar yapılmış, fert ve toplum düşmanı içki musibetine karşı mücadeleye devam edilmesi kararı alınmıştır. İdari heyet raporu okunmuş ve genel kurul tarafından kabul görmüştür. Kongrede son olarak yeni idari heyet seçimlerine geçilmiş ve Ahmet Şevket Bey beden terbiyesi teşkilatına, Gazanfer Bey saymanlığa ve veznedarlığa, Tarık Beyse denetçiliğe seçilmiştir. Boş kalan umumi kâtiplik görevi için yeni idare heyeti 15 gün sonra tekrar bir araya gelip azalar içerisinde bir kişiyi görevlendireceği açıklanmıştır.²³⁷

Yıllık kongrenin bitmesinin ardından İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti saat 16:00’da Tepebaşı Darülbeydi Tiyatrosu’nda bir müsamere gerçekleştirmiş ve çeşitli gösteriler düzenlenmiştir.

²³⁷ “İçki Düşmanı Gençler Kongre Aktettiler ve Bir Müsamere Verdiler”, *Milliyet*, 23 Nisan 1932, 2.; “Yeşil Hilal Müsameresi Verildi”, *Vakit*, 23 Nisan 1932, 3.

Yeşil Hilâl Cemiyeti senelik olağan kongresini 24 İkinci teşrin [Kasım] 1932 tarihinde saat 16:00'da Halkevi Salonunda gerçekleştirmiştir.²³⁸ Kongreden günler önce açıklamalarda bulunan Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Bey, Müskirat İnhisarlar İdaresinin istatistikleri incelendiğinde içki müptelâlığının gittikçe arttığını özellikle bu artışın orta yaşlı ve geçkin vatandaşlar üzerinde olduğunu açıklamıştır. Fahreddin Bey cemiyetin kongresinde gittikçe artan içki tahribatı hakkında yeni tedbirlerin alınması için çeşitli tekliflerde bulunulacağını söylemiştir.²³⁹

Senelik kongre, cemiyet Reisi Mazhar Osman Bey'in Ankara'da bulunmasından dolayı cemiyetin İkinci Başkanı Miralay Atıf Bey tarafından açılmıştır. Kongreye ekserisi öğrencilerden oluşan 300 kadar aza katılım sağlamıştır. Kongrede ilk sözü Umumi Kâtip Fahrettin Kerim Bey almış, devletin resmî verilerine göre alkol sarfiyatının arttığını 1930-1931 yılında ülkede içki tüketiminin 5 milyon 736 bin 232 kilo olduğunu ancak 1931-1932 senesinde bu miktarın 6 milyon 152 bin 678 kiloya ulaştığını söylemiştir. Ancak bu artıştan korkmadığını çünkü cemiyetin bu günler için değil yarınlar için hazırlandığını söylemiştir. Yeşil Hilâlin kamuoyunda oluşan içkisiz gezinti olmaz düşüncesini yıkmak için gezintiler düzenlediğini bunun yanı sıra geçen sene zarfında okullarda ve radyolarda konferanslar gerçekleştirdiğini, mekteplerde üzerlerinde içki aleyhinde yazılar bulunan zarflar dağıtıldığını ve şehrin çeşitli noktalarına içki karşıtı afişler asıldığını belirtmiştir. Yeşil Hilâlin önceleri esrar, kokain ve morfinle mücadele ettiğini ancak geçen yıldan itibaren heroin [eroin] bağımlılığının baş gösterdiğini, cemiyetin resmî makamlarla birlikte heroine karşı verilen savaşa dâhil olacağını açıklamıştır. Mektep kitaplarında alkol aleyhinde yazılar yazılması için Maarif Vekaletine müracaat edildiğini ve bakanlıkça kabul edildiğini izah etmiştir. Yeşil Hilâlin hükümetten yeni müskirat kanunu istemediğini çünkü bunun insanlarda düşkünlüğü ve kaçakçılığı arttıracak olduğunu bunun yerine irşat ve telkin yoluyla bugün olmasa da yarınlarda içki düşmanlarının artacağını beyan etmiştir.

Fahreddin Kerim Bey, nutkundan sonra Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ten, Meclis Başkanı'ndan ve cemiyetin heroin mücadelesini destekleyen Sağlık Bakanı Refik Bey'den gelen telgrafları okuyarak sözü

²³⁸ "Yeşilhilâl Kongresi", *Milliyet*, 21 İkinci teşrin [Kasım] 1932, 3.

²³⁹ "Ayyaşlar Çoğalıyor", *Milliyet*, 22 İkinci teşrin [Kasım] 1932, 1-6.

İbrahim Zati Bey’e bırakmıştır. Zati Bey üzüm, fındık, incir gibi meyvelerin vücuda olan faydaları hakkında konferans vermiş ve sözü tekrardan Fahreddin Bey’e bırakmıştır.²⁴⁰

Fahreddin Bey, heroin hakkında bilgilendirmelerde bulunarak sahneye üç heroin iptilasını çağırmış ve onlardan bu belaya nasıl bulaştıklarını azalara anlatmalarını istemiştir. Daha sonrasında azalar cemiyet hakkında yeni tekliflerde bulunmuş ve kongre neticesinde şu dokuz karara varılmıştır:

- 1- Cemiyetin umumi menafie hadim cemiyetler arasına girmesi için teşebbüste bulunulması.
- 2- Milli iktisat ve tasarruf cemiyetinden meyvelerimizden alkolsüz içki çıkaracak fabrikalar kurmaları teşebbüslerinde bulunulması rica edilmesi.
- 3- Gayeye müzaharetlerinden dolayı Maarif ve Sıhhat Vekâletlerine teşekkür edilmesi.
- 4- Filimler getirilmesi ve büyük afişler yaptırılması için Sıhhat Vekâletinden yardım ricası.
- 5- Sinemalarda perde aralarında vecizeler gösterilmesi.
- 6- Konferansların çoğaltılması.
- 7- İçki felaketzedeleri için dispanserler açılması.
- 8- Neşriyat yapılması, piyesler bastırılması.
- 9- Darülfünunlu gençlerin yazın memleketlerine gittikleri zaman, içki aleyhinde propaganda yapmaları, konferanslar vermeleri...²⁴¹

Kongrede saatin geç olmasından dolayı oyların sayımı yapılamamış bu yüzden idare heyetinin seçim sonuçları açıklanamamıştır.

²⁴⁰ “İçki Düşmanlarının Dünkü Toplantıları”, *Vakit*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1932, 10.; “Yeşilhilal Cemiyetinin Kongresi”, *Vakit*, 21 İkinci teşrin [Kasım] 1932, 3.

²⁴¹ “Bugünün Parolası Şudur: İçki Yerine Meyve.”, *Milliyet*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1932, 3.

Şekil 3.37: İçki Düşmanları Dün Yeni Kararlar Verdiler

Kaynak: (“İçki Düşmanları Dün Yeni Kararlar Verdiler”, *Vakit*, 25 İkinciteşrin [Kasım] 1932, 1)

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin, 1933 yılında İçki Düşmanı Gazeteyi yayınlamaya başlamasıyla birlikte cemiyetin diğer faaliyetleri gibi kongreleri hakkında da daha detaylı bilgilere ulaşabiliyoruz.

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, yıllık olağan kongresini 14 Nisan 1933 tarihinde halkevi salonunda gerçekleştirmiştir. Kongrede ilk konuşmayı cemiyetin Başkanı Fahreddin Kerim Bey yapmıştır. Fahreddin Bey, nesli bozan, mutluluk düşmanı alkole karşı Yeşil Hilâlin bünyesinde kurulan Gençlik Kollarının her geçen gün daha da güçlendiğini ve gençlerin burada cemiyet hayatını öğrendiklerini söylemiştir. Reis Bey başarılı olabilmenin yolunun sağlam bir iradede geçtiğini alkol ve içtimai zehirlerin iradeyi zayıflattığını ve bu zehirlere karşı verilen mücadelenin memleket meselesi olduğunu hatırlatmıştır. Ardından cemiyete yeni kabul edilen genç üyelerin ant içme merasimleri düzenlenmiş ve peşi sıra Umumi Kâtip Fikret Esat Bey yıllık çalışma raporunu okumuştur. Fikret Bey geçen sene zarfında cemiyetin çay, müsamer ve gezintilerden oluşan gençlik çalışmaları düzenlediğini ve cemiyetin mecmuasının yayınlanmaya başladığını belirtmiştir. Balıkesirli Tefik Fikret Bey, dünyada içki kullanmamasıyla ünlü kişilerin başarılarını açıklamış ve içki aleyhtarlığı mücadelesinin Anadolu’ya yayılmasını temenni etmiştir. Daha sonra tekrar Tefik Fikret Bey söz almış ve İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Başkanı Fahreddin Bey’e daima müessis reislik unvanının verilmesini teklif etmiş ve kongrece kabul edilmiştir. Yönetim kadrosu için yapılan oylama sonucunda Fahreddin Bey başkanlığa, Ali Rıza Bey ikinci başkanlığa,

Vecihi Bey umumi kâtipliğe, Tarık Bey umumi kâtip muavinliğine ve Gazanfer Bey veznedarlığa seçilmiş ve kongre tamamlanmıştır.²⁴²

Yeşil Hilâl Cemiyetinin senelik olağan kongresi 28 Birinci kânun [Aralık] 1933 tarihinde saat 16:30'da Halkevi salonunda gerçekleştirilmiştir. Açılış konuşmasını cemiyet Başkanı Prof. Dr. Mazhar Osman Bey yapmış ve kürsüyü Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Bey'e bırakmıştır. Yıllık çalışma raporunu sunan Fahreddin Bey, cemiyetin temel amacının gençliğin içki veya diğer zehirli maddelere bulaşmadan zinde bir bedenle yetişmesi olduğunu, bu amaç uğrunda gençlik kollarına geçen yıl zarfında 200'e yakın yeni azanın kaydolduğunu açıklamıştır. Fahreddin Bey, gençlerin beden ve ruh sağlıklarını tereddiye uğratan heroin zehrine karşı Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyeti ile girilen mücadelenin başarılı olduğunu bu bağlamda devletin üst kademe yöneticilerinin konu hakkında önemli kararlar aldıklarını açıklamıştır. Geçtiğimiz yıl Anadolu'da incelemelerde bulunan umumi kâtip, daha önce içkiyle tanışmamış köylerde İnhisarlar İdaresi tarafından içki reklamlarının yapıldığını gözlemlemiş; bunun üzerine, İnhisarlar Vekili Ali Bey'den köylerde içki lehine propaganda yapılmasının engellenmesi yönünde destek talep etmiştir. Ülkede üzüm tüketiminin artırılması ve üzüm ile meyve sularından faydalanılabilmesi amacıyla teknik büronun çalışmalar yürüttüğünü, ayrıca Millî Tasarruf ve İktisat Cemiyeti ile birlikte meyve tüketimini teşvik etmek üzere ortak faaliyetlerde bulunulduğunu ifade etmiştir. Fahreddin Bey'in konuşmasının ardından Veznedar Hüseyin Bey, cemiyetin bir yıllık vezne raporunu sunmuştur.²⁴³ Vezne raporundan ardından Safiye Hüseyin Hanım, dünyada bir yıllık zaman diliminde gerçekleştirilen içki karşıtı hareketler hakkında yapılan çalışmaları ve alınan kararları kongreye açıklamıştır.²⁴⁴ Devamında Dr. İbrahim Zati Bey tarafından alkolün gıda olmadığını kanıtlayan bir konferans verilmiştir. Fikret Esat Bey ise içki kullananların ruhsal durumlarını açıklamış ve içkinin iradeyi zaafa uğrattığını açıklayan bir konferans vermiştir. Sonrasında konuşmasını yapmak üzere kürsüye gelen Dr. Kutsi Bey radyoda

²⁴² "Gençlik Yeşil Hilâlinin Yıllık Toplantısı", *İçki Düşmanı Gazete*, I/5, (Mayıs 1933): 9-10.; "İçki Aleyhtarı Gençler", *Vakit*, 15 Nisan 1933, 3.

²⁴³ M.O., "Kongremiz", *İçki Düşmanı Gazete*, II/13 (İkinci kanun [Ocak] 1934): 1-4.

²⁴⁴ Safiye Hüseyin, "Beynelmilel İçki Düşmanlığı", *İçki Düşmanı Gazete*, II/14 (İkinci kânun [Ocak] 1934): 5.

dinlediği yüz kızartıcı şarkıları anlatmış, bazı şarkıların halkı içkiye alıştırdığını, Türk musikisininse iddia edildiği gibi dinleyenleri içkiye yöneltmediğini savunmuştur.²⁴⁵

Ayrıca kongrede Miralay Reşid, Nevzad, Abas, Ali Sami, Hadi, Vecihi Ferit Mithat, Reşit Süreyya ve Fehmi Beyler de söz almışlardır. Kongrede son olarak yönetim kurulu oylamasına geçilmiş, Reislîge Mazhar Osman, İkinci Reislîge Miralay Atıf ve Dr. İbrahim Zati, Umumi Kâtipliğe Dr. Fahreddin Kerim, Umumi Kâtip Muavininliğine Ali Salih, Veznedarlığa Hüseyin, azalıklara Safiye Hüseyin Hanım, Türkân Hanım, Nebahat Hamit Hanım, Latife Bekir Hanım, C. N. Zekâi, Bahaddin, Reşit, Hadi, Feyyaz, Nevzal, Mustafa Talât, Kudsi, Süheyl, Hüseyin Avni, Halit, Midhat Salim, Fehmi, Necmeddin Beylerin ve Hanımların seçilmeleri sonrasında kongre tamamlanmıştır.²⁴⁶

Şekil 3.38: Yeşil Hilâl Kongresinden Bir Grup

Kaynak: (M.O., “Kongremiz”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/13 (İkinci kânun [Ocak] 1933): 2)

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti 1934 yılında iki defa kongre düzenlemiştir. Bunlardan ilki 23 Mart Cuma günü saat 16:00’da İstanbul Halkevinde yapılmıştır. Yıllık kongreye İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin genç üyelerinin haricinde Yeşil Hilâlin merkez heyet azaları da katılım sağlamışlardır. Kongre, cemiyetin daimî başkanı Fahreddin Kerim Bey’in riyasetinde gerçekleştirilmiştir. Kongre, gençlik orkestrasının seslendirmesiyle İstiklal Marşıyla başlamış ardından Yeşil Hilâl Marşı

²⁴⁵ “Yeşil Hilâl Cemiyeti Senelik Kongresini Dün Halkevinde Yaptı”, *Vakit*, 29 Birinci kânun [Aralık] 1933, 6.

²⁴⁶ M.O., “Kongremiz”, 1-4.

söylenmiştir. Devamında Fahreddin Bey kürsüye gelerek gençlere cemiyetin önemi hakkında bilgiler vermiş ve sözü yıllık çalışma raporunu okumak üzere Umumi Kâtip Vecihi Bey'e bırakmıştır. Kâtip Bey, cemiyetin bir yıllık süre zarfında gerçekleştirdiği konferanslar, müsamereler, çaylar, kır gezintileri ve mecmuası hakkındaki raporunu okumuş ve cemiyete bir senelik zaman boyunca 327 yeni genç azanın müdahil olduğunu ifade ederek alkışlar eşliğinde konuşmasına son vermiştir. Fahreddin Bey, Viyana'da şahsı ve Yeşil Hilâl için hazırlanıp bestelenen marşı söylemiş, Gökhan Bey de piyanoyla eşlik etmiştir. Gençlerin oluşturduğu orkestra heyeti kongrede klasik parçalar çalmıştır. Orkestranın ardından Muallim Mektebinden Enver Bey köylere gidilerek filmler izletilmesini istemiş, mühendislik öğrencilerinden İbrahim Bey Amerikalıların, Anadolu'da içki düşmanlığı faaliyetlerinde bulunduklarını örnek göstererek bu fikre destek vermiştir. Fahreddin Bey, Amerikalıların içki düşmanlığı faaliyetlerinin takdire şayan olduğunu ancak bununla birlikte yaptıkları misyonerlik faaliyetlerini beğenmediğini açıklamıştır. Mühendislik öğrencilerinden Faik Bey, her ay müsamere ve konferans verilmesini bunların gençler tarafından düzenlenmesini talep etmiş ancak Fahreddin Bey konferansların ehemmiyetinden dolayı bu fikre destek vermemiştir. Ayrıca ülküsüne ve sözüne sadık kalmayıp alkol tüketen iki gencin azalıktan çıkartıldığını, Türk gençlerinin her milletin gençliğinden fazla çalışmaya mecbur olduğunu, bu yüzden gençlerin irade ve çalışma düşmanı olan alkole karşı olmaları gerektiğini ifade etmiştir. Safiye Hüseyin Hanım, Hilâl-i Ahmerin gençlik kollarının alkol aleyhinde çalışmalarda bulunması için teşebbüslerde bulunulmasını, Dr. Zati Bey, Yeşil Hilâl marşlarının çoğaltılmasını, Necmettin Bey, aydın tabaka arasında içki aleyhinde propagandanın arttırılmasını, Ali Saim Bey, içki karşıtı karikatürlerin çoğaltılmasını, Hüseyin Bey, lokantalarda rakı satışının yasak edilmesini, Namık Bey ise kır gezintilerinin çoğaltılmasını talep etmiştir.²⁴⁷

Ardından yeni merkez heyeti seçimleri yapılmış ve kongre sonucunda Halkevinin, köylüler için çıkardığı Duvar Gazetesine içki aleyhinde yazılar yazılması, lokantalarda rakı içilmemesi, Hilâl-i Ahmer Gençlik Teşkilatının içki aleyhinde de çalışması ve bazı

²⁴⁷ "Gençlik Kongresi", *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 6-7.; "Türkiye İçki Düşmanlığının Bir Aylık Faaliyeti", *İçki Düşmanı Gazete*, II/16 (Nisan 1934): 4-5.

münasebetsiz sarhoşluk sahnelerini gösteren filmlerin yasaklanması hakkında ilgililere müracaatta bulunulması kararlaştırılmıştır.²⁴⁸

Şekil 3.39: Yeşil Hilâl Gençlik Teşekkülü Dünkü Toplantısında

Kaynak: (“Genç İçki Aleyhtarları Dün Toplandılar”, *Cumhuriyet*, 24 Mart 1934, 3)

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1934 yılındaki ikinci kongresi 9 İkinci teşrin [Kasım] Cuma günü İstanbul Halkevi salonunda saat 10:30’da yapılmıştır. Kongre, Safiye Hüseyin, Miralay Atıf, Ali Rıza, Dr. Cevat Zekai, Celal Feyyaz gibi önemli Yeşil Hilâl temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Kongre, cemiyetin Reisi Fahreddin Kerim Bey’in riyasetinde toplanmıştır. Toplantı piyano eşliğinde okunan İstiklal Marşı ile başlamış, ardından Reis Bey, geçen sene zarfında vefat eden içki düşmanları için kongreyi saygı duruşuna davet etmiş ve peşi sıra açılış konuşmasını gerçekleştirmiştir. Sekiz aylık çalışma raporunu sunmak üzere Umumi Kâtip Bedri Nafiz Bey kürsüye gelmiş ve raporda cemiyetin müsamerelerinden, konferanslarından, kır gezintilerinden ve Yeşil Hilâl ile ortaklaşa düzenlenen Yeşil Gün Bayramı’ndan bahsetmiştir. Bedri Bey, her yıl mart ve nisan aylarında yapılan kongrelerin bundan sonra Birinci teşrin [Ekim] ayında gerçekleştirilmesini teklif etmiş, bu teklif genel kurulca kabul edilmiştir. Ayrıca cemiyetin propaganda amacıyla yayımladığı İçki Düşmanı Gazetenin, Avrupa gazetelerinde çok iyi karşılandığını, cemiyete sekiz aylık zaman diliminde 200’ü aşkın yeni azanın dâhil olduğunu ve cemiyetin bu yıl Türkiye’nin her vilayetinde bir şube açamaya karar verdiğini ifade etmiştir. Bedri Bey, Yeşil Hilâl Cemiyetinin umumi menfaatlere yarayan cemiyetler [kamu yararına çalışan dernekler]

²⁴⁸ “Genç İçki Aleyhtarları Dün Toplandılar”, *Cumhuriyet*, 24 Mart 1934, 3.

arasına kabul edildiğini açıklamış ve sözü Veznedar Gazanfer Şadi Bey’e bırakmıştır. Gazanfer Şadi Bey’in raporunu okumasının ardından cemiyetin bazı genç üyeleri söz alarak yeni gelir kaynaklarının temini için fikirlerini belirtmişlerdir. Fahreddin Kerim Bey tekrar kürsüye gelerek gençlerin ilerleyen zamanlarda görev için gidecekleri Anadolu şehirlerinde, burada öğrendikleriyle bir meşale gibi parlayacaklarını söylemiş, bugün Sivas’ın Kangal ilçesinde ve Elâziz [Elâzığ] şehrinde bulunan içki düşmanlarının başarılı işlere imza attıklarını ifade etmiştir. Bu memleketin evlatlarının diğer milletlerin evlatlarından iki kat fazla çalışmaları gerektiğini bunun da ancak sağlam bir iradeyle alkolden uzak durarak gerçekleştirilebileceğini belirtmiştir. Konuşmaların ardından azalardan Mükip Bey sinemalara vecizeler asılmasını, Osman Bey içkiden vergi alınmasını, İhsan Bey piyango düzenlenmesi istemiş, Faik Bey gençlerin mecmuayla daha fazla alakadar olmalarını talep etmişlerdir. Daha sonrasında cemiyete yeni kaydolan azaların ant içme törenleri yapılmıştır.²⁴⁹

Reis Bey yeni azalara hitaben, bugünden itibaren bu gençlerin Yeşil Hilâlin çalışma saflarına girdiklerini, buradan istifanın olmadığını, ölünceye kadar ülkeye bağlı olacaklarını ifade etmiş ve sözünde durmayan adamın soysuz olduğunu, soysuzların ulusun ve ülkünün içerisinde bulunamayacaklarını söylemiştir. Son olarak heyet seçimlerine geçilerek kongre tamamlanmıştır.²⁵⁰

²⁴⁹ “Dün Yapılan Toplantılar”, *Vakit*, 10 İkinci teşrin [Kasım] 1934, 3. “Gençlik Yeşil Hilâlin Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 8-9.; “Yeşil Hilâl Gençlik Teşkilatının Senelik Toplantısı”, *Vakit*, 10 Birinci teşrin [Ekim] 1934, 10.

²⁵⁰ “Gençlik Yeşil Hilâlin Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 9.

Şekil 3.40: Gençlik Yeşil Hilâli Kongresinden Bir Köşe

Kaynak: (Mukip, “Yeşil Hilâl Kongresinde Genel Yazan Fahreddin Kerim Gökay’ın Raporu”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 4)

Şekil 3.41: Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Rozeti

Kaynak: (“Rozetimiz”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/18 (Haziran 1934): 8)

Yeşil Hilâl Cemiyetinin senelik olağan kongresi Başkan Mazhar Osman Bey’in riyasetinde, 29 İkinci teşrin [Kasım] 1934 tarihinde saat 16:00’da Halkevi Konferans salonunda toplanmıştır. Kongreyi önceki yıllarda olduğu gibi Başkan Bey açmış ve sözü yıllık çalışma raporunu sunmak üzere Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Bey’e bırakmıştır. Fahreddin Bey, cemiyetin temel amacının gençliğin alkol veya diğer zehirlere bulaşmadan zinde bir bedende yetişmesi olduğu ifade etmiştir. Bu amaç dâhilinde gençlere azami seviyede destek sağlandığını ve cemiyetin gençlik kollarına 200’e yakın yeni gencin girdiğini, ömürleri boyunca Yeşil Hilâle bağlı olacaklarını, bu bağı ant içerek

oluşturduklarını ve bu gençlerin geleceğin en seçkin iş insanları olacaklarını söylemiştir. Nitekim bunalım çağlarını Yeşil Hilâl'in bünyesinde geçiren gençlerden birçoklarının bugün okullarını bitirip devletin kendilerine gösterdiği işlerin başında, vatanın en güzide çalışanları arasında yer aldıklarını belirtmiştir. Fahreddin Bey, gençlik teşkilatının köylere kadar giderek propagandalar yürüttüğünü kır eğlenceleri düzenlediğini, propagandasını güzel sanatlar ve spor kolları şeklinde ayırarak planlı şekilde yaptıklarını açıklamıştır. Yeşil Hilâlin bir diğer faaliyeti olan konferanslara önceki yıllarda olduğu gibi devam edildiğini bu bağlamda askerî okullarda, muallim mekteplerinde, köylerde, ilk mekteplerde, radyolarda ve halkevlerinde konferanslar düzenlendiğini söylemiştir. Geçtiğimiz yılın en büyük başarısının, cemiyetin son birkaç yıldır kongre kararlarında da yer alan ve umumun faydasına çalışan cemiyetler arasında sayılması yönünde devletin olumlu karar vermesi olduğunu belirtmiş, bu kararın ardından cemiyet merkez heyetinin, başta Mustafa Kemal Bey olmak üzere karara imza atan yetkililere teşekkür telgrafları gönderdiğini ifade etmiştir.²⁵¹

Fahreddin Bey'in ardından Stockholm'de toplanan Beynelmilel [Uluslararası] İçki Aleyhdarı Kadınlar İttihadı Kongresi'ne katılım sağlayan Safiye Hüseyin Hanım, kongrede yapılan konuşmaları ve alınan kararları detaylı biçimde açıklamıştır.²⁵²

Kongrede söz alan bir diğer kişi, üniversite öğrencisi Rükneddin Fethi Bey olmuştur. Fethi Bey, gençlerin alkolle mücadelede iki şekilde değerlendirilebileceğini belirtmiş, birincisinin, genci içkiye alışmadan korumak, ikincisinin ise onu içki karşıtı bir birey hâline getirerek mücadelede aktif bir unsur olarak kullanmak olduğunu ifade etmiştir. Gençlik yaşlarının özenme yaşı olduğunu bu yüzden propagandalarla gençlerin duygularına hitap etmenin daha kolay olacağını söylemiştir. Türkiye gibi kültür ve eğitsel eğlence yerlerinin yok denecek kadar az bulunduğu ülkelerde gençlerin kötü alışkanlıklar edinmelerinin daha da kolay olduğunu ifade etmiştir. Gençleri içki düşkünlüğünden kurtardıktan sonra onu faydasızlıktan da kurtarmanın gerektiğini, bunun yolunun ise onları musiki, spor, güzel sanatlar, resim ve tiyatro gibi alanlara yönlendirmekle mümkün

²⁵¹ "İçki Düşmanları", *Kurun*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1934, 3.; "Yeşil Hilâl Kongresinde Genel Yazan Fahreddin Kerim Gökay'ın Raporu", *İçki Düşmanı Gazete*, II/24, (Birinci kânun [Aralık] 1934): 4-6.; "Yeşil Hilâl Kongresi", *Akşam*, 29 İkinci teşrin [Kasım] 1934, 4.

²⁵² "Yeşil Hilâl Kongresinde Safiye Hüseyin'in Raporu", *İçki Düşmanı Gazete*, II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 2-3.; "Yeşil Hilâl Kongresinde Safiye Hüseyin'in Raporu", *İçki Düşmanı Gazete*, II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 3-5.

olabileceğini açıklamıştır. Ancak Türkiye’de 6-7 milyon genç için bu kültür kaynaklarının yeterli olmadığını, 6-7 milyon gencin potansiyel olarak kötü alışkanlıklar edinme ihtimallerini göz önüne aldığında ne kadar vahim bir durumla karşı karşıya kalındığını anlatmıştır. Öz ahlak temelleri üzerinde yarınlarda kurulacak büyük ülkülü Türk ulusunun gözü ve kafası dumanlı bir neslin üzerinde duramayıp çökeceğini çünkü toplumun yapı taşı olan ailenin sağlam ahlaki bağlara sahip olması gerektiğini, yarının ebeveynleri olan bugünün gençlerinin, çocuklarını sağlam bir seciye içerisinde yetiştiremeyeceklerini belirtmiştir. Yeşil Hilâlin, içki karşıtı gençlere çevrelerine nasıl faydalı olabileceklerini gösteren broşürler hazırlaması gerektiğini belirtmiş, zararlı alışkanlıkları kökten yok edebilmek için köylere kadar giderek gençleri çeşitli bağımlılıklardan uzak tutmanın zorunlu olduğunu vurgulamıştır. Bu mücadelenin, Türk gençlerinin damarlarında dolaşan kanda alkol izlerinin değil, ülkülerinin izleri dolaşacağı güne kadar süreceğini söylemiş ve konuşmasını sonlandırmıştır.²⁵³

Rükneddin Bey’in alkışlar eşliğinde bitirdiği konuşmanın ardından Veznedar tarafından yıllık vezne raporu sunulmuştur.²⁵⁴ Son olarak emekli Albay Reşid Bey tarafından gençlere hitaben Yeşil Hilâl’in çalışmaları ve alkolün sağlığa verdiği zararlar üzerine uzun bir konuşma yapılmış ardından merkez heyeti seçimlerine geçilmiştir.²⁵⁵ Birinci Başkanlığa Mazhar Uzman, İkinci Başkanlıklara ise İbrahim Zati ve Miralay Atıf seçilmiştir. Genel Yazarlığa Fahreddin Kerim, Genel Yazar Yardımcılığına Mehmed Ali Salih Erdem, Veznedarlığa ise Hüseyin Beyler getirilmiştir. Azalık görevlerine ise Safiye Hüseyin, Nebahat Hamid, Türkan, Cevat Zekâi Bil, Nevzad Ayas, Midhat Salim, Celâl Feyyaz, Reşid, Cemil, Bahaddin, Habil, Ferid, Kudsi, Ahmed Süheyl, Mustafa Talât, Ferid ve Rükneddin Beyler ile Hanımlar seçilmiştir.²⁵⁶

²⁵³ Rükneddin Fethi, “Gençlik ve İçki Düşmanlığı”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 6-8.

²⁵⁴ “İçki Düşmanları”, *Kurun*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1934, 3.

²⁵⁵ Mütekaid Miralay Reşid, “Saygı Değer Dinleyiciler Sağlık ve Selâmet Yoluna Giren Akıllı Gençler”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/26 (Şubat 1935): 2-3.; Mütekaid Miralay Reşid, “Saygı Değer Dinleyiciler Sağlık ve Selâmet Yoluna Giren Akıllı Gençler”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/27 (Mart 1935): 4-5.

²⁵⁶ “Yeşil Hilâl Merkez Hey'eti Âzaları”, *İçki Düşmanı Gazete*, II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 6.

Şekil 3.42: Yeşil Hilâl Merkez Heyeti

Kaynak: (“Saygı Değer Dinleyiciler Sağlık ve Selâmet Yoluna Giren Akıllı Gençler!”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/26 (Şubat 1935): 3)

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler cemiyetinin yıllık olağan kurultayı 3 İkinci teşrin [Kasım] 1935 tarihinde saat 09:00’da Eminönü Halkevinin salonunda yapılmıştır. Kurultaya, Yeşilay Cemiyetinden Dr. İbrahim Zatî, Reşit, Ferid, Hüseyin, Avukat Celâl Feyyaz ve Ali Rıza Beyler misafir olarak katılırken, Gençler Cemiyetinden yaklaşık 200 genç üye de iştirak etmiştir. Kongre, Daimî Başkan Fahreddin Kerim Gökay tarafından açılmış ve ilk sözü yıllık çalışma raporunu okuması için Genel Sekreter Mükip Kutadgu Bey’e vermiştir.²⁵⁷ Mükip Bey cemiyetin bünyesine 204 yeni üyenin dâhil olduğunu, cemiyetin üyelerinin çoğunun üniversitenin Tıp, Hukuk, Kimya Fakülteleriyle, İstanbul Erkek, Kandilli Kız, Pertev Niyal, Erkek Muallim, Şişli Terakki, Galatasaray, Tarsus Amerikan Koleji okullarının bünyesinde bulunduklarını açıklamıştır. Cemiyetin bu yılda mali yetersizliğinden dolayı afiş ve film propagandası yapamadığını, konferanslar, müsamereler ve geziler aracılığıyla propagandalarını yürüttüğünü ifade etmiştir. Üyelerin birbirleriyle tanışmaları ve bağlarını kuvvetlendirmeleri için düzenlenen gezilerin bu yıl daha kapsamlı yapılabilmesi için bir gezinti komitesi seçildiğini ifade etmiştir. Genel Sekreter, Ekim ayında gerçekleştirilen 6. Türk Tıp Kurultayı’nda İsmet İnönü’nün yaptığı konuşmaya, Mazhar Osman Bey’in alkolizmden doğan hastalıklar isimli raporuna ve İbrahim Zati Bey’in alkolün gıda olup olmadığı hususundaki bildirisine dikkat çekmiştir. Ayrıca Türkiye İçki Düşmanlarının Uluslararası İçki Aleyhtarları birliğine girdiğini

²⁵⁷ Vecihi Divitçi, “İçki Düşmanı Gençlerin Yıllık Kurultayları”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 2.

açıklamıştır.²⁵⁸ Genel sekreterin konuşmasının ardından Veznedar Gazanfer Şadi Karaközoğlu vezne raporunu sunmuş ve sözü tekrar Fahreddin Bey’e bırakmıştır.

Başkan Bey, bütün memleketlerin nesillerinin sağlamlıkları için alkol karşıtlığına önem verdiklerine özellikle Alman hükümetinin bu meseleye bir hayli önem verdiği dikkat çekmiştir. Türk ulusunun hiçbir ferdinin anne, baba katili olmadığını ancak sarhoşluğun tesiriyle böyle cinayetlerin işlendiğini ve ulusun yarınlarını güçlendirmek için alkole karşı verilen mücadelenin çok önemli olduğunu söylemiştir. Fahreddin Bey, kongrede kendisine yardımcı olması için Asbaşkanlığa Vecihi Münir Divitçi Bey’in seçilmesini teklif etmiş ve kongrece kabul edildikten sonra azaların raporlar ve cemiyet çalışmaları hakkındaki görüşlerine geçilmiştir. İlk sözü alan Hukuk Fakültesi öğrencisi Nehib Bey, cemiyetin gazetesinin isminin kamuoyunda antipati yarattığını belirterek isminin değiştirilmesini önermiş, ancak bu teklif kabul edilmemiştir. Nehib Bey ayrıca her ay gazetede tanınmış bir şahısla mülakatlar yaparak yayınlayacaklarını bunun gençler üzerinde kuruma ve gazeteye ilgi, alaka uyandıracak olduğunu söylemiştir. Ardından söz alan Vecihi Bey, konuşmasının sonunda cemiyetin nizamnamesinde yer alan “Cemiyet, ülkü yolunda çalışmak için beden terbiyesi teşekküllerinden, Himaye-i Etfal, Hilâl-i Ahmer gibi teşekküllerden de istifade edecektir” şeklindeki üçüncü maddeyi hatırlatarak, cemiyetin bu doğrultuda şimdiye dek herhangi bir faaliyette bulunmadığını ifade etmiş ve yeni seçilecek idare heyetinin bu maddeyi göz ardı etmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Öğretmen Rıfat Beyse içki düşmanlığı propagandasının ilk mekteplerden itibaren yapılmaya başlanmasını, bu vesileyle yeni yetişen nesillerin içki düşmanı olabileceğini ifade etmiştir. Ancak Fahreddin Bey ve Gazanfer Bey küçük çocukların kuruma nasıl alınacağını, bu kadar küçük çocukların cemiyet bünyesine alınmadığını, bunun ileride düşünülebilecek bir mesele olduğunu belirtmişlerdir. Azaların görüşleri dinlendikten ve Başkan Bey tarafından gerekli görülen konularda açıklamaların yapılmasının ardından idare heyetinin seçimlerine geçilmiş, Fehmi, Vecihi, Mükib, Gazanfer, Tarık Edip, Cevat, İhsan, Bülent ve Necmeddin Kalkay Beyler bu görev için uygun bulunmuştur. Bir hafta sonra toplanan merkez heyeti seçimlerinde ise Fehmi Bey asbaşkanlığa, Mükib Bey genel sekreterliğe, Cevat Bey genel sekreter yardımcılığına, İhsan Bey veznedarlığa, Bülent

²⁵⁸ Mükib Kutadgu, “1934-1935 Yılı Çalışma Raporu”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 5-9.

Bey veznedar yardımcılığına, Tarık Edip Bey sekreterlik denetçiliğine, Gazanfer Bey vezne denetçiliğine, Vecihi Bey de haysiyet divanı vazifelerine görevlendirilmişlerdir.²⁵⁹

Şekil 3.43: Gençler Cemiyetinin Kongresinde Bulunanlardan Bir Grup

Kaynak: (“İçki Düşmanı Gençlerin Yıllık Kurultayları”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 2)

Yeşil Hilâlin yıllık olağan kongresi 5 İkinci kânun [Ocak] 1936 tarihinde Cağaloğlu Halkevinde saat 10:00’da gerçekleştirmiştir.²⁶⁰ Kongre gençlerden oluşan bir grubun İstiklal Marşı’nı çalmasıyla başlanmış ardından Yeşil Hilâl Başkanı Mazhar Osman Uzman Bey kongreyi açarak ülkünün son yıllardaki gelişimini anlatmıştır. Açılışın ardından kongre başkanlığı seçimlerine geçilmiş ve Dr. Ahmet Cevdet Bey başkanlığa seçilmiştir. Mazhar Bey çalışma raporunun okunması için genel sekreter Fahreddin Kerim Gökay’a söz vermiştir. Fahreddin Bey, cemiyetin, hükümetten yardım aldığını ve cemiyetin günden güne büyüdüğünü belirtmiş, İsviçre’de toplanacak olan Uluslararası Yeşilaycılar Kongresi’ne Türkiye’nin de katılacağını ifade etmiş ve 1935 yılında tüm dünyada içkinin zararlarının kabul edildiğini söylemiştir. Genel sekreterin

²⁵⁹ “İçki Düşmanları”, *Cumhuriyet*, 4 İkinci teşrin [Kasım] 1935, 2.; “İçki Düşmanları”, *Kurun*, 4 İkinci teşrin [Kasım] 1935, 3.; Vecihi Divitçi, “İçki Düşmanı Gençleri Yıllık Kurultayları”, *İçki Düşmanı Gazete*, III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 3-5.

²⁶⁰ Cemiyetin yayın aracı olan İçki Düşmanı Gazetede, kongrenin 22 İkinci Kânun [Ocak] tarihinde düzenlendiği belirtilmiştir. Ancak dönemin gazetelerinin [Son Posta, Ulus, Kurun] 6 İkinci kânun [Ocak] tarihli yayınlarında kongrenin “dün sabah” yani 5 Ocak tarihinde düzenlendiği bilgisine ulaşılmaktadır.

ardından kürsüye Dr. İbrahim Zati Öget gelerek içki düşmanlığı ve meyve propagandası hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.²⁶¹

Kongrede cemiyet azalarından Safiye Hüseyin Hanım araştırmalar sonucunda cinayetlerin çoğunun bedbaht ve dağılmış ailelerde işlendiğinin görüldüğünü, bu cinayetlerin en büyük sebebininse içki olduğunu söylemiştir. İçki düşmanlarının en büyük vazifesinin Türk ırkını bu zehrin ruhsal ve bedensel tahribatından kurtarmak olduğunu ifade etmiştir. Safiye Hanım, konuşmasının devamında alkole karşı yürütülen mücadelenin tarihsel gelişimini ele almış, farklı dönemlerde çeşitli devletlerin alkol kullanımını sınırlamaya veya tamamen yasaklamaya yönelik uygulamalarını kronolojik bir perspektifle aktarmıştır. Konferansını, alkolün birey ve toplum üzerindeki yıkıcı etkilerine dikkat çeken Dr. Thomas Guthrie'nin şu sözleriyle sonlandırmıştır: “bir ölüyü muhafaza etmek istiyorsanız, onu ispiroya koyunuz. Ancak bir insanı öldürmek istiyorsanız, ispiroyu onun içine koyunuz.”²⁶²

Kongre sonucunda iki mühim karar alınmıştır. Bunlardan ilki Yeşil Hilâl adının Dil İnkılabı sebebiyle Yeşilaya çevrilmesidir. İkincisi ise kongre sebebiyle Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'e, Başbakanı, Sağlık ve İçişleri Bakanlarına telgraflar çekilmesi kararıdır. Kongrede son olarak yeni idare heyetinin seçimlerine geçilmiş; Başkanlığa Mazhar Osman, Asbaşkanlıklara İbrahim Zati Öget ve Safiye Hüseyin Elbi, Genel Sekreterliğe Fahreddin Kerim Gökay, Sekreter Yardımcılığına Mehmet Ali Salih, Veznedarlığa Hüseyin, Sekreterliklere Ferid ve Vecihi Beyler, üyeliklere Nebahat Hamit, Latife Bekir, Piraye, Celal Feyyaz, Cemal, Kuddusi, Süheyl, Nevzad, Reşid, Cemil, Baha, Habil, Şevket, Tahsin Hamdi Beyler ile Hanımlar seçilmişlerdir.²⁶³

²⁶¹ “Dün İçkinin Kötülükleri Sayıldı”, *Son Posta*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1936, 1,9.; “Yeşilay Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/38 (Şubat 1936): 10.; “Yeşilay”, *Kurun*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1936, 1-3.; “Yeşilay Yıllık Kongresi”, *Ulus*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1936, 2.

²⁶² Safiye Hüseyin, “17 inci Yeşilay Kongresinde”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/38 (Şubat 1936): 2-3.

²⁶³ “Yeşilay Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/38 (Şubat 1936): 10.; “Yeşilay”, *Kurun*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1936, 1-3.

Şekil 3.44: Dün Yeşilay Kongresinde Bulunanlar

Kaynak: (“Yeşilay”, *Kurun*, 14 İkinci kânun [Ocak] 1936, 1)

Yeşilayın bünyesinden kurulan Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin yıllık kongresi 8 İkinci teşrin [Kasım] 1936 tarihinde saat 09:00’da Eminönü Halkevinde yapılmıştır. Kongreye Yeşilayın idare heyetinden Dr. İbrahim Zati Öget, Lâtife Bekir, Ayşe Remziye, Hüseyin, Avukat Celâl Feyyaz ve Ferid Beylerin ve Hanımların yanı sıra 200’ü aşkın genç aza katılım sağlamıştır. Kongre, İstiklal Marşı’nın okunmasıyla başlayıp Başkan Fahreddin Kerim Gökay’ın açılış konuşmasıyla devam etmiştir. Başkan Bey konuşmasının ardından sözü Genel Sekreter Mükib Kutadgu’ya bırakmıştır.²⁶⁴

1935-1936 yılı çalışma raporunu sunan Mükib Bey, içki meselesinin artık ulus meselesi olduğunu ve bu meseleyi tüm topluma kabul ettirdiklerini söylemiştir. Genel sekreter konuşmasının devamında cemiyetin düzenlemiş olduğu konferanslar, müsamereler, gezintiler, çay ve rozet günleri hakkında açıklamalarda bulunmuş, söz konusu yılda cemiyete yeni 231 üyenin katıldığını belirterek sözlerine son vermiştir.²⁶⁵ Vezne raporunu sunan Veznedar İhsan Ündeğer’in ardından Fahreddin Bey tekrar söz alarak gençler kurumunun üye sayısının 1000 kişiye yaklaştığını lakin üyelerden cemiyetin gazetesine karşı beklenen alakanın gösterilmediğini ifade etmiştir. Fahreddin Bey, Afyon şehrinde Yeşilayın bir şube açtığını, Urfa ve Adana illerinde de şube

²⁶⁴ “Kurum Haberleri”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/47 (İkinci teşrin [Kasım] 1936): 12.; “Yeşilay Gençler Birliğinin VI ıncı Yıllık Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 1.

²⁶⁵ Mükib Kutadgu, “1935-1936 Yılı Çalışma Raporu”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 5-7.

açılmasını talep edenlerin olduğunu açıklamış ve yıllık raporların kongrede oylamasına geçmiştir. Raporların kongre tarafından kabul edilmesinin ardından üyelere söz hakkı verilmiş, Yüksek İktisat Mektebinden Ekrem Bey söz alarak, gençlik kolları dâhil tüm kurumların sürdürülebilirliği için üç temel unsura dikkat edilmesi gerektiğini belirtmiştir. İlk unsurun, kurum üyelerinin ortak idealler doğrultusunda bir araya gelmiş olmaları olduğunu ifade etmiştir. İkinci olarak, kurumun düzenli ve güçlü bir yapıya sahip olması gerektiğini, aksi takdirde sahip olunan sosyal düşüncelerin tek başına yeterli olmayacağını vurgulamıştır. Son olarak ise, kurumun benimsediği ülkü ve amaca uygun kurallar belirlemesi gerektiğini dile getirmiş; bu üç unsurun tamamının Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinde mevcut olduğunu söylemiştir.²⁶⁶ İstanbul Erkek Lisesinden Ahmed Bey, cemiyetin bir kütüphane kurmasını, spor ve müzik kolları oluşturmasını ve okullarda üyeler arasında da toplantılar yapılmasını teklif etmiştir. Nehip Bey, Yeşilay Marşı'nın yapılmasını, Kimya Fakültesi öğrencilerinden Mustafa Bey ise, cemiyete üye olacakların en az lise seviyesinde öğrenim görmeleri gerektiğini ifade etmiştir. Azaların taleplerini ve fikirlerini belirtmelerinin ardından Mükib Kutadgu Bey'in verdiği şu yasa tasarı okunmuştur: “İçinde bulunduğumuz Dil Devrimi'nde, Yeşilayı örnek alarak kurumumuzun da ismini Türkçeleştirilmesini dilerim. (Yeşilay Gençler Birliği) isminin şu isteğimle beraber kongre topluluğunun reyine sunulmasını derin saygılarımla bekliyorum”. Bu talebin ardından, cemiyetin isim değişikliği oylamaya sunulmuş ve oy çokluğu ile talep kabul edilmiştir. Ayrıca kırk sekizinci sayısı ile dördüncü yılına giren İçki Düşmanı Gazetesinin İkinci kanun [Ocak] 1937'deki sayısından [49] itibaren Yeşilay ismiyle yayınlanacağı açıklanmıştır. Cemiyet azalarının konuşmalarına cevap vermek için tekrar söz alan Fahreddin Bey gerekli gördüğü konular hakkında açıklamalarda bulunduktan sonra merkez kurulunun seçimlerini başlatmış, Fehmi Atanç, Mükib Kutadgu, İhsan Endeğer, Necmeddin Arbatlı, Meliha, Subhi Aydın, Gazanfer Karagözoğlu, Jale, Kudsi Beğdeş Beyler ve Hanımlar merkez heyetine seçilmişlerdir. Seçimlerin ardından kongre bitirilmiştir.²⁶⁷

²⁶⁶ Ekrem Özelmas, “Kurumumuza Bir Bakış”, *İçki Düşmanı Gazete*, V/49 (İkinci kânun [Ocak] 1937): 8-9.; “Yeşilay Gençler Birliğinin VI ıncı Yıllık Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 1-2.

²⁶⁷ “Yeşilay Gençler Birliğinin VI ıncı Yıllık Kongresi”, *İçki Düşmanı Gazete*, IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 1-3.

Yeşilay Cemiyeti 1937 yıllı olağan kongresini 2 İkinci kânun [Ocak] tarihinde saat 14:00'de Eminönü Halkevinde düzenlemiştir. Kongrede açılış konuşmasını Başkan Mazhar Osman Uzman Bey yapmış ve sözü yıllık çalışma raporunu okumak üzere Genel Sekreter Fahreddin Kerim Gökay'a vermiştir.²⁶⁸ Gökay, ülkede daha önceleri alkol bağımlılığının bırakılmasının mümkün olamayan bir alışkanlık olarak görüldüğünü ancak Yeşilay ile bu düşüncenin kırıldığını ve alkolün toplumsal bir tehlike olarak kabul edildiğini ifade etmiştir. Alkolik babaların dahi, düştükleri bu alkol bağımlılığından çocuklarını korumaları gerektiğini bildiklerini belirtmiştir. Alkolün nesilleri zehirleyerek dejenerasyona uğrattığını, toplumda iradeleri zayıf, hasta ve bedbaht kişiler oluşturduğunu bu sebeple ulusal varlığı çökerttiğini açıklamıştır. Genel Sekreter konuşmasının devamında Yeşilayın 1936 yılı boyunca düzenlediği konferanslar, müsamereler, geziler ve Cumhuriyet Bayramı'nda düzenlediği rozet dağıtımını hakkında bilgiler vermiştir. Gökay, Yeşilayın sadece alkole karşı değil millî bünyeyi zehirleyen bütün keyif verici maddelere karşı mücadele vermeyi gayesi olarak kabul ettiğini ifade etmiş ve sözlerini Yeşilay Gençler Birliğinin çalışmaları hakkında bilgiler vererek sonlandırmıştır.²⁶⁹

Yıllık çalışma raporunun ardından Safiye Hüseyin Elbi Hanım kürsüye gelerek içki şirketlerinin milyonlar harcayarak yaptıkları reklamları açıklamıştır. Bu şirketlerin, alkolün dağıttığı yuvaları, tahribata uğrattığı bünyeleri, meydana getirdiği cinayetleri ve sebep olduğu sarhoş nesilleri kati sureyle umursamadıklarını, tek amaçlarının insanları içki içerisinde boğmak olduğunu ifade etmiştir. Safiye Hanım, Dünya Kadınları İçki Mücadele Cemiyetinin üç senede bir düzenlediği kongresi hakkında ve cemiyetin uluslararası çalışmalarına dair bilgiler sunarak sözü Dr. İbrahim Zati Öget'e bırakmıştır.²⁷⁰ İbrahim Zati Bey dünyanın farklı ülkelerindeki içki düşmanlığı faaliyetleri hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.²⁷¹ Veznedar Hüseyin Bey'in vezne raporunu okumasının ardından cemiyet azalarının konuşmalarına geçilmiş ve ilk sözü Ferid Bey almıştır. Ferid Bey, cemiyetin rozetlerinin satışlarında yolsuzluklar olduğunu, bu satışların makbuz karşılığında yapılması gerektiğini belirtmiştir. Vecihi Beyse söz alarak Yeşilayın mecmuasında çocuk yayınlarına önem verilmesi, Maarif Vekaletinin müfredat

²⁶⁸ Mükib Kutadgu, "Yeşilayın XVIII inci Yıllık Kongresi", *Yeşilay*, V/50 (Şubat 1937): 3.

²⁶⁹ Fahreddin Kerim Gökay, "1935- 1936 Yılı Çalışma Raporu", *Yeşilay*, V/50 (Şubat 1937): 7-9.

²⁷⁰ Safiye Hüseyin Elbi, "Dünya Kadınlığı ve İçki", *Yeşilay*, V/51 (Mart 1937): 7-9.

²⁷¹ Dr. İbrahim Zati Öget, "Arsıulusal İçki Düşmanlığı Hareketleri", *Yeşilay*, V/52 (Nisan 1937): 7-8.

ve kitaplarında içki düşmanlığı hakkında yazılar yazılması konusunda çalışmalar yapılmasını talep etmiş ve her iki talep de kongrede kabul edilmiştir. Kongrede son konuşmayı yapmak üzere kürsüye Mazhar Osman Bey gelmiş ve Yeşilayın bir nevi propaganda cemiyeti olduğunu, mücadelesini topla tüfekle değil fikirleriyle gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Türkiye’de içkinin korkulacak bir vaziyette olmadığını bu yüzden içkinin kanun yoluyla yasaklanmasını istemediklerini söylemiştir. Cemiyetin sadece alkole karşı değil heroine karşı da mücadelede bulunduğunu gerek alkolün gerekse uyuşturucu maddelerin insan sağlığı ve neslin üzerindeki yıkıcı etkilerini halka tanıtmak için uğraştıklarını bundan sonra da daha da geniş ölçekte çalışacaklarını ifade etmiştir. Kongre sonucunda oluşan yeni idare heyeti şu şekildedir: Mazhar Osman Uzman Başkan, Safiye Hüseyin Elbi ve Dr. İbrahim Zati Öget İkinci Başkan, Dr. Fahreddin Kerim Gökay Genel Sekreter, Fehmi Atanç Genel Sekreter Yardımcısı, Hüseyin Veznedar ve Lâtime Bekir, General Galib Pasiner, Dr. Kudsi, Ayşe Remzi, Nebahat Hamit, Avukat Celal Feyyaz, Dr. Nevzad Ayas, Dr. Süheyl, Tahsin Hamdi, Cemil, Ferid, Bahaddin, Reşid, Vecihi Divitçi, Hafız Fuad, Dr. Mithad Salim Bay ve Bayanlar aza.²⁷²

Yeşilay Gençler Birliği Cemiyetinin yıllık olağan kongresi 20 İkinci teşrin [Kasım] 1937 tarihinde Eminönü Halkevinde saat 14:00’de gerçekleştirilmiştir. Kongre, İstiklal Marşı ile başladıktan sonra Başkan Fahreddin Kerim Gökay evvela salonu şehitler için saygı duruşuna davet etmiş ardından açılış konuşmasında beşinci yıla giren Yeşilay Mecmuasına üyeler tarafından yeterince alaka gösterilmediğini belirterek sitemde bulunmuştur. Fahreddin Bey, birliğin çalışmalarının uluslararası camiada takdir edildiğini belirtmek için Amerika Birleşik Devletleri’nden gelen raporu okumuş ardından Varşova’da düzenlenecek olan Enternasyonal Kongre’ye davet edildiklerini açıklamıştır.²⁷³ Kongrenin devamında Genel Sekreter Necmettin Arbatlı kürsüye gelerek cemiyetin bir yıllık zaman diliminde düzenlediği konferanslar, müsamereler ve Yeşil Gün Bayramı hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.²⁷⁴ Genel Sekreterin raporunun okunmasından sonra veznedar İhsan Ündeğer söz alarak vezne raporunu okumuştur. Her iki raporun okunmasının ardından kongre başkanı raporlar hakkında eleştirilerde bulunmak isteyenlere söz vermeye başlamıştır. Cemiyet azalarının tenkitlerine Başkan

²⁷² Mükib Kutadgu, “Yeşilayın XVIII inci Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, V/50 (Şubat 1937): 3-4.

²⁷³ “Yeşilay Gençler Birliğinin VII inci Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 2-3.

²⁷⁴ Necmettin Arbatlı, “1936 -1937 Yılı Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 1-2.

Fahreddin Kerim Bey'in tek tek cevap vermesinden sonra Nehip Ulukut Bey içkinin ve içki aleyhtarlığının Türk edebiyatındaki yeri hakkında konferans vermiştir.²⁷⁵ Kongrede Mukib Kutadgu Bey, cemiyetin ilk yıllarında hazırlanmış olan nizamnamenin değiştirilmesini talep etmiştir. Kongrede bir nizamname heyeti seçilmiş ve ilgili güncellemeleri onların yapmaları istenmiştir. Kongre neticesinde oluşan yeni idare heyetine şu isimler seçilmiştir: Bedri Ünal Asbaşkan, Suphi Aydınar Genel Sekreter, Tarık Dal Genel Sekreter Yardımcısı, Orhan Bozkurt Veznedar, Jale ise Veznedar Yardımcısı olarak görevlendirilmiştir. Yedek üyeliklere ise Mükip Kutadgu, Meliha, Samime, Ayten, İhsan ve Hüseyin seçilmişlerdir.²⁷⁶

Yeşilay Cemiyetinin yıllık kongresi 25 Birinci kânun [Aralık] 1937 tarihinde saat 14:00'de Eminönü Halkevinde Asbaşkan Dr. İbrahim Zati Öget Bey'in riyasetinde gerçekleştirilmiştir. Zati Bey açılış konuşmasını yaptıktan sonra sözü genel sekreter Fahreddin Kerim Bey'e bırakmıştır. Fahreddin Bey, cemiyetin 1937 yılında gerçekleştirdiği konferanslar, müsamereler, gezintiler ve meyveli danslar hakkında detaylı bir rapor sunmuştur. Ayrıca raporda aynı yıl düzenlenen Arsıulusal Varşova Kongresi hakkında bilgilendirmelerde bulunmuş ve kürsüyü yıllık vezne raporunu sunması için Tahsin Hamdi Bey'e bırakmıştır. Her iki raporun okunmasının ardından umumi heyet tarafından raporlar kabul edilmiştir.²⁷⁷ Cemiyet yöneticilerinden Safiye Hüseyin Elbi, alkolün insanları cinayetlere, intiharlara maddi ve manevi ahlaksızlıklara sevk ettiğini, çocuklarınsa ruhsal ve bedensel gelişimlerine engel olduğunu ve ahlaklarını bozarak ailelerine karşı itaatsiz davranışlarda bulunmalarına neden olduğunu ifade etmiştir. Safiye Hanım konuşmasının devamında alkol karşıtlığı hakkında arıulusal kadın çalışmaları hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.²⁷⁸ Latife Bekir Hanım, Safiye Hanım'ın ardından Türk kadınlarının toplum içerisinde oynadığı içki düşmanlığı hakkında bir konferans vermiştir. Yeşilay Asbaşkanı Dr. İbrahim Bey, söz alarak alkolün nesilden nesle birçok genetik rahatsızlığı aktararak gelecek kuşakları henüz doğmadan olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. Zati Bey konuşmasını bölümlere ayırarak

²⁷⁵ Süleyman Nehip Ulukut, "Edebiyatımızda İçki Düşmanlığı", *Yeşilay*, V/59 (İkinci teşrin [Kasım] 1937): 3-5.; Süleyman Nehip Ulukut, "Edebiyatımızda İçki Düşmanlığı", *Yeşilay*, V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 7.

²⁷⁶ "Yeşilay Gençler Birliğinin VII inci Yıllık Kongresi", *Yeşilay*, V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 2-5.; "Yeşilaylı Gençlerin Kongresi", *Son Posta*, 28 İkinciteşrin [Kasım] 1937, 4.

²⁷⁷ "Beyaz Zehirle Mücadele", *Akşam* 26 Birinci kânun [Aralık] 1937, 2; Fahreddin Kerim Gökay, "1936-1937 Yıl Çalışma Raporu", *Yeşilay*, VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 2-3,12.

²⁷⁸ Safiye Hüseyin Elbi, "Alkol", *Yeşilay*, VI/62 (Şubat 1938): 1-3.

sırasıyla alkolün hangi kaynaklardan üretildiğini, Avrupa ülkelerinde kişi başına düşen alkol miktarlarını, alkolün gıda olup olmadığını, vücuda giren alkolün ne olduğunu, alkolün insan vücudunda meydana getirdiği hastalıkları ve alkoliklerin sonlarının nasıl olduğunu detaylıca açıklamıştır.²⁷⁹ Yeşilay başkanı Mazhar Osman Bey cemiyet üyelerinin dileklerine geçilmeden önce kürsüye gelerek, içkiye alışmanın en mühim sebeplerinden birisinin moda olduğunu, arkadaş ortamlarında “hadi canım bir kadehten ne çıkar” sözleriyle ilk kullanımların gerçekleştiğini ifade etmiştir. Moda ve görenek kisvesi altında alkolün nesillere aktarılmasında için hiç olmazsa büyüklerin, çocuklardan gizli saklı şekilde içmelerini rica etmiştir. İstanbul’da alkol merakının nispeten az olduğunu insanların çalışma yoğunluklarından dolayı vakit ayırarak içemediklerini ancak Anadolu şehirlerinde boş vakitlerin çok olmasından dolayı içkinin moda haline gelerek hızla yayılarak ciddi tahribatlara yol açtığını söylemiştir. Mazhar Bey konuşmasının devamında en az alkol kadar tehlikeli olduğunu söylediği eroinin bilhassa gençler arasında bir hayli yaygın olduğunu, sadece Bakırköy Akıl Hastanesinde 200 gencin tedavi altında bulunduğunu belirtmiştir.²⁸⁰ Başkan Bey’in konuşmasını alkışlar eşliğinde tamamlamasının ardından cemiyet azalarının dileklerine geçilmiş ve Yeşilay Gençler Birliği Genel Sekreteri Suphi Bey sekiz maddeden oluşan şu dileklerde bulunmuştur:

- 1- *Yaz mevsiminde köyler ve civar vilâyetlerde etüdler, Propagandalar yapılması, Konferanslar verilmesi,*
- 2- *Yeşilay mecmuasına tanınmış muharrirlerden makale temini ve bunun için bir miktar para ayrılması.*
- 3- *İçkili mahallere küçük çocukların kabul edilmemesi için teşebbüslerde bulunulması.*
- 4- *Kütüphane işi için Gençlik ve Ana Yeşilaydan müşterek mütehassıs bir heyetin alınacak kitapları seçmeleri, ve bir kütüphane teşkili.*
- 5- *Geçen seneki gibi aylık toplantıların yapılması.*
- 6- *Yeşilaylı büyüklerimizin günlük gazetelerde hiç olmazsa onbeş günde bir ülkümüz hakkında yazılarla halka hitap etmeleri.*

²⁷⁹ İbrahim Zati Öget, “Alkolizm”, *Yeşilay*, VI/63 (Mart 1938): 2-5,12.

²⁸⁰ A. Nurata, “Yeşilay ın XVI inci Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 5-6.; “Yeşilay Kongresi”, *Cumhuriyet*, 26 Birinci kânun [Aralık] 1937, 2.

7- Afiş meselesinin mükemmel bir şekilde en kısa bir zamanda halledilmesi.

8- Gazetemizi Halkevlerinde ve işçi kısımlarında okutmanın çaresi.

Bu taleplerin genel merkeze iletilerek gerekli işlemlerin yapılması istenmiştir. Kongrede son olarak idare heyeti seçimlerine geçilmiş ve Ord. Prof. Dr. M. Osman Uzman Başkan, Dr. İbrahim Zati Öget ve Safiye Hüseyin Asbaşkan, Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay Genel Sekreter, Fehmi Atanç Genel Sekreter Muavini, Tahsin Hamdi ise Veznedar olarak görevlendirilmiştir.²⁸¹

Şekil 3.45: Toplantıdan Bir İntibaa

Kaynak: (“İçki Düşmanları Dün Yıllık Kongrelerini Yaptılar”, *Son Posta*, 26 Birinci kânun [Aralık] 1937, 4)

Yeşilay Gençler Birliği 26 Mart 1938 tarihinde saat 14:00’de Eminönü Halkevinde olağan dışı bir kongre yapmıştır. 22 İkinci teşrin [Kasım] 1937 tarihinde düzenlenen yedinci yıllık kongrede yeni bir nizamname hazırlanması gündeme gelmiş ve bu işle meşgul olması için Sadettin Kerim Gökay, Fehmi Atanç ve Mukip Kutadgu Beylerden oluşan bir komite görevlendirilmişti. Bu olağan dışı kongre komitenin hazırladığı nizamname taslağının görüşülmesi için düzenlenmiştir. Kongreyi önceki yıllarda olduğu gibi Cemiyet Başkanı Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay Bey açmış ve nizamnamenin yenilenmesi için toplanıldığını hatırlatmıştır. Cemiyetin mükemmel bir nizamnameye sahip olması durumunda bile, projelerin uygulama sahasında ortaya

²⁸¹ A. Nurata, “Yeşilay ın XVI inci Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 6,12.

çıkmadığı durumda nizamnamenin bir öneminin olmayacağını söylemiştir. Başkanın konuşmasının ardından nizamname heyetinde Fehmi Atanç, kâtiplik görevlerineyse Abdullah Nurata ve Kadri Yücel Beyler seçilmişlerdir. Mukip Bey, yaptığı konuşmada yeni nizamnamenin lüzumlu olduğunu ancak Fahreddin Bey'in de söylediği gibi yeni bir nizamnamenin kesin bir başarıya sebebiyet vereceği iddiasında bulunmadığını belirterek sözlerine son vermiştir. Kongre Başkanı Fehmi Bey nizamnamenin değiştirilme aşaması hakkında kısa bir konuşma yaptıktan sonra merkez heyetinin de onayladığı nizamnameyi, kongre üyelerinin de görmeleri ve fikirlerini sunmaları için birinci maddeden başlayarak sırasıyla okumuş ve münakaşalar edilmiştir. Kongrede, nizamnamenin birinci bölümü olan ana hatlar kısmının dört maddesi olduğu gibi kabul edilmiştir. Ancak ikinci bölüm [Cemiyete Giriş Şartları], üçüncü bölüm [Üyelikten Çıkarma], beşinci bölümün [İdare Heyeti], ilgili bölümlerin bazı maddelerinde değişiklikler yapılarak yeni nizamname hazırlanmıştır. Kongre idare heyetinin seçimleri sonucunda tamamlanmıştır.²⁸²

1938 yılında Yeşilayın senelik olağan kongresi 3 Birinci kânun [Aralık] tarihinde saat 13:30'da Mazhar Osman Uzman tarafından açılmıştır. Kongrede ilk söz Genel Sekreter Fahreddin Kerim Gökay Bey'e verilmiştir. Gökay, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında, umumi afişlerin arasında alkol karşı afişlerin de yer almalarını istediklerini, bakanlığın bu teklifi kabul ederek resmî salon ve duvarlarda bu tür afişlere yer verdiklerini açıklamıştır. Millet Meclisinde görüşülen bütçe müzakerelerinde Adliye Bakanının, memlekette katil mahkûm sayısının arttığını bu artışın önemli sebeplerinden birisinin alkol olduğunu açıkladığını ifade etmiştir. Ayrıca dünyanın farklı ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de otomobil kazalarının çoğunluğuna sarhoşluğun sebebiyet verdiğini belirtmiştir. Türk ulusunun çok çalışma mecburiyetinde olduğunu bu çalışmanın sarhoş bir bedenle mümkün olamayacağını, sarhoşların ancak evini, ailelerini ve sağlıklarını ihmal ederek çalışma kabiliyetlerini de kaybedeceklerini söylemiştir. Genel Sekreter bahsi geçen yılda Yeşilayın hazırladığı afişler, gerçekleştirdiği konferanslar, müsamereler ve dağıttığı vecizeler hakkında

²⁸² A. Nurata, "Nizamnamemiz Değişti", *Yeşilay*, VI/64 (Nisan 1938): 13.; "Yeşilay Gençler Birliğinin Fevkalade Kongresi", *Yeşilay*, VI/63 (Mart 1938): 13.; "Yeşilay Gençler Birliğinin Fevkalade Kongresi", *Cumhuriyet*, 26 Mart 1938, 10.

bilgilendirmelerde bulunmuştur. Fahreddin Bey son olarak cemiyetin arsiulusal çalışmaları hakkında bilgiler vererek konuşmasını tamamlamıştır.²⁸³

Dr. İbrahim Zati Öget uyuşturucu zehirlerin suçlar üzerindeki etkilerini oraya koymak için görev yaptığı İstanbul Umumi Hapishane ve Tevkifhanesine 1935, 1936, 1937 yıllarında girenlerin kaçının uyuşturucu madde kaçakçılığından veya bağımlılığından girdiğini verilerle açıklamıştır. Ayrıca yine aynı yıllarda hapishaneye giren çocuk mahkumların istatistiklerini ve uyuşturucu maddelerle olan bağlarının verilerini sunmuştur. İbrahim Bey, son beş yılda hapishaneye girenlerin çoğunluğunun hırsızlık suçundan hüküm giydiğini ancak son yıllarda eroin ve esrar kaçakçılığı ile bu maddelere olan bağımlılığın artması sonucu, bu suçlardan ceza alanların sayısının hırsızlık suçlularının sayısına hızla yaklaştığını ifade etmiştir. İbrahim Bey, Türkiye’de alkol bağımlılığının eski nesle ait bir dert olduğunu, yeni jenerasyonların meyhanelerden, birahanelerden nefret ettiğini ancak uyuşturucu maddelere hükümetin tedbirlerine rağmen aynı nefretin henüz oluşmadığını ve uyuşturucu maddelerin gençleri hırsızlığa, dolandırıcılığa yönlendirerek mahkûm olmalarına sebebiyet verdiğini söylemiştir.²⁸⁴ Safiye Hüseyin Elbi, Avrupa’da alkole karşı verilen mücadeleleri ve içki kullanmamanın faydaları hakkında bir konferans vermiştir.²⁸⁵ Safiye Hüseyin Hanım’ın haricinde kongrede, Nebahat Hamid öğretmen ve içki düşmanlığı hakkında, Necmeddin Arbatlı ise spor ve içki düşmanlığı hakkında konferanslar vermişlerdir. Yeşilay Başkanı Mazhar Osman Uzman Bey yaptığı konuşmada ülkede artan eroin bağımlılığına dikkat çekerek, bir memleketin gücünü ve kuvvetini köreltmenin en kolay yolunun uyuşturucu maddeler olduğunu söylemiştir. Ailelere çocuklarının eroin bağımlısı olmaması için önerilerde bulunan başkan, bu zehri kullanan gençlerin çoğunluğunun küçük esnaf çırakları, belli bir miktarının da öğrenci olduğunu belirtmiştir. Ülkeye gerek alkol gerekse eroin mücadelesinde en çok yardım edebilecek olanların öğretmenler olduğunu, derslerinde bu maddeler aleyhinde propagandalarda bulunmalarını gerektiğini ifade etmiştir. Mazhar Bey konuşmasının sonunda sporun bağımlılıklara karşı gençleri koruduğunu, spor yapan gençlerin kendisinin ve vücudunun kıymetini öğrendikleri için istisnalar hariç alkolden

²⁸³ Fahreddin Kerim Gökay, “Geçen Yıl Yeşilay Ne Yaptı”, *Yeşilay*, VI/72 (Birinci kânun [Aralık] 1938): 3-4.; “İçki Düşmanları İnhisarı Tenkit Ettiler”, *Haber*, 4 Birinci kânun [Aralık] 1938, 2.; “Yeşilay Kurumunun Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VI/72 (Birinci kânun [Aralık] 1938): 5.

²⁸⁴ İbrahim Zati Öget, “Türkiyede Keyif Verici ve Uyuşturucu Zehirlerin Cürümlerin Meydana Gelmesindeki Tesirleri”, *Yeşilay*, VII/79 (Temmuz 1939): 1-3.

²⁸⁵ Safiye Hüseyin Elbi, “Kadın ve İçki Düşmanlığı”, *Yeşilay*, VII/73 (İkinci kânun [Ocak] 1939): 2-5.

uzak durduklarını belirterek sözlerini tamamlamıştır. Kongrede yıllık çalışma ve vezne raporlarının kabulünün ardından azalara dileklerini beyan edebilmeleri için söz hakkı verilmiştir. Söz alanlardan Kemal Bey, Üzüm Günü'nün belirli bir tarihte gerçekleştirilmesi, Gazanfer Beyse Yeşilayın sigara aleyhinde propaganda yürütmesini talep etmiştir. Kongre neticesinde Yeşilay Gençler Birliğinin Yeşilay kurumuyla birleşmesi için yapılan teklif kabul edilmiş ve devlet büyüklerine kongre hakkına telgraflar çekilmesi kararları alınmıştır. Kongrede son olarak yeni idare heyetinin seçimlerine geçilmiş ve seçim şu şekilde sonuçlanmıştır: Başkan Mazhar Osman Uzman, Genel Sekreter Fahreddin Kerim Gökay, İkinci Başkanlar Safiye Hüseyin Elbi ve İbrahim Zati Öget, Veznedar Hamdi Bey.²⁸⁶

Yeşilay Gençler Birliği Cemiyeti 1939 yılı olağan kongresini 15 İkinci kânun [Ocak] tarihinde saat 09:30'da Eminönü Halkevi salonunda düzenlemiştir. Kongre, İstiklal Marşı'nın okunmasıyla ve Atatürk için saygı duruşunda bulunulmasıyla başlamıştır. Açılış konuşmasını yapan Fahreddin Kerim Gökay, gençliğin bir milletin umutlarını temsil ettiğini bu yüzden gençleri daha hayata atılmadan evvel alkole karşı hazırlamanın gerekli olduğunu, Yeşilay Gençler Teşkilatının bu vazifeyi üstlendiğini söylemiştir. Gençlerin, cemiyete girerek iş hayatlarına atılmadan önce Yeşilay ülküsü etrafında çalışmayı öğrendiklerini, cemiyetin yönetiminde yer alarak veya kongrelerinde çalışmalar hakkında düşüncelerini belirterek idareciliği öğrendiklerini belirtmiştir. Başkan konuşmasının devamında Ziraat Kurultayı'nda ve Dünya İçki Aleyhdarları Kongrelerinde Yeşilayın çalışmaları hakkında açıklamalarda bulunduğunu söylemiştir. Bu konuşmanın ardından seçimlere geçilmiş, Başkanlığa Vecihi Divitçi, Kâtiplik görevlerineyse İstanbul Erkek Lisesi öğrencilerinden Eşref Bey ve Tıp Fakültesi'nden Enver Bey seçilmiştir.²⁸⁷ Genel Sekreter Suphi Aydınır yıllık kongre raporunu sunmak üzere söz almıştır. Aydınır, Yeşilayın 1938 yılında gerçekleştirdiği müsamereler, konferanslar, kongreler ve çaylar hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur. Sekreter, cemiyetin amacının sağlıklı bir soy ve irade oluşumuna zarar veren içki ve uyuşturucu maddelerle mücadele ederek sağlam bir gençliğin yetişmesini sağlamak olduğunu hatırlatmıştır. Cemiyete yeni 120 gencin dâhil olduğunu, toplam üye sayısının 1041'e

²⁸⁶ “Yeşilay Kurumunun Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VI/72 (Birinci kânun [Aralık] 1938): 5-8.; “Yeşilayın Kongresi”, *Cumhuriyet*, 4 Birinci kânun [Aralık] 1938, 1,3.

²⁸⁷ A.N., “Yeşilay Gençler Birliğinin VIII Yıllık Kongresi”, *Yeşilay*, VII/74 (Şubat 1939): 5-7.; “Yeşilay Gençler Birliğinin Kongresi”, *Vakit*, 8 İkinci kânun [Ocak] 1939, 7.

ulaştığını açıklamıştır.²⁸⁸ Vezne raporu sunulmuş, genel heyet raporları kabul etmiştir. Cemiyet üyelerinin taleplerine geçilmiş ve Mustafa İsmet Ulukut, geçen sene bastırılmış olan 4000 kadar afişin sokaklara asılmasını, Mustafa Ortaç Beyse üyelere birer tane verilmesini talep etmiştir. Kemal Uçkan Bey, Üzüm Bayramı'nın belirli bir gün veya haftalarda düzenlenmesini, İhsan Törem Bey farklı şehirlerde de şubeleşmeye gidilmesini talep etmiştir. Başkan Fahreddin Kerim bu taleplere sırayla cevap verdikten sonra idare heyetinin seçimlerine geçilmiş ve çoğu öğrencilerden oluşan şu heyet seçilmiştir: Orhan, Suphi, Meliha, Fehmi, Abdullah, Enver, Kemal, Mustafa, Gavsı, Tarık ve Mahmut Beyler. Kongre sonunda başta Milli Şef olmak üzere devlet büyüklerine tazim telgrafları çekilmesine karar verilmiştir.²⁸⁹

Şekil 3.46: Dünkü Toplantıdan Bir Görünüş

Kaynak: ("Yeşilay Gençler Birliğinin Senelik Kongresi", *Akşam*, 16 İkinci kânun [Ocak] 1939, 6)

Yeşilay Cemiyeti ve gençlik faaliyetlerini yürüten Yeşilay Gençler Birliği 1939'da yıllık olağan kongrelerini 24 Birinci kânun [Aralık] tarihinde saat 09:30'da Eminönü Halkevinde ilk defa ortaklaşa gerçekleştirmiştir. Kongre, İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlamış ardından Fahreddin Kerim Gökay, Yeşilay Gençler Birliği Başkanı sıfatıyla açılış konuşmasının yapmış ve sözü idare heyeti namına, yıllık çalışma raporunu

²⁸⁸ Suphi Aydın, "VIII inci Yıllık Kongre Raporu", *Yeşilay*, VII/77 (Mayıs 1939): 5-7.

²⁸⁹ A.N., "Yeşilay Gençler Birliğinin", 6-8.; "İçki Düşmanı Gençler", *Haber*, 16 İkinci kânun [Ocak] 1939, 3.

sunmak üzere umumi kâtip Suphi Aydın'ın vermiştir.²⁹⁰ Suphi Bey, gençler birliğindeki üye artışının bu yıl %30 olduğunu ve yeni giren 139 üyenin çoğunluğunun Anadolu şehirlerinde bulunduklarını ifade etmiştir. Suphi Bey konuşmasının devamında cemiyetin verdiği konferanslar, çaylar, müsamereler hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur. Ayrıca önceki kongrelerde, Üzüm Günü Bayramı'nın belirli bir tarihte gerçekleştirilmesi taleplerini yerine getirdiklerini ve 15-20 Ağustos aralığını Üzüm Günü Bayramı olarak belirlediklerini açıklamıştır. Gençlik ve spor hareketlerini desteklemek amacıyla 1939 yılında gerçekleştirilen Mektepler Futbol Turnuvası'na bir Yeşilay kupası eklediklerini söylemiştir.²⁹¹ Veznedar Kemal Uçgan'ın vezne raporunu sunmasının ardından her iki rapor da tasvip edilmiştir. Yeni idare heyeti için seçimlerinin de yapılmasıyla kongre tamamlanmıştır.²⁹²

Yeşilay Gençler Birliğinin kongresinin tamamlanmasının ardından saat 10:30'da Ana Yeşilayın senelik kongresine geçilmiştir. Kongreyi cemiyet başkanı Mazhar Osman Uzman açmış ve sözü Yeşilay Umumi Kâtibi Fahreddin Kerim Gökay'a vermiştir. Fahreddin Bey, cemiyetin bir yıllık zaman diliminde gerçekleştirdiği etkinlikler hakkında bilgilendirmelerde bulunmuş bunun yanı sıra hükümetin, içkilerin alkol oranlarını düşürme kararını takdir ettiklerini ancak bir aralar radyoda bira reklamlarının arttığını, bunun durdurulması için cemiyetin teşebbüslerde bulunduğunu ifade etmiştir. Fahreddin Bey sözlerine Yeşilayın uluslararası çalışmalara katılımları hakkında bilgilendirmelerde bulunarak konuşmasını bitirmiştir.²⁹³ Tahsin Hamdi Gencay'ın vezne raporunu okumasıyla konferanslara geçilmiş ve ilk olarak Dr. İbrahim Zati Öget kürsüye gelmiştir. İbrahim Zati Bey, alkolizmin insan sağlığına ve topluma büyük zararlar veren ciddi bir sorun olduğunu, alkolün insan bünyesinde özellikle akıl hastalıklarına ve sinirsel bozukluklara yol açtığını, bu durumların cinayetlere sebebiyet verdiğini söylemiştir. Alkolün nesilleri etkileyen kalıtsal hastalıkları tetiklediğini böylece sosyal ve sağlık sorunlarına yol açarak felaketlere neden olduğunu açıklamıştır. Alkolün tüketiminin ve yol açtığı hastalıkların toplumlara ekonomik olarak ciddi zararlar verdiğini belirtmiştir. Alkolik ebeveynlerin çocuklarının alkol bağımlılığına yatkın olduklarını ve alkolün genç

²⁹⁰ “Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9 uncu Kongresi”, *Yeşilay*, VIII/85 (İkinci kânun [Ocak] 1940): 3.

²⁹¹ Suphi Aydın, “Yeşilay Gençlik Şubesi IX Ucu Kongre Raporu”, *Yeşilay*, VIII/86 (Şubat 1940): 3-5.

²⁹² “Yeşilay Kongresi”, *Vakit*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939, 8.

²⁹³ “Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9 uncu Kongresi”, *Yeşilay*, VIII/85 (İkinci kânun [Ocak] 1940): 3-6.

nesiller üzerinde etkili olması durumunda bir ırkın veya toplumun çökmesine sebebiyet verebileceğini söylemiştir.²⁹⁴ Necmi Bey, eski şairlerin alkol hakkında yazdıkları mısralarını incelemiştir. “Bir Kadeh” isimli konferansını sunmak için kürsüye gelen Safiye Hüseyin Elbi, alkolün, uyuşturucu maddelere benzer şekilde bağımlılıklara yol açarak kişilerin fiziksel ve zihinsel sağlıkları üzerinde yarattığı olumsuz etkileri ifade etmiştir. Safiye Hanım, alkolün sosyal ve ekonomik sorunlara yol açması nedeniyle dünyanın farklı ülkelerinde halkların çeşitli kampanyalar düzenlediğini söylemiş ve hükümetlerin bu konuda aldıkları önlemler hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.²⁹⁵ Son olarak kürsüye gelen Mazhar Osman Bey, içki ve eroin bağımlılıkları hakkında projeksiyon cihazını kullanarak bir konferans vermiştir. Kongre neticesinde başta Millî Şef olmak üzere devlet erkanına telgraflar çekilmesi, her yıl Üzüm Günü Bayramı ve Yeşilay haftası kutlamalarının düzenlenmesi kararı alınmıştır. Kongrede son olarak Yeşilay Cemiyetinin yeni idare heyeti seçimlerine geçilmiştir.²⁹⁶

Şekil 3.47: Yeşilayın Dün Toplanan Kongresinde Bulunanlar

Kaynak: (“Yeşilayın Senelik Kongresi”, *Cumhuriyet*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939, 2)

Yeşilay Gençlik Şubesi 1940’ta yıllık olağan kongresini 24 Teşrinisani [Kasım] günü saat 10:00’da Eminönü Halkevinde düzenlemiştir. Kongreyi Fahreddin Kerim Bey açmıştır. Yeşilayın ülküsünün bir hayal olmadığını, ülkenin nüfus, millî müdafaa ve gençlik meselesi olduğunu ifade etmiş ve sözü yıllık çalışma raporunu sunması için

²⁹⁴ İbrahim Zati Öget, “Alkolizm”, *Yeşilay*, VIII/89 (Mayıs 1940): 5-6.; İbrahim Zati Öget, “Alkolizm”, *Yeşilay*, VIII/90 (Haziran 1940): 3.; İbrahim Zati Öget, “Alkolizm”, *Yeşilay*, VIII/91 (Temmuz 1940): 4.

²⁹⁵ Safiye Hüseyin Elbi, “Bir Kadeh”, *Yeşilay*, VIII/88 (Nisan 1940): 6-8.

²⁹⁶ “Yeşilay Haftası Yapılacak”, *Haber*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939, 2.; “Yeşilay Kurumunun Yıllık Kongresi”, *Ulus*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939, 4.

Umumi Kâtip Tarık Dal'a vermiştir. Tarık Bey, 1940 yılında cemiyete yeni 100 kadar azanın kaydolduğunu, bunların 35'inin Anadolu şehirlerde ikamet ettiğini, toplam üye sayısının 1263'e ulaştığını açıklamıştır. Cemiyetin genel merkezine azaların düşüncelerini ve taleplerini yazabilmeleri için bir dilek defteri konduğunu, bu defterin toplantılarda okunarak tetkik edildiğini söylemiştir. Kâtip Bey, cemiyetin bir yıllık zaman diliminde düzenlediği konferanslar, müsamereler, Üzüm Günü ve gezintiler hakkında bilgilendirmelerde bulunmuş ayrıca cemiyetin çikolata ve şeker fabrikalarıyla anlaşarak ürünlerin içerisine cemiyetle ilgili vecizelerin yazılacağını bu sayede cemiyetin ismini geniş kitlelere duyuracağını söylemiştir.²⁹⁷ Veznedar Kemal Uçgan'ın yıllık vezne raporunu sunmasından sonra rapor kongrenin onayına sunulmuş ve her iki yıllık raporda azlar tarafından onaylanmıştır. Tekrar kürsüye gelen Başkan Fahreddin Kerim, Yeşilay Gençlik Şubesinin asıl amacının gençleri olgun bir toplumsal hayata hazırlamak ve onları bu amaç uğrunda bilinçlendirmek olduğunu söylemiştir. Gençlerin bu amaca destek vermeleri gerektiğini ancak onlardan fazla beklenti içerisinde olmanın doğru olmayacağı çünkü önceliklerini eğitim hayatlarına göstermeleri gerektiğini belirtmiştir. Başkan Bey, cemiyetin gençlerinin ülkenin dört tarafına yayıldığını ve gittikleri yerlerde Yeşilayın ülküsünü yaymak için büyük çabalar sarf ettiklerini ifade etmiştir. Ayrıca cemiyetin faaliyetlerini daha geniş çevrelerde gerçekleştirebilmesi için maddi desteklerin önemine dikkat çekmiştir. Başkan Bey konuşmasına şu sözlerle son vermiştir; “Gençleri alırsız, ülkümüzle işleriz ve onların muvaffak olacağına emin olarak hayata atarız. Fotoğrafları defterlerimizde belki silinebilir. Fakat Yeşilay ülküsü silinmez. Bu ülküyü taşıyan arkadaş memleketin her bucağına gidecek ve o ülküsüyle biz de onunla iftihar edeceğiz.”²⁹⁸

Kongrede son olarak yeni idare heyeti seçimlerine geçilmiş ve Başkanlığa Fahreddin Kerim Gökay, Asbaşkanlığa Suphi Aydın, Umumi Kâtipliğe Tarık Dal, Umumi Kâtip Yardımcılığına Eşref Sümer, Veznedarlığa Kemal Uçgan, Veznedar Yardımcılığına Ahmet Yurtlu, Mecmua Müdürlüğüne Şerif Oktürk, Zabıt Kâtipliğine Efide Türkmen, Üyeliklere Nuran Garant, Mahmud Özlü, Enver Eke, Mürakiplere ve

²⁹⁷ “Yeşilay Gençlik Şubesi Kongresi Dün Sabah Yapıldı”, *Vakit*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1940, 2.; “Yeşilay Gençlik Şubesinin X’uncu Kongresi Münasebetiyle Umumi Kâtip Tarafından Okunan Rapor”, *Yeşilay*, IX/97 (25 İkinci kanun [Ocak] 1941): 4-5.; “Yeşilaycıların Dünkü 10’cu Yıl Kongreleri”, *Son Posta*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1940, 2.

²⁹⁸ “Yeşilay Gençlik Şubesinin X’uncu Kongresi”, *Yeşilay*, IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 2-3.

Denetçiliğe İhsan Ündeğer, Mustafa Ulukut, Abdullah Nurata Beyler ile Hanımlar getirilmiştir.²⁹⁹

Yeşilay Cemiyetinin 1941 yılı yıllık olağan kongresini 5 İkinci kânun [Ocak] tarihinde saat 10:30'da Eminönü Halkevinin konferans salonunda gerçekleştirmiştir. Kongre, İstiklal Marşı'nın hep bir ağızdan okunmasıyla başlamış ardından yıllık çalışma raporunu sunmak üzere Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay kürsüye gelmiştir.³⁰⁰ Fahreddin Bey, bir önceki kongrede talep edilen propaganda bürosunun kurulduğunu açıklamış ve cemiyetin düzenlediği etkinlikleri detaylı bir biçimde ifade etmiştir. Kongrede tartışmalara sebebiyet veren Yeşilayın bina ihtiyacı konusunun çözüldüğünü, Çocuk Esirgeme Kurumundaki büronun, kurumun ihtiyacı olduğu gerekçesiyle tahliye edilmesini istediğini belirtmiştir. Fahreddin Bey konuşmasını çeşitli Avrupa ülkelerinde içki aleyhinde alınan tedbirleri izah ederek tamamlamıştır.³⁰¹ Yıllık çalışma raporunun ardından vezne raporu ve murakıpların [denetçilerin] raporları okunmuştur. Raporların kabulünün peşi sıra cemiyet üyelerinin görüşlerini ve taleplerini dinlemeye geçilmiştir. Kimi azalar Yeşilayın sigaraya karşıda mücadele başlatmasını, kimileri memleketin çeşitli yerlerine toplu halde seyahatler gerçekleştirilmesini, bazılarıysa köylere kadar gidilerek konferanslar verilmesini talep etmişlerdir. Kongre neticesinde başta İsmet İnönü olmak üzere devlet yöneticileri kongre sebebiyle telgraf çekilmesi kararlaştırılmıştır. Son olarak yeni idare heyeti seçimleri gerçekleştirilmiş ve yirmi birinci yıllık kongre tamamlanmıştır.³⁰²

²⁹⁹ “Haberler”, *Yeşilay*, IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 5.

³⁰⁰ “Yeşilay Kongresi”, *Vakit*, 2 İkinci kânun [Ocak] 1941, 3.

³⁰¹ “Ana Yeşilayın Xx1 İnci Kongresinde Umumi Katip Prof. Fahreddin Kerim Gökay Tarafından Okunan Rapor”, *Yeşilay*, IX/98 (Şubat 1941): 7-8.

³⁰² “Dün Toplanan Yeşil Aycıların Yeni İstekleri”, *Son Posta*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1941, 4.; “Şehir Haberleri”, *Vakit*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1941, 3.

Şekil 3.48: Yeşilay Kongresi Dün Sabah Yapıldı

Kaynak: (“Şehir Haberleri”, *Vakit*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1941, 3)

Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresi 30 Teşrinisani [Kasım] 1941 tarihinde saat 10:30’da Eminönü Halkevi salonunda toplanmıştır. Kongre önceki yıllarda olduğu gibi İstiklal Marşı’nın okunmasıyla başlamış, ardından cemiyet Başkanı Fahreddin Kerim Gökay Bey’in açılış nutkuyla devam etmiştir. Kongrede, uluslararası içki düşmanlığı faaliyetleri hakkında konferans veren Ahmet Yurtlu, alkolün savaş dönemlerinde toplumsal ve askeri sorunlara yol açtığını belirterek çeşitli Avrupa ülkelerinde alkolizme karşı alınan önlemler hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.³⁰³ Umumi Kâtip Eşref Sümer Bey yıllık çalışma raporunda, cemiyetin geçen sene boyunca her mektepte bir teşvikçi bulundurmaya özen gösterdiğini ifade etmiş ve cemiyetin aza sayısının 1458’e ulaştığını, bu sayısının %20’sinin Anadolu şehirlerinde bulunduğunu açıklamış ve Anadolu’daki faaliyetlerin Bursa, Ankara, İzmir, Kayseri, Zonguldak ve Samsun illerinde yoğunlaştığını söylemiştir. Konuşmasını Gençlik Şubesinin düzenlediği konferanslar, müsamereler, çaylar, gezintiler ve yakın zamanda açılan Yeşilay Gençlik Kütüphanesi hakkında bilgilendirmelerde bulunarak tamamlamıştır.³⁰⁴ Yıllık çalışma raporunun ardından söz alan genç azalar rakı satışlarının artmasından şikâyet etmişlerdir. Azlardan birisi İstanbul’un kültür noktalarından olan Şehzadebaşı’nda on beş farklı meyhanenin faaliyette olduğunu, sadece bu ilçede içki satışının yasaklanması için teşebbüslerde bulunulmasını talep etmiştir ancak Fahreddin Kerim Bey bu konunun Ana Yeşilayı

³⁰³ Ahmet Yurtlu, “Beynelmilel İçki Düşmanlığı”, *Yeşilay*, X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 7-8.; “Yeşilay Gençlik Şubesinin Toplantısı”, *Tasviri Efkâr*, 26 İkinci teşrin [Kasım] 1941, 4.

³⁰⁴ “Yeşilay Gençlik Şubesinin Onbirinci Yıllık Çalışma Raporu”, *Yeşilay*, X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 5-7.

alakadar eden bir husus olduğunu ifade ederek destek vermemiştir. Söz alan bazı öğrencilerse cemiyetin köylerdeki alkol kullanımlarının azaltılabilmesi için daha kapsamlı çalışmalar yapılmasını talep etmişlerdir. Yeni idare heyetinin seçimlerinden kongre sona ermiştir.³⁰⁵

Şekil 3.49: Yeşilayın Dünkü Kongresinde Bulunanlar

Kaynak: (“İçki Düşmanları”, *Cumhuriyet*, 1 Birinci kânun [Aralık] 1941, 1)

Yeşilay Cemiyetinin 1942 senesi yıllık olağan kongresi 18 İkinci kânun [Ocak] Pazar günü saat 10:30’da Eminönü Halkevinde, Mazhar Osman Uzman Bey’in başkanlığında gerçekleştirilmiştir. İstiklal Marşı’nın okunmasının ardından Mazhar Osman Bey açılış konuşmasını yapmak üzere kürsüye gelerek Yeşilayın tarihçesi ve gerçekleştirdiği bazı faaliyetler hakkında kısa bir açılış konuşması yapmış, daha sonra Kongre Reisliğine Yüksek Mimar Sedat Çetindaş seçilmiş, söz ise yıllık faaliyet raporunu sunması için Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay’a verilmiştir.³⁰⁶ Gökay, Yeşilayın en büyük kuvvetinin genç zümrelere hitap etmesi olduğunu, cemiyetin aydın nesiller yaratmış olmakla iftihar ettiğini belirtmiştir. Cemiyetin gençlik şubesine 155 yeni azanın kaydolarak hepsinin yeminlerini ettiğini ifade etmiştir. Köylere içki sokulmaması için yapılan girişimlere devam edildiğini ayrıca Anadolu’nun birçok kasabasına içki aleyhinde afişler gönderildiğini söylemiştir. Geçen sene cemiyetin bünyesinde kurulan gençlik kütüphanesine, üniversite rektörlüğünden, Cumhuriyet Halk Partisinden ve Yeşilay gönüllülerinden kitaplar hediye edilmesinden dolayı teşekkürlerini sunmuştur. Yeşilayın geçen sene düzenlediği müsamereler, konferanslar, gezintiler ve Gençlik

³⁰⁵ “İçki Düşmanları”, *Cumhuriyet*, 1 Birinci kânun [Aralık] 1941, 1.; “Yeşilay Gençlik Kolu Dün Toplandı”, *Tasviri Efkâr*, 1 Birinci kânun [Aralık] 1941, 2.

³⁰⁶ “Yeşilaycılar Dün Yıllık Kongrelerini Yaptılar”, *Vatan*, 19 İkinci kânun [Ocak] 1942, 2.

Şubesinin düzenlediği çay hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur. Fahreddin Bey, Yeşilayın gençlere kıymet verdiğini, yeni nesillerin spor ve tabiatla iç içe yetişebilmesi için çalıştıklarını belirterek konuşmasını tamamlamıştır.³⁰⁷ Müteakiben veznedar İhsan Ündeğer yıllık vezne raporunu sunmasının ardından Yeşilaya yeni müdahil olan 135 gencin ant içme törenleri yapılmıştır. Yeşilay İkinci Başkanı Dr. İbrahim Zati Öget “verem ve alkolizm” başlıklı bir konferans vermiştir. Her kongrede olduğu gibi yeni idare seçimi öncesi azlara teklif ve dileklerini açıklamaları için söz hakkı verilmiştir. Bu kısımda azalardan bazıları okullara yakın olan meyhanelerin kapatılması, bakkallara içki verilmemesi ve Beyoğlu’nda içkisiz bir kahvehane açılması taleplerinde bulunmuşlardır. Kongrede, Mazhar Osman Bey’in teklifi üzerine Anadolu’dan İstanbul’a gelen gençlerin şehrin iyi ve nezih yerlerini gezmeleri ve zararlı yerlerine gitmemelerini temin etmek için Yeşilay müracaat bürosu açılması ve devlet büyüklerine kongre münasebetiyle telgraflar çekilmesi kararları alınmıştır. Kongre, yeni idare heyetinin seçilmesiyle tamamlanmıştır.³⁰⁸

Şekil 3.50: Yeşilaycılar Dün Yirmi İkinci Kongrelerini Akdettiller

Kaynak: (“Yeşilaycılar Dün Yıllık Kongrelerini Yaptılar”, *Vatan*, 19 İkinci kânun [Ocak] 1942, 2)

Yeşilay Cemiyeti ve onun gençlik faaliyetlerini yürüten Yeşilay Gençler Birliği Cemiyeti, 29 İkinci teşrin [Kasım] 1942 tarihinde saat 09:30’da Eminönü Halkevi salonunda ortaklaşa yıllık kongrelerini düzenlemişlerdir. Kongrenin açılış konuşmasını

³⁰⁷ “Yeşilay 22 Yaşında: Umumi Kâtip Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın Yıllık Raporu”, *Yeşilay*, X/110 (Şubat 1942): 3-4.

³⁰⁸ “Yeşilaycılar Dün Yıllık Kongrelerini Yaptılar”, *Vatan*, 19 İkinci kânun [Ocak] 1942, 2.; “Yeşilaycıların Kongresi”, *Son Posta*, 19 İkinci kânun [Ocak] 1942, 2.

yapan Yeşilay Başkanı Mazhar Osman Uzman, Yeşilayın tarihinden, ülküsünün öneminden ve başarılarından bahsetmiştir. Yeşilayın alkole karşı verdiği mücadelenin millî bir vazife olduğunu, alkolün toplumdaki her ferdin üzerinde olumsuz etkilere sebebiyet verdiği belirttikten sonra sözü Yeşilay Gençlik Şubesi Umumi Kâtibi Eşref Sümer'e on ikinci yıllık çalışma raporunu sunması için vermiştir.³⁰⁹ Eşref Bey, cemiyete bu yıl kaydolan genç sayısının önceki on iki yılda kaydolanların %31'i kadar olduğunu, yeni azalarinsa %20'sinin taşradan dâhil olduklarını açıklamıştır. Anadolu'daki faaliyetlerin Ankara, İzmir, Bursa, Balıkesir, Kayseri, Zonguldak, Samsun, Ordu, Eskişehir ve Sivas illerinde yürütüldüğünü, bu illerde gerçekleştirilen faaliyetlerin konferanslar ve afişler vasıtasıyla icra edildiğini ifade etmiştir. Kâtip Bey, konuşmasının devamında müsamereler, konferanslar, rozet günü, gezintiler, müzik ve temsil kolları hakkında bilgilendirmelerde bulunmuştur.³¹⁰ Gençler Şubesinin vezne raporunun okunmasının ardından Ana Yeşilayın yirmi üçüncü yıllık çalışma raporunu sunmak üzere Fahreddin Kerim Gökay kürsüye gelmiştir. Fahreddin Bey'in maddeler halinde sunduğu raporda gençlik teşkilatının aylık olarak düzenlediği toplantılar, Yeşilayın düzenlediği yıllık müsamereler ve tertip ettiği konserler açıklanmıştır. Yeşilay İkinci Başkanı Dr. İbrahim Zati Bey'in "Alkol Bir Gıda Mıdır?", Fahreddin Kerim Bey'in "Alkol ve Tereddi" ve Habil Aktan'ın "Hükümet ve Yeşilay" isimli kitapların yayınlandığı duyurulmuştur. İçki fiyatlarının arttırılması, ayaklı meyhanelerin (seyyar rakı satışı yapan işletmeler) kapatılması ve okul etraflarında meyhanelerin açılmaması için hükümete başvurularda bulunulduğunu izah edilmiştir.³¹¹ Yıllık çalışma raporunun ardından yıllık vezne raporu sunulmuş ve her iki rapor da kongrede aynen kabul edilmiştir. Yeşilay üyelerine tenkitlerde bulunmaları için söz hakkı verilmiş ve idare heyetlerine Anadolu'nun köylerinde bir salgın haline gelen alkole karşı Yeşilayın daha ehemmiyetli çalışması ve idare heyetlerinin daha esaslı faaliyetlerde bulunmaları yönünde istek ve eleştiriler gelmiştir. Bunlara cevap vermek için tekrar söz alan Fahreddin Kerim Bey, dünya savaşının olumsuz etkilerinin yaşandığı bir ortamda cemiyetin çalışmalarına, mecmuasına devam ettiği ayrıca hükümetin Yeşilayın çalışmalarını takdir ettiğini

³⁰⁹ "Haberler", *Yeşilay*, X/119 (İkinci teşrin [Kasım] 1942): 8.; "Kongrelerimiz", *Yeşilay*, X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 10.

³¹⁰ Eşref Sümer, "Yeşilay Gençlik Şubesi XII inci Yıllık Çalışma Raporu", *Yeşilay*, X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 4-8.

³¹¹ Fahreddin Kerim Gökay, "Yeşilayın 23 üncü Kongre Raporu", *Yeşilay*, X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 2-3.

belirtmekten ziyade tenkitleri yanıtlamıştır. Bundan sonra azaların taleplerinin dinlenmesine geçilmiştir. Bu talepler, Anadolu'ya konferansçılar gönderilmesi, İstanbul'daki konferansların düzenli biçimde organize edilmesi, Yeşilay Gençlik Şubesi bünyesinde bir spor kolu kurulması, halkevinde alkol karşıtı bir sergi açılması, Yeşilay Haftası'nın oluşturulması, radyoda içki karşıtı yayınlar yapılması, içki fiyatlarının artırılması dolayısıyla hükümete teşekkür edilmesi, Yeşilay Gençlik Kütüphanesinin uygun bir binada açılması ve içki üretiminin artırılmaması yönünde girişimlerde bulunulmasını içermektedir. Kongre, Yeşilay ve Gençlik Şubesinin yeni idare heyetlerinin seçimlerinin tamamlanmasıyla son bulmuştur.³¹²

Yeşilay ve Yeşilay Gençler Şubesi 1943 yılındaki senelik olağan kongrelerini 5 Birinci kânun [Aralık] pazar günü saat 10:30'da Eminönü Halkevinde yapmışlardır. Kongre, Yeşilay Başkanı Mazhar Osman Uzman'ın konuşmasıyla başladıktan sonra kongre reisliği seçimi yapılmış ve reisliğe Harun Reşit Kocacan seçilmiştir. Gençlik Şubesinin on üçüncü yıllık çalışma raporunu sunmak üzere söz alan Umumi Kâtibi Eşref Sümer, cemiyete 1943 yılında yeni 500 üyenin dâhil olduğunu toplam üye sayısının 1340'a yükseldiğini açıklamıştır. Eşref Bey, cemiyetin Anadolu'daki faaliyetlerine tüm hızıyla devam ettiğini, bu yıl zarfında yirmi iki farklı şehirde çalışmalar yapıldığını ifade etmiştir. Gençler Cemiyetinin 1943 yılında on ayrı aylık toplantı tertip edildiğini, bu toplantılara 5000'e yakın davetlinin katıldığını ayrıca cemiyetin gençlerden oluşturduğu temsil kolunun bu toplantılarda gösteriler düzenlediğini söylemiştir.³¹³

Gençler Şubesinin vezne ve yıllık çalışma raporlarının kabulünün ardından Ana Yeşilayın kongresine geçilmiş ve Umumi Kâtip Fahreddin Kerim, Yeşilayın bir yıllık faaliyet raporunu okumuştur. Raporda, Büyük Millet Meclisinin, Yeşilaya yaptığı 18 bin liralık yardımla anti alkolik dispanser ve gençler için bir okuma salonu açılabilmesi için Cağaloğlu'nda bir bina alındığını, tamiri ve temizliğini ise İstanbul Valiliği'nin üstelendiğini açıklamıştır. Önceki kongrelerde gündeme gelen, okulların etrafında bulunan meyhanelerin kapatılması taleplerinin hükümete iletildiğini ve hükümetin bu konuya sıcak baktığını, bu hususta yakın zamanda fiilen çalışmalara başlanmasını

³¹² “İçki Aleyhtarları Dün Kongrelerini Yaptılar”, *Halkın Sesi*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1942, 2.; “Kongrelerimiz”, *Yeşilay*, X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 10.; “Yeşilay Kongresi”, *Akşam*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1942, 2.

³¹³ Eşref Sümer, “Yeşilay Gençlik Şubesi 1943 De Neler Yaptı”, *Yeşilay*, XII/133 (İkinci kânun [Ocak] 1944): 9-11.; “Yeşilay ve Gençlik Şubesi Kongresi”, *Yeşilay*, XII/133 (İkinci kânun [Ocak] 1944): 11.

beklediklerini söylemiştir.³¹⁴ Fahreddin Bey’in ardından Dr. İbrahim Zati Bey, 1939-1942 yılları arasında rakı, şarap, bira konyak ve vermut içkilerinin Türkiye’deki üretimleri ve tüketimleri hakkındaki verileri kullanarak bir konferans vermiştir.³¹⁵ Konferansın peşi sıra Mazhar Osman Bey söz alarak, içki ile mücadelede psikolojik çalışmaların önemine dikkat çeken bir konuşma yapmıştır. Kongre, her iki cemiyetin de idare heyetinin seçimleriyle son bulmuştur.³¹⁶

Yeşilay Cemiyetinin yirmi beşinci, Yeşilay Gençler Birliğinin on dördüncü yıllık olağan kongreleri 24 Birinci kânun [Aralık] 1944 tarihinde Eminönü Halkevi Salonunda gerçekleştirilmiştir. Kongrenin açılış konuşmasını Yeşilay Başkanı Mazhar Osman Uzman yapmış ve sözü Gençler Birliği Umumi Kâtibi Fahreddin Mayda’ya vermiştir. Kâtip Bey, cemiyetin bir yıllık zaman zarfında gerçekleştirdiği öğrenci faaliyetleri hakkında bir rapor sunmuş ve mezuniyet veya iş sebeplerinden dolayı Anadolu vilayetlerine giden gençlerin Yeşilay ülküsüne fayda sağladıklarını, gittikleri illerde faaliyetlerde bulunarak cemiyete yeni azalar kazandırdıklarını açıklamıştır. Gençler Birliğine yeni 300 azanın dâhil olduğunu böylece toplam üye sayısının 3000’e yaklaştığını bu artışta mekteplerde seçilen teşvikçilerin katkılarının büyük olduğunu söylemiştir.³¹⁷

Gençler Birliğinin yıllık raporunun ardından Yeşilay Cemiyetinin yıllık çalışma raporuna geçilmiş ve sözü Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay almıştır. Gökay, Büyük Millet Meclisinin, Yeşilaya yeni bir yardımda bulunduğunu, bu yardımın yeni alınan binanın borçlarına ve ağustos ayının on beşinde açılan dispanser ve gençlik okuma salonunun tamirine harcandığını açıklamıştır. Her sene Cumhuriyet Bayramı’nda dağıtılan rozetlerinse bu yıl çıkartılan karar neticesinde tüm cemiyetlere yasaklanmış olduğunu bu yüzden sonraki yıllar 19 Mayıs tarihlerinde dağıtılacağını söylemiştir.³¹⁸ Her iki raporun kongre tarafından kabulü sonrası Mazhar Osman Bey söz alarak yeterli kadar vaktinin olmadığını beyan ederek seçilecek olan yeni idare heyetinde yeni bir başkan

³¹⁴ Fahreddin Kerim Gökay, “Yeşilay 1943te Neler Yaptı”, *Yeşilay*, XI/132 (Birinci kânun [Aralık] 1943): 2-3.; “Yeşilay Kongresi”, *Cumhuriyet*, 6 Birinci kânun [Aralık] 1943, 2.

³¹⁵ “İçki Sarfıyatı”, *Akşam*, 6 Birinci kânun [Aralık] 1943, 3.

³¹⁶ “Ana Yeşilay ve Gençlik Şubesinin Yıllık Kongresi”, *Son Posta*, 6 Birinci kânun [Aralık] 1943, 2.

³¹⁷ Fahreddin Kerim Gökay, “Ayın Olayları”, *Yeşilay*, XIII/145 (Ocak 1945): 2.; “Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri”, *Yeşilay*, XIII/148 (Nisan 1945): 7.; “Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri”, *Yeşilay*, XIII/149 (Mayıs 1945): 7.

³¹⁸ “Yeşilay Kongresinde Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın Okuduğu Rapor”, *Yeşilay*, XIII/145 (Ocak 1945): 3-6.; “Yeşilayın Yirmi Beşinci Yıl Dönümü”, *Cumhuriyet*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1944, 1,3.

seçilmesini rica etmiştir. Bu istek üzerine Mazhar Bey fahri başkanlık görevine seçilmiş, yerineyse Yeşilayın 23 yıllık Umumi Kâtibi Fahreddin Kerim Gökay Bey seçilmiştir. Kongre neticesinde Cumhurbaşkanı'na ve diğer devlet büyüklerine tazim telgrafları çekilmesine karar verilmiştir.³¹⁹

Kongreler Yeşilay ve Yeşilayın gençlik faaliyetlerini yürüten Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin olmak üzere iki ayrı biçimde toplanmıştır. Cemiyetler yalnızca 1942, 1943 ve 1944 yıllarında ortaklaşa kongreler gerçekleştirmiştir. Cemiyetlerin nizamnameleri gereğince zorunlu olan yıllık olağan kongrelerde çalışmalar hakkında hararetli tartışmalar yapılmış ve nizamnamelerin değiştirilmesi gibi önemli kararlar alınmıştır.

Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin Başkanı Fahreddin Kerim Gökay, gençlerin kongrelere katılımının, yöneticilik ve sosyallik alanlarında kendilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, bu katılım sayesinde cemiyete daha fazla bağlanarak Yeşilay ülküsünü benimsediklerini ve ilerleyen yıllarda iş gereği Anadolu vilayetlerine gittiklerinde alkol aleyhine çalışmalar başlattıklarını ifade etmiştir. Kongrelerde kazandıkları yöneticilik bilgileriyle de ülkenin önde gelen yöneticileri haline geldiklerini açıklamıştır.

Yeşilayın kongrelerine genç üyeler de katılımlar sağlamışlardır, zira gençlik kollarının üyeleri aynı zamanda Ana Yeşilayın da üyesi sayılmaktadır. Gençler katıldıkları kongrelerde cemiyetin faaliyetlerini eleştirme veya yeni faaliyet alanları oluşturulması gibi konularda söz haklarını kullanmışlardır. Gençlerin, kongrelere katılımı sadece mevcut faaliyetlerin değerlendirilmesiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda geleceğe yönelik yeni projelerin oluşturulmasına da katkı sağlamıştır. Kongrelerde, gençler, Yeşilayın misyonunu daha geniş kitlelere ulaştırma ve alkolün zararları konusunda toplumda farkındalık yaratma gibi hedefler doğrultusunda fikirlerini özgürce ifade etmişlerdir. Bu sayede gençlerin önerileri, cemiyetin yıllık faaliyet planlarına entegre edilmiş ve yeni projelerin hayata geçirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Ayrıca gençlerin aktif katılımı cemiyetin dinamik yapısını canlı tutmuş ve her geçen yıl daha geniş bir etki alanına sahip olmasına zemin hazırlamıştır. Ayrıca, kongrelerde düzenlenen

³¹⁹ Fahreddin Kerim Gökay, "Aydın Olayları", *Yeşilay*, XIII/145 (Ocak 1945): 2.; "Yeşilay Kongresi", *Tanin*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1944, 3.

seminerler ve konferanslar gençlerin eğitimine büyük katkı sağlamıştır. Gençlik kollarının üyeleri bu etkinliklerde alkolün ruhsal ve bedensel zararları, sağlıklı yaşam alışkanlıkları ve bağımlılıkla mücadele gibi önemli konulara dair bilgi edinmişlerdir. Konuşmacı olarak katılan uzmanlar ve akademisyenler bu alanlarda derinlemesine bilgiler sunarak gençlerin bilinçlenmesini sağlamıştır.

Sonuç olarak Yeşilayın kongreleri sadece bir hesap verme veya raporlama platformu olmanın ötesine geçerek toplumsal sorunlara yönelik çözüm önerilerinin tartışıldığı, gençlerin aktif katılım gösterdiği, kolektif düşünmenin ve hareket etmenin öneminin vurgulandığı önemli bir mecra haline gelmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Toplum tarafından yüksek alkol tüketiminin ulusal varlığı tehdit ettiğini düşünen bir grup aydın tarafından kurulan ve yönetilen Hilâl-i Ahdar Cemiyeti [Yeşilay], 23 Şubat 1920 tarihli kuruluşuyla birlikte bilimi temel alarak alkol aleyhtarlığı propagandası yürütmüştür. Cemiyetin yöneticilerinin çoğunluğunun doktorlardan oluşması alkol aleyhinde yürütülen çalışmalarda sağlık konularında yapılan araştırmaların merkezinde olmasına sebebiyet vermiştir. Özellikle Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay ve Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman'ın psikiyatri alanında yürüttükleri çalışmalar, alkolün akıl sağlığına olan etkilerini ortaya koymuştur. Bu alanlardaki çalışmaları temel alan Yeşilay, ruhen ve bedenen sağlıklı nesiller yetiştirme arzusıyla çıktığı yolda başta alkol olmak üzere bağımlılık yaratan çeşitli maddelere karşı cemiyetin tabiriyle “savaş” açmıştır. Bu savaşa kadınları ve gençleri de dâhil etmek adına kollar oluşturmıştır. 1930 yılına kadar öğrencilere ulaşma çabalarını sürdüren Yeşil Hilâl [Yeşilay], 10 Kasım 1930 tarihinde gençlik faaliyetlerini daha kapsamlı ve etkin bir şekilde yürütebilmek amacıyla Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin [Yeşilay Gençler Birliği] kuruluşuna öncü olmuştur. Gençler Cemiyetinin üst düzey birkaç yöneticisi Yeşil Hilâl'in yönetim kadrolarında bulunan tecrübeli kişilerden seçilirken geriye kalan yöneticiler tamamıyla gençler arasından seçilmiştir. Cemiyetin yürütülüş mekanizmasını öğrenebilmeleri ve Yeşilayın ülküsünü daha sıkı bağlarla benimseyebilmeleri adına gençlere önemli vazifeler verilmiştir. Gençler, cemiyetin yönetiminde yer alarak propagandalar hakkında söz hakkı edinmenin yanı sıra öğrenim gördükleri okullarda teşvikçi olarak Yeşilaya yeni üyelerin kazandırılmasında ve okullarında müsamere ve konferansların düzenlenmesinde etkin rol almışlardır. Yeşilay Cemiyetinin, gençleri merkez yönetim kurullarında ve heyetlerinde aktif olarak görevlendirmesinin bir diğer sebebi ise öğrencilere liderlik ve sorumluluk bilincini öğreterek çalışma hayatlarına başladıklarında Türkiye Cumhuriyeti'ne yaraşır yöneticiler olmalarını sağlamaktır. Bu amaç gerek Türk ulusunun gerekse cemiyetin geleceği için güçlü ve etkili lider kadroların oluşturulmasında temel bir rol almaktadır.

Zamanla büyüyen cemiyet, 1943 yılı itibariyle 1340 üyeye ulaşmış ve 1940'lı yılların başından itibaren İstanbul dışına çıkarak Anadolu şehirlerinde de etkinlikler düzenlemeye başlamıştır. Bu coğrafi yayılımın gecikmesinde, cemiyetin genç üyelerinin eğitimlerini tamamladıktan sonra meslek sahibi olup Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde

göreve başlamaları etkili olmuştur. Böylece teşkilat, genç kadrolar aracılığıyla taşraya da nüfuz edebilmiştir.

Alkolün, nesilleri zehirleme suretiyle dejenerasyona uğrattığı, gençleri bedbaht kimseler haline getirmek suretiyle ulusun varlığını tehdit ettiğini düşünen Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti [Yeşilay Gençler Birliği], nesilleri alkolün tahribatından koruyarak Türk ulusuna sağlam ve iradeli gençler yetiştirmek, sağlıklı bir nüfusun sürekliliğini sağlamak istemiştir. Genç nesillerin dejenerasyona uğramaları durumda ülkenin millî ve manevi değerlerinin sarsılacağı ya da bu değerlerin zaman içerisinde yok olacağı düşüncesi, Gençler Cemiyetini gerek ana Yeşilayla gerekse tek başına ülküsünü izah edebileceği propaganda faaliyetlerini tertip etmeye sevk etmiştir. Gençleri hedef alan bu faaliyetlerin temel konuları alkolün sağlık, spor, psikoloji, sanat, ekonomi, sosyal ve kültürel alanlarda topluma ve gençlere verdiği zararları içermektedir.

Alkol bağımlılığının bulunduğu bir toplumda cezaevi, hastane, akıl hastanesi ve kolluk kuvveti giderlerinin daha fazla olacağı, buna kıyasla alkolden elde edilen vergi gelirlerinin alkolün toplum üzerinde yarattığı tahribata oranla bir öneminin olmadığı savunulmuştur. Cemiyet, içkinin insanların akli dengeleriyle oynadığını, onları suça sürüklediğini, sağlık sorunlarına sebebiyet verdiğini ve iş gücüne ket vurarak vatandaşların çalışma kabiliyetlerini ellerinden aldığı düşüncesini savunmuştur. Bu nedenlerle, alkolün varlık gösterdiği bir ortamda millî iktisadın gelişip serpilemeyeceği vurgulanmış, içki karşıtlığı, ekonomik gerekçeler temelinde konferanslar ve Üzüm Günü Bayramları aracılığıyla gençlere aktarılmaya çalışılmıştır.

Tek Parti Dönemi'nde başlatılan batılılaşma hareketleri müzik alanına da tesir etmiştir. Yeşilay Cemiyeti de bu alandaki değişimlere ayak uydurarak etkinliklerinde gençlerden oluşan müzik ekiplerine caz konserleri verdirmiştir. Özellikle Yeşil Gün, Üzüm Günü, çay davetleri, müsamere ve gezilerde gençlerden caz dinletileri sunmaları istenmiş ve bu suretle katılımcıların eğlenmeleri hedeflenmiştir. Gençlerin, bağımlılık yaratan zehirli maddeleri bir kez bile olsa kullanmamalarını isteyen cemiyet, öğrencilerin çeşitli sanat dallarıyla ve sporla alakadar olmalarını teşvik etmiştir. Bu bağlamda, gençlere örnek teşkil etmesi amacıyla cemiyetin dergisinde, dönemin ünlü sanatçılarıyla Yeşilayın ülküsü ve çalışmaları hakkında yapılan röportajlara yer verilmiştir. Profesyonel olarak sanat ve sporla ilgilenen kişilerin alanlarında başarılı olabilmeleri için sağlam bir

zihne ve dirayetli bir vücuda sahip olmaları gerektiğini belirten cemiyet, gençlerin ilgili alanlara yöneldikleri durumlarda bağımlıklardan korunacaklarını, disiplinli bir yaşam sürerek hem fiziksel hem de mental sağlıklarını güçlendireceklerini ve bu sayede topluma faydalı bireyler olarak yetişeceklerini ifade etmiştir.

Bu araştırmada, Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti fikirlerini halka açıklayabilmek adına 1933 yılından itibaren yayınlamaya başladığı İçki Düşmanı Gazete [Yeşilay Dergisi] temel kaynak olarak kullanılmıştır. Yeşilay, bu dergi ile alkol aleyhtarı propagandasını geniş kitlelere ulaştırmayı hedeflemekle birlikte sağlık, hayat ve toplumu alakadar eden konularda yapılan bilimsel çalışmaları ve cemiyet üyelerinin görüşlerini başta gençler olmak üzere halka izah etmeye çalışılmıştır. Derginin araştırma dâhili içinde yayınlanan sayılarında cemiyet, hikâye kısımlarını ekleyerek ilkokul çağında bulunan öğrencilerin dikkatlerini çekmeyi hedeflemiştir. Ancak ilkokullarda öğrenim gören gençlerin cemiyete üye olmalarına veya onlara yönelik propaganda faaliyetleri düzenlenmesine yönelik kongrelerde gelen teklifler pedolojik açıdan doğru olmadığı gerekçesiyle kabul edilmemiştir. Dolayısıyla Yeşilay, Tek Parti Dönemi'ndeki çalışmalarını orta mekteplerde, liselerde ve üniversitelerde öğrenim gören gençlere yönelik hazırlamıştır.

Yeşilay Cemiyeti düzenlediği öğrenci etkinlikleriyle (müsamereler, kongreler, konferanslar, geziler, çay davetleri, Yeşil Gün ve Üzüm Günü Bayramları) informal eğitim kapsamında toplumu bilgilendirmeyi ve gençler arasında alkol aleyhtarlığını yaymayı hedeflemiştir. İlgili etkinliklerde gençler sadece katılımcı olarak yer almamış aynı zamanda etkinliklerin planlanması ve düzenlenmesinde de etkin rol almışlardır. Bu etkinliklerde gençlerin etkin biçimde yer alması, yalnızca keyifli bir ortam sağlamakla sınırlı kalmamış, aynı zamanda onların sosyal sorumluluk bilinci geliştirmelerine de katkı sağlamıştır. Daha önce de ifade edildiği üzere gençlerin sorumluluk almaları onların Yeşilaya olan bağlarını pekiştirmiş ve alkole aleyhinde yürütülen mücadeleye karşı duydukları aidiyet duygusunu güçlendirmiştir. Ayrıca, bu faaliyetler öğrencilere sağlıklı bir yaşam tarzının mümkün olduğunu kanıtlamış ve bağımlılık yaratan zehirli maddelerden uzak durmalarını teşvik etmiştir.

Yeşilay Cemiyeti, gençlerin hem sosyal hem de fiziksel olarak sağlıklı bir yaşam sürmelerini sağlamayı amaçlamış ve içki kullanmalarının önüne geçebilmek adına

sağlıklı sosyal etkinlikler düzenlemiştir. Bu bağlamda, gençlere eğlenceli ve içkisiz ortamlar sunarak, alkolün yalnızca vücutlarında tahribata yol açan sahte bir keyif olduğunu anlatmış ve bu tür etkinliklerle sağlıklı yaşam alışkanlıklarını benimsemelerini hedeflemiştir. Cemiyet, alkol bağımlılıklarının kısıtlamalarla veya yasaklarla tamamen bitmeyeceğinin farkında olmuştur. Men-i Müskirat Kanunu'nu desteklemiş ve kanun kaldırıldığında bu duruma tepki vermiş olsa da Amerika Birleşik Devletlerindeki içki yasağının içki tüketimini arttırdığı yönündeki haber ve bilgiler cemiyetin bu konudaki tutumunu değiştirmiş olmalıdır. Zaten cemiyet esas olarak kanunun kaldırılmasına gerekçe olarak ekonomik sebeplerin gösterilmesine karşıdır. Zira üzümün farklı yollarla değerlendirilerek ekonomik kazanca dönüştürülebileceğini, bu kazancın içki üretimiyle sınırlı olmadığını savunmuştur. Ayrıca, alkolik bireylerin topluma zarar vererek ya da hapishane, tımarhane gibi kurumlara düşerek, iş gücü kaybına yol açarak ve kazalara sebep olarak aslında çok daha büyük bir ekonomik yük oluşturduğunu ileri sürmüştür. Cemiyetin bakış açısına göre, kısa vadeli ekonomik kazançlar uğruna toplum sağlığının ve ahlakının riske atılması kabul edilemez bir durumdur. Ancak belirtildiği gibi bu mesele yasaklarla çözülemez. Cemiyet, yasakların alkole ilgiyi artıracağı ve alkol alışkanlığının bütünüyle ortadan kaldırılamayacağı da farkındadır. Nitekim insanlar, yasak olan şeye daha büyük bir ilgi duyarlar ve ona erişme arzusu artar. Bu durum psikolojideki kıtlık ilkesi ve psikolojik tepki kuramının öngörleriyle örtüşmektedir. Zira elde edilmesi güç olan şeyler, daha değerli ve arzu edilir hâle gelir. Aynı şekilde, bireyin seçim özgürlüğü tehdit edildiğinde, bu özgürlüğü yeniden kazanma isteği, yasaklanan nesne ya da davranışı daha da cazip kılar.³²⁰ Bu nedenle cemiyet, alkolle mücadelede yasaklayıcı yasal tedbirlerin değil, bilinçlendirme ve eğitim gibi daha derinlemesine yöntemlerin gerekli olduğunu savunmuş, halk sağlığını önceleyen bir yaklaşımı benimsemiştir. Bu bağlamda bu zararlı maddeden kurtuluşun yegâne yolunun gelecek kuşakları alkol aleyhtarı olarak eğitmekten geçtiğini savunmuş, gençlerin de bu mücadeleye katılımını sağlayarak alkolden ırak, sağlıklı bir yaşam tarzını etkinlikler vasıtasıyla öğrenmelerini sağlamış aynı zamanda toplumsal bir dayanışma duygusu oluşturmaya da destek vermiştir.

³²⁰ James Price Dillard-Michael Pfau, *The Persuasion Handbook: Developments in Theory and Practice* (London: Sage, 2002), 215-216, 518. Ayrıca bkz. Robert A. Wicklund, *Freedom and Reactance* (New York: John Wiley & Sons, 1974).

KAYNAKÇA

A. Birincil Kaynaklar:

- “1935-1936 Yılı Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. V/50 (Şubat 1937): 7-8.
- “1936-1937 Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 1.
- “1942-1943 Çalışma Yılı Zarfından İstanbul Liselerinde Verilen konferanslar”. *Yeşilay*. XI/122 (Şubat 1943): 3.
- Ali Rıza, “Yeşil Gün”. *Yeşil Hilâl*. IV/4 (Haziran 1929): 49-53.
- “Alkol Aile Saadetinin En Büyük Düşmanıdır”. *Vakit*, 24 Mart 1931.
- “Ana Yeşilay ve Gençlik Şubesinin Yıllık Kongresi”. *Son Posta*, 6 Birinci kânun [Aralık] 1943.
- “Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9 uncu Kongresi”. *Yeşilay*. VIII/85 (İkinci kânun [Ocak] 1940): 3-6.
- “Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9 uncu Kongresi”. *Yeşilay*. VIII/85 (İkinci kânun [Ocak] 1940): 3.
- “Ana Yeşilayın 20inci; Yeşilay Gençlik Şubesinin 9uncu Kongresi”. *Yeşilay*. VIII/85. (İkinci kânun [Ocak] 1940): 5.
- “Ana Yeşilayın XXI inci Kongresinde Umumi Katip Prof. Fahreddin Kerim Gökay Tarafından Okunan Rapor”. *Yeşilay*. IX/98 (Şubat 1941): 7-8.
- “Ana Yeşilayın XXİinci Kongresinde Umumi Kâtip Prof. Fahreddin Kerim Gökay Tarafından Okunan Rapor”. *Yeşilay*. IX/98 (Şubat 1941): 8.
- Arbatlı, Necemettin. “1936 -1937 Yılı Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 1-2.
- Arbatlı, Necemettin. “1936-1937 Yılı Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. V/60 (Şubat 1936): 1-2.
- Atıf, “Bakırköyünde İçki Düşmanlığı Faaliyeti”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/6 (Haziran 1933): 5-6.
- Aydiner, Suphi. “VIII inci Yıllık Kongre Raporu”. *Yeşilay*. VII/77 (Mayıs 1939): 5-7.
- Aydiner, Suphi. “Yeşilay Gençlik Şubesi 9. Kongre Raporu”. *Yeşilay*. VIII/75 (Şubat 1939): 3.
- Aydiner, Suphi. “Yeşilay Gençlik Şubesi IX Uncu Kongre Raporu”. *Yeşilay*. VIII/86 (Şubat 1940): 3-5.
- “Aydın Faaliyeti”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/14 (Şubat 1934): 10.
- “Aydın Takvimi”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 11.
- “Ayyaşlar Çoğalıyor”. *Milliyet*, 22 İkinci teşrin [Kasım] 1932.
- “Bakırköyünde İçki Düşmanlığı Faaliyeti”, *İçki Düşmanı Gazete*. I/6 (Haziran 1933): 5-6.
- “Beyaz Zehirle Mücadele”. *Akşam* 26 Birinci kânun [Aralık] 1937.
- “Bir İçki Düşmanı”. *Cumhuriyet*, 12 Nisan 1931.
- “Bu Ayda İçki Düşmanlığı Hareketleri”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/12 (Birinci kânun [Aralık] 1933): 12.
- “Bugünkü Konser”. *Haber*, 5 Nisan 1934.
- “Bugünün Parolası Şudur: İçki Yerine Meyve”. *Milliyet*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1932.

- “Çamlıca Gezintisi”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/42 (Haziran 1936): 10.
- “Çamlıca Gezintisi”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/45 (Eylül 1936): 7.
- “Çayımız”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 12.
- “Çayımız”. *Yeşilay*. VII/75 (Mart 1939): 7.
- “Çayımız”. *Yeşilay*. XI/122 (Şubat 1943): 12.
- Divitçi, Vecihi. “Bayındırlık Fen Okulu Müsamesesinde”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/40 (Nisan 1936): 3.
- Divitçi, Vecihi. “İçki Düşmanı Gençleri Yıllık Kurultayları”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 3-5.
- Divitçi, Vecihi. “İçki Düşmanı Gençlerin Yıllık Kurultayları”. *İçki Düşmanı Gazete* III (36), (Birinci kânun [Aralık] 1935): 2.
- “Dokuzuncu Yeşil Gün Bayramı”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/31 (Temmuz 1934): 4-5.
- “Dün İçkinin Kötülükleri Sayıldı”. *Son Posta*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1936.
- “Dün Toplanan Yeşilaycıların Yeni İstekleri”. *Vakit*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1941.
- “Dün Yapılan Toplantılar”. *Vakit*, 10 İkinciteşrin [Kasım] 1934.
- “Dünkü Gezintiler”. *Kurun*, 1 Temmuz 1935.
- Elbi, Safiye Hüseyin. “17 inci Yeşilay Kongresinde”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/38 (Şubat 1936): 2-3.
- Elbi, Safiye Hüseyin. “Alkol”. *Yeşilay*. VI/62 (Şubat 1938): 1-3.
- Elbi, Safiye Hüseyin. “Bir Kadeh”. *Yeşilay*. VIII/88 (Nisan 1940): 6-8.
- Elbi, Safiye Hüseyin. “Dünya Kadınlığı ve İçki”. *Yeşilay*. V/51 (Mart 1937): 7-9.
- Elbi, Safiye Hüseyin. “Kadın ve İçki Düşmanlığı”. *Yeşilay*. VII/73 (İkinci kânun [Ocak] 1939 1939): 2-5.
- Fahreddin Kerim ve İbrahim Zati, *Yeşil Hilal Ne Yaptı ve Ne Yapacak*. İstanbul: Kader Matbaası, 1932.
- Fahreddin Kerim, “Karilerimize”. *Yeşil Hilâl*. IV/3 (4 Mayıs 1929): 33.
- Fahreddin Kerim. “Büyük Bayram”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/11, (İkinci teşrin [Kasım] 1933): 1-2.
- Fahreddin Kerim. “Yeşil Gün Bayramı”. *Yeşil Hilâl*. IV/4 (Haziran 1929): 53-54.
- Fahrettin Kerim ve İbrahim Zati. *Yeşil Hilâl Ne Yaptı ve Ne Yapacak*. İstanbul, Kader Matbaası, 1932
- “Feyziatide Konferans”. *Cumhuriyet*, 15 Nisan 1931.
- “Genç İçki Aleyhtarları Dün Toplandılar”. *Cumhuriyet*, 24 Mart 1934.
- “Gençlik Kongresi”. *İçki Düşmanı Gazete* II (16), (Nisan 1934): 6-7.
- “Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri”. *Yeşilay*. XIII/148 (Nisan 1945): 7.
- “Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri”. *Yeşilay*. XIII/149 (Mayıs 1945): 7.
- “Gençlik ve Akıl Hastalığı”. *Cumhuriyet*, 29 Teşrinisani [Kasım] 1933.
- “Gençlik Yeşil Hilâlin Kongresi”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 8-9.
- “Gençlik Yeşil Hilâlinin Yıllık Toplantısı”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/5 (Mayıs 1933): 9-10.

- “Gezintimiz”. *Yeşilay*. XI/129 (Eylül 1943): 10-11.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “1935- 1936 Yılı Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. V/50 (Şubat 1937): 7-9.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “1936-1937 Yıl Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 2-12.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Ayın Olayları”, *Yeşilay*. XIII/145 (Ocak 1945): 2.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Geçen Yıl Yeşilay Ne Yaptı”. *Yeşilay*. VI/72 (Birinci kânun [Aralık] 1938): 3-4.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Hayat Neş'e ile Kaimdir”. *Yeşilay*. VI/69 (Eylül 1938): 1.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Üniversite Haftası İntibaları”. *Yeşilay*. X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 3-4.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Yeşilay 1943 te Neler Yaptı”. *Yeşilay*. XI/132 (Birinci kânun [Aralık] 1943): 2-3.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Yeşilay Nasıl Doğdu, Nasıl Gelişti?”. *Yeşilay*, 485 (Nisan 1974): 7.
- Gökay, Fahreddin Kerim. “Yeşilayın 23 üncü Kongre Raporu”, *Yeşilay*. X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 2-3.
- Gökay, Fahreddin Kerim. *Türkiyede Alkolizim Problemi Raporu 2*. Ankara: Kader Basımevi, 1935.
- Gökay, Fahreddin Kerim. *Türkiyede Alkolizim Problemi Raporu 2*. Ankara: Kader Basımevi, 1935.
- “Günün Haberleri”. *Akşam*, 15 Birinci kânun [Aralık] 1929.
- “Haberler”. *Yeşilay*. IX/102 (Haziran 1941): 12.
- “Haberler”. *Yeşilay*. IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 5.
- “Haberler”. *Yeşilay*. X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 12.
- “Haberler”. *Yeşilay*. X/119 (İkinci teşrin [Kasım] 1942): 8.
- “Haberler”. *Yeşilay*. XIII/149 (Mayıs 1945): 8.
- “Haberler”. *Yeşilay*. VIII/86 (Şubat 1940): 6.
- “Haberler”. *Yeşilay*. VIII/87 (Mart 1940): 6.
- “Haberler”. *Yeşilay*. IX/93 (Eylül 1940): 7.
- “Haberler”. *Yeşilay*. VIII/93 (Eylül 1940): 7.
- “Haberler”. *Yeşilay*. IX/98 (Şubat 1941):12.
- “Haberler”. *Yeşilay*. X/115 (Temmuz 1942): 8.
- “Haberler”. *Yeşilay*. X/116 (Ağustos 1942): 6.
- “Haberler”. *Yeşilay*. XI/129 (Eylül 1943): 12.
- “Halkevlerini Dokuzuncu Yıldönümü Münasebetiyle Sayın Başvekilimiz Refik Saydam'ın Nutku”. *Yeşilay*. IX/99 (Mart 1941): 2-4.
- “Hariciye Vekilimiz Yeşilay Gençlik Çayında”. *Yeşilay*. XII/134 (Şubat 1944): 11.
- “Hariciye Vekilimiz Yeşilay Gençlik Çayında”. *Yeşilay*. XII/134 (Şubat 1944): 1.
- Irmak, Sadi. “İçki Sarfiyatımıza Ait Bir Rakkamın Uyandırdığı Endişeler..”. *Yeşilay*. X/113 (Mayıs 1942): 6-7.
- İbnürrefik Ahmet Nuri. *Sınıf Arkadaşı*. İstanbul: Resimli Ay Matbaası, 1931.

İbrahim Zati. “Yeşil Gün”. *Yeşil Hilâl*. IV/5 (Temmuz 1929): 65-67.

“İçki Aleyhdarı Gençler”. *Zaman*, İkinci kânun [Ocak] 1935.

“İçki Aleyhdarı Gençlerin Müsameresi”. *Tan*, 18 Mayıs 1936.

“İçki Aleyhdarı Gençlerin Müsameresi”. *Vakit*, 6 Nisan 1934.

“İçki Aleyhdarları 21inci Kuruluş Yıldönümlerini Kutladılar”. *Son Posta*, 5 Mayıs 1941.

“İçki Aleyhdarları Cemiyetinin Dünkü Müsameresi”. *Cumhuriyet*, 18 Mayıs 1936.

“İçki Aleyhdarları Dün Çok Güzel Bir Müsamere Verdiler”. *Zaman*, 6 Nisan 1935.

“İçki Aleyhdarları Müsameresi”. *Milliyet*, 22 Nisan 1932.

“İçki Aleyhdarları Müsameresi”. *Yarın*, 19 Mart 1931.

“İçki Aleyhdarlarının Müsameresi”. *Vakit*, 2 Nisan 1934.

“İçki Aleyhine Propaganda”. *Akşam*, 22 Şubat 1939.

“İçki Aleyhtarı Gençler”. *Vakit*, 15 Nisan 1933.

“İçki Aleyhtarları Dün Kongrelerini Yaptılar”. *Halkın Sesi*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1942.

“İçki Aleyhtarları Dün Toplandılar”. *Milliyet*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1931.

“İçki Aleyhtarlarının Çayı”. *Son Posta*, Birinci kânun [Aralık] 1935.

“İçki Düşmanı Gençler Bir Müsamere Verdiler”. *Vakit*, 18 Kasım 1933.

“İçki Düşmanı Gençler Kongre Aktettiler ve Bir Müsamere Verdiler”. *Milliyet*, 23 Nisan 1932.

“İçki Düşmanı Gençler: Yeşil Hilâl Cemiyetlerinin Müsameresi”. *Vakit*, 12 Mart 1933.

“İçki Düşmanı Gençler”. *Haber*, 16 İkinci kânun [Ocak] 1939.

“İçki Düşmanının Takvimi”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/27 (Mart 1935): 10-11.

“İçki Düşmanının Takvimi”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/28 (Nisan 1935): 12.

“İçki Düşmanları Bayrama Hazırlanıyorlar”. *Tan*, 20 Haziran 1937.

“İçki Düşmanları Bir Müsamere Verdiler”. *Kurun*, 6 Nisan 1935.

“İçki Düşmanları Bugün Bir İçtima Yapıyor”. *Vakit*, 23 Mart 1931.

“İçki Düşmanları Cemiyeti”. *Vakit*, 6 Haziran 1933.

“İçki Düşmanları Çalışıyorlar”. *Vakit*, 12 Mart 1934.

“İçki Düşmanları İnhisarı Tenkit Ettiler”. *Haber*, 4 Birinci kânun [Aralık] 1938.

“İçki Düşmanları Kongresi”. *Vakit*, 23 İkinci teşrin [Kasım] 1930.

“İçki Düşmanları Müsamere Verdiler”. *Tan*, 8 Mayıs 1939.

“İçki Düşmanları Toplandı”. *Vakit*, 16 Birinci kânun [Aralık] 1929.

“İçki Düşmanları: Yeşilaycılar Dün Şehir Tiyatrosu’nda Müsamere Verdiler”. *Son Posta*, 18 Mayıs 1936.

“İçki Düşmanları”. *Cumhuriyet*, 1 Birinci kânun [Aralık] 1941.

“İçki Düşmanları”. *Cumhuriyet*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1931.

“İçki Düşmanları”. *Cumhuriyet*, 4 İkinci teşrin [Kasım] 1935.

“İçki Düşmanları”. *Hakimiyeti Milliye*, 1 Haziran 1929.

“İçki Düşmanları”. *Kurun*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1934.

“İçki Düşmanları”. *Kurun*, 4 İkinci teşrin [Kasım] 1935.

“İçki Düşmanları”. *Vakit*, 15 Birinci kânun [Aralık] 1929.

- “İçki Düşmanları”. *Vakit*, 24 Mayıs 1930.
- “İçki Düşmanlarının Bayramı”. *Vakit*, 15 Mayıs 1933.
- “İçki Düşmanlarının Dünkü Müsameresi”. *Cumhuriyet*, 24 Mart 1931.
- “İçki Düşmanlarının Dünkü Toplantıları”. *Vakit*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1932.
- “İçki Düşmanlarının Müsameresi”. *Haber*, 23 Şubat 1935.
- “İçki Düşmanlarının Müsameresi”. *Kurun*, 18 Mayıs 1936.
- “İçki Düşmanlarının Müsameresi”. *Kurun*, 23 Şubat 1935.
- “İçki Düşmanlarının Müsameresi”. *Milliyet*, 23 Şubat 1935.
- “İçki Düşmanlığı Konferansları ve Yeşilay Faaliyeti”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/41 (Mayıs 1936): 11.
- “İçki Sarfıyatı”. *Akşam*, 6 Birinci kânun [Aralık] 1943.
- “İçkinin Nesil Üzerindeki Tesirleri”. *Yeşilay*. V/54 (Haziran 1937): 3-4.
- “İçtimai Hareketler, İçtimai İnsanlar”. *Cumhuriyet*, 31 Kanunuevvel [Aralık] 1932.
- “İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaylı Gençlerin Muvaffakiyetli Çalışmaları”. *Yeşilay*. V/51 (Mart 1937), 17-18.
- “Konferans”. *Cumhuriyet*, 7 Mayıs 1934.
- “Konferanslar”. *Vakit*, 28 Teşrinisani [Kasım] 1933.
- “Konferanslar”. *Yeşilay*. V/51 (Mart 1937): 18.
- “Kongrelerimiz”. *Yeşilay*. X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 10.
- “Kongremiz”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/13 (İkinci kânun [Ocak] 1934): 3.
- “Kuleli Konferansı”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/16 (Nisan 1934): 5-6.
- “Kurum Haberleri”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/43 (Temmuz 1936): 11.
- “Kurum Haberleri”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/44 (Ağustos 1936): 12.
- “Kurum Haberleri”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/46 (Birinci teşrin [Ekim] 1936): 11.
- “Kurum Haberleri”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/47 (İkinci teşrin [Kasım] 1936): 12.
- “Kurum Haberleri”. *Yeşilay*. V/52 (Nisan 1937): 13.
- “Kurum Haberleri”. *Yeşilay*. VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 12.
- “Kurum Haberleri”. *Yeşilay*. VI/62 (Şubat 1938): 13.
- “Kurum Haberleri”. *Yeşilay*. VI/67 (Temmuz 1938): 13.
- “Kurum Haberleri”. *Yeşilay*. XI/64 (Nisan 1938): 13.
- “Kurumumuzun Çalışmaları”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/40 (Nisan 1936): 11.
- Kutadgu, Mukib. “1934-1935 Yılı Çalışma Raporu”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/36 (Birinci kânun [Aralık] 1935): 5-8.
- Kutadgu, Mukib. “1935-1936 Yılı Çalışma Raporu”. *İçki Düşmanı Gazete* IV (48), (Birinci kânun [Aralık] 1936): 5-7.
- Kutadgu, Mukib. “Yeşilayın XVIII inci Yıllık Kongresi”. *Yeşilay*. V/50 (Şubat 1937): 3-4.
- M.O. “Kongremiz”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/13 (İkinci kanun [Ocak] 1934): 1-4.
- “Maarifte”. *Vakit*, 15 Nisan 1931.
- Mayda, Fahreddin. “Gençlik Şubemizin 1943-1944 Yılındaki Faaliyetleri”. *Yeşilay*. XIII/149 (Mayıs 1945): 7.

- “Mühendis Mektebinde İçki Düşmanlığı Hareketleri”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 12.
- Mükip Cevdet. “İki Meşhur İçki Düşmanı Şehrimizde”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/21 (Eylül 1934): 8-9.
- “Müsamere İntibaları”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/29 (Mayıs 1935): 7-8.
- “Müsamereleler”. *Yeşilay*. V/52 (Nisan 1937): 13-14.
- “Müsameremiz”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/16 (Nisan 1934): 7-8.
- “Müsameremiz”. *Yeşilay*. VIII/89 (Mayıs 1940): 3.
- Nurata, Abdullah. “Yeşilay Gençler Birliğinin VIII Yıllık Kongresi”. *Yeşilay*. VII/74 (Şubat 1939): 6-8.
- Nurata, Abdullah. “Müsameremiz”. *Yeşilay*. XI/65 (Mayıs 1938): 8-10.
- Nurata, Abdullah. “Nizamnamemiz Değişti”. *Yeşilay*. VI/64 (Nisan 1938): 13.
- Nurata, Abdullah. “Ülkü Yolundaki Adımlardan”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/40 (Nisan 1936): 6-9.
- Nurata, Abdullah. “Yeşilay Gençler Birliğinin VIII Yıllık Kongresi”. *Yeşilay*. VII/74 (Şubat 1939): 5-8.
- Nurata, Abdullah. “Yeşilay ın XVI inci Yıllık Kongresi”. *Yeşilay*. VI/61 (İkinci kânun [Ocak] 1938): 5-12.
- Oktürk, Şerif. “Cumhuriyet Kız Lisesinde Yeşilay”. *Yeşilay*. IX/100 (Nisan 1941): 7-8.
- Oktürk, Şerif. “Cumhuriyet Kız Lisesinde Yeşilay”. *Yeşilay*. IX/100 (Nisan 1941): 8.
- “Otomobil Kazalarına Karşı”. *Vakit*, 4 Kânunisani [Ocak] 1932.
- “Otuzüçüncü Üzüm Bayramı”. *Milliyet*, 24 Eylül 1953.
- Öget, İbrahim Zati. “Alkolizm”. *Yeşilay*. VI/63 (Mart 1938): 2-5, 12.
- Öget, İbrahim Zati. “Alkolizm”. *Yeşilay*. VIII/89 (Mayıs 1940): 5-6.
- Öget, İbrahim Zati. “Alkolizm”. *Yeşilay*. VIII/90 (Haziran 1940): 3.
- Öget, İbrahim Zati. “Alkolizm”. *Yeşilay*. VIII/91 (Temmuz 1940): 4.
- Öget, İbrahim Zati. “Arsıulusal İçki Düşmanlığı Hareketleri”. *Yeşilay*. V/52 (Nisan 1937): 7-8.
- Öget, İbrahim Zati. “Türk Gençliğinin İçtimai Sari Hastalıklardan Korunması”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/46 (Birinci teşrin [Ekim] 1936): 2-4.
- Öget, İbrahim Zati. “Türk Gençliğinin İçtimai Sari Hastalıklardan Korunması”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/47 (İkinci teşrin [Kasım] 1936): 2-3.
- Öget, İbrahim Zati. “Türkiyede Keyif Verici ve Uyuşturucu Zehirlerin Cürümlerin Meydana Gelmesindeki Tesirleri”. *Yeşilay*. VII/79 (Temmuz 1939): 1-3.
- Özelmas, Ekrem. “Kurumumuza Bir Bakış”. *İçki Düşmanı Gazete*. V/49 (İkinci kânun [Ocak] 1937): 8-9.
- “Pr. Rayn Hırk Ne Diyor?”. *Cumhuriyet*, 13 Nisan 1931.
- “Radyoda Konferans”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/1 (İkinci kânun [Ocak] 1933): 8.
- “Radyoda”. *Vakit*, 29 Kanunuevvel [Aralık] 1932.
- Resmî Gazete*. Karar no. 22, Sayı. 4 (28.02.1921).
- Reşid. “Saygı Değer Dinleyiciler Sağlık ve Selâmet Yoluna Giren Akıllı Gençler”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/26 (Şubat 1935): 2-3.

- Reşid. “Saygı Değer Dinleyiciler Sağlık ve Selâmet Yoluna Giren Akıllı Gençler”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/27 (Mart 1935): 4-5.
- Rükneddin Fethi. “Gençlik ve İçki Düşmanlığı”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 6-8.
- Safiye Hüseyin. “Beynelmilel İçki Düşmanlığı”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/18 (Haziran 1934); 2-4.
- Safiye Hüseyin. “Beynelmilel İçki Düşmanlığı”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/14 (İkinci kânun [Ocak] 1934): 5.
- “Senelik Çayımız”. *Yeşilay*. VIII/88 (Nisan 1940): 10.
- “Senelik Müsamemiz Dolayısıyla Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay’ın Sözleri”. *Yeşilay*. VIII/89 (Mayıs 1940): 1.
- Sümer, Eşref. “İstanbul Erkek Lisesinde Yeşilay Müsameresi Münasebeti İle”. *Yeşilay*. X/113 (Mayıs 1942): 10.
- Sümer, Eşref. “Yeşilay Gençlik Şubesi 1943 de Neler Yaptı”. *Yeşilay*. XII/133 (İkinci kânun [Ocak] 1944): 9-11.
- Sümer, Eşref. “Yeşilay Gençlik Şubesi XII inci Yıllık Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 5-8.
- Sümer, Eşref. “Yeşilay Gençlik Şubesi XII inci Yıllık Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. X/120 (Birinci kânun [Aralık] 1942): 4-8.
- “Şehir Haberleri”. *Vakit*, 9 İkinci kânun [Ocak] 1941.
- Talu, Ercümen Ekrem. “Yeşilaycıların Eğlencesi”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/38 (Şubat 1936): 6-8.
- TBMM Zabıt Ceridesi. Devre 1, Cilt 4, İçtima Senesi 1, 64. İçtima (13.9.1336 [13.11.19209]).
- “Temsil-Müzik Kollarımız”. *Yeşilay*. IX/99 (Mart 1941): 10.
- “Teşekkür”. *Yeşilay*. IX/105 (Eylül 1940): 11.
- Tevfik Fikret. “Müsamere İntibaları”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/4 (Nisan 1933): 2-6.
- “Toplantılar”, *Son Posta*. 13 Şubat 1939.
- Turata, Abdullah. “Ülkü Yolundaki Adımlardan”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/40 (Nisan 1936): 6-10.
- “Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Umumi Kâtipliğinden”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/20 (Ağustos 1934): 11.
- Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti Çalışma ve Yeni Aza Kayıt Tarzı ile Girme Merasimi Talimatnamesi*. -: Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyeti, -.
- “Türkiye İçki Aleyhdarı Gençlerin Toplantısı”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/2 (Şubat 1933): 8.
- “Türkiye İçki Düşmanlığının Bir Aylık Faaliyeti”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/16 (Nisan 1934): 4-5.
- Ulukut, Süleyman Nehip. “Edebiyatımızda İçki Düşmanlığı”. *Yeşilay*. V/59 (İkinci teşrin [Kasım] 1937): 3-5.
- Ulukut, Süleyman Nehip. “Edebiyatımızda İçki Düşmanlığı”. *Yeşilay*. V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 7.
- Ulukut, Süleyman Nehip. “İçki ve İçki Düşmanlığı”. *Yeşilay*. X/101 (Mayıs 1941): 5.

- Ulukut, Süleyman Nehip. “İçki ve İçki Düşmanlığı”. *Yeşilay*. X/102 (Haziran 1941): 9-10.
- “Ülküye İnaniş”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/43 (Temmuz 1936): 1-2.
- Vecihi Münür. “Çayımız”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/12 (Birinci kânun [Aralık] 1933): 12.
- Vecihi Münür. “Faaliyetimiz”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/13 (İkinci kânun [Ocak] 1933): 6.
- “Yeşil Gün Bayramı 29 Mayıs’ta”. *Milliyet*, 6 Mayıs 1931.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Akşam*, 18 Temmuz 1938.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Akşam*, 20 Haziran 1937.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Akşam*, 29 Mayıs 1932.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Cumhuriyet*, 15 Mayıs 1930.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Cumhuriyet*, 27 Haziran 1935.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Cumhuriyet*, 30 Mayıs 1929.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Cumhuriyet*, 4 Haziran 1931.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/6 (Haziran 1933): 10.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/19 (Temmuz 1934): 9-10.
- “Yeşil Gün Bayramı”. *Milliyet*, 7 Mayıs 1930.
- “Yeşil Gün Gezintisi”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/7 (Temmuz 1933): 9.
- “Yeşil Gün: Dün İçkisiz Eğlenti Yaptılar”. *Milliyet*, 24 Mayıs 1930.
- “Yeşil Gün”, *Vakit*. 6 Haziran 1929, 1.
- “Yeşil Gün”. *Vakit*, 26 Nisan 1933.
- “Yeşil Gün”. *Yarın*, 21 Mayıs 1930.
- “Yeşil Hilâl Bayramı”. *Milliyet*, 3 Haziran 1932.
- Yeşil Hilâl Cemiyeti Nizamnamesi*. İstanbul: Kader Matbaası, 1933.
- “Yeşil Hilâl Cemiyeti Senelik Kongresini Dün Halkevinde Yaptı”. *Vakit*, 29 Birinci kânun [Aralık] 1933.
- “Yeşil Hilâl Cemiyetinde İçtima”. *Milliyet*, 8 İkinci teşrin [Kasım] 1931.
- “Yeşil Hilâl Cemiyetinde”. *Yeşil Hilâl*. IV/3 (Mayıs 1929): 47.
- “Yeşil Hilâl Dün Senelik Kongresini Ocakta Aktetti”. *Milliyet*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1930.
- “Yeşil Hilâl Gençlik Teşkilatının Senelik Toplantısı”. *Vakit*, 10 Birinci Teşrin [Ekim] 1934.
- “Yeşil Hilâl İçtima”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/5 (Mayıs 1933): 10.
- “Yeşil Hilâl Kongrasında Dr. Fahreddin Kerim Beyin Senelik Mesai Raporu”. *Yeşil Hilâl*. IV/3 (Mayıs 1929): 37-38.
- “Yeşil Hilâl Kongresi”. *Akşam*, 29 İkinci teşrin [Kasım] 1934.
- “Yeşil Hilâl Kongresi”. *Hakimiyeti Milliye*, 15 Birinci kânun [Aralık] 1929.
- “Yeşil Hilâl Kongresinde Genel Yazan Fahreddin Kerim Gökay’ın Raporu”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 4-6.
- “Yeşil Hilâl Kongresinde Safiye Hüseyin’in Raporu”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/24 (Birinci kânun [Aralık] 1934): 2-3.

- “Yeşil Hilâl Kongresinde Safiye Hüseyin’in Raporu”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 3-5.
- “Yeşil Hilâl Merkez Hey’eti Âzaları”. *İçki Düşmanı Gazete*. II/25 (İkinci kânun [Ocak] 1935): 6.
- “Yeşil Hilâl Merkez Hey’eti Kararları”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/2 (Şubat 1933): 8.
- “Yeşil Hilâl Merkez Heyeti Toplandı”. *İçki Düşmanı Gazete*. I/4 (Nisan 1933): 16.
- “Yeşil Hilâl Müsameresi Verildi”. *Vakit*, 23 Nisan 1932.
- “Yeşil Hilâl Müsameresi”. *Vakit*, 1 Mart 1933.
- “Yeşil Hilâl ve İçki Aleyhdarı Gençler Kurumu Müsameresi”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/28 (Nisan 1935): 7.
- “Yeşil Hilâl”. *Cumhuriyet*, 19 Mayıs 1930.
- “Yeşil Hilâl”. *Hakimiyet-İ Milliye*, 3 Haziran 1932.
- “Yeşil Hilâl”. *Hakimiyeti Milliye*, 16 Birinci kânun [Aralık] 1929.
- “Yeşil Hilâl”. *Vakit*, 28 İkinci teşrin [Kasım] 1930.
- “Yeşil Hilâl”. *Vakit*, 5 Haziran 1931.
- “Yeşil Hilalciler”. *Son Posta*, 6 Nisan 1934.
- “Yeşil Hilâlin Senelik Kongresi”. *Milliyet*, 27 İkinci teşrin [Kasım] 1931.
- “Yeşilay 22 Yaşında Umumi Kâtip Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın Yıllık Raporu”. *Yeşilay*. X/110 (Şubat 1942): 3-4.
- “Yeşilay Bir Doktor Kazandı”. *Yeşilay*. XII/141 (Eylül 1944): 6.
- “Yeşilay Cemiyetinin Dünkü Müsameresi”. *Cumhuriyet*, 15 Nisan 1940.
- “Yeşilay Çayı”. *Akşam*, 28 Birinci kânun [Aralık] 1940.
- “Yeşilay Çayı”. *Yeşilay*. IX/99 (Mart 1941): 9.
- “Yeşilay Gecesi”. *Vakit*, 2 Mayıs 1945.
- Yeşilay Gençler Birliği Nizamname Projesi*. İstanbul: Kader Basımevi, 1938.
- “Yeşilay Gençler Birliğinin Çayı”. *Akşam*, 8 Şubat 1938.
- “Yeşilay Gençler Birliğinin Fevkâlade Kongresi”. *Cumhuriyet*, 26 Mart 1938.
- “Yeşilay Gençler Birliğinin Fevkalade Kongresi”. *Yeşilay*. VI/63 (Mart 1938): 13.
- “Yeşilay Gençler Birliğinin Kongresi”. *Vakit*, 8 İkinci kânun [Ocak] 1939.
- “Yeşilay Gençler Birliğinin VI ncı Yıllık Kongresi”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/48 (Birinci kânun [Aralık] 1936): 1-3
- “Yeşilay Gençler Birliğinin VII inci Yıllık Kongresi”. *Yeşilay*. V/60 (Birinci kânun [Aralık] 1937): 2-5.
- “Yeşilay Gençlerbirliğinin Çayı”. *Kurun*, 8 Şubat 1938.
- “Yeşilay Gençlik Kolu Dün Toplandı”. *Tasviri Efkar*, 1 Birinci kânun [Aralık] 1941.
- “Yeşilay Gençlik Şubesi IX uncu Kongre Raporu”. *Yeşilay*. VIII/86 (Şubat 1940): 3-4.
- “Yeşilay Gençlik Şubesi Kongresi Dün Sabah Yapıldı”. *Vakit*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1940.
- “Yeşilay Gençlik Şubesi Umumi Katipliğinden”. *Akşam*, 14 Ağustos 1941.
- “Yeşilay Gençlik Şubesinin Müsameresi”. *Tanin*, 27 Mart 1944.

- “Yeşilay Gençlik Şubesinin Onbirinci Yıllık Çalışma Raporu”. *Yeşilay*. X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 5-7.
- “Yeşilay Gençlik Şubesinin Toplantısı”. *Tasviri Efkar*, 26 İkinci teşrin [Kasım] 1941.
- “Yeşilay Gençlik Şubesinin X uncu Kongresi Münasebetile Umumi Kâtip Tarafından Okunan Rapor”. *Yeşilay*. IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 4.
- “Yeşilay Gençlik Şubesinin X uncu Kongresi Münasebetiyle Umumi Kâtip Tarafından Okunan Rapor”. *Yeşilay*. IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 4-5.
- “Yeşilay Gençlik Şubesinin X’uncu Kongresi”. *Yeşilay*. IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 2-3.
- “Yeşilay Haftası Yapılacak”. *Haber*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939.
- “Yeşilay İkinci Başkanı Dr. İbrahim Zati Öget’in Söylevi”. *Yeşilay*. XIII/147 (Mart 1945): 8.
- “Yeşilay Kongresi”. *Akşam*, 30 İkinci teşrin [Kasım] 1942.
- “Yeşilay Kongresi”. *Cumhuriyet*, 26 Birinci kânun [Aralık] 1937.
- “Yeşilay Kongresi”. *Cumhuriyet*, 6 Birinci kânun [Aralık] 1943.
- “Yeşilay Kongresi”. *İçki Düşmanı Gazete*. IV/38 (Şubat 1936): 10.
- “Yeşilay Kongresi”. *Tanın*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1944.
- “Yeşilay Kongresi”. *Vakit*, 2 İkinci kânun [Ocak] 1941.
- “Yeşilay Kongresi”. *Vakit*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939.
- “Yeşilay Kongresinde Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın Okuduğu Rapor”. *Yeşilay*. XIII/145 (Ocak 1945): 3-6.
- “Yeşilay Kurumu 21 Yaşında”. *Tan*, 5 Mayıs 1941.
- “Yeşilay Kurumunun 21inci Yıl Dönümü Dün Kutlandı”. *Cumhuriyet*, 5 Mayıs 1941.
- “Yeşilay Kurumunun 21inci Yılı”. *İkdam*, 5 Mayıs 1941.
- “Yeşilay Kurumunun Yıllık Kongresi”. *Ulus*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1939.
- “Yeşilay Kurumunun Yıllık Kongresi”. *Yeşilay*. VI/72 (Birinci kânun [Aralık] 1938): 5-8.
- “Yeşilay Müsameresi”. *Yeşilay*. X/110 (Şubat 1942): 11.
- “Yeşilay Objektifi Karşısında Gezinti ve Toplantılarımızdan Bazıları”. *Yeşilay*. IX/97 (İkinci kânun [Ocak] 1941): 3.
- “Yeşilay Üzüm Bayramı”. *Cumhuriyet*, 15 Eylül 1947.
- “Yeşilay ve Gençlik Şubesi Kongresi”. *Yeşilay*. XII/133 (İkinci kânun [Ocak] 1944): 11.
- “Yeşilay Yıllık Kongresi”. *Ulus*, 6 İkinci kânun [Ocak] 1936.
- “Yeşilay”, *Kurun*. 6 İkinci kânun [Ocak] 1936.
- “Yeşilaycılar Dün Yıllık Kongrelerini Yaptılar”. *Vatan*, 19 İkinci kânun [Ocak] 1942.
- “Yeşilaycılar Dünkü Müsamerede Ant İçtiler”. *Haber*, 9 Şubat 1941.
- “Yeşilaycılar”, *Yeni Sabah*, 5 Mayıs 1941.
- “Yeşilaycıların Çamlıca Gezintisi”. *Vakit*, 14 Ağustos 1941.
- “Yeşilaycıların Dünkü 10’cu Yıl Kongreleri”. *Son Posta*, 25 İkinci teşrin [Kasım] 1940.
- “Yeşilaycıların Kongresi”. *Son Posta*, 19 İkinci kânun [Ocak] 1942.
- “Yeşilayın Dünkü Müsameresi”. *Son Posta*, 8 Mayıs 1939.

- “Yeşilayın Gezintisi”. *Cumhuriyet*, 6 Eylül 1945.
- “Yeşilayın Kongresi”. *Cumhuriyet*, 4 Birinci kânun [Aralık] 1938.
- “Yeşilayın Müsameresi”. *Haber*, 7 İkinci kânun [Ocak] 1942.
- “Yeşilayın Müsamersi Çok Güzel Oldu”. *Cumhuriyet*, 14 İkinci kânun [Ocak] 1942.
- “Yeşilayın Teşebbüsleri”. *Cumhuriyet*, 16 Temmuz 1940.
- “Yeşilayın Üzüm Günü”. *Vatan*, 21 Ağustos 1940.
- “Yeşilayın Yirmi Beşinci Yıl Dönümü”. *Cumhuriyet*, 25 Birinci kânun [Aralık] 1944.
- “Yeşilaylı Gençlerin Kongresi”. *Son Posta*, 28 İkinciteşrin [Kasım] 1937.
- “Yeşilgün Bayramı Cuma Güne Talik Edildi”. *Yarın*, 7 Mayıs 1930.
- “Yeşilhilal Cemiyetinin Kongresi”. *Vakit*, 21 İkinci teşrin [Kasım] 1932.
- “Yeşilhilâl Kongresi”. *Milliyet*, 21 İkinci teşrin [Kasım] 1932.
- “Yeşilhilâl Kongresi”. *Milliyet*, 26 İkinci teşrin [Kasım] 1931.
- “Yeşilhilal Müsameresinde Sayın Önderimiz Prof. Dr. F. K. Gökay Tarafından Söylenen Söylev”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/29 (Mayıs 1935): 4.
- “Yeşilhilal Müsameresinde Sayın Önderimiz Prof. Dr. F. K. Gökay Tarafından Söylenen Söylev”. *İçki Düşmanı Gazete*. III/29 (Mayıs 1935): 3.
- “Yeşilhilâlde Dünkü İçtima”. *Milliyet*, 9 İkinci teşrin [Kasım] 1931.
- “Yıllık Müsameremiz”. *Yeşilay*. IX/102 (Haziran 1941): 5.-6
- Yurtlu, Ahmet. “Beynelmilel İçki Düşmanlığı”. *Yeşilay*. X/109 (İkinci kânun [Ocak] 1942): 7-8.
- “Yurtta Yeşilay”. *Yeşilay*. XIII/153 (Eylül 1945): 8.

B. İkincil Kaynaklar:

- Akgündüz, Ahmet. *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuki Tahlilleri*. İstanbul: Fey Vakfı Yayınları, 1990.
- “Alkol”. *Meydan Larousse: Büyük Lügat ve Ansiklopedi*, 1: 330–331. İstanbul: 28 Ekim Yayınları, 1992.
- Allen, Martha Meir. *Alcohol: A Dangerous And Unnecessary Medicine*. New York: G.P. Putnam's Sons, 1944.
- Arpacı, Murat. “Sağlam Nesiller ya da Dejenerasyon: Türkiye’de Alkol Karşıtı Düşünce ve Hareket (1910–1950)”. *Toplum ve Bilim*. 134 (2015): 30-54.
- Balkan, Canan. “The Anti-Alcohol Movement in the Early Republican Period in Turkey”. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, 2012.
- Bleakley, Alan. *Psychotherapy, the Alchemical Imagination and Metaphors of Substance*. Berlin: De Gruyter, 2023.
- Carpenter, Stephen, vd. *An Interlinear Transliteration and English Translation of Portions of the Ebers Papyrus Possibly Having to do with Diabetes Mellitus*. New York: Bard College; Annandale, 1998.
- Civil, Miguel. “A Hymn to the Beer Goddess and a Drinking Song”. İçinde *Studies Presented to A. Leo Oppenheim, June 7, 1964*. 67-89. Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago, 1964.

- Cooper, John Michael ve Randy Kinnett. *Historical Dictionary of Romantic Music*. Lanham: The Scarecrow Press, 2013.
- Coşgun Kandal, Sena. "Fighting with the Modern Plague: Temperance Movement, Degeneration and Education in Early Republican Türkiye". *Journal of Social Sciences and Education*. 6/2 (2023): 385-417.
- Çağbayır, Yaşar. *Ötüken Türkçe Sözlük 1. Cilt*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007.
- Çağbayır, Yaşar. *Ötüken Türkçe Sözlük 2. Cilt*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007.
- Çağbayır, Yaşar. *Ötüken Türkçe Sözlük 5. Cilt*. İstanbul: Ötüken Yayınları, 2007.
- Çiftci, Arif. "Yeşilayın İlk Gençlik Teşkilatının Kuruluşu: Türkiye İçki Aleyhtarı Gençler Cemiyeti". *Yeşilay Dergisi*. 1082 (Mart 2024): 17-18.
- Demirbulak, Aysegül. "Dîvân-i Lugat-it-Türk'te Yiyecek ve İçecekler". *Uluslararası Beşerî ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi*. 4/2 (Aralık 2020): 114-122.
- Dillard, James Price ve Michael Pfau. *The Persuasion Handbook: Developments in Theory and Practice*. London: Sage, 2002.
- Erdal, Serkan, Hasan Demirci ve Pir Murat Sivri. *Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Türkiye'de İçki ile Mücadele ve Hilâl-i Ahdar Cemiyeti (1908-1927)*. İstanbul: Kitabevi, 2019.
- Erdinçli, İhsan. "Kanûnî ve II. Selim Dönemi İstanbul'unda İçki Tüketimine ve Meyhanelere Karşılaştırmalı Bir Bakış". *İçinde VIII. Uluslararası Osmanlı İstanbul'u Sempozyumu Bildirileri*. 169-190. İstanbul: 29 Mayıs Üniversitesi Yayınları, 2022.
- Evered, Emine Ö. *Prohibition in Turkey*. Austin: University of Texas Press, 2024.
- Fatih Artvinli, Şahap Erkoç ve Fulya Kardeş, "Two Branches of the Same Tree: A Brief History of Turkish Neuropsychiatric Society (1914-2016)", *Noro Psikiyatr Ars*, 54/4 (December 2017): 364-371.
- Frick, John W. *Theatre, Culture And Temperance Reform In Nineteenth-Century America*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Gültekin, Elif ve Ahmet Zeki İzgöer. "Hilâl-i Ahdar Cemiyetinin Men'i Müskirat Mücadelesi ve Bu Mücadelenin Hilâl-i Ahdar Dergisi'ndeki Yansımaları". *Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi*. 29/3 (2021): 398-405.
- Güzel, Ufuk. "Hilâl-i Ahdar Gazetesinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (1. Cilt). Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi, 2022.
- Harden, Arthur. *Alcoholic Fermentation*. New York: Longmans, 1914.
- Hornsey, Ian S. *A History of Beer and Brewing*. Cambridge: Royal Society of Chemistry, 2003.
- İnalcık, Halil. *Has-Bağçede 'Ays u Tarab*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2015.
- Karahanoğulları, Onur. *Birinci Meclis'in İçki Yasağı ve Men-i Müskirat Kanunu*. İstanbul: Phoenix, 2008.
- Kırlı, Cengiz. "The Struggle Over Space: Coffeehouses of Ottoman Istanbul, 1780-1845". Doktora Tezi, The State University of New York at Binghamton, 2000.
- Klop, Damian. "Beer as a Signifier of Social Status in Ancient Egypt with Special Emphasis on the New Kingdom Period (ca. 1550–1069 BC): The Place of Beer in Egyptian Society Compared to Wine". Doktora Tezi, Stellenbosch University, 2015.

- Koyuncu, Derviş Tuğrul. *Osmanlı İmparatorluğu'nda İçki Üretimi ve Tüketimi*. İstanbul: Selenge Yayınları, 2020.
- Koyuncu, Derviş Tuğrul. "Alcohol Consumption in Ottoman Istanbul According to Zecriye Tax Records: 1792-1828". *Tüketici ve Tüketim Araştırmaları Dergisi*. 11 (2019): 191-225.
- Matthee, Rudi. "Alcohol in the Islamic Middle East: Ambivalence and Ambiguity". *Past & Present*. 222/9 (2014): 100-125
- McGovern, Patrick E. *Uncorking The Past: The Quest For Wine, Beer, And Other Alcoholic Beverages*. Berkeley: University of California Press. 2009.
- McGovern, Patrick E. vd. "Fermented Beverages of pre- and Proto-Historic China". *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 101/51 (December 21, 2004): 17593-17598.
- Ortaylı, İlber. *Türklerin Tarihi: Orta Asya'nın Bozkırlarından Avrupa'nın Kapılarına*. İstanbul: Kronik Kitap 2022.
- Öztürk, Yeter. "XIX. Yüzyıl Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı Devleti'nde İçki ve Yasakları". Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi, 2017.
- Pick, Daniel. *Faces of Degeneration: A European Disorder, c. 1848-c. 1918*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
- Prestwich, Patricia E. "Drinkers, Drunkards, and Degenerates: The Alcoholic Population of a Parisian Asylum, 1867-1914". İçinde *The Changing Face of Drink: Substance, Imagery, and Behaviour*, eds., Jack S. Blocker ve Cherly Krasnick Warsh, 115-131. Ottawa: Publications Histoire Sociale, 1997.
- Robinson, Jancis, ed. *The Oxford Companion to Wine*. Oxford: Oxford University Press, 2023.
- Suçukar, Tarkan. "XV-XVII. Yüzyıl Osmanlı Kaynaklarında Yıldırım Bayezid ve Timur Algısı". Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, 2014.
- Sungur, Meryem Şahin. "Osmanlı Devleti'nde Sultan IV. Murad ve Dönemi Yenilik Hareketleri (1623-1620)". Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2002.
- Tanış, Cihat. *Hilal-i Ahdar Cemiyeti (Yeşilay) Kuruluşu Gayesi ve Yayın Organı (1920-1929)*. Ankara: Akademisyen Kitabevi, 2019.
- Unger, Richard W. *Beer in The Middle Ages and the Renaissance*. University of Pennsylvania Press, 2004.
- Üçüncü, Uğur. *Millî Mücadele Yıllarında Bir Yasak Denemesi Men-i Müskirat (İçki Yasağı) Kanunu ve Toplumsal Hayata Yansımaları*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2012.
- Ünlücan, Muhammet. "IV. Murad'ın İcraatlarında Din ve Siyaset Etkeni". Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, 2006.
- Wicklund, Robert A. *Freedom and Reactance*. New York: John Wiley & Sons, 1974.
- Yusuf Has Hacib. *Kutadgu Bilig*, çev. Muzaffer Tunçel. Ankara: Sistem Ofset Basımevi, 2019.

EKLER

EK-1: Açıklamalı Fihrist İÇKİ DÜŞMANI GAZETE

Cilt 1 – Sayı 1	İkinci kânun 1933
Yolumuz Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Gazetenin çıkarılış amacına ve içeriğine dair haber.
Hâkim Anaharsis ve İçki düşmanlığı Prof. Agr. Dr. Süheyl	Anacharsis'in yaşadığı çağda içki aleyhinde söylediği sözler.
Çocuklar ve sıcak, soğuk meselesi Dr. Cevat N. Zekâi	Çocukların soğuğa mı alıştırılmaları gerektiğine ya da soğuktan korunmalarının mı daha iyi olacağına dair metin.
Beden terbiyesi ve faideleri Ahmet Şevket	Memleketin ve nesillerin gelişimi için sağlam vücudun lazım olduğuna dair bir açıklama. Beden terbiyesinin vücuda faydaları açıklanmıştır.
Ben Yeşil Hilâl'im Tevfik	Yeşil Hilâl'in vazifesi ve gayesine dair.
Gençliğe hitap Sivashlı Celâl	Nafia Fen Mektebi öğrencilerinden Sivashlı Celal tarafından kaleme alınan hitap aynen verilmiştir.
Uyuşturucu maddeler hakkında hükümetimizin yüksek kararları	Yeşil Hilâl'in, eroine karşı da mücadeleye başlamak için İstanbul Valiliği ile Maarif ve Sıhhat Bakanlıklarına yaptığı müracaatların olumlu sonuçlandığına dair haber.
Sinirlilere tavsiyelerim-1 Lokman Hekim	İnsanların mutlu olabilmeleri için ne yapmaları gerektiğine dair tavsiyeler.
Dünya Haberleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Dünyanın çeşitli ülkelerinde içki karşıtlığı için alınan önlemlere dair haber.
Cilt 1- Sayı 2	Şubat 1933
Gurgolof hadisesi ve alkol Dr. Legrain/Dr. İbrahim Zati	Fransa Cumhurbaşkanı Paul Doumer'i öldüren <u>Gorguloff</u> 'un hayatına dair.
İsim ve mefküremiz Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Cumhuriyet gazetesinin başyazarı Yunus Nadi'nin yayınlamış olduğu bir makalesinde Yeşil Hilâl adının dini bir sembol olduğunu yazması üzerine Fahreddin Kerim Bey Yeşil'in ve Hilâl'in anlamlarını açıklamıştır.
Mavi sefertası Belkis Mustafa	Hikâye
Mevsim hıfzıssıhhası, grip Dr. Ahmet Vecihi	Grip hastalığının belirtileri ve tedavi süreci açıklanmıştır.
Köylerimizde içme suyu meselesi Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Köylerde yaşayan insanlara su ile bulaşan hastalıkların tanıtılması ve ucuz yollarla temiz su temin etmenin yollarının öğretilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
Jimnastik 1 Mister Conson	Beden terbiyesi hareketleri başlığı altında yer alan jimnastik sporunun birinci programı.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl merkez heyetinin kararlarına, Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin toplantısına ve Dünya haberlerine yer verilmiştir.

Cilt 1- Sayı 3	Mart 1933
Alkolizm Dr. Kutsi	Alkolizmin tanımı ve insanların neden alkolik oldukları açıklanmıştır. Alkolizm had ve müzmin olarak iki başlıkta incelenmiştir. Alkolikliğin birey, aile ve ırk için oluşturduğu sorunlar açıklanmıştır.
Kanser Dr. Cevat N. Zeki	Kanserden vefat eden insanların oranına, kanser hastalığının oluşmasına sebep olabilecek faktörlere ve kansere yakalanmamak için alınabilecek önlemler açıklanmıştır.
Çocuk bakımı Dr. Nami	Poerik kültürü [ilk yaş çocuklarının bakımı] ve ilk baş hıfzıssıhhasının önemi izah edilmiştir. Çocukluğun tanımı ve çocukluğun dönemleri açıklanmıştır.
Mavi sefertası 2 Belkis Mustafa	“Mavi sefertası 1” isimli hikâyenin devamı.
Yeşil Hilâl Emil Recep	Şiir
Tipi İsmail Galip	Şiir
Jimnastik 2 Mister Conson	Beden terbiyesi hareketleri başlığı altında yer alan jimnastik sporunun ikinci programı.
Hasbuhâl köşesi Ferdi Cemal	Gazetenin bu sayısından itibaren gelen mektupların yayınlanarak cevap verileceğine dair haber. İstanbul Alman Lisesi ve ticaret mektebinden Ferdi Cemal’in ve Yüksek Deniz Ticaret Mektebi üçüncü sınıf müdavimlerinden Sivaslı Reşit Turgut’un mektuplarına gönderilen yanıtlar aynen verilmiştir.
Cilt 1- Sayı 4	Nisan 1933
Müsamere intibaları Tevfik Fikret	Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin yıl dönümlerini kutlamak için düzenlenen müsamereye dair haber. Dr. İbrahim Zati ve Prof. Dr. Fahreddin Kerim Beylerin müsamerede yaptıkları konuşma metinleri aynen verilmiştir.
Mikroskopik hikâyeler Rüknettin Fethi	“Üç Hatıra Defterinden Satırlar” başlığı altında; alkol şişesinin hatıra defterinden, Çim Paşazade’nin hatıra defterinden ve İçki Düşmanları Cemiyetinin hatıra defterinden hikâyeler verilmiştir.
Elişlerinin kıymetine dair Târık Edip	Toplunun elişlerinden uzak kaldığı müddetçe, sanat mektepleri ne kadar gelişirse gelişsin milli sanayinin kurulamayacağı izah edilmiştir.
Çayımız İçki Düşmanı Gazete	Dâhiliye Vekili Şükrü Kaya’nın, Prof. Dr. Fahreddin Kerim’in başkanlığındaki heyetle olan görüşmesine dair haber.

Alkolsüz içki M. Nadi Çelebi	Alkolsüz içkilerin süzgeçlerden geçerek üretildiklerini bu sebepten dolayı insan sağlığını tehdit etmediklerini, alkollü içeceklerinse hem maddi hem de sağlık açısından zararlı olduğunu açıklamıştır. Halkalı Ziraat Mektebinde Nadi ve Necati Beylerin ürettikleri alkolsüz içecekler hakkında bilgilendirmelerde bulunulmuştur.
Kâbus Mithat Cemal	Şiir
And Necmettin Kalgay	And
Vatandaşlar Prof. Dr. Fahreddin Kerim	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı için Prof. Dr. Fahreddin Kerim'in bayram mesajına yer verilmiştir.
Ben sefil çocuğum Tevfik Fikret	Hikâye
Jimnastik 3 Mister Conson	Beden terbiyesi hareketleri başlığı altında yer alan jimnastik sporunun üçüncü programı.
Haberler Prof. Dr. Fahreddin Kerim	"Cenubi Afrika'da kadın belediye reisleri, Şili'de alkol devlet inhisarı, Büyük Britanya'da senelik içki sarfıyatı ve Felemenk'te alkolsüz meyve suyu imalı" başlıklı haberlere yer verilmiştir.
Nükteli sözler Mehdi Hadi	Nükteli sözler.
Mevsim öksürüğü Lokman Hekim	Havaların değişkenliğinden dolayı oluşan öksürüğün nasıl geçeceğine dair.
Adelelerin hüsnü ihtimamı Ferdi Cemal	Alkollü içeceklerin adalelerin kuvvetini olan etkileri açıklanmıştır.
Rakı kurbanı Akşam'dan	"Mehmet fazla rakı içmekten ölmüş" başlıklı gazete haberi aynen nakledilmiştir.
Ayın takvimi Balıkesirli Tevfik	Aralık ayı boyunca alkolün tesiriyle işlenen cinayetler ve yaralama olaylarına dair haberler.
Yeşil Hilâl merkez heyeti toplandı	Yeşil Hilâl Merkez Heyetinin 12 Mart 1933 tarihindeki toplantısında alınan beş adet karar aynen verilmiştir.
Cilt 1- Sayı 5 Çocuk ve Alkolizm Dr. Kutsi	Mayıs 1933 Ailelerin önemli görevlerinden birisinin de küçük yaşlardayken çocuklarına alkolden tiksime hissiyatını aşılama gerektğine dair. Alkolün doğumdan evvel çocuklar üzerine tesiri, alkolün meme çocukları üzerinde tesiri ve alkolün daha büyük çocuklar üzerinde oluşturabileceği tesirler açıklanmıştır.
Sütün hayatta oynadığı rol ve süt meselesi Dr. O. Fevzi	Sütün, insanın doğumundan ölümüne kadarki taşıdığı öneme ve sütün temiz olması için gereken şartlara izah edilmiştir.
Günahsız katil Necmettin Kalgay	Hikâye

Çocuk bakımı Dr. Nami	Yeni doğan bebekler için ölüm tehlikelerinden olan; ana sütünden mahrumiyet ve ananın yavrusundan ayrılması konuları açıklanmıştır.
İlkbahar Mühad Sami	Şiir
Dahiliye, gümrük vekilleri ve gençlik A.T.	Dâhiliye Vekili Şükrü Kaya'nın, İçki Aleyhtarı Gençlik Beden Terbiyesi Teşkilatı Mümessili A. Şevket, Celse Kâtibi Tevfik Bey ve merkez heyet azalarından Niyazi Beyle olan görüşmesine dair haber.
Gençlik Yeşil Hilâl'in yıllık toplantısı İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin ikinci yıllık kongresi halk evinde yapılmıştır. Toplantıda yapılan konuşmaların metinleri aynen verilmiştir. Fahreddin Kerim'e daimî müessis reislik unvanı layık görülmüştür.
Yeşil Hilâl içtimalı İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl Merkez Heyeti, ikinci reisi Dr. İbrahim Zati Beyin öncülüğünde toplanarak bir önceki ayın faaliyetleri görüşülmüştür. Yeşil Gün bayramının yapılacağı tarih açıklanmıştır.
Cilt 1- Sayı 6 Asırların hükümleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Haziran 1933 Washington Milli Maarif Cemiyeti yayınının çevirisi yapılarak tarihteki önemli şahsiyetlerin söyledikleri sözler yayınlanmıştır.
Bir münakaşanın mana ve mahiyeti Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Fahreddin Kerim'in, Milliyet Gazetesine vermiş olduğu mülakatta yaptığı açıklamaların Rauf Yekta Bey tarafından yanlış anlaşılmasından dolayı açıklama yazısı yayınlanmıştır.
İçkinin dişlere tesiri Sual İsmail	Alkol bağımlısı bir ebeveynin, çocuğunun ağız ve diş sağlığı konularında yaşayabileceği sorunlara dair.
Sıhhatimiz köpeğimizin sıhhatiyle alakadardır Dr. Ahmet Nevzat	Köpeklerle; koyunların, keçilerin ve sığırların karaciğeri ve akciğeri verilirse oluşabilecek rahatsızlıklar açıklanmıştır.
Ana emzirmesi 1 Dr. Nami	Emzirmeye engel sebepler açıklanmıştır.
Zehirli gazlardan korunma çareleri	Fen Fakültesi kimya müderrisi Ömer Şevket Beyin konferansına dair.
Bakırköy'de içki düşmanlığı faaliyetleri Atıf	Bakırköy'de öğrenim gören çocukların, içki düşmanlığı hakkında düzenledikleri müsamereye dair haber.
Akrostiş Süleyman Nehip	Şiir
İdealizm yolunda M. Rüştü	Şiir
Bir ibret levhası Sabri Süha	Şiir
Sarhoşluktan ayrılınca Hatice Süreyya	Hikâye

Yeşil Hilâl'in senelik müsameresi münasebetiyle Yaşar Demiray	Yeşil Hilâl'in senelik müsameresinde sahne alan küçük bir kızın performansı sonrası Yaşar Demiray'ın hissettikleri.
Kanı zayıflatan sebepler Lokman Hekim	İnsanın kanını dirençsizleştiren faktörler açıklanmıştır.
Tamim Divitçizade Vecihi	Öğrencilerin yaz tatillerinde seyahat ettikleri yerlerde insanları içkinin zararları hakkında bilgilendirmeleri gerektiğine dair.
Sinirlilere tavsiyelerim 2 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Endişe ve huzursuzluğun, hobilerle ya da doğayla iç içe geçirilen vakitlerle dindirilebileceği izah edilmiştir.
Cilt 1- Sayı 7	Temmuz 1933
Halkçı ve inkılapçı maarif Prof. Dr. Fahreddin Kerim	On aydır terbiye ordusunun başında bulunan Reşit Galip'in yaptığı icraatlar açıklanmıştır.
Sıhhi bir süt nasıl elde edilir? Dr. O. Fevzi	Sağlıklı sütün nasıl elde edilebileceği ve nasıl korunabileceği açıklanmıştır.
Yeşil Gün münasebetiyle Vecihi Münir	Yeşil günde ancak içki içmeyenlerin nezih bir gün geçirebileceklerine ve günün önemine hıyanet etmek için içki düşmanı saflarına girmeye çalışanların başarılı olamayacaklarına dair.
Dost mu düşman mı 1? Dr.J. Fiaig- Ferdi Cemal	Almanya İçki Düşmanı Aleyhtarı Cemiyeti mümessili Dr. J. Flaig'in "Dost mu düşman mı" isimli yazısının ilk kısmı Ferdi Cemal tarafından tercüme edilerek yayınlanmıştır. İspirtolu içeceklerin alkol oranları ve Almanya'nın içki tüketimi açıklanmıştır.
Elişlerin kıymetine dair Tarık Edip	Elişlerinin tarihsel gelişimi açıklanmıştır. Yetişkinler ve çocuklar için elişlerinin faydaları izah edilmiştir.
Mayıs sabahı Dr. Mithat Salim	Şiir
Yaşamak için İbrahim hakkı	Şiir
Bir ölünün nasihatı İsmail	Şiir
Fransa'da içilen alkol miktarı Dr. Kutsi	Fransa'da tüketilen alkol miktarları yıllara göre açıklanmıştır.
Yeşil gün gezintisi İçki Düşmanı Gazete	9 Haziran 1933 tarihinde gerçekleştirilen Yeşil Gün'ün programı aynen verilmiştir.
Zelzele ve sinirler Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Bomba patlaması, uçak bombardımanı ve deprem gibi heyecanı yüksek olan olaylar sonucunda sinir hastalıklarının arttığı açıklanmıştır. Nevrasteni hastalığının insana etkileri izah edilmiştir.
Sıtmalıya ne yapılır ve kinin nasıl alınır? Lokman hekim	Sıtma hastalığının evreleri ve hastalığa karşı kinin ilacının kullanımı açıklanmıştır.
Cilt 1- Sayı 8	Ağustos 1933
Köye doğru Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Ülke nüfusun çoğunluğunun yaşadığı köylerde alkole karşı alınabilecek önlemler açıklanmıştır.

Üzümlle tedavinin muhtelif hastalıklarda faydaları Prof. Dr. B. Ömer Paşa	Üzümlün hazımsızlığa, idrar yolu rahatsızlıklarına, boğmaca öksürüğüne ve verem hastalığına karşı sağladığı faydalar açıklanmıştır.
Çocuklarda huy bozukluklarının ilaçla tedavisi mümkün müdür? Dr. Cevat M. Zekai	Çocuklarda görülen ruhsal bozuklukların ve yaramazlıkların tedavisinin bulunduğu ve çocuklarda bulunan rahatsızlıkların teşhis edilebilmesi için gerekli tetkiklerin yapılması gerektiği açıklanmıştır.
Maarif vekili Dr. Reşit Galip beyefendinin gençliğimiz hakkındaki kıymetli sözleri İçki Düşmanı Gazete	Beden Terbiyesi Mümessili Şevket Beyin Maarif Vekili Dr. Reşit Galip Bey ile olan görüşmesine ve Reşit Bey'in sözlerine yer verilmiştir.
Ana emzirmesi 2 Dr. Nami	Anne emzirmesinin önünde sorun teşkil eden ahlaki ve maddi sebepler açıklanmıştır.
Denizin kızı M. Rahmi	Şiir
Yeşil Hilâl Cemiyeti merkez heyeti reisliğine Dr. Kutsi	Edebiyat ve musikide yer alan içki temalarının toplumda olumsuz etkilere sebebiyet verdiğini, bu sebeple bu unsurların kültürden arındırılması gerektiği açıklanmıştır.
Maarif vekilimize geçmiş olsun İçki Düşmanı Gazete	Moda'da 25 Temmuz 1933 tarihinde deniz kazası geçiren Maarif Vekili Dr. Reşit Galip'e geçmiş olsun mesajı.
Milli Türk tıp kongresi İçki Düşmanı Gazete	14 Ekim 1933 tarihinde beşinci defa düzenlenecek olan Milli Türk Tıp kongresinin Ankara'da yapılacağına ve kongrenin konu başlıklarına dair haber.
Akıl hıfzıssıhhası hareketleri	Paris'te iki yıl sonra yapılacak olan Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetleri Kongresi'ne Türkiye'den Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyet Reisi Fahreddin Kerim'in katılacağına dair.
İçki yüzünden cinayetler	Son bir haftada alkolün etkisiyle işlenen cinayetlere dair haber.
Salgınlar karşısında tevekkül kâfi değil Lokman Hekim	Salgın hastalıklar hakkında konulan kurallara uyulmasının önemi açıklanmıştır.
Cilt 1- Sayı 9	Eylül 1933
İçki düşmanlığı kati ve hudutsuzdur Prof. Dr. Fahreddin Kerim	27 Temmuz 1933 tarihinde Yunus Nadi'nin Cumhuriyet Gazetesinde yayınlamış olduğu şarabın güzelliği ve iyiliği isimli makalesine verilen yanıt.
Üzümlle tedavinin mutelif hastalıklarda faydaları Prof. Dr. B. Ömer Paşa	Üzümlün kalp hastalıklarına iyi gelmesinin sebepleri ve üzümlün vücuda olumlu etkileri açıklanmıştır.
İçki düşmanlığı ve kadınlık Saadet Mehmet	Kadınların içki içmelerinin vazifelerini yerine getirmelerine mani olduğu açıklanmıştır.
Sefalet doğrudan yer Frederic Bataille- A. Rıza	Hikâye
Ana emzirmesi 3 Dr. Nami	Anne sütünün ve memesinin fizyolojik özellikleri açıklanmıştır.

İçki yerine meyve Samime Mahmut	Şiir
Emelimiz Necmettin Kalgay	Şiir
Türküm ben Hidayet Hadi	Şiir
Dost mu düşman mı 2? Dr. J. Flaig- Ferdi Cemal	Almanya'da akıl sağlığı kurumlarında tedavi gören bireylerin yaklaşık %10'unun rahatsızlıklarının, doğrudan alkol kullanımına bağlı olduğu belirtilmiştir. Alkolün insan fizyolojisine herhangi bir kuvvet kazandırmadığı, bilişsel yetiler üzerinde olumlu bir etkisinin bulunmadığını ve aksine, hem bedensel hem de zihinsel sağlık açısından ciddi bir tehdit oluşturduğu açıklanmıştır.
İçki vardiat Akşamcı	Devletin içki kullanımını düşürmek için vergi oranını düşürmek yerine arttırması gerektiği açıklanmıştır.
Johnson çalışıyor İçki Düşmanı Gazete	Amerikan gazetelerinden The Post-Standard'ın, William E. Johnson ile yaptığı röportaja dair haber.
Dr. Reşit Galip bey istifa etti İçki Düşmanı Gazete	Maarif vekili Dr. Reşit Galip'in geçirdiği deniz kazası sonrası istifa ettiğine ve yeni Maarif Vekilinin Dr. Refik Saydam olduğuna dair haber.
Londra'da büyük bir akıl hıfzıssıhha kongresi toplanıyor İçki Düşmanı Gazete	Londra'da, 22-24 Kasım tarihleri arasında yapılacak olan Akıl Hıfzıssıhhası Kongresi'ne dair haber.
Almanya'da içki aleyhdarlığı İçki Düşmanı Gazete	Almanya başvekili Adolf Hitler'in içki düşmanlığı konusundaki çalışmaları dair haber.
Sinirlilere tavsiyelerim 3 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Çalışmanın sinire olan olumlu etkileri açıklanmıştır.
Cilt 1- Sayı 10	Birinciteşrin 1933
Kaçakçılık cezaları şiddetlendirilmelidir Vecihi Münir	Eroin kaçakçılarının er geç yakalanacaklarını bilmelerine rağmen bu suçu işlemeye devam etmelerinin nedeni olarak yakalandıklarında alacakları cezanın o güne kadarki kârlarına oranla çok cüzi kaldığı ifade edilmiştir. Bu sebepten ötürü cezaların artırılması ve caydırıcı hale gelmesi gerektiğine dair uyarılar yapılmıştır.
İnkılap çocuğunun yetiştirilmesinde ruhi ve ameli esaslar 1 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	İstanbul Halkevinde 30 Nisan 1933 tarihinde düzenlenen Tıp Fakültesi Cemiyeti Konferansı'nda yapılan konuşmanın metni aynen verilmiştir. İnkılap çocuğunun yetiştirilebilmesi için, çocuğun beden ve ruhen zinde olması gerektiği açıklanmıştır. Ulusun geleceği için evlenme konusunun ve eş seçiminin önemi açıklanmıştır.

Ana emzirmesi 4 Dr. Nami	Annelerin çocuklarını emzirme sürecinde yaşadıkları sorunlardan; süt kıtlığı, göğüs çatlakları ve bakımı açıklanmıştır.
Çocuk sahifemiz Ali Rize	Bu sayıdan itibaren çocuk sahifesinin yayınlanacağına dair haber. “Bir kardeş Kavgası” isimli hikâye ile.
Birlik Vecihi Münür	Türk Talebe Birliğinin aylık olarak çıkardığı <i>Birlik</i> isimli gazeteye dair haber.
Köy düğünü Rukettin Fethi	Hikâye
Cilt 1- Sayı 11	İkinciteşrin 1933
Büyük bayram Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Cumhuriyeti’nin onuncu kuruluş yılı kutlamalarına dair.
İnkılap çocuğunun yetiştirilmesinde ruhi ve ameli esaslar 2 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Doğan çocukların yalnız ebeveynlerin değil milletin ve devletinde çocukları olduğu açıklanmıştır. İnkılap çocuğunun yetiştirilmesi dört ana gruba ayrılarak incelenmiştir.
Bir açılış merasimi dolayısıyla	Vali ve Belediye Başkanı olan Muhittin Bey’in öncülüğünde kurulan Çocukları Kurtarma Yurdu’nun açılışına ve yurdun amacına dair haber.
Diyanizos, satir ve fon Ali Saim	Hikâye
Denizlerde dolaşan şehirler A.R.	Hikâye
Bir av hikayesi A.R.	Hikâye
Seyahat notları 1 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Fahreddin Kerim ve beraberindeki grubun İtalya’nın Napoli şehrine gitmek üzere yaptıkları 5 günlük vapur seyahatine dair.
Yeşil Hilâl Orhan Zahit	Şiir
Yeşil Hilâl Dr. Mithat Salim	Şiir
Dost mu düşman mı 3 Dr. P. Flaig- Ferdi Cemal	İçkinin bireyin benliğine ve gelecek nesillere verdiği zararların yanı sıra, alkol için harcanan paranın daha yararlı konularda kullanılabileceği ifade edilmiştir.
İçtimai hastalıklardan aperitif Dr. Kutsi	Yemeklerden önce içilen aperatiflerin kokulu ve renkli hale getirilmiş alkol olduğu ve insanları alkolik yapan sebeplerden birisinin bu aperatif içkiler olduğu açıklanmıştır.
Anadolu ne alemde M. Sabri	Anadolu’da alkol batağına batmış olan köylere dair haber.
Cilt 1- Sayı 12	Birinci kânun 1933
İnkılap çocuğunun yetiştirilmesinde ruhi ve ameli esaslar 3 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	İnkılap çocuğunun yetiştirilebilmesi için okul çağından önce de birlik kavramının öneminin çocuklara öğretilmesinin gerekli olduğuna dair.

Alkolizm M. Riemain	Alkolün sinirlere, organlara ve kalıtıma olan tesirleri açıklanmıştır.
Ülkümüz ve muallimler Vecihi Münir	Okullardan mezun olan gençlerin, hayatın güçlükleriyle yalnızca mektep bilgileriyle başa çıkamayacakları; bunun için sağlam bir bedensel yapıya da ihtiyaç duydukları belirtilmiştir.
Öğüt Dr. Mühâat Salim	Şiir
Aslan A.R.	Aslanların yaşamları ve fiziksel özellikleri çocuklar için açıklanmıştır.
Ana emzirmesi 5 Dr. Nami	Emzirme sürecinin düzgün bir şekilde yönetilmesi için annenin ve çocuğun sağlığını göz önünde bulundurarak, emzirme sıklığı, doğru pozisyonlar, süt miktarı ve emzirme süresi gibi konularda çeşitli önerilerde bulunulmuştur.
Sönen şehir Ali Saim	Hikâye
Odama dönüş Necmettin Kalgay	Deneme
Bu ayda içki düşmanlığı hareketleri V. M.	Türkiye İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin 1933 yılının Kasım ayı boyunca yaptığı faaliyetlere ve aldığı kararlara dair haber.
Çayımız V.M.	Her sene yapılan danslı çay davetinin 14 Aralık 1933 tarihinde Tokatlıyan salonlarında yapılacağına dair haber.
Verem mücadele cemiyeti takvimi münasebetiyle Menekkid	Veremle mücadele Cemiyetinin takvimlerine şarap ve likör resimleri koymalarına dair haber.
Cilt 2- Sayı 1/13	İkinci kânun 1934
Kongremiz M. O.	Yeşil Hilâl'in senelik olağan kongresinin 28 Aralık 1933 tarihinde İstanbul Halkevi salonunda düzenlendiğine dair haber. Kongrede konuşma yapan Umumi Kâtip Prof. Dr. Fahreddin Kerim'in konuşma metni aynen verilmiştir.
Genç Kızın Akıl Hıfzıssıhhası 1 Dr. Hanri Bersot/Dr. Aliye Rıza	Akıl hıfzıssıhhasının tanımı açıklanmıştır.
Eroin alışkanı Dr. Mithat Salim	Şiir
Faaliyetimiz Vecihi Münir	İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin spor ve musiki alanlarında da çalışmalara başlayacağına dair haber. İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin 1933 yılının aralık ayı boyunca yaptığı faaliyetlere ve aldığı kararlara dair haber.
Hasan Fehmi Bey Merhum İçki Düşmanı Gazete	Kastamonu Vekili Hasan Fehmi Beyin vefatı üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Sinirlilere tavsiyelerim 4 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Vesveseden kurtulmak için yapılabileceklerle dair.

Dünya içki aleyhdarlığı haberleri İçki Düşman Gazete	Finlandiya, Fransa, Almanya ve İngiltere'deki içki aleyhtarlığı haberleri.
Cilt 2- Sayı 2/14	Şubat 1934
Sıhhi ve ahlaki korunma hakkında lise talebesile bir görüşme Prof. Dr. Laignel Lavastine	Venöz rahatsızlığı açıklanmıştır.
İnkılap çocuğunun yetiştirilmesinde Ruhi ve ameli esaslar 4 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Buluğ çağına girmiş çocukların aileleri için önerilerde bulunulmuştur.
Efendiler biraz hürmet Vecihi Münir	İstiklal madalyası almış olan gazilerin alkollü mekânlardaki olumsuz davranışları tenkit edilmiştir.
Beynelmilel içki düşmanlığı 1 Safiye Hüseyin	Yeşil Hilâl'in on dördüncü yıllık kongresinde, Safiye Hüseyin Hanım'ın ABD'deki içki mücadelesini açıkladığı konferansın konuşma metni.
Seyahat notları 2 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay ve beraberindeki grubun İtalya'nın Roma kentindeki gezilerine dair.
Çocuk sütünü	Kış mevsiminde gençlerin kendilerini evlere kapatmak yerine diğer memleketlerde olduğu gibi açık havlarda gezmelerinin daha faydalı olduğunu, bu davranışın alışkanlık haline getirildiği takdirde memleketin ileride daha dinç ve yorulmaz bir gençliğe sahip olabileceği açıklanmıştır.
Ülkümüz Mehdi	Yeşil Hilâl'in ülküsünün sadece içki düşmanlığı yapmak olmadığı, insan vücudunu işlevsiz hale getiren tüm uyuşturucu maddelere karşı mücadele verdiği belirtilmiştir.
Kardeşimin Masalı Necmettin Kalgay	Şiir
Her sabah yapabileceğiniz basit bir jimnastik A. Şevket	Kadınlar için sabahları yapılabilecek basit jimnastik hareketleri açıklanmıştır.
Ayın faaliyeti İçki Düşmanın Gazete	Yeşil Hilâlin ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1934 yılının Şubat ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Fransa'da üzüm istasyonları B.S.	Fransız hükümetinin üzümle tedavi istasyonları tesisi için hazırladığı kanuna dair haber.
Süleyman Emin Paşa Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Askeri Sıhhiye Reisi Dr. Süleyman Emin Paşanın vefat etmesi üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Sinirlilere tavsiyelerim Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Bağırsakların sinirler üzerindeki etkileri açıklanmıştır.
Cilt 2- Sayı 3/15	Mart 1934
Notlar ve işaretler Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Maarif Vekaletinin aldığı karara göre gençlerin, kahvehanelere girmelerinin yasaklandığına dair haber.

Sihhi ve ahlaki korunma hakkında lise talebesile bir görüşme Dr. Kutsi	Venöz hastalıklarının ahlaki ve tıbbi tehlikeleri açıklanmıştır.
Genç kızın akıl hıfzıssıhhası 2 Dr. Hanri Bersot/Dr. Aliye Rıza	Genç kızların psikolojik ve fizyolojik gelişiminde alkol, tütün gibi zararlı alışkanlıkların olumsuz etkileri ve düzenli fiziksel egzersizlerin önemi açıklanmıştır.
Beynelmilel içki düşmanlığı 2 Safiye Hüseyin	İngiltere ve İskoçya’da içki aleyhtarlığı hakkında yürütülen çalışmalara dair haber.
Gençliğin feryatları Enver Naci	Yurdu korumanın tek yolunun dış düşmanla silahlı mücadele olmadığı; aynı zamanda bir başka tehdit unsuru olan alkolle mücadeleyi de kapsayan kapsamlı bir yurt savunmasının gerekli olduğu vurgulanmıştır.
Görünmiyen göz yaşı Necmettin Kalgay	Hikâye
Hamdullah Emin Paşa M.A.S.	Eski Antalya Milletvekili Hamdullah Emin’in hayatına ve çalışmalarına dair haber.
Neon Hayat Yolu Ekrem Faik	Neon gazının kullanım alanları açıklanmıştır. Şiir
Mimar Sinan Ali Saim	Mimar Sinan’ın uzun bir hayat yaşamasının ve ardında bıraktığı dâhiyane eserlerin sebebinin alkolden uzak bir hayat geçirmesinden kaynaklandığına dair.
Spor nedir Selim Sırrı	Sporun tanımı ve önemi açıklanmıştır.
Ayın faaliyeti İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl propaganda bürosunun 6 Şubat 1934 tarihli toplantısında aldığı kararlara dair haber.
Faydalı bilgiler N.A.	Çarlık Rusya’sında 39 senede toplam 2 milyar nüsha kitap basıldığına, Sovyet Rusya’sındaysa 15 sene içerisinde 5 milyar nüsha kitap basıldığına dair haber. Times gazetesinde yayınlanan “Almanya’da Hitler gençliği” isimli haber aynen verilmiştir.
Çukolata şiirleri N.A.	Çikolatalarda yazan manilerin çocuklar için olumsuz örnek teşkil ettikleri ifade edilmiştir.
Cilt 2- Sayı 4/16 Reşit Galip İçki Düşmanı Dr. Reşit Galip için A. Şevket	Nisan 1934 Reşit Galip’in vefatı üzerine yayınlanan taziye mesajı. 5 Mart 1934 tarihinde vefat eden Dr. Reşit Galip’in düşüncelerine ve yaptığı faydalı çalışmalara dair haber.
23 Nisan Necati	23 Nisan’ın tarihi önemi açıklanmıştır.
Beynelmilel içki düşmanlığı 3 Safiye Hüseyin	Dünyanın çeşitli ülkelerinde içkiye karşı yürütülen faaliyetlere dair.

Türkiye içki düşmanlığının bir aylık faaliyeti Müşahit	Yeşil Hilâl Cemiyetinin ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1934 yılının mart ayı boyunca gerçekleştirdikleri çalışmalara dair haber.
Kuleli konferansı	Prof. Dr. Fahreddin Kerim'in Kuleli Askerî Lisesinde verdiği konferansa dair haber.
Gençlik kongresi	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 23 Mart 1934 tarihinde halkevi salonunda gerçekleştirdiği yıllık kongreye dair haber. Kongrede yapılan konuşmaların bir kısmı verilmiştir.
Müsameremiz Müşahit	Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 6 Nisan 1934 tarihinde Tepebaşı Şehir Tiyatrosu'nda dördüncü defa gerçekleştirdikleri müsamereye dair haber.
Alkol ve irade T.S.	Alkolik kişilerin yaşadıkları irade sorunları açıklanmıştır.
Çok nüfus ve çok izdivaç M. Ali Salih	Nüfusun ülke için önemi ve evlenme oranlarındaki düşüşün sebepleri açıklanmıştır.
Cilt 2- Sayı 5/17	Mayıs 1934
Cumhuriyet Fazilet demektir Prof. Dr. Fahreddin Kerim	İçki ve kumarın, ailelerin ekonomik bütçeleri üzerinde yıkıcı etkiler yarattığı belirtilmiş; bu bağlamda, İnkılap Fırkası Kâtibi Recep Bey'in, şubelere gönderdiği genelgeyle içki ve kumar bağımlılığına karşı mücadele edilmesini emrettiği ifade edilmiştir.
Genç kızların akıl hıfzıssıhhası 3 Dr. Ali Rıza	Genç kızların ruh ve akıl sağlıklarının korunması açısından düzenli uyku alışkanlığının önemi vurgulanmış; ayrıca çocukların konuşma üsluplarında gözlemlenen hatalar ayrıntılı biçimde açıklanmıştır.
Beynelmilel içki düşmanlığı 4 Safiye Hüseyin	Dünya genelinde gençleri alkolden uzak tutmaya yönelik olarak çeşitli ülkelerde alınan önlemler ifade edilmiştir.
Bir görüş Dr. Mithat Salim	Şiir
Babalar dinleyin beni Aptullah İhsan	Şiir
Şimdi ibret Aptullah İhsan	Şiir
Çocuk sütunu- A. Rıza	"M Seguin'in Keçisi" isimli hikâye.
Jimnastik programı bir A.Hamdi	İki adet jimnastik programı.
Sinirlilere tavsiyelerin 6 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Yaşamlarını sürekli şikâyet ve üzüntü içerisinde sürdüren bireylerden uzak durulması gerektiği yönünde tavsiyelerde bulunulmuştur.

Faydalı bilgiler	Gürültü kirliliğini önlemek amacıyla, Küba'nın Havana kentinde çeşitli önlemlerin alındığına dair bilgilere yer verilmiştir.
Ayın faaliyeti İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl'in ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1934 yılının Nisan ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Akıl hıfzıssıhhası Cemiyeti İçki Düşmanı Gazete	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin yıllık kongresinde, Fahreddin Kerim tarafından ırk hıfzıssıhhasına ilişkin sunulan raporda, meczupların evlenmelerine engel olunması gerektiği yönündeki ifadeler üzerine çıkan tartışmalar açıklanmıştır.
Gazeteler Yazı İşleri müdürlerine Prof. Dr. Fahreddin Kerim, Dr. İbrahim Zati	Gazetelerde, içki kullanımının yol açtığı olumsuzlukların, halkın dikkatini çekecek biçimde vurgulanarak yayımlanması gerektiği ifade edilmiştir.
Konferans akisleri Ahmet Şükrü	Fahreddin Kerim Bey'in Kuleli Askerî Lisesinde verdiği konferansa dair haber.
Cilt 2- Sayı 6/18	Haziran 1934
Yeşilgün Bayramı Prof. Dr. Fahreddin Kerim	15 Haziran 1934 tarihinde sekizinci defa kutlanılacak olan Yeşil Gün Bayramı'na dair haber.
Beynelmilel içki düşmanlığı 5 Safiye Hüseyin	Dünyanın çeşitli ülkelerinde içkiye karşı yürütülen çalışmalar açıklanmıştır.
Fikir selameti ve iktisadi terbiye Prof. Dr. Fahreddin Kerim	İnsanların ekonomik durumlarının, duygusal hallerine olan etkileri açıklanmıştır.
Türk çocuğuna Halide Edip	Şiir
Meyhane kurbanları Abdullah İhsan	Şiir
Çocuk terbiyesi ve içki Enver Naci	Terbiye kavramının tanımı yapılmış; ayrıca ebeveynlerin, çocuklarının önünde içki tüketmelerinin, çocuğun terbiyesi ve geleceği üzerindeki olumsuz etkileri açıklanmıştır.
Seyahat notları 3 Prof. Dr. Fahreddin Kerim	İtalya'da bulunan heyetin Roma'ya yönelik gezi programı açıklanmış; ayrıca Roma'da düzenlenecek konferansın ayrıntılı programı aynen sunulmuştur.
Ayın faaliyeti	Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1934 yılının nisan ve mayıs ayları boyunca yaptıkları faaliyetlere dair haber.
Köyde yangın Rüknettin Fethi	Hikâye
Nezleden korunma Hekim	Değişkenlik gösteren havalarda nezleden korunmak için alınabilecek beş önlem açıklanmıştır.

Faydeli sözler İçki Düşmanın Gazete	Zamanın tembellik ile geçirilmesi yerine, öğrenmeye ayrılması gerektiği vurgulanmış; ayrıca meşguliyet edinmenin, bir nevi olumsuz etkilerden koruyan bir paratoner işlevi gördüğü ifade edilmiştir.
Şuradan buradan İçki Düşmanın Gazete	Alkollü içkiye su katanların cezalandırılması gibi, süte su katmanın da cezai işleme tabi tutulması gerektiği vurgulanan bir haber.
Beden ve fikir Muvazenesi İçki Düşmanı Gazete	Gençlerin, sinema ve spor mecmualarını okumanın yanı sıra, fikirlerini geliştirmelerine katkı sağlayacak mecmua ve gazeteleri de okumaları gerektiği tavsiye edilmiştir.
Yeni eserler Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Mehmet Ali Salih tarafından yeni yayınlanmaya başlayan Hamle isimli gazeteye dair haber.
Cilt 2- Sayı 7/19	Temmuz 1934
Hekimliğin mucizeleri Dr. Mazhar Osman	Geçmişte, hastalıkların nedenleri hakkında eksik bilgi ve batıl inançların hâkim olduğu; ancak modern hekimliğin bilimsel temeller üzerine inşa edilmesiyle sağlık hizmetlerinin önemli ölçüde ilerlediği açıklanmıştır. Halk arasındaki batıl inançların, sağlık sorunları ve ölüm oranlarını artırıcı etkileri vurgulanmış ve tıbbın gelişmesiyle bu sorunların büyük ölçüde azaldığı ifade edilmiştir.
Yeşil Gün? M. Ali Salih	Yeşil Gün Bayramı'nın, alkolün zararları hakkında halkı uyarma amacıyla düzenlendiği açıklanmıştır.
Seyahat notları Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Fahreddin Kerim ve beraberindeki heyetin, İtalya ve Avusturya'ya gerçekleştirdikleri gezilere dair bilgiler verilmiştir.
Sarhoşun çırası Salih Saim	Şiir
Kardeşime Necmettin Kalgay	Şiir
Çocuk sütunu	Hikâye
Yeşil Gün Bayramı İçki Düşmanı Gazete	Yalova'da 15 Haziran 1934 tarihinde gerçekleştirilen Yeşil Gün Bayramı'na dair haber.
Yazda sağlık Hekim	Yaz aylarında sıcaklardan korunmak için yapılması gerekenler açıklanmıştır.
Faydalı bilgiler İçki Düşmanı Gazete	Işığın hızına ve dünya yavaşlık rekoruna dair haber.
Haberler	Bulgaristan İçki Düşmanları Kongresi'nin 24 Ağustos 1934 tarihinde Rusçuk'ta gerçekleştirileceğine dair haber.
Cilt 2- Sayı 8/20	Ağustos 1934
Vatandaşların sıhhatile oynamayalım Hafta gazetesi	Bomonti Bira Şirketi'nin yaptığı reklamlarda, biranın içeriğiyle ilgili yer alan yanlışlıklara dair bir haber.

Bir şiir vesilesile İçki Düşmanı Gazete	On dokuzuncu sayıda yer alan “Serhoşun Çırası” isimli şiirdeki bir dizenin yanlış anlaşıldığına dair haber.
Uyuşturucu zehirler Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Fahreddin Kerim’in radyoda verdiği konferansın konuşma metni aynen yayınlanmıştır.
Verem her şekilde iyi olabilir Dr. A. Süheyl	Verem hastalığının tedavisinde hastanın hangi aşamada hastaneye başvurduğunun önemi açıklanmıştır. Bu hastalığa yakalanmak istemeyenlerin alması gereken tedbirler izah edilmiştir.
İçki mücadelesinde köy muallimi Enver Naci	Öğretmenlik mesleğinin zamanla yalnızca bilgi aktaran bir görev olmaktan çıkıp, bireyleri yetiştiren ve toplumu ileriye taşıyan bir misyon haline geldiği açıklanmıştır. Ayrıca, köylerdeki içki alışkanlıkları gibi toplumsal sorunlarla karşılaşan bir öğretmenin, toplumun ahlaki ve sosyal yapısını iyileştirme amacını gütmesi gerektiği vurgulanmıştır.
Ülkümüz Ferdi Fuat	Şiir
Galatasaray sergisi intibaları Ali Saim	Bomonti Bira Şirketi'nin, bir duble biranın üç yumurtaya bedel fayda sağladığına yönelik yaptığı reklamlardaki yanlışlıklar açıklanmıştır.
Nankör Enver Naci	“Nankör” isimli romanın birinci kısmı.
Deniz banyoları Hekim	Deniz banyosunun, kalp, böbrek, akciğer ve kulak hastalıkları gibi bazı sağlık sorunları olan bireyler için zararlı olabileceği; ancak sinir sistemi zayıf ve lenfatik hastalıkları bulunanlar için fayda sağlayabileceği ifade edilmiştir.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Türk Kadın İçki Düşmanları Şubesi Başkanı Safiye Hüseyin Hanım’ın, Stockholm’de gerçekleştirilecek olan kongreye katılacağına dair bir haber yayımlanmıştır. Ayrıca, Fahreddin Kerim Bey’in 6 Ağustos 1934 tarihinde İstanbul Radyosunda verdiği konferansa ilişkin bir başka haber yer almıştır. 9 Ağustos 1934 tarihinde ise Fenerbahçe’de bir kır gezintisi yapılacağına dair haber.
Verem ve alkolizm İçki Düşmanı Gazete	Dr. İbrahim Zati Bey tarafından alkol ve verem hakkında yayınlanan broşüre dair haber.
Cilt 2- Sayı 9/21	Eylül 1934
Bir kahramanın sözleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Dünyanın hava katmanlarında araştırma yapmak amacıyla balonla Belçika’dan göğe yükselen Max Cosyns’in, alkole karşı verdiği tepki açıklanmıştır.

İrk mes'elesi ve neslin islahı M. Ali Salih	Doktor Hamit Beyin "Bünye, Veraset ve İrk" isimli konferansta verasetin ıslahı için sunduğu teklifler aynen verilmiştir.
Bir münakaşa Necmettin Kalgay	Necmettin Bey'in katıldığı bir düğünde alkol almadan eğlenmenin mümkün olmadığını iddia eden bir kişiyle yaşadığı münakaşa açıklanmıştır.
Kadın ve erkek hakları E.N.	Amerika Birleşik Devletleri'ndeki kadın birliklerinin bir araya gelerek, gazino ve meyhanelerde kadınların içki içmelerinin yasaklanması yönündeki taleplerine dair bir haber yayımlanmıştır.
Bir yolcunun şarkısı Necmettin Kalgay	Şiir
Çocuk sütunu Enver Naci	"Tabiat Sevgisi" isimli hikâye.
Amerika'da içki düşmanlığı Mehmet Kutsi	Amerikalıların, içki yasağı kaldırıldıktan sonra bile içkiye karşı güçlü bir düşmanlık sergilemeye devam ettikleri izah edilmiştir. İçki üreticileri, bira tüketiminin beklenenin çok altında kalmasından dolayı hayal kırıklığına uğramış; ayrıca yapılan anketlerde, Amerikalı kadınların büyük çoğunluğunun içkiyi evlerinde bulundurmamak istemediklerini ifade ettikleri açıklanmıştır.
İki meşhur içki düşmanı Mukip Cevdet	Fransız içki düşmanı Loyrain' in ve Uluslararası içki teşkilat reisi Prof. Dr. Olşson'un, Mazhar Osman ve Fahreddin Kerim Beylere yaptıkları ziyaretlere dair haber.
Nankör 2 Enver Naci	"Nankör" isimli romanın ikinci kısmı.
Yeni kitaplar Prof. Dr. Mazhar Osman	Mazhar Osman Bey tarafından kaleme alınan "Keyif Veren Zehirler" isimli kitaba dair haber.
Cilt 2- Sayı 10/22 İçki düşmanlığı ve milli turizm Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Birinciteşrin 1934 Turizmin, insanların öğrenme ve görme ihtiyacını karşılama konusunda önemli bir rol oynadığı açıklanmıştır. Uzun ve sağlıklı bir yaşam için içki gibi zararlılardan kaçınılarak doğadan faydalanılması gerektiği vurgulanmış ve beden eğitiminin önemi üzerinde durulmuştur. Ayrıca, içki karşıtı turizm hareketlerinin toplum sağlığını koruma adına büyük bir fırsat sunduğu ifade edilmiştir.
Türk hekimi, Türk müessesesi Yalova'yı sık sık görmeli ve benimsemelidir Prof. Dr. Fahreddin Kerim	Yalova kaplıcalarının Cumhuriyet Türkiye'siyle birlikte büyük bir gelişim gösterdiği ifade edilmiştir. Bölgenin doğal güzellikleri ve şifalı suları önemli bir sağlık turizm merkezi haline geldiği açıklanmıştır.

Aile ve gençlik Enver Naci	Güçlü bir gençliğin yetiştirilebilmesi için, çocuklara bağımsızlık ve mücadele etme yeteneğinin aileler tarafından kazandırılması gerektiği belirtilmiştir. Ailelerin, destek sağlamak yerine, çocuklarını zorluklarla baş edebilmeleri için eğitmelerinin daha doğru olacağı vurgulanmıştır.
Yıllık müsameremiz münasebetile İbrahim Fahreddin	Şiir
Mister Olsson'un sözleri İçki Düşmanı Gazete	İsveç Parlamentosu azalarından Mister Olsson'un İstanbul ziyaretinde söylediği sözlerle dair haber.
İçki düşmanı gençler iş başında İçki Düşmanı Gazete	Lise öğrencisiyken Yeşil Hilâl'e ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetine dâhil olan gençlerin mevcutta ulaştıkları konumlarına dair haber.
Genç kalınız Victor Pauchet/Dr. Kilisli Rıfat	Victor Pauchet'in Genç Kalınız isimli kitabının "Genç Kalmak Sanatı" başlıklı kısmı, Dr. Kilisli Rıfat tarafından tercüme edilerek yayımlanmıştır.
Gevşeyen düğüm Necmettin Kalgay	Saygının vicdani bir borç olduğu ancak gençlerin bunu yerine getirmekte zorlandıkları ifade edilmiştir.
İçkisiz gezinti A.R.	Yeşil Gün gezintileriyle içkisiz de eğlenebileceğinin kanıtladığı söylenmiştir. Halk fıkrasının Beşiktaş ilçesinde düzenlemiş olduğu vapur gezisi hakkında bilgilere yer verilmiştir.
Nankör 3 Enver Naci	"Nankör" isimli romanın üçüncü kısmı.
Cilt 2- Sayı 11/23	İkinciteşrin 1934
Yeşil Hilâl menafii umumiye hizmet eden cemiyetler arasına girdi İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl Cemiyetinin, vekiller heyetinin kararıyla kamunun faydasına yarar cemiyetlerin arasına girdiğine dair haber.
Köyde bir gün Enver Naci	İzmit Halkevi Reisi Rıfat Yüce, Halkevi Köycülük Şubesi Müdürü İsmail Bey ve Enver Naci'nin, Sapanca civarında bulunan Eşme köyünde gerçekleştirdikleri inceleme seyahatine dair bir haber.
Genç kalınız Victor Pauchet/Dr. Kilisli Rıfat	Victor Pauchet'in Genç Kalınız isimli kitabından "Genç Kalmak Sanatı" başlıklı ikinci kısmı, Dr. Kilisli Rıfat tarafından çevrilerek yayımlanmıştır.
Sarhoş Aptullah İhsan	Şiir
Görüşler Necmettin Kalgay	Şiir

Tenkitten ne anlarız Necmettin Kalgay	Eleştirinin bir amaç uğrunda yapıldığında faydalı olduğu söylenmiştir. İnsanların tenkit edilme çekincesiyle fikirlerini rahatça dile getirmedikleri için çoğu zaman susmayı tercih ettikleri ifade edilmiştir.
Gördüklerimiz Vecihi Münir	Vecihi Münir Bey'in, Elazığ seyahatine dair haber.
Ülkü müsabakaları İçki Düşmanı Gazete	Piyas ve içki düşmanları marşı olmak üzere iki adet yarışma düzenleneceğine dair haber.
Vecizeler İçki Düşmanı Gazete	Vecizeler
Nankör Enver Naci	"Nankör" isimli romanın dördüncü kısmı.
Boğmaca öksürüğü Lokman Hekim	Boğmaca öksürüğünün tehlikeleri ve etkileri açıklanmıştır.
Cilt 2- Sayı 12/24	Birincikânun 1934
İçki aleyhdarı gençler Akşamcı	Gençlerin alkolden değil, jimnastik ve spordan zevk almaları gerektiği belirtilmiştir. İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin, geniş kitlelere ulaşabilme temennisine sahip olduğuna dair haber.
Yeşil Hilâl kongresinde Safiye Hüseyin'in raporu İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl'in yıllık olağan kongresinde Safiye Hüseyin'in okuduğu rapor aynen verilmiştir.
Sevgili F.A. Hanım İffet Ömer	Şiir
Yeşil Hilâl Kongresi'nde genel yazar Fahreddin Kerim Gökay'ın raporu İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl'in yıllık kongresinde söz alan Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Gençlik ve içki düşmanlığı Rüknettin Fethi	Yeşil Hilâl'in yıllık kongresinde söz alan Rükneddin Fethi Bey'in konuşma metni aynen verilmiştir.
Gençlik Yeşil Hilâl'nin Kongresi İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 9 Kasım 1934 tarihinde gerçekleştirdiği yıllık kongresine dair haber.
Genç kalmız Victor Pauchet	Victor Pauchet'in Genç Kalmız isimli kitabından "Genç Kalmak Sanatı" başlıklı bölüm, Dr. Kilisli Rifat tarafından çevrilerek yayımlanmıştır.
Haberler	Yeşil Hilâl Reisi Mazhar Osman Bey'in soyadının "Uzman", Yeşil Hilâl Umumî Kâtibi Fahreddin Kerim'in soyadının ise "Gökay" olduğu yönünde bir haber. Ayrıca, Ebülmuhsin Kemal ve Ali Nihat'ın vefatları üzerine yayımlanan taziye mesajına da yer verilmiştir.
Yıl 3- Sayı 25	İkinci kânun 1935
İnkılap ruhiyatı üzerinde bir düşünüş Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ulus çocuklarının, Türk İnkılabı doğrultusunda yetiştirilmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

Bir yılbaşı gecesi Dr. Mithat Salim	Hikâye
Yeşil Hilâl Kongresi'nde Safiye Hüseyin'in raporu, kongre kararları	Yeşil Hilâl'in yıllık kongresinde, Safiye Hüseyin Hanım tarafından sunulan rapora ve kongrede alınan kararlara dair haber.
Genç kalınız Victor Pauchet	Victor Pauchet'in Genç Kalınız isimli kitabının "Genç Kalmak Sanatı" başlıklı bölümü, Dr. Kilisli Rıfat tarafından tercüme edilerek yayımlanmıştı
Bir filim gibi.. Enver Naci	Hikâye
Japon çiftliklerinde radyo yaymalarından istifade İffet Ömer	Japonya'da köylülerin, süt çiftliklerindeki hayvanları rahatlatmak amacıyla radyodan musiki yayını yaptıklarına dair haber.
Uluslar arası içki düşmanlığı Mehmed Kudsi	Dünyanın çeşitli ülkelerinde içki karışıklığı kapsamında alınan önlemlere dair haber.
Akıl hıfzıssıhhası	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin, 16 Ocak 1935 tarihinde yıllık toplantısını yapacağına dair haber.
Mühendis mektebinde içki düşmanlığı hareketleri Haberler	Dr. Süheyl tarafından Mühendis Mektebinde verilen konferansa dair haber.
Yıl 3- Sayı 26	Şubat 1935
Tabiatı sevelim Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Tabiatın insanlara sağladığı faydalar açıklanmış; ayrıca İstanbul halkının, mümkün olduğunca parklarda çeşitli aktiviteler gerçekleştirerek doğadan faydalanmaları tavsiye edilmiştir.
Çocuk nasıl itiyadlarını alır? Dr. Aliye Rıza	Akıl Hıfzıssıhhası komitesinde, pratik psikoloji alanında uzman eğitimciler ve doktorlar tarafından elde edilen tecrübelerin bazıları sunulmuştur. Çocukların sağlıklı bir karakter geliştirebilmeleri için doğru alışkanlıklar edinmeleri gerektiği vurgulanmış, olumsuz alışkanlıkların erken dönemde düzeltilmesinin önemi ifade edilmiştir.
Saygı değer dinleyiciler sağlık ve selamet yoluna giren akıllı gençler Mütekaid Miralay Reşid	Yeşil Hilâl'in 15. yıl dönümünde gerçekleştirilen yıllık kongresinde Mütekaid Miralay Reşid tarafından yapılan konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Cinsi terbiye ve muzır neşriyat Enver Naci	Buluğ çağına giren çocuklarda gerçekleşen fiziksel ve psikolojik değişiklikler açıklanmıştır. Ayrıca, çocukların buluğ çağına girme yaşlarının, yaşadıkları coğrafyaya göre farklılık gösterdiği belirtilmiştir.
Vecizeler İbret Dr. Mithat Atam	Vecizeler Şiir

Yeşil Hilâl Nehip Ulukut	Şiir
Canlanan heyulalar Osman İsmet Ulukut	Şiir
Genç kalınız Victor Pauchet	Beden terbiyesinin olumlu etkileri açıklanmıştır. Beden terbiyesi için günde dört defa banyo yapılması tavsiye edilmiştir ve bu banyoların nasıl uygulanacağı açıklanmıştır.
Bir hatıra Safa Hakkı	“Bir Hatıra” isimli deneme.
Uluslar arası içki düşmanlığı Rauf Evgin	Dünyanın çeşitli ülkelerinde içki karışıklığı kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere dair haber.
İçki düşmanının takvimi İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl Merkez Heyetinin, 3 Ocak 1935 tarihinde Safiye Hüseyin’in başkanlığında gerçekleştirdiği toplantıda alınan kararlara dair haber.
Akıl hıfzıssıhhası kurultayı İçki Düşmanı Gazete	Akıl Hıfzıssıhhası Kurultayı’nın, 10 Ocak 1935 tarihinde Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın başkanlığında düzenlendiği ve kurultayın programına dair haber.
İnsana ne kadar yemek lazım? İçki Düşmanı Gazete	Vücut sağlığını muhafaza etmek için günde kaç kalori alınması gerektiğine dair haber.
Yıl 3- Sayı 27	Mart 1935
Uluslar arası “Akıl sağlığı koruma,, Mental Hygiene- hareketleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Kurumu'nun 6. yıllık kongresinde, Fahreddin Kerim Gökay’ın yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir. Ayrıca, Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Kurumu'nun yürüttüğü çalışmalar da açıklanmıştır.
Saygı değer dinleyiciler, sağlık ve selamet yoluna giren akıllı gençler Mütekid Miralay Reşid	Yeşil Hilâl’in 15. yıl dönümünde gerçekleştirilen yıllık kongresinde, Mütekaid Miralay Reşid tarafından yapılan konuşmanın devamı aynen verilmiştir. Konuşmada, sarhoşluğun sonunun sefalet ve cinnet olduğu vurgulanmış ve sağlıklı bir hayat yaşamak isteyenlerin alkolden uzak durmaları gerektiği açıklanmıştır.
Bir Japon köyünde sinema F.W. Maocalum	Japonya’da bulunan Kawaindani Mura köyünde, beş yıl boyunca içki yasağı getirilmiş ve alkole harcanan parayla köye bir okul yaptırıldığına dair haber.
İnsan nasıl zayıflamalı Prof. Dr. Mazhar uzman	Vücutta gereğinden fazla bulunan yağların zararları açıklanmıştır. Şişmanlık düzeyine göre kalori hesabı yapılarak zayıflamanın gerektiği ve sanatoryumlarda zayıflamak amacıyla verilen yemek listesi detaylı bir şekilde açıklanmıştır.
Ak gülüm içki içdi! Yusuf Sıdkı	Şiir

Krizantemler İffet Ömer	Hikâye
Gençlik arasında yazı müsabakası İçki Düşmanı Gazete	Gençler arasında Yeşil Hilâl ülküsü hakkında bir yazı müsabakası yapılacağına ve dereceye girenlere ödüller verileceğine dair haber.
İçki düşmanının takvimi İçki Düşmanı Gazete	Yeşil Hilâl'in ve Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1935 yılının ocak ayı boyunca yaptıkları faaliyetlere dair haber.
Vecizeler	Vecizeler
Ülkümüzde orduya düşen pay Vehidi Divitçi	Askerlere fenalıklara karşı mücadele etmeyi öğretmesinden dolayı orduya "yaşama okulu" denilebileceği anlatılmıştır. İnsanları uçuruma sürükleyen yollardan birisinin alkol olduğu ve bu bağımlılığa düşen kişileri uçurumun kenarından kurtaracak kurumun ordu olacağı ifade edilmiştir.
Her günlük yemeklerimizin besleme derecesi İçki Düşmanı Gazete	Günlük tüketilen gıdaların içerisinde bulunan yağ, su ve karbonhidratlı maddelerin oranı açıklanmıştır.
Yıl 3- Sayı 28	Nisan 1935
Niçin içki düşmanıyım N.A. Okan	Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın, "Hilâl-i Ahmer" gazetesinde yayınlanan röportajı aynen verilmiştir.
Eski izler... Bu gün ve Yarın Mukip Kutadgu	Hikâye
Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler kurumuna yeni giren üyelerden- And içecekler İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Kurumu'na yeni katılan ve ant edecek olan 134 üyenin isimleri ve okulları belirtilmiştir.
Yeşil Hilâl ve Türkiye İçki Aleyhdarı gençler kurumu müsamesesi İçki Düşmanı Gazete	Fransız tiyatrosunda 5 Nisan 1935 tarihinde gerçekleştirilecek olan müsamerenin programı yayınlanmıştır.
"Bu Yaz Böyle Geçti,,den Bazı Parçalar İçki Düşmanı Gazete	"Bu Yaz Böyle Geçti" isimli 3 perdelik müzikal komedinin konuşma metinleri verilmiştir.
İnsan nasıl zayıflamalı Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman	Zayıflama sürecinde en etkili yöntemlerin, jimnastik, yürüyüş, futbol oynamak ve bisiklete binmek gibi fiziksel aktiviteler olduğu vurgulanmıştır.
Yeşil Hilâl marşı Nehip Ulukut	Şiir
Bir ölüm Memet Naci	Hikâye
Gece Nehip Ulukut	Deneme
İçki düşmanının takvimi İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Düşmanı Gençler Cemiyetinin 1935 yılının Mart ayı boyunca almış olduğu kararlara ve düzenlemiş olduğu konferanslara dair haber.

İçkiye el bile sürme Ferdi Fuad	Gençlerin vatana karşı olan sorumluluklarını yerine getirebilmek için, alkol kullanımından kaçınarak sağlam bir zihin ve güçlü bir vücuda sahip olmaları gerektiği ifade edilmiştir.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Edirne Belediye Başkanı seçilen Şerif Akalın'a tebrik mesajları yayımlanmıştır. Ayrıca, "Hamle" isimli mecmuanın ikinci yılını doldurması vesilesiyle yayınlanan kutlama mesajı da duyurulmuştur.
Yıl 3- Sayı 29	Mayıs 1935
Cumhuriyet halk partisi IV üncü kurultayı münasetile sağlık siyasamızın zaferleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Cumhuriyet Türkiye'sinde, sağlık korunması ve sosyal hıfzıssıhha alanlarında alınan kararlar ile uygulamaya konulan önlemlere dair haber.
Yeşil Hilâl müsameresinde sayın önderimiz Fahreddin Kerim Gökay tarafından söylenen sözler İ. Fahreddin	Yeşil Hilâl'in müsameresinde söz alan Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
23 Nisan Muallim Sadi	Şiir
Çaylı dans Dr. Mithat Alam	Şiir
Bir sarhoşun odası Osman İsmet Ulukut	Şiir
Vatandaş Osman Nuri	Şiir
Söndürülen ümitler M.K.	Hikâye
Müsamere intibaları Adnan Vehbi	Yeşil Hilâl'in 15. kuruluş yılı münasebetiyle 5 Nisan 1935 tarihinde gerçekleştirilen müsameresine dair haber.
İçki yasağı kalktıktan sonra Amerika Kutsi Bağdeş	ABD Cumhurbaşkanı Roosevelt'in başkanlığının ardından içki yasağını kaldırmasıyla birlikte artış gösteren cinayet vakalarına dair bir haber yayımlanmıştır. Ayrıca, 6 Kasım 1935 tarihinde içki yasağına geri dönülüp dönülmemesi konusunda yapılan halk oylamasına ilişkin bilgilere de yer verilmiştir.
Sarhoşluğun fazileti Suphi	Hikâye
İçki düşmanının takvimi	Fransız tiyatrosunda 5 Nisan 1935 tarihinde gerçekleştirilen yıllık müsamereye dair haber.
Köyde düğün Enver Naci Gökşen	Uzunköprü köyünde yapılan bir düğüne dair haber.
Sandal sefası Aptullah İhsan	Hikâye

Haberler	Yeşil Hilâl Merkez Kurulu üyelerinden Latife Bakır'ın babasının vefatı üzerine yayımlanan taziye mesajına yer verilmiştir. Uluslararası Kadınlar Kongresi'ne dair haberlere de yer verilmiştir.
Yıl 3- Sayı 30	Haziran 1935
Çocuk terbiyesinde düşünülecek noktalar Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	23 Çocuk Bayramı münasebetiyle, Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından Fahreddin Kerim Gökay Bey'den kaleme alması talep edilen yazı, olduğu gibi yayımlanmıştır.
İtaat psikolojisi Dr. Aliye Rıza Tancıl	Çocukların ebeveynlerine karşı neden itaat etmedikleri açıklanmıştır.
Ülkümüze kadınlığa düşen pay Vecihi Divitçi	Çocuğun aile içerisinde alacağı terbiyenin ve telkinin ekseriyetle anne tarafından verilmesi gerektiği açıklanmıştır.
İyilik ve kötülük Enver Naci	İyilik yapmanın kötülük yapmaya nazaran daha zor olduğu açıklanmıştır.
Küçük müvezzi Alaettin Özçelik	Hikâye
Vecizeler	Vecizeler
Yeşil ay	Deneme
Osman Hikmet Ulukut	
Erciyaşın yalçın sırtlarında üç gün İbrahim Hakkı	Seyahat tefrikası.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	30 Haziran 1935 tarihinde düzenlenecek olan Yeşil Gün Bayramı'na dair haber.
Yıl 3- Sayı 31	Temmuz 1935
İçki düşmanları ve tatil günleri İçki Düşmanı Gazete	Tatil amacıyla yurdun dört bir yanına dağılacak olan gençlerin, Yeşil Hilâl'in ülküsünü yaymaya devam etmeleri gerektiğine ilişkin haber.
İşsizlik ve ahlak bozulması Dr. Von Seht	İşsizliğin insanların hayatları ve istidatları üzerinde yaptığı olumsuz tesirler izah edilmiştir.
Dokuzuncu Yeşil Gün Bayramı	30 Haziran 1935 tarihinde gerçekleştirilen dokuzuncu Yeşil Gün Bayramı'na dair haber.
Yurd göklerinde Yeşil Hilâl ve küçük içki düşmanları Mahmut Şemsettin	Mahmut Şemsettin'in mahallesindeki küçük çocuklarla başından geçenlere dair bir anı.
Yeşil Ay marşı Ferdi Fuat Çelen	Şiir
Gençlik ve futbol Enver Naci	Gençlerin futbola yönelmelerindeki sebepler açıklanmıştır.
Güneş tedavisi Lokman Hekim	Güneşin insan sağlığı için faydalarına ve kimlerin güneş tedavisinden uzak durmaları gerektiği ifade edilmiştir.
Sağlık öğütleri Lokman Hekim	Eş seçerken dikkat edilmedi gereken kriterler izah edilmiştir.
Yeşil Ay bayramı Dr. M. Atam	30 Haziran 1935 tarihinde dokuzuncusu gerçekleştirilen "Yeşil Ay Bayramı'nın" programına dair haber.

Vecizeler	Vecizeler
Yıl 3- Sayı 32	Ağustos 1935
Eğitim ve bugünkü sosyete M. Amaç	Ebeveynlerin bilgi yetersizliği nedeniyle çocuklarına verdikleri yetersiz eğitimin, okulda verilen eğitimle telafi edilip edilemeyeceği konusu ele alınarak açıklanmıştır.
Edebiyatımızın büyük ustası Bay Hüseyin Rahmi ile konuştuğ K. Şakir	Fahreddin Kerim Gökay ve beraberindeki heyetin, Hüseyin Rahmi Gürpınar'a gerçekleştirdikleri ziyarete ilişkin haber.
Amatör topçular Enver Naci	Enver Naci'nin Çevikler Spor Kulübü'ne ziyaretine ve kulüpte gerçekleşen konuşmalara yer verilmiştir.
Kaplıca tedavisi	Kaplıcalardaki sıcak suyun faydalarına değinilmiş ve radyoaktivite değeri açıklanmıştır.
Gurbette yalnızlık A.E.	Şiir
Uslandırma ilacı M. Toksöz	Öykü
Sıhhi hılasalar	Elektriğin insan sağlığı ve yaşamı üzerindeki olumlu etkileri ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. Ayrıca tıp tarihinde kaydedilen en genç ve en yaşlı anne ile babaların yaşlarına ilişkin bilgiler sunulmuştur. Bunun yanı sıra, soğuk bir banyoda kanın daha yoğun, sıcak bir ortamda ise daha akışkan ve sulu olduğuna dair bilimsel bir izah yapılmıştır.
Kör nefes koridoru Coltarie/M. Toksöz	Öykü
Nikrisliler ne yemeli? M.O. Uzun	Nikrisin tanımına yer verilmiştir. Nikris rahatsızlığına sahip olanların hangi besinleri tüketmeleri gerektiği izah edilmiştir.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl 3- Sayı 33	Eylül 1935
Uykunun fizioloji ve patoloji ve uyku hıfzıssıhhası Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın İstanbul radyosunda verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Psikotekniğin kıymet ve ehemmiyeti Dr. H. Kenan Tunakan	Akıl hıfzıssıhhası kurultayında Dr. Hüseyin Kenan Tunakan tarafından psikotekniğin önemine dair yapılan konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Gençliğin giyiniş terbiyesi E. Naci	Buluğ çağına yaklaşan çocukların, ebeveynlerini taklit etme eğiliminde oldukları, özellikle kız çocuklarının giyim tercihleriyle yetişkin modeline benzemeye yönelik bir çaba gösterdikleri açıklanmıştır.

Bugünkü okul M. Amaç	Talebelerin okullardaki başarısızlıklarının sebeplerinin yeterince araştırılmadığı, bu başarısızlıkların yalnızca muallimlerin sorumluluğunda olmadığı, aynı zamanda toplumun da bu duruma katkı sağladığı görüşü ifade edilmiştir.
Ana hasreti A.E.	Şiir
İçki ve içki düşmanları hakkında küçük bir tarihçe Ferdi Fuat Çelem	İlk kapsamlı içki karşıtlığının, Hz. Muhammed'in Mekke'de "Küllü Müskirin Haram" ayetini bildirerek başlattığı belirtilmiştir.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl 3- Sayı 34	Birinciteşrin 1935
VI ncı Ulusal Türk Tıp Kurultayı'nda Başkanın açılış sözleri	Başbakan İsmet İnönü'nün, VI. Ulusal Türk Tıp Kurultayı'ndaki açılış konuşmasının metni aynen verilmiştir.
VI ncı ulusal Türk tıp kurultayı	Altıncısı düzenlenen ulusal Türk Tıp Kurultayı'na dair haber.
Çocuklarınız niçin hiddetlenir? Dr. A. Rıza Tancıl	Çocukların sinirlenme nedenleri ele alınmış ve bu durumu engellemek için alınabilecek önlemler maddeler halinde açıklanmıştır.
Bir iki söz Bedri Oğuz	İçkiye karşı verilen mücadelede tiyatronun yeri ve önemi izah edilmiştir.
Atatürk Osman İsmet Ulukut	Şiir
Öz... Göz... ve Yüz Dr. Rahmi Duman	Yüzün, gözün ve özün arasındaki münasebet açıklanmıştır.
Sünnet düğünü Aptullah İhsan Şensoy	Öykü
Yıl 3- Sayı 35	İkinciteşrin 1935
Türk ceza kanunu ve sarhoşluk Fehmi Atanç	Türk Ceza Kanunu'nun üç kitabından biri olan Kabahatler Kanunu'nda, sarhoşlara uygulanacak hükümlere dair düzenlemeler açıklanmıştır.
Sovyetler yurdunda seyahat notları Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın, uluslararası Fizyoloji Kongresi'ne katılmak amacıyla Sovyetler Birliği'nin Leningrad ve Moskova şehirlerine gerçekleştireceği seyahate ilişkin haberin ilk bölümünde, ziyaretin amacı ve kapsamı hakkında bilgilere yer verilmiştir.
Meslek seçimi ve önemi M. Amaç	Bireylerin yetenekleri ve aldıkları eğitime uygun meslekleri seçmelerinin önemi ile bu seçimin sağladığı faydalar açıklanmıştır.
Karne Osman İsmet Ulukut	Öykü
Çocuklarınız yemek yemek için zorluk veriyorlar mı? Dr. Aliye Rıza	Çocukların yemek yeme konusunda yaşattıkları güçlüklerin nedenleri, maddeler hâlinde açıklanmıştır.

İçkiye karşı hukuki bir deneme Süleyman Nehip Ulukut	Yeşil Hilâl ve benzeri kurumların, alkole karşı yürüttükleri mücadeleler ile ilgili yasaların uygulamaya konulmadan önce toplum tarafından anlaşılmasına katkı sağladıkları ifade edilmiştir.
Nükteler A.N.	Nükteler
Yıl 3- Sayı 36	Birincikânun 1935
Telgraflar	Cumhuriyet Bayramı vesilesiyle Yeşil Hilâl'in devlet büyüklerine gönderdiği kutlama mesajları ve gelen yanıtlar.
İçki düşmanı gençlerin yıllık kurultayı V. Divitçi	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 3 Kasım 1935 tarihinde Eminönü Halkevinde gerçekleştirdiği yıllık kongreye ilişkin bilgiler sunulmuş; kongrede söz alan kişilerin konuşma metinleri aynen verilmiştir.
1934-1935 Yılı çalışma raporu Mükib Kutadgu	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin yıllık kurultayında Genel Sekreter Mükib Kutadgu tarafından okunan 1934-1935 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1935-1936 yılı merkez yönetim kurulunda bulunan kişilerin fotoğraflarına ve görevlerine yer yayımlanmıştır.
Türk ceza kanunu ve sarhoşluk Fehmi Ataç	Türk Ceza Kanunu'nun üç kitabından biri olan Kabahatler Kitabı'nda, sarhoşluğu kolaylaştıran kişilere uygulanacak hükümlere dair düzenlemeler açıklanmıştır.
Yıl 4- Sayı 37	İkincikânun 1936
Türkiyede alkolizm meselesi 1 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun birinci kısmı.
Soviyetler yurdunda seyahat notları Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın Uluslararası Fizyoloji kongresine katılmak üzere SSCB'nin Leningrad şehrindeki programına dair.
Hüseyin Cahid Yalçın'ın fikirleri Osman İsmet Ulukut	Hüseyin Cahit Yalçın ile içki karşıtlığı konusunda gerçekleştirilen röportajda, Yalçın'ın konuya ilişkin görüşlerine ve içkiyle mücadeleye dair düşüncelerine yer verilmiştir.
Köyünde akşam Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Kongremizde dilekler Necmettin Arbatlı	Şiir
F.K. Gökay,,a Ali Mutin	Şiir
Eskiler unutulunca Osman İsmet Ulukut	Öykü
Eğlencelerdeki telakkilerimiz Safa Ağlarcıoğlu	İnsanların eğlence konusundaki görüşlerinin bilgi seviyelerine ve alınan tahsile göre değiştiği izah edilmiştir.

İçki Ve Edebiyat Ahmet Rahmi	Alkolün, sanatçının duygu ve düşüncelerini düzgün şekilde ifade etmesine mani olduğu ve sanat üzerindeki olumsuz etkileri açıklanmıştır.
Kahvede Bir Saat C.Z.	Deneme
Vecizeler	Vecizeler
Yıl 4- Sayı 38	Şubat 1936
17 inci Yeşilay kongresinde Safiye Hüseyin	Yeşilayın 22 Ocak 1936 tarihinde düzenlediği on yedinci yıllık olağan kongresinde söz alan Safiye Hüseyin'in konuşma metni aynen verilmiştir.
General Prof. Dr. Besim Ömer Akalın'ın fikirleri Süleyman İsmet Ulukut	Prof. Dr. Besim Ömer Akalın'ın içki aleyhtarlığı ve Yeşilay ülküsü hakkındaki fikirlerini öğrenmek amacıyla yapılan röportaj aynen verilmiştir.
Yeşilaycıların eğlencesi Ercüment Ekrem Talu	Yeşilay Bayramı'nın ikinci gününde düzenlenen eğlenceye dair haber.
Arsen Lüpken Osman İsmet Ulukut	Öykü
İki tablo Safa Ağlarciöglü	Hikâye.
Yeşilay kongresi	22 Ocak 1936 tarihinde gerçekleştirilen 17. Yeşilay Kongresi'ne dair haber, dil inkılabının bir sonucu olarak "Yeşil Hilâl" adının "Yeşilay" olarak değiştirilmesi kararının alındığı açıklanmıştır.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl 4- Sayı 39	Mart 1936
Türkiye'de alkolizm meselesi 2 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi 2" adlı raporun devamı.
Kıymet eksikliği yahut aşağılık duygusu, sebepleri ve neticeleri M. Amaç	İnsanda eksiklik duygusunun oluşumunun, çocukluk çağından itibaren başladığı açıklanmıştır.
Türkiye'de alkolizm meselesi M.A. Erden	Altıncı Tıp Kongresi'nde, Fahreddin Kerim Gökay tarafından sunulan alkolizm konusundaki rapor.
İbrahim Alaettin Gövsan'ın fikirleri Safa Ağlarciöglü	İbrahim Alaettin Gövsan'ın içki aleyhtarlığı ve Yeşilay ülküsü hakkındaki fikirlerini öğrenmek amacıyla yapılan röportaj.
Gezi anıları Handan İlhan	Bir yaz günü yapılan gezinin hatıraları.
Sessiz inledim Mihver	Şiir
Sessiz inledim Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Andımız var içmeyiz Muzaffer Ataban	Şiir

Haberler	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının şubat ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl 4- Sayı 40	Nisan 1936
Türkiye’de alkolizm meselesi 3 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan Türkiye’de alkolizm meselesi isimli raporun devamı. Türkiye’de yıllara göre fabrikaların ürettikleri içki miktarları ve bu içkilerin içerisinde bulunan alkol oranları açıklanmıştır.
Bayındırlık fen okulu müsamesesinden Vecihi Divitçi	24 Şubat 1936 tarihinde Bayındırlık Fen Okulunda gerçekleştirilen müsamereye dair. Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin merkez kurul üyesi Vecihi Divitçi’nin müsamededeki konuşma metni aynen verilmiştir.
İlk aşkım Osman İsmet Ulukut	Öykü
Ülkü yolundaki adımlardan Aptullah Nurata	İstanbul Erkek Lisesinde 27 Mart 1936 tarihinde verilen konferansa dair. Fahreddin Kerim Gökay’ın konferansta yaptığı konuşma metninin bir kısmı aynen verilmiştir.
Akşam Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Cehennem Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Haberler	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının Mart ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl 4- Sayı 41	Mayıs 1936
Türkiye’de alkolizm meselesi 4 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan Türkiye’de Alkolizm Meselesi başlıklı raporun devamında, Türkiye’deki inhisar idaresi fabrikalarındaki içki üretimine ve içki üretimi için kullanılan maddelerin yıllara göre kullanım miktarlarına dair bilgiler açıklanmıştır.
Sovyetler yurdunda seyahat notları 2 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay’ın Leningrad’daki seyahatinin devam yazısı.
Çocuğun terbiyesine ne vakit başlanmalı? M. Amaç	Çocuğun terbiyesinin doğduğu günden itibaren başlaması gerektiği vurgulanmış, bir, iki ve üç yaşlarında hatırlanmaz denilerek, beş ve altı yaşlarında terbiye ve eğitime başlanmasının yanlışlığına dikkat çekilmiştir.
İçki düşmanlığı Şumnulu Ahmet Çetin	Cumhuriyet hükümetinin gençlerden beklediği devrimleri, ancak alkolden uzak duran, sağlam iradeye ve güçlü bir vücuda sahip gençlerin gerçekleştirebileceği ifade edilmiştir.
Emineye deyinki... Osman İsmet Ulukut	Şiir

El uzatma Ali Muin	Şiir
Bir arkadaş E.P.	Hatıra
Eve düşen yıldırım Ata Ataç	Gazetelerde yayınlanan bir intihar haberine yer verilmiştir.
Yaşa kendi kendine Mihver	Şiir
Bir alkol kurbanı ile röportaj Ferdi Fuat Çelem	Bir alkol kurbanı ile yapılan röportaj aynen verilmiştir.
Acemi kaçakçı Dr. Mithat Salim	Şiir
Haberler	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının nisan ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Nükteler O.İ. U	Nükteler
Yıl 4- Sayı 42	Haziran 1936
Türkiye’de alkolizm meselesi 5 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan Türkiye’de alkolizm meselesi isimli raporun devamı. Türkiye’de kişi başına düşen alkol miktarı ve muhtelif memleketlerdeki içki sarfiyatı açıklanmıştır.
İçki zararlı mıdır, faydalı mıdır? Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Alkolün faydalarına dair yazı kaleme alan Dr. Ethem Vasıf’a yanıt olarak, Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay’ın Zaman Gazetesinin 22 Nisan 1936 tarihli sayısındaki demeci aynen aktarılmıştır.
Siyasal bilgiler okulu direktörü Mehmet Emin İrişengilin fikirleri Mustafa İsmet Ulukut	Mehmet Emin İrişengil’in içki aleyhtarlığı ve Yeşilay ülküsü hakkındaki fikirlerini öğrenmek amacıyla yapılan röportaj.
Kıymet eksikliği, yahut aşağılık duygusunun doğurduğu neticeler M. Naci	Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu sonuçlar arasında sıkıntılı ve pasif durumlar açıklanmıştır.
En güzel gün C.S. Ulcaay	Deneme
Yeşilay müsamesesi İçki Düşmanı	İstanbul Şehir Tiyatrosu binasında 17 Mayıs 1936 tarihinde gerçekleştirilen Yeşilay müsamesesine dair haber.
Kazaların önüne geçmek için ilk adım içkili yerlerin kapanmasıdır Kutsi Beğdeş	Ohio’da ve Kolombiya’da alkollü sürücülerin karıştıkları kazalara dair haberler.
Haberler İçki Düşmanı	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının Mayıs ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Nükteler O.İ.U.	Nükteler.

Yıl 4- Sayı 43	Temmuz 1936
Ülküye inanış Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Tepebaşı Şehir Tiyatrosu'nda 17 Mayıs 1936 tarihinde yapılan müsamerede konuşma yapan Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Matbuatın, ferdin ve cemiyetin üzerinde yaptığı tesirler Ord. Prof. Mazhar Uzman	Gazetelerin halk için önemi açıklanmıştır.
Ülkü yolunda bir adım Fehmi Atanç	Yeşilayın ülküsüne ve Afyonkarahisar ilinde bu ülkü yolunda açılmış olan şubeye dair haber.
Oyun arkadaşı F. Şükrü	Hikâye
Gençlik ve içki alışkanlığı Kazım Alp Engin	Gençlerin alkol tüketim alışkanlıklarına, bağımlılık haline gelmeden önce müdahale edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
Küçük fikirler Enver Naci	Bazı insanların, layık olmadıkları mevkilere getirildiklerinde ukalalık tasladıkları açıklanmış, bazı insanların ise çok çalıştıkları halde başarılı olamadıkları ifade edilmiştir.
Üstat Mehmet Akif şehrimizde	Mehmet Akif Ersoy'un rahatsızlığı sebebiyle yayınlanan geçmiş olsun mesajı.
Türkiye'de alkolizm meselesi 6 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. II. Dünya harbinin ardından çeşitli ülkelerdeki alkol ve uyuşturucu kullanımının durumu açıklanmıştır.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Çamlıca'da 26 Temmuz 1936 tarihinde gerçekleştirilecek olan geziye dair haber.
Vecizeler Kadri Oğuz	Vecizeler
Yıl 4- Sayı 44	Ağustos 1936
Montrö konferansı Fehmi Atanç	20 Temmuz 1936 tarihinde imzalanmış olan Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne dair haber.
Sinir cümlesi ve karakter inkişafında matbuatın rolü Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Basın organlarının, çocukların sinir düzeyine ve karakter gelişimleri üzerine yaptıkları tesirler açıklanmıştır.
Çanakkale Mehmet Akif	Şiir
Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu neticeler M. Amaç	Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu neticelerden; herkesten üstün olma ve kıymetlenme hareketleri açıklanmıştır.
Türkiyede alkolizm meselesi 7 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. Alkolün ruha ve bedene tesirleri açıklanmıştır. Yıllara göre Türkiye'de alkole harcanan para verilerle izah edilmiştir.
Tali ve tesadüf Enver Naci	İnsanların talihlerinin tesadüflerde değil kendi benliklerinde aramaları gerektiğine dair.

Dediler ki Süleyman İsmet Ulukut	Şiir
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının temmuz ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl 4- Sayı 45	Eylül 1936
Alkol ve işçi Şazi Elveren	İşçilerin alkol içme nedenleri ve alkole karşı mücadelede hükümetin yapabilecekleri açıklanmıştır.
Berlin olimpiyatları Fehmi Ataç	1936 Berlin Olimpiyatları'nda Türk sporcularının başarısızlıkları üzerinde incelemelerde bulunulmuştur.
Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu neticeler 2 M. Amaç	Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu sonuçlar, insanların herkesten üstün olma ve kıymetlenmeye çalışma çabaları olarak ortaya çıktığı açıklanmıştır.
Meyhane Mehmet Akif	Şiir
Çamlıca gezintisi İçki Düşmanı Gazete	Çamlıca'da 26 Temmuz 1936 tarihinde gerçekleştirilen gezintiye dair haber.
Kahbenin namusu Osman İsmet Ulukut	Öykü
Türkiyede alkolizm meselesi 8 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. Alkolün gıda olmadığı ve alkolün beden ve fikir çalışması üzerindeki tesirleri açıklanmıştır.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının ağustos ayı boyunca gerçekleştirdiği toplantılara dair haber.
Yıl 4- Sayı 46	Birinciteşrin 1936
Frankfurt Nöropsikiyatri kongresi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Frankfurt'ta psikiyatrik hastalıklar ile beynin ilişkisi konusunda gerçekleştirilen kongreye dair.
Türk gençliğinin içtimai sari hastalıklardan korunması Dr. İbrahim Zati Öget	Dr. İbrahim Öget'in 9 Eylül Perşembe günü İstanbul radyosunda verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir. Konferansta alkollü içecekler ve çeşitli uyuşturucuları kullanmanın sonucunda ortaya çıkan hastalıklar açıklanmıştır.
Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu neticeler M. Amaç	Kendisini başkalarından aşağıda gören insanların, bu aşağı olma duygusundan kurtulmak için başvurduğu vasıtalarından birisi olan taklit davranışı açıklanmıştır.
Şeker dişleri bozar mı? Hüseyin Hamit	Şekerli gıdaların dişlere verdiği zararlar hakkında bilgilendirmelerde bulunulmuştur.
Türkiyede alkolizm meselesi 9 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. Alkolün zihinsel çalışma üzerindeki zararlı etkileri açıklanmıştır.

Burun nezlesine karşı İçki Düşmanı Gazete	Burun nezlesinin nasıl bulaşabileceği ve tedavi süreci açıklanmıştır.
Haberler	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının Eylül ayı boyunca gerçekleştirdiği faaliyetlere dair haber.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl 4- Sayı 47	İkinciteşrin 1936
Büyük ulusal bayramımız kutlu olsun İçki Düşmanı Gazete	Cumhuriyet Bayramı'nın on üçüncü yıl dönümü dolayısıyla yayınlanan kutlama mesajı.
Akay vapurunda Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Akay vapurunda modern kıyafetli bir grubun yaptığı münasebetsizliklere dair haber.
Meşhut cürümler kanunu ve sarhoşluk vak'aları İçki Düşmanı Gazete	Meşhut Cürümler Kanunu'nun, sarhoşluktan kaynaklanan vakaların gerçekleşme oranında azalma göstermesinin beklendiğine dair haber.
Türk gençliğinin içtimai sari hastalıklardan korunması Dr. İbrahim Zati Öget	Keyif veren uyuşturucu maddelerin gençlere olan tesirleri ve frengi hastalığı açıklanmıştır.
Kıymet eksikliği duygusunun doğurduğu neticeler M. Amaç	Aşağı olma duygusunun nevroz hastalıklarına sebebiyet verebileceği açıklanmıştır.
Cevvi değişikliklerin insanlara tesiri Dr. M. Kamil Berk	Atmosferik değişikliklerin insanlarda oluşturabileceği sendromlar açıklanmıştır.
Bir ayyaşın karşısında Tevfik Fikret	Şiir
İçki hakkında Dr. Hüseyin Zade Ali Turan	Şiir
Bir izzeti nefis yarası Osman İsmet Ulukut	Öykü
Unutulan günler Şazi Elveren	Hikâye
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin 1936 yılının Ekim ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl 4- Sayı 48	Birincikanun 1936
Yeşilay gençler birliğinin VI ncı yıllık kongresi İçki Düşmanı Gazete	Yeşilay Gençler Birliğinin, İstanbul Halkevinde 8 Kasım 1936 tarihinde saat 09.00'da gerçekleştirdiği yıllık kongresine dair haber. Kongrede, Türkiye İçki Aleyhdarı Gençler Cemiyetinin yeni isminin Yeşilay Gençler Birliği, İçki Düşmanı Gazetenin ise yeni ismininse Yeşilay olarak değiştirilmesi kararı alınmıştır. Kongrede yapılan konuşma metinleri aynen verilmiştir.
Agah sırrı Levend'in fikri Mustafa İsmet Ulukut	Agah Sırrı Levend'in içki aleyhtarlığı ve Yeşilay Gençler Kurumu hakkındaki fikirlerini öğrenmek amacıyla yapılan röportaj.

İki karar F.A.	Türkiye Büyük Millet Meclisinde alınan kararlar, gençlere uyusturucu maddeler hakkında konferanslar verilmesi ve adli suçları içeren haberlerin güncel olarak gazetelerde yayınlanacağına dair haber.
1935-1936 yılı çalışma raporu Mukip Kutudgu	Yeşilay Gençler Birliğinin altıncı yıllık kongresinde okunan 1935- 1936 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir.
İmtihan hastalığı Süleyman Nehip Ulukut	Anı
Bir izzeti nefis yarası Osman İsmet Ulukut	“Bir İzzeti Nefis Yarası” isimli öykünün devamı.
Ben bir şair değilim Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Türkiyede alkolizm meselesi 10 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan “Türkiye’de Alkolizm Meselesi” isimli raporun devamı. Alkolün beyinde oluşturduğu sinir ve ruh hastalıkları açıklanmıştır.
Haberler İçki Düşmanı Gazete	Yeşilay Gençler Birliğinin 1936 yılının Ekim ayı boyunca yaptığı toplantılara ve aldığı kararlara dair haber.
YEŞİLAY Yıl V- Sayı 49	İkincikânun 1937
Köy davası Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay’ın Bursa iline varmak üzere yaptığı seyahate dair haber
Büyük vatan şairi Mehmet Akif Mukip Kutadgu	Mehmet Akif Ersoy’un şiirlerinin içeriği hakkında bir inceleme.
Beşinci yıla girerken Vecihi Divitçi	İçki Düşmanı Gazetenin beşinci yılına dair.
Günün hastalıklarında tifo, sarılık ve grip Dr. İbrahim Zati Öget	Tifo, sarılık ve grip hastalıklarının nasıl bulaştığı açıklanmıştır.
Bir fidan daha diktik Fe. Şa.	Tiyatro oyunu.
Yeşilay Celal Mete	Şiir
Kurumumuza bir bakış Ekrem Özelmaz	Yeşilay Gençler Birliğinin, altıncı yıllık kongresinde yapılan konuşma metni aynen verilmiştir.
Meyhaneler Aptullah İhsan Şensoy	Deneme
İşçi, senin halasını sekte dar edecek olan içkiyi bırak İçki Düşmanı Neşriyatı	“Fransız Halk İçki Düşmanları” yayınından alınmış olan, işçileri içkiyi bırakmaya teşvik eden bir yazı.
Halk opereti F.A.	Halkın eğlence ihtiyacını karşılayan Maksim salonlarının sürdürülebilir başarısını daimi olması temenni edilmiştir.
Aradığım gözler Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Köy mefhumu, eski ve bugünkü köylü Şazi Elveren	Köylerin oluşum süreci ile geçmişteki ve günümüzdeki köylü profili arasındaki farklılıklar açıklanmıştır.

İşkambil Osman İsmet Ulukut	Öykü
Türkiyede alkolizm meselesi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan “Türkiye’de Alkolizm Meselesi” isimli raporun devamı. Türkiye’deki hastanelere alkol yüzünden giren hasta sayıları ve alkolün insan ömrüne olan etkileri açıklanmıştır.
Haberler	Osman İsmet Ulukut’un yakında “Konser” adında bir şiir kitabı çıkaracağına dair haber.
Yıl V- Sayı 50	Şubat 1937
Yeşilayın XVIII inci kongresi Mukip Kutadgu	Eminönü Halkevinde gerçekleştirilen Yeşilayın yıllık olağan kongresine dair haber.
Sarhoş kadın Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Gazetelerde yayımlanan “Nedime” isimli sarhoş katile dair haber.
Genç Hataylılara Ferdi F. Çelem	Şiir
Çocuk ve yalan M. Amaç	Çocukların yalana başvurma nedenleri ile çocuklarının yalan söylemesini engellemek isteyen ebeveynlerin alması gereken önlemler açıklanmıştır.
1935-1936 yılı çalışma raporu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın yıllık kongresinde Fahreddin Kerim Gökay tarafından sunulan 1935-1936 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir.
Ağaç sevgisi Dr. A. Sühey Ünver	Şehirler için ağaçların önemi izah edilmiştir.
Savaş var! F.A.	İstanbul sokaklarında süt tüketiminin yaygınlaştırılması çabaları ile biraya karşı yürütülen toplumsal mücadele açıklanmıştır.
Konser Sefa Ağlarca	Osman Ulukut’un yeni çıkardığı “Konser” isimli şiir kitabı hakkında eleştiri yazısı.
Reve d’amour O. I. Ulukut	Şiir
Osmanlı imparatorluğunda köy, Cumhuriyet Türkiye’sinde köy Şazi Elveren	Osmanlı Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti’ndeki köylerin ve köylünün farkları incelenmiştir.
İşkambil Osman İsmet Ulukut	Öykü
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1937 yılının şubat ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Günlerin ardında Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Ona F. Candan	Şiir
Gençleriz biz Ali Muin Arar	Şiir
Yıl V- Sayı 51	Mart 1937

İnkılap gençliği ve içki Hıfzı Oğuz Bekatar	Toplumsal farklı kesimlerinin alkol tüketimini gerekçelendirmek amacıyla çeşitli bahaneler ürettiği; meyhanelerin, kütüphanelere kıyasla daha yoğun ilgi gördüğü ve gençlerin yönelimlerinin sorgulanabilir nitelikte olduğu açıklanmıştır.
İçtimai muhitin insan üzerindeki tesiri A. İhsan Şensoy	Toplumsal çevrenin bireyin düşünce, tutum ve davranışları üzerindeki etkileri incelenmiştir.
İrade zaafı ve sinir yorgunluğu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Nevrasteni hastalığının oluşmasının sebepleri ve ona karşı alınabilecek tedbirler açıklanmıştır.
Dünya kadınlığı ve içki Safiye Hüseyin Elbi	Yeşilayın yıllık kongresinde Safiye Hüseyin Elbi tarafından yapılan konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Şarabın suiistimali Victor Hugo/Orhan H. Bozkurt	Victor Hugo'nun "Şarabın Suiistimali" başlıklı yazısı tercüme edilerek yayınlanmıştır.
Ağlayamıyan Adam A. Samim Bilgen	Şiir
Yalnız! A. İhsan Şensoy	Şiir
Tarihe birde baktım ki! Safa Ağlarıcı	İzzettin Mete'nin "Tarihe Birde Baktım Ki" isimli 16 sayfalık eserinin eleştirisi.
Yeşilay Celal Mete	Şiir
Bir genç sanatkar F. Ataç	Genç keman virtüözü İskender Bey'in Yeşilayın düzenlediği aylık toplantı kapsamında gerçekleştirdiği konsere dair haber.
Köyün hududu, köy derneği Şazi Elveren	Yeni Köy Kanunu'nda köy sınırları ile köy derneğine ilişkin yapılan yasal düzenlemeler ve değişiklikler açıklanmıştır.
İşkambil Osman İsmet Ulukut	Öykü
Anneme Fethi Candan	Şiir
Haberler	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1937 yılının şubat ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl V- Sayı 52	Nisan 1937
Sosyal düşman Prof. Dr. Mazhar Uzman	Keyif veren zehirlerin topluma ve bireylere verdiği zararlar açıklanmıştır.
Hislerim Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Üstün adam ve içtimai tesiri Ertuğrul Varal	Büyük liderlerin ve dâhilerin yaratıcılıklarının toplumsal gelişim üzerindeki etkileri açıklanmıştır.
Arsiulusal içki düşmanlığı hareketleri Dr. İbrahim Zati Öget	Dünyanın çeşitli ülkelerinde içki karışıklığına yönelik geçmişte ve günümüzde gerçekleştirilen uygulamalar açıklanmıştır.

Eski bir kıymetli san'atkarımız sahnede Fe. Şa	7 Nisan 1937 tarihinde Yeşilayın daveti üzerine İstanbul'da sahne alacak olan aktör Şadi Bey'e dair haber.
Dağda bahar Hidayet Gülen	Masal
Sabun ve içki F. Atanç	İstanbul'da günlük yayın yapan "Tan" isimli gazetenin 28.03.1937 tarihindeki sayısında yer alan "Sabun ve İçki" başlıklı yazıya dair haber.
Türkiyede alkolizm meslesi 12 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. Alkolün etkisiyle gerçekleşen trafik kazaları açıklanmıştır.
Haberler	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1937 yılının mart ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl V- Sayı 53	Mayıs 1937
Sosyal düşman Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Uzman	Keyif veren zehirlerin içerikleri ve insanlara verdiği zararlar izah edilmiştir.
Köyün idari uzuvları Şazi Elveren	Köyün idari mercileri olan muhtar ve ihtiyar meclisinin yetki ve sorumlulukları açıklanmıştır.
Bahar geldi Abdullah ihsan Şensoy	Deneme
Mavi gözler Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Yemin Abdullah Nurata	Anı
Türkiyede alkolizm meselesi 13 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. Alkolün insan ömrü üzerindeki ve cinsi hastalıklar üzerindeki etkileri açıklanmıştır.
"Yeşilay,, için.. Oğuz Tugut Yaylalı	Şiir
Haberler	Yeşilayın 1937 yılının nisan ayı boyunca aldığı kararlara dair haber.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl V- Sayı 54	Haziran 1937
İçkinin nesil üzerindeki tesirleri Kutsi Halkalı	İstanbul Erkek Lisesindeki Yeşilaylı gençlerin düzenlediği müsamerede, Yeşilay Merkez Heyeti üyelerinden Dr. Kutsi Halkacı'nın verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Bakışlar Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Köy zabıtası köyün idari mürakabesi Şazi Elveren	Köy zabıtasının görev ve yetkileri açıklanmıştır.
Alkol muamması I. G. White	Alkolün ve zararlı gıdaların vücut üzerindeki etkileri maddeler halinde açıklanmıştır.

Bizim beyin oğlu Kemal Demir	Hikâye
Trende Osman İsmet Ulukut	Şiir
Türkiyede alkolizm meselesi 14 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan “Türkiye’de Alkolizm Meselesi” isimli raporun devamı. Sarhoşluktan dolayı işlenen suçların oranı ve içkinin ulusal ekonomiye olan etkisi açıklanmıştır.
Yıl V- Sayı 55	Temmuz 1937
Ülküye dair Muhittin Dilege	Haziran 1937 tarihinde gerçekleştirilen Yeşilayın aylık toplantısında Muhittin Dileğin’in yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Senin bakışların Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Köyün işleri Şazi Elveren	Köyü alakadar eden ekonomik ve finansal işler izah edilmiştir.
Deniz ve ben Asım Ülgen	Şiir
Ölüm odası Asım Ülgen	Şiir
Üstad bolluğu Necmettin Arbatlı	“Üstat” unvanının yalnızca belirli kişilere hitaben kullanılmasının gerektiği ve genel olarak herkese yönelik kullanılmamasının daha faydalı olacağı açıklanmıştır.
Sevmediğini bile bile Asım Ülgen	Deneme
Vecizeler Safiye Hüseyin	Vecizeler
Yıl V- Sayı 56	Ağustos 1937
Bizde sosyolojik görüşle suç Muallim Nevzad Ayas	Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin “Hijyen Mental” isimli toplantısında okunan rapor aynen verilmiştir.
Alkol bir zehirdir Paul Acker- Seha Meray	Roman
Gördüklerim, duyduklarım 1 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Uluslararası Hygiene Menlale kongresi’nin ikinci Paris toplantısına katılacak olan Fahreddin Kerim Gökay’ın seyahatine dair.
Akşamdan duyduklarım Asım Ülgen	Şiir
Hakikata kör bakan Asım Ülgen	Şiir
Yemiş suyu Abidin Daver	İkinci Akıl Hıfzıssıhhası Kongresi’ne katılan Yeşilay delegelerinin meyve ve meyve usaresi hakkında okudukları rapora dair haber.
Kongreler Yeşilay	Paris’te 19 Temmuz 1937 tarihinde gerçekleştirilen II. Enternasyonal Hygiene Mentale Kongresi’ne dair haber.
Türkiyede alkolizm meselesi 15 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan “Türkiye’de Alkolizm Meselesi” isimli raporun devamı.

Yıl V- Sayı 57	Eylül 1937
Yürüyen ülkü İçki Düşmanı Gazete	1937-1938 eğitim öğretim yılında başlarken Yeşilaycıların aynı hız ve azimle yollarına devam etmeleri gerektiği ifade edilmiştir.
Türk kadının eski ve yeni hukuktaki mevkii Suat Hayri	Cumhuriyet İnkılabı sonrasında kadının hukuki haklarında meydana gelen gelişmeler ile geçmişte sahip olduğu haklar arasındaki farklar açıklanmıştır.
Bir ömür böyle söndü Asım Ülgen	Şiir
Coşan tabiat Asım Ülgen	Şiir
Gençlik ve ihtiras Behçet Kemal Çağlar	İstek, tutku ve ihtirasın genç adamlar için önemi izah edilmiştir.
Uyuşturucu zehirler (eroin, kokain, morfin, esrar)	Uyuşturucu maddelerin kullanımının okul çağındaki çocuklara kadar yayıldığı ve bu maddelerin kullanıcıların bedeninde oluşturduğu zararlı etkiler açıklanmıştır.
Bizde sosyolojik görüşle suç Muallim Nevzat Ayas	Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin “Hijyen Mental” isimli toplantısında okunan raporun devamı.
Acı duygular Asım Ülgen	Şiir
Haberler	Bu yılki gençlik kongresinin Kasım ayının 20'sinde yapılacağına dair haber.
Vecizeler	Vecizeler
Yıl V- Sayı 58	Birinciteşrin 1937
Doğu köylerinde sıhhi ve içtimai etüdler Dr. Rükneddin Fethi	İki buçuk aydır iki yüz doğu köyünde sağlık ve toplumsal yaşam üzerine incelemelerde bulunan Dr. Rükneddin Fethi'nin incelemeleri.
Gördüklerim, duyduklarım 2 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	II. Paris Kongresi'ne katıldıktan sonra Almanya'ya hareket eden Fahreddin Kerim Gökay'ın seyahatine dair haber.
Tarihte bir sarhoş tipi Dr. A. Süheyl Ünver	Topkapı Sarayı Bağdat Köşkü Kütüphanesi'nde yer alan “Resimli Murakkaat Mecmuasındaki” bir minyatüre ilişkin bilgi ve değerlendirmeler.
Türkiyede alkolizm meselesi 16 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın “Türkiye’de Alkolizm Meselesi” başlıklı raporunun devamında, rakı yerine şarap tüketimini teşvik etmek amacıyla propaganda faaliyetlerine yer verildiği ve Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün aleni sarhoşluğu takbih edenlere yönelik İstiklal Mahkemelerinde yargılanacaklarını belirten beyannamesinin, alkol tüketimi üzerinde kısa sürede etkili olduğu ifade edilmiştir.

Nurullah Ataç'a cevap Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın rozet uygulamasına ilişkin olarak Haber Gazetesinde bir makale kaleme alan Nurullah Ataç'a, Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay tarafından Kurum Gazetesinde verilen yanıt aynen verilmiştir.
Ona ait hisler Asım Ülgen	Deneme
İki tenkit ve kısa bir cevap İçki Düşmanı Gazete	Son Telgraf Gazetesinde yazısı yer alan Münür Süleyman Çapan'a ve Haber Gazetesinde yazısı yer alan Nurullah Ataç'a verilen cevap.
Yıl V- Sayı 59	İkinciteşrin 1937
Atatürk devrinde halk sağlığı Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeni Sağlık Bakanı olan Dr. Refik Saydam'a dair haber.
Edebiyatımızda içki düşmanlığı Süleyman Nehip Ulukut	Türk edebiyatında yer alan şiir ve beyitlerin içki düşmanlığı açısından incelenmesi.
Böo.. Ali Reiz! S.T.	Hikâye
Bir yüzlüğü hikayesi Enver Naci	Hikâye
Yeni sıhhat vekilimiz Yeşilay	Celal Bayar tarafından 25 Ekim tarihinde yeni kurulan kabinede Sağlık Bakanı olarak görev alan Dr. Refik Saydam'a için yazılan kutlama mesajı.
Rapport et	Türkiye'deki alkolizme karşı yürütülen mücadeleyi anlatan Fransızca bir rapor.
Yıl V- Sayı 60	Birincikanun 1937
1936-1937 yılı çalışma raporu Necmettin Arbatlı	Yeşilay Gençler Birliğinin yedinci yıllık kongresinde Genel Sekreter Necmettin Arbatlı tarafından okunan 1936-1937 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir.
Yeşilay gençler birliğinin 7 inci yıllık kongresi Yeşilay	Yeşilay Gençler Birliğinin yıllık kongresinde yapılan konuşmaların metinleri aynen verilmiştir.
İnsan hayatında telkinin rolü Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	İnsanlara karşı telkinde bulunmanın önemi açıklanmıştır.
Edebiyatımızda içki düşmanlığı Süleyman Nehip Ulukut	İçki aleyhtarlığının Türk edebiyatındaki yeri incelenmiştir. Yeşilay Gençler Birliğinin yıllık kongresinde okunan nutuk aynen verilmiştir.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençler Birliğinin 13 Şubat 1938 tarihinde Tokatlıyan salonlarında vereceği çaya dair haber. Sovyet Rusya ve Lehistan'da içki aleyhtarlığı hakkında yürütülen faaliyetlere dair haber.
Yıl VI- Sayı 61	İkincikanun 1938
Yılbaşı bilançosu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	1938 yılının başlangıcı vesilesiyle yayımlanan yeni yıl kutlama mesajına yer verilmiş ayrıca yılbaşı gecesi meydana gelen suçlara açıklanmıştır.

1936-1937 yılı çalışma raporu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın yıllık kongresinde Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu 1936-1937 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir.
Yeşilayın 18. Yıllık kongresi A. Nurata	25 Aralık 1937 tarihinde İstanbul Eminönü Halkevinde düzenlenen Yeşilayın senelik olağan kongresine dair haber.
Bizde sosyolojik görüşle suç III Mualim Nevzat Ayas	Türkiye Cumhuriyeti'nde işlenen suçların ve suçluların sayısı açıklanmıştır.
Duygularım Mustafa Ortaç	Şiir
Edebiyatımızda içki düşmanlığı Süleyman Nehip Ulukut	Türk edebiyatındaki içki aleyhtarlığına dair bir inceleme.
Tam kurtuluş Thomas G. Massarik/ Çev. Evren Ahmet Çetin	Çekoslovakya'nın kurucusu Masarik'in vefatı üzerine, Bulgaristan İçki Düşmanları Cemiyetinin "Novçovek" isimli gazetesinde yer alan makale aynen yayınlanmıştır.
Hayattan parçalar Enver Naci	Deneme
Kurum haberleri	Nehip Ulukut'un Aksaray hâkim muavinliğine atandığına dair haber. Yeşilay Gençler Birliğinin 13 Şubat 1938'de Tokatlıyan salonlarında vereceği davete dair haber.
Dünya haberleri	Japonya'da bir köy halkının beş yıl boyunca alkol kullanmaktan kaçınarak gerçekleştirdiği faaliyetlere dair haber.
Yıl VI- Sayı 62 Alkol Safiye Hüseyin Elbi	Şubat 1938 25 Aralık 1937 tarihinde İstanbul Eminönü Halkevi salonunda gerçekleştirilen Yeşilayın yıllık kongresinde Safiye Hüseyin Elbi tarafından okunan metin aynen verilmiştir.
Sinir hıfzıssıhhasında gaye Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Akıl hastalıklarının ortaya çıkış nedenleri incelenmiş ve bu hastalıkların artışı önlemeye yönelik alınabilecek tedbirler açıklanmıştır.
İçtimai hıfzıssıhha bakımından doğu köylüsünün gıdası Dr. Rüknettin Fethi	Doğudaki köylerde yaşayan insanların gıda tüketimlerin hakkında bilgilendirmelerde bulunulmuştur.
Bizde sosyolojik görüşle suç Muallim Nevzat Ayas	Ülkede suç oranlarını düşürmek için çeşitli mecraların yapmaları gerekenlerin maddeler halinde açıklanmıştır.
Afyon utku anıtı karşısında Talat Açıkgöz	Viyanalı heykeltıraş Heinrich Krippel tarafından yapılan "Afyon Utku Anıtına" dair haber.
Gördüklerimiz duyduklarımız 3 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Paris Kongresi'ne katıldıktan sonra Almanya'ya hareket eden Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın seyahatinin devamı.
Nasıl yemin etmiş A. Nurata	Öykü
İstanbul'a veda Süleyman Nehip Ulukut	Şiir

Hayattan parçalar Enver Naci	“Çarşafı Filozof” ve “Zevk Meselesi” isimli iki adet hikâye.
Vecizeler	Vecizeler
Kurum haberleri	Yeşilay Merkez Kurulu’nun 27 Ocak 1938 tarihinde Çağlayan’da gerçekleştirdiği toplantının içeriğine ve toplantı sonucunda alınan kararlara dair haber.
Dünya haberleri	Tan Gazetesinde “Sarhoşlar Adası” ismi ile yer alan haber aynen verilmiştir. Fransız sahilinde bulunan Guernesey Adası’nın yakınlarında batan vapurdan sahile vuran alkol fiçilerini içen ada ahalisinin dört gündür sarhoş olmaları yüzünden kavga ve gürültünün arttığına dair haber.
Yıl VI- Sayı 63	Mart 1938
Uyuşturucu zehir kaçakçıları için partiden dileğimiz Fehmi Atanç	Uyuşturucu kaçakçılarının vatan aleyhine işlenen suçlar kapsamında değerlendirilerek aynı düzeyde cezalandırılmaları yönündeki talebin Cumhuriyet Halk Fırkası’na iletildiği ve bu kapsamda yasal düzenleme beklentisinin bulunduğu açıklanmıştır.
Alkolizm İbrahim Zati Öget	Yeşilayın 25 Aralık 1937 tarihinde İstanbul Eminönü Halkevi salonunda düzenlediği yıllık olağan kongresinde İbrahim Zati Öget tarafından okunan metin aynen verilmiştir.
Bergson’un Allah fikri ile tasavvuf arasındaki münasebet Mustafa İsmet Ulukut	Fransız filozof Henri Bergson’un Tanrı anlayışı ile tasavvuf felsefesi arasındaki kavramsal ve düşünsel benzerlikler açıklanmıştır.
Hayattan parçalar Enver Naci Gökşen	Anı
Bir ayın içinden A. Nurata	Kızılay Gazetesinin bayramda çıkan sayısında yer alan haberlere dair.
Gençleriz Ali Muin Arar	Şiir
Ayrılık Asım Olgen	Şiir
İnkılap yolunda adımlar Son Telgraf Gazetesi	Son telgraf isimli gazetede yer alan “İnkılap Yolunda Adımlar” isimli makale aynen verilmiştir.
Türkiye’de alkolizm meselesi 16 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan “Türkiye’de Alkolizm Meselesi” isimli raporun devamı. Alkolün sanayide kullanım alanları ve faydaları açıklanmıştır.
Kurum haberleri	Cemiyetin yeni nizamname taslağının görüşülmesi için 26 Mart 1938 tarihinde Eminönü Halkevinde kongre yapılacağına dair haber.
Dünya haberleri	Renate Müller isimli sinema yıldızının vefatına dair haber.
Yıl VI- Sayı 64	Nisan 1938

Psikoloji ve psikiyopatolojide yüzün ifadesi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yüzde oluşan ifade ve mimiklerin psikolojik açıklamaları yapılmıştır.
Çocuk terbiyesinde ruhi esaslar Aliye Rıza Taner	Çocuklara terbiye verilirken yapılan hatalar açıklanmıştır. Yataklarını ısıtatan ve asabi davranışlar sergileyen çocuklar için yapılması gerekenler izah edilmiştir.
Hislerim Mustafa Oltaç	Şiir
Nizamnamemiz değişti A. Nurata	Yeşilay Gençler Cemiyetinin 26 Mart 1938 tarihinde düzenlenen kongresi sonucu değişen tüzüğü açıklanmıştır. Kongrede söz alan kişilerin konuşma metinleri ve tüzükte yapılan değişikliklere yer verilmiştir.
İş kanunu ve içki düşmanlığı Süleyman Nehip Ulukut	İş Kanunu'nun içerisine alkol yasağının eklenmesi gerektiğine dair haber.
İstanbul havası Orhan Altuni	Hikâyeler
Yeni üyelerimiz	1938 yılının Nisan ayı boyunca Yeşilay Gençler Birliği Teşkilatı'na katılan üyelere dair haber.
Kurum haberleri	10 Nisan 1938 tarihinde Beyoğlu Fransız Tiyatrosu'nda gerçekleştirilecek olan müsamereye dair haber.
Yıl VI- Sayı 65	Mayıs 1938
Mekteplerimizde disiplin Nebahat Hamit	Okulların amacına ve okullarda verilen disiplin hakkında bir inceleme.
Keyif verici zehirler Ömer Rıza Doğrul	Tan Gazetesinde yayımlanan Fahreddin Kerim Gökay'a ait açıklamalara yer verilmiş; söz konusu açıklamalarda, uyuşturucu madde kaçakçılığının halk sağlığı açısından herhangi bir salgın hastalıkla dahi karşılaştırılamayacak derecede önemli bir tehlike arz ettiği açıklanmıştır.
Yolculuk Enver Naci Gökşen	Deneme
Yeşilay marşı H. Önel	Şiir
Cermenler ülkesinde gördüklerim Muhittin	Muhittin Bey'in Almanya'da yaptığı tren seyahatine dair haber.
Çocuk ve çocuk hakkında A.N.	23 Nisan münasebetiyle çocuklar hakkında söylenmiş bazı sözler.
Müsameremiz A. Nurata	Tiyatro ile müsamerenin farkları açıklanmıştır. Fransız Tiyatrosunda 10 Nisan 1938 tarihinde Yeşilayın düzenlemiş olduğu müsamereye dair habere yer verilmiştir.
Türkiye'de alkolizm meselesi 17 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay tarafından hazırlanan "Türkiye'de Alkolizm Meselesi" isimli raporun devamı. Alkolizme karşı yürütülen mücadelenin tek hedefinin büyük ulusun ülkede ruhen ve bedenen sağlam olarak yetişmesi ve üremesi olduğu açıklanmıştır.

Kurum haberleri	22 Nisan 1938 tarihinde idare heyeti ve teşvikçi üyelerin katılımıyla gerçekleştirilen toplantının içeriğine ve alınan kararlara dair haber.
Yıl VI- Sayı 66	Haziran 1938
Mekteplerimizde disiplin Nebahat Hamit	Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan "Self-Government" (kendi kendini yönetme) fikri izah edilmiştir.
Balaban kuru Şaban Taşkın	Edirne'nin Uzunköprü ilçesine bağlı olan Balaban kuru isimli köyün tarihine, doğasına ve köylülerin yaşamlarına dair haber.
19 Mayıs: Gençlik Bayramı A.N	19 Mayıs Gençlik Bayramı münasebetiyle yayınlanan kutlama mesajı.
Hukuk ve kanunlar karşısında içki ve sarhoşluk Süleyman Nehip Ulukut	Avrupa ülkelerinde içki tüketimi ve sarhoşlukla ilgili yasal düzenlemeler ve Türk Medeni Kanunu'nda sarhoşluğa dair hükümlere yer verilmiştir.
Gördüklerim duyduklarım 4 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın Almanya'dan, Fransa'ya olan seyahatine dair haber.
İçtim... içmeyin!... Seha Meray	Fransızca olan "İçtim... İçmeyin!..." başlıklı hikâye tercüme edilerek yayınlanmıştır.
İmam suyunun hocaya yaptıkları Dursun Akça	Hikâye
Yangın Orhan Altuni	Hikâye
Anneme Ahmet İsmet Ulukut	Şiir
Yeni üyelerimiz	Yeşilay Gençler Birliğine 1938 yılının haziran ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Dünya haberleri	Bulgaristan'ın Sofya şehrinde gerçekleştirilen Uluslararası İçki Düşmanı Demiryolcular Kongresi'ne dair haber.
Kurum haberleri	İstanbul Erkek Lisesinde 8 Mayıs 1938 tarihinde gerçekleştirilen müsamereye ve kurumun aldığı kararlara dair haber.
Yıl VI- Sayı 67	Temmuz 1938
Ailede akıl hıfzıssıhhası Dr. Hüseyin Kenan Tunakan	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Kongresi'nde yapılan konuşmanın metni aynen verilmiştir. Akıl hastalıklarının sebepleri ve ruhsal bozuklukların toplumsal etkileri açıklanmıştır.
Mekteplerimizde disiplin Nebahut Hamit	Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan "Self-Government" (kendi kendini yönetme) fikri izah edilmiştir.
Çocuklarınızın zekâsından İstifade ediyor muyuz? Dr. Aliye Buza Tancıl	Çocukların farklı zekâ türleri ele alınmış ve zekâ seviyelerindeki eksiklikler veya parlaklık durumlarına göre, zekânın gelişimini desteklemek için uygulanabilecek yöntemler izah edilmiştir.

Aile saadettinin sırrı Dr. Muzaffer Sezer	Mesut bir aile oluşturmamanın nasıl mümkün olabileceği açıklanmıştır.
Telâkki meselesi Enver Naci Gökşen	Evlilik içindeki davranışların zamanla nasıl değiştiği ve nesiller arasındaki farklar açıklanmıştır.
Gördüklerim, duyduklarım 5 Prof. Dr. F. Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın Paris'te gerçekleştirilen "Uluslararası Ar ve Teknik" sergisinde edindiği gözlemler ve izlenimler ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.
Hukuk ve kanunlar karşısında içki ve sarhoş'uk Süleyman Nehip Ulukul	Türk Ceza Kanunu'nda içki ve sarhoşlukla ilgili düzenlemelerin yeterli olmadığına dair eleştirilerde bulunulmuştur.
Ülkü yolunda H. Önal	Şiir
Yeni üyelerimiz	Yeşilay Gençler Birliği Cemiyetine 1938 yılının haziran ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Haberler	Kurumun 1938 yılının temmuz ayı boyunca aldığı kararlara dair haber.
Yıl VI- Sayı 68	Ağustos 1938
Hayatın tuzu biberi heyecandır; fakat Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Heyecanın önemi ve tanımı açıklanmıştır.
Ailede akıl hıfzıssıhhası Dr. Hüseyin Kenan Tunakan	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Kongresi'nde yapılan konuşma metninin devamı aynen verilmiştir.
XIX uncu asırda Fransa'da resim Samim Oktay	Fransız ressam Louis David'in sanatsal kariyeri ve yaşamına dair bir biyografi.
Eğilmeyen baş Asım Ülgen	Şiir
Bestekarın mezarı N. Moray	Hikâye
Yuvamızda Yeşilay Suphi Aydınır	İstanbul Erkek Lisesinin 1937-1938 yıllığına dair Sakarya Mecmuasında yayımlanan haberin tam metni yayımlanmıştır.
Gördüklerim duyduklarım 6 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Paris'te gerçekleştirilen "Uluslararası Ar ve Teknik" sergisinin bilimsel önemi açıklanmıştır.
Yeni üyelerimiz	Yeşilay Gençler Birliğine 1938 yılının ağustos ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Kurum haberleri	"Uluslararası Hygiene Mentale" ve "Criminologie" kongrelerine Türkiye'yi temsilen Fahreddin Kerim Gökay'ın gideceğine dair haber. Okullarını tamamlayan üyeler için tebrik mesajı yayımlanmıştır.
Yıl VI- Sayı 69	Eylül 1938
Hayat neş'e ile kaimdir.. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Rakı tüketiminin yerine üzüm suyu gibi sağlıklı alternatiflerin tercih edilmesinin gerekliliği ve meyve suları üzerine yapılan propaganda çalışmalarının artırılması gerektiği izah edilmiştir.

Cezaların şahsileştirilmesindeki esbab meyanında alkol ve uyuşturucu maddelerin mevkii A. Ferit	Topluma karşı bir suç işleyen kimsenin yakalandığı takdirde nasıl bir ceza alması gerektiği izah edilmiştir.
XIX uncu asırda Fransa’da resim Samim Oktay	Fransız ressam Louis David’in önceki sayıda çıkan biyografisinin devamı.
Bu günün eğlence anlamı Enver Naci Gökşen	Geçmişte Anadolu’nun çeşitli bölgelerinin sürgün yeri olarak algılandığı, ancak günümüzde ülkenin tümünün bir bütün olarak kabul edilmesinin yaygın bir anlayışa dönüştüğü belirtilmiş; buna paralel olarak Anadolu’ya yönelik gezilerin düzenlenmeye başlandığı ifade edilmiştir.
Belki Mustafa Ortaç	Şiir
Neş’e A.N.	Deneme
İstanbul- Lalapaşa Muzaffer Bilal	Deneme
Yıl VI- Sayı 70	Birinciteşrin 1938
Cumhuriyet gençliği Enver Naci Gökşen	Cumhuriyet gençliğine Atatürk’ün yolundan gitmeleri gerektiğine dair telkinlerde bulunulmuştur.
Alkol, tütün ve spor Selim Sırrı Tercan	Sporcu gençlerin tütün ve alkol ürünlerinden neden uzak durmaları gerektiği ifade edilmiştir.
Söz ve iş Yurtlu	Sözle iş arasındaki sıkı ilişki açıklanmıştır.
“Yeşilay,, için.. Oğuz Turgud Yaylalı	Şiir
Grupta hisler Asım Ülgen	Şiir
Sizden iyi olmasın	“Sizden İyi Olmasın” cümlesini sık sık kullanan insanların farkında olmadan kendilerini ikiyüzlü bir insan haline getirdikleri iddia edilmiştir.
Gördüklerim duyduklarım 7 Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	“İkinci Hijyenmantal Kongresi’nde” gerçekleştirilen konuşmalardan bazılarına ve “Beynelmilel İkinci Akıl Hıfzıssıhhası Kongresi” için Uluslararası Büro tarafından hazırlanan rapora dair haber.
Yeni üyelerimiz	Yeşilay Gençler Birliğine 1938 yılının Ekim ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Yıl VI- Sayı 71	İkinciteşrin 1938
Büyük Türk milletine İsmet İnönü’nün beyannamesi İsmet İnönü	Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatı üzerine İsmet İnönü’nün yayınladığı taziye mesajı.
Büyük yasın psikolojisi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatı üzerine ülkece hissedilen üzüntü ifade edilmiştir.
Hıçkırıklar arasında Enver Naci Gökşen	Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatı üzerine hissedilen duygular açıklanmıştır.

Feryat H.Önol	Şiir
Şaşıyorum Vecihi Divitçi	Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün gerçekleştirdiği inkılapların sevinci hâlâ benliklerinde yaşarken, vefatı üzerine toplumun büyük bir acıya kapıldığı ifade edilmiştir.
Yollar Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Bundan sonra Peyami Safa	Bundan sonra Atatürk'ün temelini attığı binayı büyötmeye devam edilmesi gerektiği ve bu binanın sağlam ve güzel olması için kültür ve sanata ihtiyaç olduğu açıklanmıştır.
Tarihin müellim hadisası Nihad Reşad	Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün doktorlarından Dr. Nihad Reşad ile Atatürk'ün vefatı hakkında yapılan görüşmeye dair.
Türkiye'de çocuk cürümleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Paris'te gerçekleştirilen "Uluslararası Çocuk Psikolojisi Kongresi" için hazırlanmış rapor aynen verilmiştir.
Haberler	Yeşilayın yıllık kongresinin 3 Aralık 1938 tarihinde halkevinde yapılacağına dair haber.
Yıl VI- Sayı 72	Birincikanun 1938
Yeşilay kongresi tarafından Reiscumhur Milli Şef İsmet İnönü'ye çekilen telyazısı ile diğer yüksek makamlara gönderilen saygı telyazıları ve gelen cevapları	Yeşilay Kongresi tarafından, yeni Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye gönderilen tebrik mesajına yer verilmiştir.
Geçen yıl Yeşilay ne yaptı Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın yıllık olağan kongresinde Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu rapor aynen verilmiştir.
Yeşilay kurumunun yıllık kongresi	3 Aralık 1938 tarihinde halkevinde gerçekleştirilen Yeşilayın senelik olağan kongresine dair haber.
Atam Cevat Uçar	Şiir
Yıl VII- Sayı 73	İkincikanun 1939
Ziraat Kurultayında Yeşilay Nasib Akmanlay	Türkiye Büyük Millet Meclisinde 30 Aralık 1938 tarihinde gerçekleştirilen "Ziraat Kurultayı'na" dair haber.
Kadın ve içki düşmanlığı Safiye Hüseyin Elbi	Dünyanın farklı ülkelerindeki içki karşıtlığına dair yürütölen çalışmalar ve kadınların alkol tüketimleri açıklanmıştır.
Ruh hastalıklarından ileri gelen cürümler üzerinde bir istatistik Aliye Rıza Tanal	İstanbul Üniversitesi Tıp Faköltesi psikiyatri kliniğinin 1937 yılında Paris Akıl Hıfzıssıhhasında sunmuş olduğu çalışmaya yer verilmiştir.
Gençler susuzluğu nasıl gidermeli A. Eberli	"Uluslararası İçki Düşmanları" yayınlarından gençlerin susuzluklarını nasıl gidermeleri gerektiğinin maddeler halinde açıklandığı habere yer verilmiştir.
Yıl VII- Sayı 74	Şubat 1939

Vitaminli yemekler Yeşilay	Tüketilen gıdaların içeriğinde bulunan vitaminler açıklanmıştır.
Başvekil Refik Saydam Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	1937 yılında Sağlık Bakanı olan Dr. Refik Saydam'ın hükümet beyannamesinde yer alan sağlık ve kültür işlerine dair haber.
Erzurumlu Emrah M. Şeref Oktürk	XIX asır saz şairlerinden Erzurumlu Emrah'ın hayatına ve şiirlerine dair bir biyografi.
Yeşilay gençler birliğinin VIII. Yıllık kongresi A.N.	Yeşilay Gençlik Şubesinin VIII. Yıllık kongresine ve kongrede yapılan konuşmalara dair haber.
Gençler susuzluğu nasıl gidermeli A. Eberli	“Uluslararası İçki Düşmanları” yayınlarından gençlerin susuzluklarını nasıl gidermeleri gerektiğinin maddeler halinde açıklandığı haberin devamı.
Yıl VII- Sayı 75	Mart 1939
Dr. Ahmed Fikri Tuzer Yeşilay	Dâhiliye Vekâleti Parti Genel Sekreterliği görevine seçilen Dr. Ahmet Fikri Tuzer'e tebrik mesajı.
Yaratıcı kudret Prof. Dr. F. Kerim Gökay	“İnkılap Haftası” münasebetiyle Tan Gazetesinde yayınlanan habere aynen yer verilmiştir.
Pic M. Moray	Deneme
Alkol hakkında bilgiler Fikret Vasfi Asal	Alkolün tanımı, içki içilmesinin bahaneleri ve insanlara yaşattığı kötü olaylar açıklanmıştır.
Yaşarız Mustafa Ortaç	Şiir
Gericault Samim Oktay	Gericault'un hayatı ve eserleri açıklanmıştır.
Çayımız Yeşilay	Garden salonlarında 18 Şubat 1939 tarihinde Yeşilay gençlerinin tertip etmiş olduğu çay davetine dair haber.
Akşam güneşi İhsan Soyocak	Şiir
Rakı Mithat Cemal	Rakı tüketiminin yol açtığı olumsuz davranış örnekleri ele alınmış ve rakının insanlar üzerindeki çağrışımları izah edilmiştir.
Yıl VII- Sayı 76	Nisan 1939
Dr. Lutfi Kırdar Yeşilay	İstanbul Valisi Dr. Lutfi Kırdar'a yapılan ziyarete dair haber.
Reklamların manevi kıymetleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Radyolarda yapılan reklamların önemine açıklanmıştır.
Cilt hastalıkları ve saç hıfzıssıhhası Nuri Osman Eren	Üsküdar Halkevinde gerçekleştirilen konferansta tutulmuş notlar.
Mehmed Akif hayatı ve eserleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Şair Mehmed Akif Ersoy'un hayatı ve eserleri açıklanmıştır.
Felaket iskelesi Saim Turgud	Üsküdar Birinci Ortaokulunda, 1933-1934 eğitim öğretim yılında öğrenciler tarafından sahneye sunulan tiyatro oyunu.
Alkol hakkında bilgiler Fikret Vasfi Asal	İçkinin kötülükleri açıklanmıştır.

İki acı kaybımız Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Emekli Albay Reşid ve Emekli Albay Cemil Beylerin vefatlarına dair haber.
Bir arkadaş kazandım Bahattin Toksöz	Anı
Yıl VII- Sayı 77	Mayıs 1939
Kanser iyi edilebilir bir hastalık mıdır Yeşilay	Kanser hastalığının belirtileri ve tedavisi izah edilmiştir.
Su şehirleri psikolojisi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fransa’da bulunan Vichy su parkının ülkesine faydaları açıklanmıştır. Başta Yalova ve Bursa şehirlerinde bulunan kaplıcalar olmak üzere diğer kaplıcalarında daha verimli hale getirilmeleri istenmiştir.
Ulusal hakimiyet bayramı ve 23 Nisan F. Özlen	23 Nisan 1939 tarihinde “Ulusal Hakimiyet Bayramı” olarak kutlanan bayrama dair haber.
VIII’inci yıllık kongre raporu S. Aydın	Yeşilayın 26 Mart 1936 tarihinde düzenlediği VIII. yıllık kongresinde okunan rapora dair.
İki duygu Enver Naci Gökşen	Ebeveynlerin çocuklarına iyi bir terbiye vermeleri için sadece pedagoji ilkelerini bilmelerinin şart olmadığı, pratik terbiye yolları ile de iyi bir terbiye verilebileceği açıklanmıştır. Ayrıca cahilliğin yaş ile üstünün örtülemeyeceği belirtilmiştir.
İngres Samim Oktay	Fransız ressam Sean Auguste Dominique Ingres’in biyografisi.
Yeni üyelerimiz Yeşilay	Yeşilay Gençler Teşkilatı’na 1938 yılının Mayıs ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Yıl VII- Sayı 78	Haziran 1939
Halkevleri konferansları- Neşriyat kongresi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay’ın, Cumhuriyet Halk Partisi tarafından üniversite adına Adana Halkevinde verdiği konferansa dair.
Yeşilay R. Rasim Ülgen	Şiir
Cilt hastalıkları ve saç hıfzıssıhhası Nuri Osman Eren	Cilt hastalıklarının sebepleri açıklanmıştır.
Bir bahar hatırası Enver Naci Gökşen	Hikâye
Alkol hakkında bilgiler Fikret Vasfi Asal	Tarihteki içki düşmanları ve “Umumi Hıfzıssıhha Kanunu” açıklanmıştır.
İstikbal lisesinde Yeşilay M. Şeref Oktürk	Diğer eğitim kurumlarında olduğu gibi İstiklal Lisesinde eğitim gören pek çok öğrencinin alkole karşı verilen mücadeleye destek verdiğine dair haber.
Yıl VII- Sayı 79	Temmuz 1939
Türkiye’de keyif verici ve uyuşturucu zehirlerin cürümlerin meydana gelmesindeki tesirleri Dr. İbrahim Zati Öget	İstanbul Umumi Hapishanesi ve Tevkifhanesinde bulunan mahkûmlar arasında, uyuşturucu suçları nedeniyle hüküm giymiş olanların oranlarına ilişkin veriler açıklanmıştır.

Ömer Seyfeddin, Hüseyin Rahmi, Refik Halid M. Şeref Oktürk	Ömer Seyfeddin, Hüseyin Rahmi ve Refik Halid'in eserlerinin içerikleri ve özellikleri açıklanmıştır.
Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay ile bir mülakat	Fahreddin Kerim Gökay'ın Babıali'de bulunan hekim muayenesinde gerçekleştirilen röportaj.
Rozetim H. Önel	Şiir
Yeşil Naci Marmara	Betimleme
Büyük idealist Yurtlu	Gazi Mustafa Kemal'in idealistliği ve ülke için başardıkları izah edilmiştir.
Yıl VII- Sayı 80	Ağustos 1939
Türkiye'nin hijyen mental ve psikiyatri sahasındaki hizmetleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	İsviçre'nin Lugano şehrinde 4 Haziran 1939 tarihinde toplanan "VI. Avrupa Milletleri Hijyen Kongresi'nde" yayınlanan bildiri aynen verilmiştir.
Hellen Keller M. Şeref Oktürk	ABD'li pedagog Hellen Keller'in sağır, kör ve dilsiz olmasına rağmen yazdığı eserlere ve hayatı açıklanmıştır.
Cilt hastalıkları ve saç hıfzıssıhhası Nuri Osman Eren	Deri hastalıklarına yakalanmamak için alınabilecek önlemler açıklanmıştır.
Haberler Yeşilay	Yeşilay azası Nevzad Ayas'ın ve Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyeti azalarından Ali Kami Beylerin mebus seçildiklerine dair haber. Arsiulusal İçki Aleyhtarları kongresinin Helsingfors kentinde yapıldığına dair haber. İçki düşmanlarından Dr. Lygraim'in 57 yaşında Paris'te vefat ettiğine dair haber.
Yaşayan arkadaşlarımız	Hafız Reşid Ercan, Gl. Galib Pasiner ve Safvet Çiner'in vefatları üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Yıl VII- Sayı 81	Eylül 1939
Ne rağbet!.. maidei semaiye mi yağıyor Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Hükümetin bira fiyatlarında indirim gitmeye yönelik düşüncesinin yanlış olduğu ifade edilmiştir.
Arsiulusal içki düşmanlığı haberleri Yeşilay	Lozan'daki genel sekreterliğin, savaş dönemlerinde farklı ülkelerdeki askeri birliklere içki dağıtım yapıp yapılmadığını öğrenmek amacıyla ilgili kurumlara genelge gönderdiği bilgisine dair haber.
Dökan Samim Oktay	Fransız ressam Dökan'ın biyografisi.
"geç neş'ei zevkinden anın içme birader,, Yeşilaycı	Hikâye
Bizim aşkımız Sütlüce	Şiir
Ve Benim Aşkım Sütlüce	Deneme
Hallen Keller M. Şeref Oktürk	ABD'li pedagog Hellen Keller'in önceki sayıda çıkan hayatı hakkındaki biyografisinin devamı.

Yeni üyelerimiz Yeşilay	Yeşilay Gençler Birliğine 1938 yılının Eylül ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Yıl VII- Sayı 81	Birinciteşrin 1939
Beynelmîlel şarab ofisine girerken Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Uluslararası Şarap Ofisi'ne üyelik başvurusu yaptığı ve bu başvurunun 9 Eylül tarihli TBMM oturumunda ele alınacağı belirtilmiştir.
Kıymetli mütefekkir M. Turhan Tan anlatıyor Hikmet Önal	Düşünür M. Turhan Tan Beyle yapılan röportaj.
Genç arkadaşlarla konuşma Ahmet Çetin	Eğitim-öğretim yılının açılmasıyla beraber Cemiyetin ülküsel hedefleri doğrultusunda yürüttüğü faaliyetlere yeniden başlayacağına dair haber.
Cilt hastalıkları ve saç hıfzıssıhhası Nuri Osman Eren	Cilt hastalıkları ve cilt türleri açıklanmıştır.
Onların dilile G.B	Sultan Ahmed Sulh Birinci Ceza Mahkemesi'nde, Ali isimli vatandaşın söylediklerine dair haber.
Rakının derecesi indiriliyor.	Tan Gazetesinde yayınlanan haber aynen yer verilmiştir.
Yıl VII- Sayı 83	İkinciteşrin 1939
Mektep hıfzıssıhhası bakımından okullarımızda devam ve disiplin meseleleri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Çocukların yaşadığı uyku problemleri ile yoğun ders çalışma temposunun üzerlerinde oluşturduğu etkiler açıklanmıştır.
Kıymetli mütefekkir M. Turhan Tan anlatıyor Hikmet Önal	Düşünür M. Turhan Tan ile yapılan röportajın devamı.
Emeller B. Derman	Şiir
Saffetin hatıraları Kemal Uçgan	Hikâye
İki mezar Yeşilaycı	Hikâye
Yıl VII- Sayı 84	Birincikanun 1939
Sinir harbi üzerinde psikolojik düşünceler Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Birinci Dünya Savaşı sırasında yaşanan sinir harbinin neden olduğu psikolojik ve toplumsal unsurlar açıklanmıştır.
Cumhuriyet Bayramı ve milli matem M. Şerif Oktürk	Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun on altıncı yıl dönümü dolayısıyla yayınlanan kutlama mesajı ve Atatürk'ün vefatı dolayısıyla ülkece duyulan yas açıklanmıştır.
Bir tarih M. Arif Öken	Deneme
Alkol uyuşturucu madde iptilası Yeşilaycı	Gazetelerde, uyuşturucu ve alkol etkisiyle suç işleyen kişilere dair haberlere yer verilmiştir.
Casus 1 M. Şerif Oktürk	Hikâye
Yıl VIII- Sayı 85	İkincikanun 1940
Büyük acı İsmet İnönü	İsmet İnönü'nün Erzincan depremi sonrasında yayınladığı taziye ve dilek mesajları.

Ana Yeşilayın 20'inci; Yeşilay gençlik şubesinin 9'uncu kongresi Yeşilay	24 Aralık 1939 tarihinde Eminönü Halkevinde salonunda düzenlenen Yeşilay Gençlik Kongresi ile ilgili haber. Fahreddin Kerim Gökay'ın kongredeki konuşma metni aynen verilmiştir.
Kongre telgrafları Yeşilay	Yeşilay kongre başkanı Latife Çeyrekbaşı'nın Cumhurbaşkanına ve diğer yüksek makamlara gönderdiği telgraflara gelen cevaplar aynen verilmiştir.
Casus 2 M. Şerif Oktürk Yıl VIII- Sayı 86	Hikâye
Gençlik ve irşat Habil Aktan	Şubat 1940 Şehirli bir genç ile köylü bir gencin iki ayrı davranışına ve Yeşilay ülküsüne dair.
Yeşilay gençlik şubesi IX uncu kongre raporu S. Aydın	Yeşilay Gençlik Şubesinin 24 Aralık 1939 tarihinde gerçekleştirdiği kongresinde Genel Sekreter S. Aydın'ın okuduğu rapor aynen verilmiştir.
Mecmuamız sekiz yaşında	Yeşilay Dergisinin sekizinci yılına girmesi sebebiyle yayınlanan kutlama mesajı.
Haberler	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin 1940 yılı için Merkez Heyetine seçilen kişilerin bilgileri açıklanmıştır.
Sağlık tavsiyesi Halk doktoru	Grip hastalığının önemi ve sebebiyet verebileceği rahatsızlıklar açıklanmıştır.
Casus 3 M. Şerif Oktürk Yıl VIII- Sayı 87	Hikâye
Kış ve içtimai yardım Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Mart 1940 Kış aylarının gelmesiyle, sosyal yardım konusunda devlete düşen görev gibi bireylere ve cemiyetlere de düşen vazifenin büyük olduğu ifade edilmiştir.
Hastalık ve telakki Enver Naci Gökşen	Sağlık hizmetlerinin yalnızca hastane açmakla sınırlı kalmaması gerektiği; hastalıkların önlenmesi için topluma koruyucu sağlık bilgisi kazandırmanın ve suyun sağlığa katkılarının öğretilmesinin öncelikli olması gerektiği açıklanmıştır.
Yeşilay takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1939 yılının Ekim ayı boyunca içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Cilt hastalıkları ve saç hıfzıssıhhası Nuri Osman Eren	Saç temizliğinin nasıl yapılması gerektiği ile cilt ve saç hastalıklarının tedavi yöntemleri açıklanmıştır.
Haberler Yeşilay	Maksim salonlarında 9 Mart tarihinde gerçekleşecek olan "Çay Partisi" için davet haberi. Devlet Demiryollarına bağlı istasyon lokantalarında rakı satışının yasaklandığına dair haber.
Arsiulusal içki düşmanlığı haberleri Yeşilay	Finlandiya, İsveç ve Almanya'daki içki aleyhinde yürütülen çalışmalara dair haberler.

Casus 4	Hikâye
M. Şerif Oktürk	
Yıl VIII- Sayı 88	Nisan 1940
Halkevlerinin kuruluşunun 8. Yıldönümü münasebetiyle Ankara Halkevinde yapılan merasimde başvekilimiz Dr. Refik Saydam'ın nutku	Ankara Halkevinde, halkevlerinin sekizinci yıldönümü dolayısıyla gerçekleştirilen törende konuşma yapan Başbakan Dr. Refik Saydam'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Dr. Refik Saydam	
Ferdler ve milletler arasında anlaşmanın biyolojik ve psikolojik esasları	12 Şubat 1940 tarihinde Ankara radyosunda düzenlenen konferansın metni aynen verilmiştir.
Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	
Bir kadeh	Yeşilayın senelik olağan kongresinde Safiye Hanım tarafından yapılan konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Safiye Hüseyin Elbi	
Yokluk	Şiir
C. Kaya	
Beyaz enfiye	Kaçakçılar ve kullanıcılar arasında “Beyaz Enfiye” olarak bilinen eroinin ne olduğu açıklanmış ve kullanımının toplumda giderek yaygınlaştığına dikkat çekilmiştir.
Habil Aklan	
Yeşilay takvimi 2	Gazetelerde 1939 yılının Ekim ayı boyunca içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haber.
Yeşilay	
Kalbim	Şiir
Asım Ülgen	
Ölümü düşündüm	Şiir
C. Kaya	
Bir istek	Şiir
M. Şadi İlter	
Akşam	Şiir
Mustafa Ortaç	
Ayrılık	Şiir
C.S. Pek	
Öğüt	Şiir
Hüseyin Fahreddin Mayda	
Yıl VIII- Sayı 89	Mayıs 1940
Senelik müsameremiz dolayısıyla Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın sözleri	Fransız Tiyatrosu'nda, 14 Nisan 1940 tarihinde tertip edilen Yeşilay müsameresinde konuşma yapan Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Yeşilay	
Müsameremiz	Fransız Tiyatrosu'nda 14 Nisan 1940 tarihinde tertip edilen Yeşilay müsameresinin programı açıklanmıştır.
Yeşilay	
Değer takdiri	Deneme
Enver Naci Gökşen	
Alkolizm	Ana Yeşilayın yıllık kongresinde okunmuş olan araştırma metni aynen sunulmuş; alkolün hangi maddelerden üretildiği ve bir gıda olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorularına cevap verilmiştir.
İbrahim Zati Öget	

Yeşilay takvimi 3 Yeşilay	Gazetelerde 1939 yılının Kasım ayı boyunca içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Sarhoş Leyla İçmez	Öykü
Ülkü yolunda konuşma Muzaffer G. Bilal	Türk neslini içki belasından kurtarmak için Yeşilayın yılmadan çalışmaya devam ettiği ve daima devam edeceği ifade edilmiştir.
Fin milleti ve karakteri	Tan Gazetesinin 7 Aralık 1939 tarihli sayısında yer alan Daily Herald'ın yazısının bir kısmına yer verilmiştir.
Yemeklerde bulacağınız madenler Yeşilay	İnsan yaşamı için gerekli olan minerallerin en önemlileri belirtilmiş ve bu minerallerin hangi yiyeceklerde bulunduğu açıklanmıştır.
Duygu Behçet Derman	Şiir
Gel M. Şadi İlter	Şiir
Boş bir bekleyiş H. Gürtuna	Şiir
Zelzele M. Gönül	Şiir
Kızıl Serap R. Gür Çağlar	Şiir
Neden C. Kaya	Şiir
Çalınan Saadet Kemal Uçgan	Hikâye
Petrol içen adamın hali Son Telgraf	31 Mart 1940 tarihinde Son Telgraf Gazetesinde yer alan "Petrol içen adamın hali" isimli mizah yazısı.
Korku Son Telgraf	30 Mart 1940 tarihinde Son Posta Gazetesinde yer alan "Korku" isimli mizah yazısı.
Yıl VIII- Sayı 90	Haziran 1940
Mektep hekimliği ve hıfzıssıhhası Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Üniversitede, Hıfzıssıhha Enstitüsü bünyesinde bir Mektep Hıfzıssıhhası Enstitüsü kurulacağı belirtilmiş ve mektep hekimliğinin önemi vurgulanmıştır.
Alkolizm Dr. İbrahim Zati Öget	Ana Yeşilayın yıllık kongresinde okunmuş olan araştırma metninin devamı aynen verilmiştir. Alkoliklerin hazin sonları betimlenmiştir.
Yeşilay takvimi 4 Yeşilay	Gazetelerde 1940 yılının ocak, şubat ve mart aylarında içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Akıl hıfzıssıhhası kongresinde başkan Prof. F.K. Gökay'ın açılış söylevi Yeşilay	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin düzenlediği Dokuzuncu Yıllık İdari ve İlmi Kongresi'nde açılış konuşmasını yapan Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni verilmiştir.

Haberler Yeşilay	12 Nisan 1940 tarihinde Etibba Odası salonunda gerçekleştirilen Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin düzenlediği Dokuzuncu Yıllık İdari ve İlmi Kongresi'ne dair haber.
Arsiulusal içki düşmanlığı haberleri Yeşilay	Fransa, İngiltere, ABD ve Almanya'da içki aleyhinde yürütülen mücadeleye dair haber.
İçkiden sakınınız Faik Berçmen	Hikâye
Yıl VIII- Sayı 91	Temmuz 1940
İnönü şehitler abidesinde Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	12 Mayıs 1940 tarihinde İnönü Şehitler Abidesi'nde yapılan merasimde üniversiteyi temsil eden heyet başkanı Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Arslan sütü Habil Aktan	Amerika Birleşik Devletleri'nde yayın yapan "Journal of Commerce Commercial" isimli gazetede Türklerin aslan sütü adını verdikleri rakıya dair yer alan yazı yayımlanmıştır.
Alkolizm Dr. İbrahim Zati Öget	Ana Yeşilayın yıllık kongresinde okunmuş olan araştırma metninin devamı verilmiştir. Alkoliklerin kendi bünyelerine ve çocuklarının bünyelerine verdikleri zararlar açıklanmıştır.
Zehirciler Hakkı Süha Gezgın	Vakit Gazetesinde yayınlanmış olan "Zehirler" isimli haber verilmiştir.
Yeşilay takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1940 yılının Nisan ayı boyunca içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haber.
Şöhret Hikmet Şinasi Önel	Şiir
Ruhum Fethi Kural	Şiir
Ardına bakmadan git M. Şadi İlter	Şiir
Gurbette akşam Nuri Kayabölen	Şiir
Zeynep Emre	Şiir
Bulgaristandaki içki düşmanlığı Nuri Kadioğlu	Bulgaristan içki düşmanı cemiyetlerinden "Güstav Fon Bunge" isimli derneğin çalışmalarına dair haber.
Yıl VIII- Sayı 92	Ağustos 1940
Üniversite Merasiminde Maarif Vekili Sayın Hasan Ali Yücel'in hitabesi Hasan Ali Yücel	İstanbul Üniversitesi'nin merasiminde söz alan Maarif Vekili Hasan Ali Yücel'in konuşması aynen verilmiştir.
Lisan M. Şerif Oktürk	Türkçeye artık mecbur kalmadıkça yabancı kelimelerin alınmaması gerektiği ifade edilmiştir.
Yeni bir şiir kitabı münasebetiyle Hikmet Önel	Mehmet Emin Yurdakul'un, "Ankara" ismi ile çıkardığı şiir kitabına dair haber.
Hatıralarımız Naci Marmara	Deneme

Azim ve ısrarla Yurtlu	Yeşilay Gençlik Şubesinin, gençlerin her türlü kültürel ve sosyal faaliyetlerde en seçkin konumlarda yer almalarını kendisine ülkü edindiği açıklanmıştır.
İşlemeli tablolar M. Arif Ökem	Etrafı işlemeli olan yazılı tablolar açıklanmıştır.
Hıcran kırıntıları M. Özer	Şiir
Red Naci Marmara	Şiir
Kalp Kırık, Ümid Kırık M. Şadi İlter	Şiir
Yeşilay takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1940 yılının Mayıs ayı boyunca içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yayınlanan olaylara dair haberler verilmiştir.
Yıl VIII- Sayı 93	Eylül 1940
Realitenin hükmü Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fransız halkının, alkol tüketiminin azaltılması yönündeki uyarılara rağmen devlet adamları ve akademisyenlerin çağrılarını dikkate almadığı ifade edilmiştir.
Orhun abideleri M. Şerif Oktürk	Orhun Abideleri'nin bulunuşu, yazılış amacı ve içeriği açıklanmıştır.
Pendikteki bağda Hikmet Şinasi Önal	Şiir
Gece ve ben M. Şadi İlter	Şiir
Yirminci asrın en korkunç hastalığı uykusuzluktur Londra-Sunday Express	İngiltere kralının şahsi doktoru olan Lord Horde'nin İngiltere Tıp Cemiyetinde verdiği konferansın konuşma metni Londra-Sunday Express Gazetesinin 1937 yılının 12. sayısından alınarak aynen verilmiştir.
Haberler Yeşilay	Halkalı Ziraat Mektebi bağlarında 1 Temmuz 1940 tarihinde gerçekleştirilen "Üzüm Günü" ve 17 Ağustos 1940 tarihinde gerçekleştirilen idare heyeti gezintisine dair haberler.
Yeşilay takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1940 yılının Temmuz ve Ağustos ayları boyunca içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Yıl VIII- Sayı 94	Birinciteşrin 1940
Kayalaşmış millet Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Trakya Ovası'nın insanda uyandırdığı duygulara ve Mehmetçiğin Trakya'daki varlığına övgüyle bahsedilmiştir.
İçki ve uyuşturucu maddeler hakkında irşadlar, ezalar, tedbirler Habil Aktan	Resmi makamların içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yaptığı yönlendirme ve uyarıları konu alan haber.
Benzin yerine alkol Muhittin Birgen	Son Posta Gazetesinde yer alan haber aynen verilmiştir.
Feci ayılış Tan- B. Felek	Tan Gazetesinin 18 Ağustos 1940 tarihli sayısında yer alan haber aynen verilmiştir.
İçki düşmanlığı Tasviri Efkar	Tasviri Efkar Gazetesinin 3 Eylül 1940 tarihinde çıkan sayısındaki haber aynen verilmiştir.

Beyaz zehir Son Telgraf	Son Telgraf Gazetesinin 11 Eylül 1940 tarihinde çıkan sayısındaki haber aynen verilmiştir.
Uyuşturucu maddeler salgını ile mücadelelerimizde eksiklik var Akşam	Akşam Gazetesinin 9 Eylül 1940 tarihinde çıkan sayısında yer alan haber aynen verilmiştir.
İçki düşmanlarının dünkü bayramı Tasviri Efkar –Kandemir	Akşam Gazetesinin 2 Temmuz 1940 tarihinde çıkan sayısında yer alan haber aynen verilmiştir.
Yeşilay bayramı E. Ekrem Talu	Son Posta Gazetesinin 3 Eylül 1940 tarihli sayısında yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Yıl VIII- Sayı 95	İkinciteşrin 1940
Alkol aleyhdarlığı mücadelesi bir fantezi değil ırk sağlamlığı davasıdır Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Alkole karşı verilen mücadelenin amacının halkın sağlığını korumak olduğu ve bu davanın bir memleket meselesi haline geldiği açıklanmıştır.
İçki ve uyuşturucu maddelerle ayyaşlar ve bunlara benzeyenler hakkında 6 kanunda mevcut 26 madde Habil Aktan	İçki, uyuşturucu maddeler ve ayyaşlara ilişkin olarak resmi makamlar tarafından hazırlanan yasal düzenlemelere haberde yer verilmiştir.
Hususi hıfzıssıhha ve içtimai hıfzıssıhha Dr. Kutsi Halkacı	Ahlakın tanımı ve hıfzıssıhhanın hükümleri açıklanmıştır.
Aman bizi kurtarın Takvimci	Tan Gazetesinin 7 Ekim 1940 tarihli sayısında yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Alkolizm ve Fransa En Son Dakika	En Son Dakika Gazetesinin 25 Ekim 1940 tarihli sayısında yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Kadehe rakı satışı tahdit edildi Son Telgraf	Son Telgraf Gazetesinin 28 Eylül 1940 tarihli sayısında yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Bir meyhane kavgası Yeni Sabah	Yeni Sabah Gazetesinin 13 Ekim 1940 tarihli sayısında yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Yeşilay takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1940 yılının mayıs, haziran ve temmuz ayları içerisinde içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Haberler Yeşilay	Fahreddin Kerim Gökay'ın 14.09.1940 tarihinde Fatih Halkevinde verdiği konferansa dair haber. Fahreddin Kerim Gökay'ın 13.10.1940 tarihinde Ankara Devlet Radyosunda heyecanların fert ve cemiyetteki yeri hakkında verdiği söyleşisine dair haber.
Yıl VIII- Sayı 96	Birincikanun 1940
Nüfusumuzu nasıl arttırabiliriz? Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü nüfus sayımı sonuçları açıklanmadan önce, En Son Dakika Gazetesinin 18 Ekim 1940 tarihli sayısında konu hakkında Fahreddin Kerim Gökay ile yapılan röportaj aynen verilmiştir.
Hususi hıfzıssıhha ve içtimai hıfzıssıhha Dr. Kutsi Halkacı	İnsanı bireysel değil toplumsal bir varlık olarak ele alan ve onu millî refahın temel unsurlarından biri sayan içtimai hıfzıssıhha anlayışı açıklanmıştır.

Erkeklerle kadın dost olabilir mi Mahmut Şemsettin Özlü	Bir kadın ile bir erkeğin dost olabileceği, bunun bir sorun teşkil etmeyeceği açıklanmıştır.
Yeşilay takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1940 yılının ağustos ayı boyunca içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haber.
Beşinci kolun gizli memuru: alkol (Bozkurt) A. Nurullah Barıman	Bozkurt Gazetesinin 6 Eylül 1940 tarihinde çıkan altıncı sayısındaki haber aynen verilmiştir.
Yıl IX- Sayı 97	İkincikanun 1941
Yeni yıla girerken Yeşilay	Kurban Bayramı ve yeni yıla dair kutlama mesajı.
Yeşilay gençlik şubesinin x'inci kongresi Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 24 Aralık 1940 tarihinde Eminönü Halkevinde gerçekleştirdiği yıllık kongresine dair haber.
Yeşilay gençlik şubesinin x'inci kongre raporu Tarık Dal	Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresinde Umumi Kâtip Tarık Dal tarafından okunan yıllık faaliyet raporu aynen verilmiştir.
Haberler	Yeşilay Gençlik Şubesi kurumunun yeni binasına ve 11 Ocak 1941 tarihinde düzenlenecek olan Yeşilay çay etkinliğine dair haber.
Arsiulusal Haberleri	Almanya'da içki aleyhinde verilen kurslara ve İsviçre'deki kanser sorununa dair haberler.
Gülüm Mustafa Ortaç	Şiir
Bekleyiş M. Şadi İlter	Şiir
Göksu Şarkısı Hikmet Şinasi Önel	Şiir
İstirap mıdır yalnız H. Cevat Memeç	Şiir
Adsız ölü Halide Dolu	Şiir
Köyüm F. Süküti	Şiir
Yeşilay takvimi	Gazetelerde 1940 yılının Eylül ayı boyunca içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Yıl IX- Sayı 98	Şubat 1941
Tabii ve marazi heyecanların hayat üzerindeki tesiri Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ankara radyosunda Ocak 1941 tarihinde verilen konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
İçki ve uyuşturucu zehirler hakkında tedbirler Habil Alkan	İçki ve Uyuşturucuya karşı çeşitli zamanlarda hükümet tarafından alınmış olan tedbirlere açıklanmıştır.
Ana Yeşilay'ın XXI. Kongresinde umumi katip tarafından okunan raporu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ana Yeşilay'ın senelik olağan kongresinde Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay tarafından okunan rapor aynen verilmiştir.

Gençliği bedbaht eden melal Prof. M. Şehip Tunç	Cumhuriyet Gazetesinin 19 Kasım 1940 tarihli sayısındaki haber aynen verilmiştir.
Hocam tefsiri M. Şerif Oktürk	Hikâye
İstanbul’u bir liraya satan adam Hasan Kumçayı	Vakit Gazetesinin 2 Ocak 1941 tarihli sayısında yayınlanan “İstanbul’u Bir Liraya Satan Adam” isimli hikâye aynen verilmiştir.
Sarhoş, polis Son Telgraf	Son Telgraf Gazetesinin 6 Ocak 1940 tarihli sayısında yayınlanan “Sarhoş, Polis” isimli hikâye aynen verilmiştir.
Yeşilay takvimi	Gazetelerde 1940 yılının Eylül ve Ekim ayları boyunca içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Haberler Yeşilay	Yeşilayın 05.01.1941 tarihinde Eminönü Halkevinde düzenlediği yıllık kongresine dair haber. Yeşilayın 11.01.1941 tarihinde Maksim salonlarında düzenlediği çay partisine dair haber.
Yıl IX- Sayı 99	Mart 1941
Halkevlerinin dokuzuncu yıldönümü münasebetiyle Sayın Başvekilimizin nutku Refik Saydam	Başbakan Refik Saydam’ın, halkevlerinin açılışının dokuzuncu yıldönümünde gerçekleştirdiği konuşmanın tam metni aynen verilmiştir.
Yeşilay kurumuna yapılmış olan yardım ve muzaheret Habil Aktan	Hükümet ile çeşitli kurum ve kuruluşların, Yeşilayın kuruluşundan bu yana verdikleri yardım ve destekler açıklanmıştır.
İnhisarlar vekilin beyanatı Cumhuriyet	Cumhuriyet Gazetesinin 1 Şubat 1940 tarihli yayınında yer verdiği tekel vekilinin demeci aynen verilmiştir.
Bernard Shaw Cumhuriyet- W. Churchill	Cumhuriyet Gazetesinde yer alan “Bernard Shaw” isimli haber aynen verilmiştir.
İçki ve musiki Osman Cemal	Hakikat Gazetesinde yer alan “İçki ve Musiki” isimli haber aynen verilmiştir.
Tevekkeli değil Cumhuriyet	Cumhuriyet Gazetesinin 20 Aralık 1940 tarihli yayınında yer alan haber aynen verilmiştir.
1941 mali yılı bütçesi hazırlanırken Fehmi Atanç	1941 yılı bütçesinde denklik oluşturulması için, hükümetin "Verasel ve İntikal" vergisini arttırmak yerine, alkol ve alkollü içecek satan işletmelerden alınan %25’lik verginin %50’ye yükseltilmesi önerisi getirildiği açıklanmıştır.
Akrostiş G. İsmail Güralay	Şiir
Erkekle kadın dostluğu Hikmet Şinasi Önel	Kadın ve erkeğin arkadaşlığının diğer aynı cinslerin dostluklarından daha sağlam, samimi ve sürekli olabileceği açıklanmıştır.
Güzellik iddiası M. Şerif Oktürk	Hikâye
İçkinin müdafaası Sever Bedi	Şaka Gazetesinde yer alan “İçkinin Müdafaası” isimli haber aynen verilmiştir.

Olmuş vakaların mizahı Vatandan	Vatan Gazetesinde yer alan “Olmuş Vakaların Mizahı” isimli haber aynen verilmiştir.
Haberler Yeşilay	Yeşilayın açacağı kütüphaneye ve 1941 yılının şubat ayı boyunca düzenlediği konferanslara dair haber.
Arsiulusal içki düşmanlığı haberleri	Himalayalar’da ve Japonya’da içki düşmanlığı lehine yapılanlara dair haberler.
Yeşilay takvimi	Gazetelerde 1940 yılının Kasım ayı boyunca içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Yıl IX- Sayı 100	Nisan 1941
Düşüneceğimiz ve yapacağımız şey Fatih Rıfkı Atay	Fatih Rıfkı Atay’ın, Ulus gazetesinde yayınlanan köşe yazısı aynen verilmiştir.
Harp ve sinir Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Savaşların sadece askeri güçle değil, manevi ve psikolojik dayanıklılıkla da kazanılabileceği ifade edilmiştir.
Genç arkadaş Yeşilay gençlik şubesi	Milli varlığı tehdit eden zehirlere karşı Yeşilayla birlikte savaşmak isteyen gençlerin, Gençlik Şubesine müracaat etmeleri gerektiği ifade edilmiştir.
Cumhuriyet kız lisesinde Yeşilay M. Şerif Oktürk	Dr. İbrahim Zati Öget’in 14 Mart 1941 tarihinde Cumhuriyet Kız Lisesinde “Alkolizm ve Gençlik” isimli verdiği konferansa dair haber.
Arkadaş rakı içme F. Duyartürk	Şiir
Boğazda ilkbahar Mahmut Şemsettin Özlü	Deneme
Hayattan parçalar Enver Naci Gökşen	Hikâye
Bira Fehmi Atanç	Biranın bir gıda olduğu ve bira içenlerin ekmeğe ihtiyaçlarının olmadığına dair iddiaların yanlış olduğu açıklanmıştır.
Yeşilay ordusuna yeni katılan Genç arkadaşlarımızdan bazıları	Yeşilay Gençler Birliğine 1941 yılının Nisan ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Kırılış Halide Dolu	Şiir
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençler Birliğinin 1941 yılının nisan ayı boyunca yaptığı faaliyetlere ve aldığı kararlara dair haber.
Yıl IX- Sayı 101	Mayıs 1941
İnsan hayatında cinsi kudretin rolü Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	İstanbul Beyoğlu Halkevinde Fahreddin Kerim Gökay tarafından verilen konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
İçki ve İçki düşmanlığı -I- Süleyman Nehip Ulukut	Bor ilçesindeki halkevinde, ispirotolu içkilerin içilmesinin sebepleri ve bunların bedenen, toplumsal ve ekonomik zararları üzerine yapılan konferansta, Süleyman Nehip Ulukut’un yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir.

Evlilik tiplerini biçin bilmeliyiz? Mahmut Şemsettin Özlü	12 Nisan 1941 tarihinde düzenlenen Yeşilayın aylık toplantısında okunan metin aynen verilmiştir.
Gözlerin M. Şadi İlter	Şiir
Sevdiği Genç Mavi Boncuk	Hikâye
Gözümüze çarpanla En Son Dakika- Mavi Boncuk	En Son Dakika Gazetesinin 22 Ocak 1941 tarihinde çıkan sayısındaki haber aynen verilmiştir. İçki üzerine konulan vergi zamları ve Balkanlardaki şarap tüketimi açıklanmıştır.
Yeşilay ordusuna yeni katılan genç arkadaşlarımızdan bazıları	Yeşilay Gençler Birliğine 1941 yılının mayıs ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Yeşilay takvimi 13 Yeşilay	Gazetelerde 1941 yılının mayıs ayı boyunca içki ve uyuşturucu hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Haberler Yeşilay	12.04.1941 tarihinde Eminönü Halkevinde yapılan Yeşilayın aylık toplantısına ilişkin haber ve Fahreddin Kerim Gökay'ın 25.04.1941 tarihinde Cağaloğlu salonunda gerçekleştirdiği "Sıkıntılar Üzerinde Psiko ve Fizyopatolojik Araştırmalar" başlıklı konferansa dair haber.
Yıl IX- Sayı 102 Ana babalarla bir hasbihal Hasan Ali Yücel	Haziran 1941 Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in, 23 Nisan 1941 tarihinde Ankara radyosunda anne ve babalara hitaben düzenlediği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Dağlar Sacit	Şiir
Yıllık müsameremiz Yeşilay	Fransız Tiyatrosu'nda 4 Mayıs 1941 tarihinde gerçekleştirilen yıllık müsamereye dair haber. Fahreddin Kerim Gökay'ın müsamerede yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Eserlerimiz Enver Naci Gökşen	Enver Naci Gökşen'in Cumhuriyet Bayramı'nda Adapazarı Halkevinde verdiği konferansa dair haber.
Bir mektup münasebetiyle Murad Sertoğlu	Yeni Sabah Gazetesinin 26 Şubat 1941 tarihli sayısında Murad Sertoğlu'nun yazısına yer verilmiş ve Cemiyetin Umumi Kâtibi Fahreddin Kerim Gökay'ın, bu yazıya cevaben gönderdiği izah mektubuna yer verilmiştir.
İçki ve içki düşmanlığı 2 Süleyman Nehip Ulukut	Bor ilçesindeki halkevinde, ispirtolu içkilerin içilmesinin sebepleri ve bunların beden, toplumsal ve ekonomik zararları üzerine yapılan konferansta, Süleyman Nehip Ulukut'un yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Bulunan kase Hikmet Sumer	Hikâye

Gazel Mavi Boncuk	Şiir
Haberler Yeşilay	Fahreddin Kerim Gökay'ın Diyarbakır Halkevinde alkolizm mevzusunda bir konferans verdiği dair haber. Gölcük ve İzmit bölgelerine Yeşilayın afişlerinin gönderildiğine dair haber.
Yıl IX- Sayı 103	Temmuz 1941
“Dinimize,, e dair! Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Vedat Nedim Tör'ün yazdığı “Dinimiz” isimli 63 sayfalık eserin Fahreddin Kerim Gökay tarafından incelenmesi.
Bir yıllık fikir bilançosu Enver Naci Gökşen	Türkiye’de 2. Dünya Savaşı’nın kâğıt buhranına neden olduğu yönündeki iddiaların asılsız olduğu açıklanmıştır.
İçki aleyhinde yeni sabah Türkan Örs	Antalya milletvekili Türkan Örs’ün bütçe görüşmeleri sırasında Yeşilay ülküsüne dair yaptığı konuşma metni, Yeni Sabah Gazetesinin 30 Mayıs 1941 tarihli sayısında yayınlanmıştır. Yeni Sabah Gazetesinin haberi aynen verilmiştir.
Bir hekim ahlakı Dr. A. Süheyl Ünver	Hekimliğin tarihsel süreci açıklanmıştır.
Hatıra Mehmet Öz	Şiir
Saç ve deri hastalıkları ile bunların tedavileri Dr. İbrahim Zari Öget	Cilt ve saç hastalıkları açıklanmıştır.
Kırmızı köşk M. Şerif Oktürk	Hikâye
Sarhoşluk Son Telgraf	Son Telgraf Gazetesinde yer alan “Sarhoşluk” isimli haber aynen verilmiştir.
İlk Aşk’a dair... Mahmut Şemsettin Özlü	Deneme
İspirto ve sür’at Cumhuriyet – B. Felek	Cumhuriyet Gazetesinde yer alan “İspirto ve Sür’at” isimli haber aynen verilmiştir.
İstanbul Erkek Lisesinde Yeşilay Hikmet Sumer	Yeşilay Gençler Birliğinin hedeflerine ve içkiyle mücadelede İstanbul Erkek Lisesinin öncü rol üstlendiği açıklamalar.
Ülkümüze yeni katılan arkadaşlarımız Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesine 1941 yılının temmuz ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 6 Temmuz 1941 Pazar günü için bir gezinti tertip ettiğine dair haber. Mardin iline küçük afişler gönderildiğine dair haber.
Yıl IX- Sayı 104	Ağustos 1941
Yürüyen dava Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın savunduğu alkol iptilası düşmanlığı ve yürüttüğü dava izah edilmiştir.

Alay edilmek veya kızmak Sir Con Lövok	Deneme
Bir hekim ahlakı Dr. A. Süheyl Ünver	Tarihi boyunca görev alan İslam ve Türk hekimlerinin, mevcut doktorlara bıraktıkları yirmi dört adet tavsiye açıklanmıştır.
Fikrim Çelebi	Şiir
Bir hatıra münasebetiyle Habil Aklan	Hatıra
Ülküye ait konferanslar için müracaat edilecek eserler Habil Aktan	Yeşilayın ülküsüne dair yazılan eserler ve yazarları listelenmiştir.
Saç ve deri hastalıkları ile bunların tedavileri Dr. İbrahim Zati Öget	Saç dökülmesinin çeşitli sebeplerini açıklanmıştır.
Yeşilay kurumu (gençlik kütüphanesi) talimatnamesi Kütüphane İdare Heyeti	Yeşilay kurumunun 1 Mart 1941 tarihinde “Gençlik Kütüphanesi” ismiyle açtığı kütüphanenin talimatnamesi yayınlanmıştır.
Ya bu kübik meyhaneler nedir? Bir muharrire	En Son Dakika Gazetesinde “Ya Bu Kübik Meyhaneler Nedir” ismiyle yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Nuri Demirbağ ne söylüyor İktisadi Yürüyüş	Nuri Demirbağ’ın, iktisat kaideleri üzerine kendisine yöneltilen soruya verdiği yanıt, İktisadi Yürüyüş Mecmuasının yayınından alınarak aynen verilmiştir.
İki sarhoş M. Şerif Oktürk	Hikâye
Gönül hırsızı Afi Aktürk	Hikâye
Onomatoğran	Onomatoğram kelimesinin içerisindeki harflerle yapılan bir karikatür oyununa yer verilmiştir.
Ülkümüze yeni katılan arkadaşlarımızdan bazıları Yeşilay	Yeşilay Gençler Birliğine 1941 yılının ağustos ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Yeis G. İsmail Güralay	Şiir
Yeşilay takvimi	Vatan, Cumhuriyet, Son Telgraf ve Son Posta gazetelerinde içki hakkında yayınlanan olaylara dair haberlere yer verilmiştir.
Kuşu kuşları Süleyman Nehip Ulukut	Şiir
Haberler Yeşilay	Mazhar Osman Uzman’ın, Elazığ ve Samsun illerinde verdiği konferanslara dair haber.
Yıl IX- Sayı 105	Eylül 1941
Uyuşturucu zehir kaçakçıları ile mükerrir ve müptelalarına kona sürgün cezası Halil Aklan	1941 yılı haziran ayında TBMM tarafından Türk Ceza Kanunu’nda yapılan değişikliklerle kabul edilen on kanun ve bunlar arasında Yeşilayla doğrudan ilgili üç madde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Bu seneki Anadolu seyahatim Ord. Prof. Dr. M. Osman Uzman	Mazhar Osman Uzman Bey'in Elâzığ ve Samsun'da gerçekleştirdiği konferanslar ile Elâzığ şehrine ait son üç yıla dair içki tüketim istatistikleri açıklanmıştır.
Bir hekim ahlakı Dr. A. Süheyl Ünver	Türk ve İslam alimlerinin eserlerinde tıbbi deontolojiyi alakadar eden kısımlara ve dünyanın farklı ülkelerinde yaşamış muasır hekimlerin doktorluğun ahlaki esasları hakkında söyledikleri sözlere yer verilmiştir.
Kalbimin sesi Saip Tulpar	Şiir
Saç ve deri hastalıkları ile bunların tedavileri Dr. İbrahim Zati Öget	Kelliğin oluşum sebepleri ve tedavisi açıklanmıştır.
Tevfik Fikret M. Şerif Oktürk	Ölümünün yirmi altıncı yılı münasebetiyle Tevfik Fikret'in hayatı ve şiirlerine yer verilmiştir.
Hasret Dündar V. Berkan	Şiir
Ne yapıp yapalım, bir afet olan rakıyı ortadan kaldıralım K. Kocaman	İçkiyi savunanların tezleri ve sarhoşluğunun zararları açıklanmıştır.
Münakaşa etmek söz söylemek Sir Con Lübok	Münakaşa etmenin tehlikeleri ve münakaşayı kazanmak için yapılması gerekenler açıklanmıştır.
Bir arkadaşımızı kayıp ettik Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin idare heyetinde görev almış Samime Göktalay'ın vefat etmesi üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 24.08.1941 tarihinde Çamlıca'ya yaptığı yaz gezintisi etkinliğine dair haber.
Yıl IX- Sayı 106	Birinciteşrin 1941
Milli turizm cephesinden Uludağ ve içki düşmanlığı Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Uludağ'ın doğal güzellikleri ve turizmin gelişmesi için büyük bir maliyet gerektirmeden yapılabilecekler açıklanmıştır.
Kitaplardan	Kitaplarda yer alan faydalı sözler verilmiştir.
Ayrıldıktan sonra Saip Tulpar	Şiir
Yeşilay ve Temmuz ayı Halide Edib	Akşam Gazetesinde, Halide Edip Adıvar ile Yeşilay ve Yeşilayın ülküsü hakkında yapılan röportaj.
İçkinin önüne nasıl geçelim G.B	Son Posta Gazetesinin "İçkinin Önüne Nasıl Geçelim" adıyla yaptığı ankete verilen cevaplar Tasviri Efkar Gazetesinde yayınlanmıştır. Tasviri Efkar Gazetesinin haberi aynen verilmiştir.
Saç ve deri hatalıkları ile bunların tedavileri Dr. İbrahim Zati Öget	Yetişkinlerde saç dökülmesine neden olan hastalıklar ve saç sağlığının korunmasına yönelik bilgiler açıklanmıştır.

Sarhoşlara karşı müsamahamız Bir Muharrir	En Son Dakika Gazetesinde üç sarhoşun toplum içerisinde yaptıkları uygunsuz davranışlara dair yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Bayan müzeyyen Senar’la bir saat Sadi Günel	En Son Havadis Gazetesinde yayınlanan Müzeyyen Senar’la gerçekleştirilen röportajın bir kısmı verilmiştir.
Üzüm suyu Dr. M. Müller- A. Yurtlu	Alman doktor M. Müller’in üzüm suyunun içeriğine ve fayda sağladığı hastalıklara dair makalesi A. Yurtlu tarafından çevirisi yapılarak yayınlanmıştır.
İlim doğru söylüyordu Celal Alnıgeniş	Hikâye
Yaz sabahı Hikmet Şinasi Önel	Şiir
Radio anketinin bilançosu Y. Hüsamettin Bozak	“Radyonuzu ne zaman ve niçin kapatırsınız?” sorusunun sorulduğu bir radyo anketine dair Yeni Adam Mecmuasında yayımlanan haber aynen verilmiştir.
İçki Hasan Kumçayı	Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa ülkelerinde içki karıştlarının alkol yasağı talebine ilişkin olarak Vakit Gazetesinde yayımlanan haber aynen verilmiştir.
Sevgilim F. Dayantürk	Şiir
Yeşilay Takvimi Yeşilay	Gazetelerde 1941 yılının şubat ayı boyunca içki ve uyuşturucu maddeler hakkında yayınlanan olaylara dair haberler.
Akrostiş Celal Alnıgeniş	Şiir
Haberler Yeşilay	“İçki içer misin?” sorusuna Finlandiyalı sporcu Peka Niemi’nin verdiği cevaba dair haber.
Yıl IX- Sayı 107	İkinciteşrin 1941
Üniversite haftası intibaları Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Üniversite haftasının içeriği ve yapılış gayesi açıklanmıştır.
Temmuz ayı- Yeşilay’la mülakat Halide Edib	Akşam Gazetesinde, Halide Edip Adıvar ile Yeşilay ve Yeşilayın ülküsü hakkında yapılan mülakata dair haberin devamı.
Selami izzete cevap! Enver Naci Gökşen	Selami İzzet’in, İkdâm Gazetesinde “İçki Düşmanlığı” başlığıyla yayımladığı makalesine verilen cevap.
Saç ve deri hatalıkları ile bunların tedavileri Dr. İbrahim Zati Öget	Yüz kırışıklığını önlemek için yapılabilecekler açıklanmıştır.
O Akşam Halide Dolu	Şiir
Bülbül G. İsmail Güralay	Şiir
İnkılap vecizeleri Siyah gözlü kız’a Enis Safayhi	Türk İnkılabı hakkında söylenmiş vecizeler. Şiir

Tramvaydaki tesadüf Hatice Sevim	Hikâye
Yeşilay takvimi	Çeşitli gazetelerde sarhoşların işledikleri suçlara dair yapılan haberler verilmiştir.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 01.11.1941 tarihinde Eminönü Halkevinde gerçekleştirdiği aylık toplantısına dair haber. Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara radyosunda "Sinir Hıfzıssıhhası" konusunda verdiği konferansa dair haber.
Yıl IX- Sayı 108	Birincikanun 1941
Milli şefimizin Cumhuriyet Bayramı'nda gençliğe hitabı İsmet İnönü	Cumhuriyet Bayramı kutlamalarının yapıldığı Ankara hipodromunda, Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Başvekil Dr. Refik Saydam'ın nutku Refik Saydam	Cumhuriyet Bayramı kutlama töreninin açılışını yapan Başbakan Dr. Refik Saydam'ın açılış konuşmasının metni aynen verilmiştir.
Üniversite haftası intibaları Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Üniversite haftası kapsamında Diyarbakır'a seyahat eden Fahreddin Kerim Gökay'ın öncülüğündeki grubun tren yolculuğu ve çeşitli illerdeki gözlemlerine yer verilmiştir.
Yeşil peri Mebus Türkan Örs	"Yeşil Peri" adıyla bilinen içkinin zararları açıklanmıştır.
Bekletmek M. Şadi İlter	Şiir
Bir sarhoş şehzadenin akıbeti Sedat Çetintaş	Yıldırım Beyazıt'ın Timur yenilgisinin ardından, şehzade Süleyman Çelebi'nin Edirne'deki hükümdarlık dönemi boyunca yaşadığı alkol bağımlılığı ve bu durumun sonuçları hakkında bilgi verilmiştir.
Yeşilaylı Gençler Hakkı Tarık Us	Yeşilay Gençler Birliğinin, Eminönü Halkevinin büyük salonunda gerçekleştirdiği yıllık kongresi hakkında Vakıf Gazetesinde yayınlanan haber aynen verilmiştir.
İçkiden sakınınız Dr. Niyazi Köymen	Alkolden sakınılması gerektiği hakkında telkinlerde bulunan Anadolu Gazetesinin haberi aynen verilmiştir.
Yeşilay takvimi	Çeşitli gazetelerde sarhoşların işledikleri suçlara dair yapılan haberler verilmiştir.
Yeşilay ordusuna yeni katılan arkadaşlar	Yeşilay Gençler Birliğine 1941 yılının kasım ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Leylam F. Dayantürk	Şiir
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1941 yılının Kasım ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl X- Sayı 109	İkincikanun 1942
Niçin içerler? Nevzat Ayas	Alkolün verdiği zararları bildikleri halde tüketmeye devam edenlere telkinlerde bulunulmuştur.

Üniversite haftası intibaları Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay liderliğindeki grubun Diyarbakır'da yapmış olduğu ziyaretler ve şehrin tarihi ve doğal güzelliklerine dair bilgilere yer verilmiştir.
Yeni yıl münasebetile Yeşilay	Yeşilay Mecmuasının onuncu yaşına girmesi münasebetiyle yayınlanan kutlama mesajı.
Yeşilay Gençlik şubesinin on birinci yıllık çalışma raporu Eşret Sumer	Yeşilay Gençlik Şubesinin Umumi Kâtibi Eşref Sümer Bey tarafından okunan yıllık çalışma rapor aynen verilmiştir.
Beynelmillel içki düşmanlığı -1- Ahmet Yurtlu	Avrupa'daki çeşitli ülkelerinde içki düşmanlığı konusunda yürütülen çalışmalar açıklanmıştır.
Senelik Yeşilay albümü Yeşilay	1941 yılında çeşitli etkinliklerde çekilmiş olan beş adet fotoğraf.
Acelenin sonu Şerif Oktürk	Hikâye
Ülkümüz İsmail Ali	Şiir
Haberler Yeşilay	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin 1942 yılının ocak ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl X- Sayı 110	Şubat 1942
Cumhuriyet bayramı- dünya durumu karşısında memleketimiz ve Türk hekimi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Cumhuriyetin on dokuzuncu yılı kutlamaları kapsamında, Ankara 19 Mayıs Stadı'ndaki kutlamalara ve devlet erkânının görüşlerine yer verilmiştir.
Yeşilay 22 yaşında, yıllık raporu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın yıllık olağan kongresinde Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu rapor aynen verilmiştir.
Beynelmillel içki düşmanlığı Ahmet yurtlu	Amerika, İsveç, İsviçre ve Finlandiya ülkelerinde içki aleyhtarlığı konusunda yürütülen çalışmalar açıklanmıştır.
Habil Aktan Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Vefat eden Habil Aktan'ın hayatına ve Yeşilay davasındaki çalışmaları açıklanmıştır.
Cemiyetin ve fertlerin en büyük düşmanı...! İsmail Ali	İçkinin topluma ve bireylere verdiği zararlar açıklanmıştır.
Yeşilaylı dostumuz merhum Habil Aktan'ın tercümei hali Halil Aktan	Habil Aktan'ın Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki çalışma hayatı açıklanmıştır.
Yeşilay ordusuna yeni katılan Çapa kız muallim mektebindeki genç arkadaşlarımızdan bazıları Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesine, Çapa Kız Muallim Mektebinden katılan öğrencilerin listesi.
Yeşilay'ın türküsü Ali Haydar Yeşilyurt	Şiir
Kongre münasebetiyle giden ve gelen telgraflar Yeşilay	Yeşilayın yıllık kongresi münasebetiyle devlet erkânına gönderilen telgraf mesajlarına ve gelen yanıtlara yer verilmiştir.

Ülkümüz geliyor Enver Naci Gökşen	Çeşitli gazetelerde Yeşilayın ülküsü ve çalışmaları hakkında yayınlanan övgü dolu yazılara yer verilmiştir.
Yeşilay müsamesesi Yeşilay	Çemberlitaş Sineması'nda 13 Ocak 1942 tarihinde gerçekleştirilen Yeşilay müsamesesine dair haber.
Yaralı kalpler Kadri Uludağ	Şiir
Haberler Yeşilay	Dr. Aliye Rıza Tancıl'ın annesinin vefatı üzerine yayınlanan taziye mesajı. Prof. Dr. Sadi Irmak'ın Son Posta Gazetesinde alkolün meydana getirdiği zararlar hakkında yazdığı inceleme.
Beynelmilel içki düşmanlığı haberleri Yeşilay	Almanya içki düşmanları devlet teşkilat reisi Dr. Goebel'den gelen mektuba ve Almanya'da hekimlere verilen içki aleyhindeki kurslara dair haber.
Yıl X- Sayı 111	Mart 1942
Tütün hakkında tamim Hasan Ali Yücel	Öğrenciler arasında tütün kullanımını engellemek için hazırlanan genelgede alınan önlemler ve getirilen düzenlemeler açıklanmıştır.
Sömestr tatilinde Ankara ve Bursa gezi intibaları Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara ve Bursa şehirlerine yaptığı geziye dair.
Allah razı olsun Cumhuriyetten	Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in radyoda anne, baba, öğretmen ve öğrencilere hitaben yaptığı konuşmaya dair Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan haber aynen verilmiştir.
İzmit gençliğine Ahmet S. Budak	İstanbul Eminönü Halkevinde gerçekleştirilen Yeşilayın yirmi ikinci kuruluş yılı kutlamaları ve İzmit'te yürütülen faaliyetler izah edilmiştir.
İçki düşmanlığı Kemal Koç	Selami İzzet Sedes'in Yeni Adam Gazetesinin 351. sayısında yayınlanan yazısı aynen verilmiştir.
Ülkü arkadaşlarımıza Kadri Uludağ	Yeşilay ülküsünü yaşatan kişiler için tebrik ve takdir mesajı yayımlanmıştır.
Faruk nafiz H. Şinasi Önel	Hikmet Şinasi Önel'in Emirgan iskelesinde denk geldiği şair Faruk Nafiz'le yaptığı röportaj.
Yemin et St. Çilingirot- A. Yurtlu	Roman
Yeşilay ordusuna yeni katılan genç arkadaşlarımızdan bazıları Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesine 1942 yılının mart ayı boyunca üye olanlara dair haber.
Arkadaş Celal Alıngeniş	Roman
Arttırmak kazançtır Hikmet Sümer	Hikâye

And En Son Dakika Gazetesi	Nasrettin hoca'nın "And" isimli fıkrası.
Haberler Yeşilay	Dr. İbrahim Zati Öget'in Işık Lisesinde, İbrahim Olgun'un İzmir Erkek Lisesinde verdiği konferanslara dair haber.
Yıl X- Sayı 112	Nisan 1942
Enerji tasarrufu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara radyosunda yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir.
Estergon gazileri Reşad Ekrem Koçu	Peçevili İbrahim efendinin savaş hatırası.
Yeşilay gençlik şubesi idare Hey'eti	-
Dr. Har Neyçef Ahmet Yurtlu	-
İçkisiz saz Orhan Özkırım³²¹	-
Dertleşmeden hakikate Şerif Oktürk	Hikâye
Haberler Yeşilay	Amerika Birleşik Devletleri'nde 1941 senesinde kazalarda ölenlerin sayılarına dair haber. İngiltere'de 1941 yılındaki doğum oranlarına dair haber. Almanya'da 1941 yılında öğrenim gören yabancı öğrencilerin sayısına dair haber.
Yıl X- Sayı 113	Mayıs 1942
Sinir barometresi Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara radyosunda verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Vire ve intikam Reşad Ekrem Koçu	Estergon Gazileri isimli savaş hatırasının özeti.
İçki sarfiyatımıza ait bir rakkamın uyandırdığı endişeler Prof. Dr. Sadi Irmak	Gaziantep'in Milas ilçesinin bir ay içerisinde tükettiği rakı miktarı ve alkolün ferdi ve sosyal etkileri açıklanmıştır.
İçkiden sakınınız Dr. Niyazi Köymen	İçkinin insan bünyesinde yapabildiği sinsi ve tahripkâr tesirler açıklanmıştır.
Şeker hastalığı niçin son senelerde çok görülüyor Dr. İbrahim Zati Öget	Şeker hastalığının ortaya çıkmasına sebep olan nedenler izah edilmiştir.
İçkiye harp ilan eden köy Karaköy Dr. Hafız Cemal Lokman Hekim	Karaköy halkının birlik olup ispirotolu içkilerin hiçbirini içmemek üzerine aldıkları karar izah edilmiştir.
İstanbul Erkek lisesinde Yeşilay müsameresi münasebetiyle Eşref Sumer	İstanbul Erkek Lisesinde 18 Nisan 1942 tarihinde gerçekleştirilen Yeşilay müsameresine dair haber.

³²¹ "Yeşilay Gençlik Şubesi İdare Hey'eti", "Dr. Har Neyçef" ve "İçkisiz Saz" başlıklı içerikler, Yeşilay Mecmuasının 112. sayısında yer aldıkları belirtilmesine rağmen ilgili sayıda bulunamamış ve bu nedenle açıklamalı fihriste dâhil edilememiştir.

İrademize hakim olalım!.. İsmail Ali	İnsanların iradelerine hâkim olup yazgının kolları arasına atlamamaları gerektiği ve fena davranışlardan kaçınmaları gerektiği ifade edilmiştir.
Sevdiğim F. Dayantürk	Şiir
Haberler Yeşilay	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin 1942 yılının Nisan ayı boyunca verdiği konferanslara, yapılan toplantılara ve alınan kararlara dair haber.
Yıl X- Sayı 114	Haziran 1942
Milli şef ve 19 Mayıs İsmet İnönü	Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün Gençlik ve Spor Bayramı kutlama töreni kapsamında 19 Mayıs stadyumunda yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir.
Dünya durumu ve akıl hıfzıssıhhası Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin on üçüncü yıllık kongresinde Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu rapor aynen verilmiştir.
İşret Dr. Galip ataç	Radyo Mecmuasında yayınlanan, işretin vücut üzerindeki tesirlerinin açıklandığı haber aynen verilmiştir.
Vecizeler 1 Habil Aktan	Habil Aktan'ın vefatından önce hazırladığı vecizeler.
Çocuklar sigaraya nasıl alışır Halis Özgü	Beyazıt Meydanı'nda bir grup çocukla karşılaşan Halis Özgü'nün onlarla yaşadığı hatıra aktarılmıştır.
Altı aylık faaliyet Mahmut Şemsettin Özlü	Yeşilayın aylık toplantısına dair haber.
Çok eğlendik B. Felek	Hikâye
Hem kesemiz kurudu, hem sıhhatimiz Said Kesler	Bir mahalle kahvesinde, sigaracı dükkânının önünde, tramvayda ve meyhanede tütüne yapılan zamlar hakkında yapılan konuşmalara dair haber, Tan Gazetesinden alınarak aynen yayınlanmıştır.
Gençlik şubesinin kış aylık toplantılarının sonuncusu Yeşilay	Gençlik Şubesinin son aylık kış toplantısında Fahreddin Kerim Gökay'ın yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir.
Yıl X- Sayı 115	Temmuz 1942
Refik Saydam'ın aziz hatırası İsmet İnönü	Başbakan Refik Saydam'ın vefatı üzerine Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün yayınladığı taziye mesajı.
Selaniki Mustafa Efendi ve tarihi Reşad Ekrem Koçu	Tarihçi Selaniki Mustafa Efendi'nin hayatı ve eserleri açıklanmıştır
Ziya paşa'ya nazire Dertli	Şiir
Yerinde bir tayin Yeşilay	Tıp fakültesi sinir hastalıkları kliniğinden Ord. Prof. Hayrullah Diker'in emekliliği üzerine boşalan kürsü ordinaryüslüğüne Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın tayin edildiğine dair haber.

Vecizeler 2 Habil Aktan	Habil Aktan'ın vefatından önce hazırladığı vecizelerin devamı.
İnegöl köylerinde Ahmet Yurtlu	İnegöl ovasına ve ovada bulunan sekiz adet köyün alkol kullanımı açıklanmıştır.
Kılıbık Şerif Oktürk	Mizah yazısı
And Adnan Peşkirici	Şiir
Sevgi ve ıstırap G. İsmail Güratay	Şiir
Hayat İsmail Ali	Şiir
Engin şiir Halide Dolu	Şiir
“Kandilli,, Hikmet Şinasi Önel	Şiir
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 21.06.1942 tarihinde Fenerbahçe’de bir yaz gezintisi yaptığına dair haber. Yeşilay Gençlik Şubesinin ikmale kalan öğrenciler için yaz kursları açmaya karar verdiği dair haber.
Yıl X- Sayı 116	Ağustos 1942
Görünen tehlikeler 1 Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Dünya Harbi’nin çıkmasından sonra Türkiye’deki köylülerin ve diğer üreticilerinin mallarının daha fazla para etmesinden kaynaklı olarak içki kullanımının arttığı izah edilmiş ve kumar bağımlılığının tehlikeleri açıklanmıştır.
İb’nil Emin Mahmut Kemal Orhan Özkırım	Yazar İb-nil Emin Mahmut Kemal İnal’la yapılan röportaj.
Yeşilay Ali Muin Arar	Şiir
Vecizeler 3 Habil Aktan	Habil Aktan'ın vefatından önce hazırladığı vecizelerin devamı.
İçki ile nasıl savaş yapılmalı? Selim Sırrı Tarcan	İsveç’te içkiye karşı nasıl mücadele verildiğine dair Ulus Gazetesinde yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Verem hastalığı alkolizm ile mücadele Dr. İbrahim Zati Öget	Alkol bağımlılığının, verem hastalığının ortaya çıkmasında etkili bir faktör olduğu ifade edilmiştir.
Haberler Yeşilay	Sarıyer Halkevinde 15 Ağustos 1942 tarihinde düzenlenecek olan müsamereye dair haber.
Mühim bir memleket davası- içtimai bünyemizi kemiren kurt: Rakı! Turgut Deliorman	Rakının toplum üzerindeki etkisi ve halkın ona olan bağlılığını ele alan Anadolu Gazetesinde yayımlanmış haber, aynen verilmiştir.
Kaynana korkusu Şerif Oktürk	Mizah yazısı.
Yıl X- Sayı 117	Eylül 1942
Refik saydam Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Refik Saydam'ın kişiliği ve yaptığı devlet çalışmaları açıklanmıştır.

Nuri Demirağ Gök okulunda tören Ahmet Yurtlu	Yeşilköy'deki Nuri Demirbağ hava meydanında yapılan törene ve Nuri Demirbağ'ın vecizelerine yer verilmiştir.
Geldim sana G. İsmail Güratay	Şiir
Gurbette akşam M. Nedim Şengönül	Şiir
İstek Bedil İnce	Şiir
Üzüm Çev. Dr. İbrahim Zati Öget	Üzümün ve üzüm suyunun insan sağlığına olan faydaları ve üzümün içerisinde bulunan şeker ve asit oranları açıklanmıştır.
Rakı deposu olan tarihi sebiller Tasviri Efkar	Yemen Fatihî Sinan Paşa'nın türbesi yanında bulunan ve I. Murad'ın mimar Davud Ağa'ya yaptırdığı tarihi sebillin, alkollü içkiler deposuna dönüştürüldüğüne dair haber.
Sarhoşluk ve babalık Hikmet Münir	Vakit Gazetesinde "Sarhoşluk ve babalık" ismiyle yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Sarhoşun Çocuğu, Modern Şehir Şerif Oktürk	"Sarhoşun Çocuğu ve Modern Şehir" isimli mizah yazıları.
Sarhoşun iddiası İbrahim Taylan	Hikâye
Haberler Yeşilay	Hâkim Süleyman Nehip Ulukut'un, İstanbul'a tayini sonucu yayınlanan tebrik mesajı.
Yıl X- Sayı 118	Birinciteşrin 1942
Hastabakıcılık mesleğine önem vermeliyiz Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Hastabakıcılığın taşıdığı toplumsal önem belirtilmiş, Hastabakıcı Mektebinin personel sayısının artırılmasının ve genç bireylerin bu mesleğe teşvik edilmesinin gerekliliği açıklanmıştır.
Hatırlaman için Nermin Erez	Şiir
Köylünün türküsü Salahattin Hakkı Esadoğlu	Şiir
İlk tahsil mükellefiyeti bile gerçekleştirilmeden alkol serbest bırakılır mı Prof. Dr. Sadi Irmak	Rakı tüketiminin 7 milyon litreden 10 milyon litreye yükseldiği ve otuz yıl boyunca kesintisiz bir alkol yasağının uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.
Vatandaşların hafif içkiye alıştırmak lazım mıdır? Tasviri Efkar	Tasviri Efkar Gazetesinde "Vatandaşların Hafif İçkiye Alıştırmak Lazım Mıdır?" ismiyle yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Parkların terbiye rolü Enver Naci Gökşen	Şehirler için parkların sadece dekoratif olarak değil sosyal olarak da önemli oldukları ifade edilmiştir.
İçki, mide ve akıl Kör Kadı	Vatan Gazetesinde "İçki, Mide ve Akıl" isimliyle yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Mikroplar vücuda nasıl girerler Dr. İbrahim Zati Öget	İnsanlarda hastalık oluşturan mikropların vücuda hangi yollardan girdikleri açıklanmıştır.
Yaşilaycı gençliğe Ahmet Yurtlu	Genç Yeşilaycıların alkole karşı verdikleri mücadeleye destek mesajı.

Geldim Ömer F. Samay	Şiir
Rakı ve sigara sarfiyatı artmış Sabahattin sönmez	Bir önceki yıla göre rakı tüketiminin iki milyon litre arttığı ve sigara satışlarının %60 artması hususunda Ulus Gazetesinde yer alan haber aynen verilmiştir.
Düdük ve sarhoş Şerif Oktürk	Mizah yazısı.
Alkol Sabahat Suoğlu	Şiir
Dr. Cevat N. Zekai Bil Yeşilay	İki yıllığına Afgan Tıp Fakültesi sinir hastalıkları muallimliği görevi için giden Cevat Beyin, Kabil şehrinde vefat etmesi üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Haberler Yeşilay	Yeşilayın ve Gençlik Şubesinin yıllık kongrelerinin 29 Kasım 1942 tarihinde Eminönü Halkevinde yapacakları açıklanmıştır. Yeşilay Merkez Heyetinin 18 Eylül 1942 tarihinde olağanüstü bir toplantı yaptığına ve Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara Radyosunda verdiği konferansa dair haberler.
Yıl X- Sayı 119	İkinciteşrin 1942
Köy kalkınması ve alkol sarfiyatı Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye'deki köylerde karşılaşılan sağlık problemleri ve bu sorunlara yönelik kalkınma çabaları açıklanmıştır.
Türkler geliyor Ali Haydar Yeşilyurt	Şiir
Şehir kulüpleri bir yurt davasıdır Enver Naci Gökşen	Kahvehanelerin "şehir kulübü" adı altında faaliyet gösterdiği, bu kulüplerin zararlı olup, kahvehaneye benzer şekilde kumar oynanan yerler olduğu açıklanmıştır.
Bucada bağ mevsimi H. Fahrettin Mayda	İzmir'in Buca ilçesinin nüfusuna, ulaşım olanaklarına ve başlıca geçim kaynağı olan üzüm yetiştiriciliğine dair haber.
Akçakoca yolunda Orhan Özkırım	Düzce'nin Akçakoca ilçesine seyahat eden Orhan Özkırım'ın seyahati açıklanmıştır.
Kaybolan akşam Halide Dolu	Şiir
Bol ceviz yemeli ve yapraklarını saklamalı Dr. Hafız Cemal Lokman Hekim	Kızılay Gazetesinde yayınlanan haber aynen verilmiştir. Cevizin ve ceviz ağacı yapraklarının faydaları maddeler halinde açıklanmıştır.
Yurdda içki düşmanlığı ve akisleri 1 Yeşilay	Ulus ve Son Posta gazetelerinde alkole dair yayınlanan haberler aynen verilmiştir.
Köylü çocuğu meyhanenin uçurumu Orhan Rahmi Gökçe	Şehirden gelen bireylerin köy gençlerine olumsuz örnek teşkil ederek onları meyhaneye ve alkole yönlendirdiği, köylü gençlerin bar ve meyhanelere girişine derhal yasak konulması gerektiği ifade edilmiştir.

Haberler Yeşilay	Yeşilay ve Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresinin 29 Kasım 1942 tarihinde yapılacağına dair haber.
Yıl X- Sayı 120	Birincikanun 1942
Salondan sahraya Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	İçişleri Bakanı Recep Peker'in bir konuşmasında söylediği "partimizin yeni parolası salondan sahraya" olmalıdır sözü detaylı biçimde açıklanmıştır.
Yeşilayın 23 üncü Kongre raporu Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın yıllık kongresinde Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay tarafından okunan rapor aynen verilmiştir.
Yeşilay gençlik şubesinin XII inci yıllık çalışma raporu Eşref Sümer	Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresinde Umumi Kâtip Eşref Sümer tarafından okunan rapor aynen verilmiştir.
Son içişi Orhan Özkırım	Roman
Kongrelerimiz Yeşilay	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin, Eminönü Halkevinde 29 Kasım 1942 tarihinde gerçekleştirdikleri yıllık kongreye dair haber.
Kongrelerimiz münasebetiyle giden ve gelen telgraflar Yeşilay	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin, yıllık kongresi münasebetiyle devlet erkânından gelen telgraflar.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin idare heyetinin 04.12.1942 tarihindeki toplantısında alınan kararlara dair haber.
Yıl XI- Sayı 121	İkincikanun 1943
On yıl sonra Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilay Mecmuasının kuruluşunun onuncu yılını doldurmasından dolayı yayınlanan kutlama mesajı.
Milli içki Enver Naci Gökşen	Rakının Türk içkisi olarak kabul edilemeyeceği, bununla birlikte milliliğin yalnızca vicdanla ilişkili değerlerde söz konusu olabileceği açıklanmıştır.
Alkol ve alkolik N.R.	Yeniğün Gazetesinde "Alkol ve alkolik" ismiyle yayınlanan haber aynen verilmiştir.
İçki düşmanlığı Şemsettin Yeşil	Şiir
Dedim dedi Cevat Uçar	Şiir
Beynelmilel haberler	Hong Kong valisinin Afyon içilmesini yasakladığına dair haber.
Sayın okuyucularımıza mecmuamızın 10 ciltlik fihristinin takdim ediyoruz Yeşilay	Yeşilay Mecmuasının ilk sayısından elli sekizinci sayısına kadarki fihristi.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1943 yılının ocak ayı boyunca gerçekleştirdiği konferanslara ve toplantılara dair haber.
Yıl XI- Sayı 122	Şubat 1943

C.H.P Vilayet kongresinde Prof. F.K. Gökayın söylediği nutuk ve dilekler Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay Bir arkadaşın ölümü karşısında E.S.	C.H.P Kadıköy delegesi Fahreddin Kerim Gökay'ın il kongresinde yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir.
1942-1943 çalışma yılı zarfında İstanbul liselerinde verilen konferanslar Yeşilay	Çorum ilinde ilkokul öğretmenliği yapan Yeşilay gönüllüsü Emine Çetintaş'ın vefat etmesi üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Sayın okuyucularımıza mecmuamızın 10 ciltlik fihristinin takdim ediyoruz Yeşilay İbret dersi Şerif Oktürk	Yeşilay Mecmuasının elli dokuzuncu sayısından yüz yirminci sayısına kadarki fihristi. Mizah yazısı.
Haberler Yeşilay	Fahreddin Kerim Gökay'ın 14.02.1943 tarihinde Ankara radyosunda “kalp ve sinir” konusunda verdiği konferans ve sabahları tramvayda sigara içilmesinin yasaklandığına dair haber.
Yıl XI- Sayı 123	Mart 1943
Milli şefimizin maarif şurasına iltifatları Yeşilay	İsmet İnönü'nün 21 Şubat 1943 tarihinde Çankaya Köşkü'nde Maarif Şura üyelerine yaptığı konuşmaya dair.
Maarif şurasında ahlak eğitiminde sağlık problemi Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın ahlak eğitiminde sağlık problemleri üzerine hazırladığı ve Maarif Şûrası ahlak komisyonunca kabul edilen rapor verilmiştir.
Eski bir sporcunun hayatta muvaffakiyet yollarını anlatan söylevi Ekrem Karay	Uludağ Meteoroloji İstasyonu şefi Ekrem Karay'ın radyoda yaptığı konuşma metni aynen verilmiştir.
Geçmiş asırlarda Türkiyede idam cezaları... Reşad Ekrem Koçu	Osmanlı Devleti'nde çeşitli suçlardan dolayı verilen idam cezaları ve bu cezaların uygulama yöntemleri açıklanmıştır.
Yeşilaylılarla başbaşa E.S.	Yeşilayın ülküsünü benimsemiş olan Hatice Gülenay ve Naciye Özdemir'e başarı dilekleri.
Yeşilay mefkuresi Orhan Özkırım	Yeşilayın ülküsüne bağlı kalarak bu doğrultuda çalışmalarına devam edeceği açıklanmıştır.
Bir seyahat Şemseddin Gani Sönmez	Şemseddin Gani Sönmez'in Anadolu'ya yaptığı seyahate ve köylere kadar sokulmuş olan meyhanelerin tehlikeleri açıklanmıştır.
Arığ Yeşilay Nefi Faki	Şiir
Felekten bir gün B. Felek	Hikâye
Üzümü ziyan etmiyelim Enver Naci Gökşen	Üzümün pekmez haline dönüştürülerek şişeler halinde satılmasının gerektiği, bunun köylüyü yoksulluktan kurtaracağı ve halkın şeker ihtiyacını karşılayacağı ifade edilmiştir.

Halkevlerimiz ve içki davamız Hüseyin Fahreddin Mayda	21 Şubat 1943 tarihinde gerçekleştirilen Halkevleri Bayramı ile Halkevlerinin, toplum üyelerini içkinin olumsuz etkilerinden korumak amacıyla gösterdikleri gayretler açıklanmıştır.
Yeşilay gençliğinin çalışmaları Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin, Kasım 1942 tarihinden Mart 1943 tarihine kadar düzenlediği toplantılara dair haber.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 20 Mart 1943 tarihinde İstanbul Erkek Lisesinde gerçekleştirdiği aylık toplantısına dair haber.
Yıl XI- Sayı 124	Nisan 1943
Türkiye akıl hıfzıssıhhası (Hygiene Mentale) Cemiyetinin 14 üncü yıllık kongresinde reis Prof. F. K. Gökay'ın açış söylevi Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin on dördüncü yıllık kongresinde Fahreddin Kerim Gökay'ın yaptığı açılış konuşmasının metni aynen verilmiştir.
Geçen bir gün İsmail Güratay	Şiir
Akıl hıfzıssıhhası cemiyet ine temin etti ve neler temin edebilir. Dr. Hüseyin Kenan Tunakan	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası kurumunun amacı ve cemiyete sağladığı faydalar açıklanmıştır.
Kantarcılar cinayeti Reşat Ekrem Koçu	15 Mayıs 1890 tarihinde gazetelerde yayınlanan, Babıali telgraf kalemi kâtiplerinden Rıfat Beyin öldürülmesi hakkındaki habere yer verilmiştir.
Yeşilaycılarla başbaşa Yeşilay	Yeşilayın ülküsünü benimsemiş olan Hikmet Sumer'in çalışmaları ve kişiliği açıklanmıştır.
Aşk ve talih Şerif Oktürk	Hikâye
Yıl XI- Sayı 125	Mayıs 1943
Yürüyen dava Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın davasının memleketçe benimsendiği ve yoluna bıkmadan devam ettiği açıklanmıştır.
Yeşilaycılar çoğalıyor Dr. Sadi ırmak	Son Posta Gazetesinde "Yeşilaycılar Çoğalıyor" ismiyle yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Kalaycı bahçesi cinayeti Reşat Ekrem Koçu	Hasköy'de Kalaycı Bahçesi'nde 13 Temmuz 1890 tarihinde öldürülen askere dair hikâye.
Yeşilay'ın davası Ahmet Yurtlu	26 Mart 1943 tarihinde Yazıcı'nın, Yeşilay Cemiyetinin çalışmaları hakkında "İçki Aleyhtarlığı" başlığıyla yayınladığı telkine cevap verilmiştir.
Genç idarecilerimiz İçki aleyhtarlığı Reşat Feyzi Yüzüncü	Mizah yazısı. Son Telgraf Gazetesinde, Reşat Feyzi Yüzüncü tarafından kaleme alınan habere aynen yer verilmiştir.

Prensipte ayrılıyoruz Reşat Feyzi Yüzüncü	Reşat Feyzi Yüzüncü'ye göre, Yeşilay Cemiyetinin prensiplerinin farklı bir yönde olması gerektiği ve cemiyetin yalnızca içki aleyhtarı olarak faaliyet göstermesinin herhangi bir fayda sağlamadığı ifade edilmiştir.
Ölüm Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesi azalarından Hayriye Baltürk'ün 16 Mayıs 1943 tarihinde vefat etmesi üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Yıl XI- Sayı 126	Haziran 1943
Yeşilay okurlarına Yeşilay	Yeşilay Dergisinin yeni bir kadro ve yeni bir yayın içeriğiyle okuyucularının karşısına çıkacağına dair haber.
Halk huzurunda davamız bilançosu Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Kadıköy Halkevinde, Yeşilay Umumi Kâtibi Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşmasından alınan notlar.
Köy ve köylüler İbnil Emin Mahmut Kemal	Vakit Gazetesinde yayınlanan haber aynen verilmiştir.
Hakkı Süha Gezgin Orhan Özkırım	Röportaj
İçki mücadelesinde dört tedbir Dr. İbrahim Zati Öget	Cumhuriyet Halk Partisinin meclis grubunda yapılan müzakerelerde gündeme gelen içkiye karşı alınabilecek dört tedbir açıklanmıştır.
Kalp ve sinir Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ankara radyosunda sinirin kalbe olan etkilerine dair konferans veren Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Köyüm Yeşilaycı	Çanakkale ilinin Alçıtepe köyünün geçim kaynakları, nüfusu ve alkol kullanımı açıklanmıştır.
Boğaziçinde bahar Hikmet Şinasi Önöl	Şiir
Bir gence teşekkür Osman Dede	Şiir
Köylüm dururken Hüseyin Fahrettin Mayda	Şiir
Gönlüm İsmail Ali	Şiir
Haberler Yeşilay	Fahreddin Kerim Gökay'ın başkanlığında 28 Nisan 1943 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye Tıp Encümeni toplantısına dair haber.
Yıl XI- Sayı 127	Temmuz 1943
Hep bu topraktan Cavit Orhan Öz	Vedat Nedim Tör tarafından kurulan, dört ayda bir yayınlanan "Hep Bu Toprak" isimli dergiye dair.
Parti büyük kurultayında görüşülen sağlık ve sosyal davalar Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	C.H.P Altıncı Büyük Kurultayı'nda sağlık ve sosyal davalar hakkında yapılan görüşmelere açıklanmıştır.
Uluslar arası ve bizde hastabakıcılığın tarihçesi Safiye Hüseyin Elbi	Hastabakıcılığının tarihsel gelişimi ve Türkiye'de ilk defa nasıl ortaya çıktığı açıklanmıştır.

Merhametsiz çocuklar ve zavallı öğretmenler Ali Kani Akyüz	Aileleri tarafından şımartılan çocukların öğretmenlerine yaşattıkları sorunlar açıklanmıştır.
Buhran 1 Orhan Asena	Şiir
Orhan Seyfi Orhon Orhan Özkırım	Orhan Seyfi Orhon ile milli edebiyat üzerine yapılan röportaj.
Muallim kazım İbnülemin Mahmut Kemal	Musiki üstatlarından Muallim Kazım'ın biyografisine yer verilmiştir.
Köy ve alkolizm Ahmet Yurtlu	İsviçreli yazar K. Ştraub'un, köylerde alkolizmle mücadelenin nasıl organize edilmesi gerektiğine dair kaleme aldığı yazı tercüme edilerek yayımlanmıştır.
Son asır ilmi-ü irfan-ı fazilet enstitüsü Melih Refinşak	Şiir
Sarı kağıd Nevzer Yusuf Önder	Hikâye
Yıl XI- Sayı 128	Ağustos 1943
Mutfak ve sinir Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara radyosunda sinir sağlığını yakından ilgilendiren konular üzerine verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Eflatun tercümeleri Cavit Orhan Öz	Millî Eğitim Bakanlığı'nın yayınları arasında yer alan "Eflatun Tercümeleri" incelenmiştir.
Sofiye istilahları Prof. Dr. İsmail Hakkı İzmirli	Şairlerin seçili kelimeleri hangi anlamlarda şiirlerinde kullandıkları açıklanmıştır.
Şarap Mustafa Ulukut	Şarabın tasavvuf edebiyatındaki yeri incelenmiştir.
"Yeşilay,, a dair Naciye Özdemir	Yeşilayın davasının memleket davası olduğu ve alkolden vefat edenlerin sadece vatandaşlar olmadığı aynı zamanda nesillerin de kaybedildiği izah edilmiştir.
Geceleyin sokaklar... S. Ünsal	Deneme
Aşk'a dair bir müşahede Mamut Şemsettin Özlü	İnceleme
İlham Prof. Dr. G. Dwelshavver	İlhama ihtiyaç olduğu durumlarda ne yapılması gerektiğine dair tavsiyeler.
Haberler Yeşilay	Alkolün sebep olduğu trafik kazalarına dair haber.
Dış haberler Yeşilay	Almanya'da tütün ve şaraptan alınan verginin arttırıldığına dair haber.
Yıl XI- Sayı 129	Eylül 1943
Vecizeler Yeşilay	Vecizeler
Dinleme psikolojisi Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın İstanbul radyosunda dinleme psikolojisi konusunda verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Genç kalmanın şartları Dr. İbrahim Zati Öget	İnsanları çabuk ihtiyarlatan sebepler ve genç kalmak için yapılması gerekenler açıklanmıştır.

Tahir Nejat Gencan Orhun Özkırım	Röportaj
Tatil aylarında serseri çocuklar Enver Naci Gökşen	Okulların yaz tatiline girmeleriyle birlikte sokaklarda başıboş dolaşan serseri çocuklar için okul bahçelerine çocuk bahçeleri kurulmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.
Kahvehana Emin Kemal	Kahvehanedeki insanların zamanlarını nargile ve sigara dumanı içerisinde öldürdükleri belirtilmiştir.
Buhran 2 Orhan Asena	Şiir
Gezintimiz Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 19 Eylül 1943 tarihinde Çamlıca’da yaptığı yaz gezintisine dair haber.
Rüya Cevat Uçar	Hikâye
Haberler Yeşilay	Bursa Erkek Lisesinde, yüksek mimar Sedat Çetintaş’ın “Yeşilay ve İçki Düşmanlığı” konusunda verdiği konferansına dair haber.
Yıl XI- Sayı 130	Birinciteşrin 1943
Ayşem Erol Aytün	Şiir
Üzüntü Hikmet Şinasi Önal	Şiir
Vecizeler Yeşilay	Vecizeler
Fikir Ankarası Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ankara’nın son yirmi yıldaki gelişimi ve değişimi açıklanmıştır.
İç ve dış Niyazi Ahmet Banoğlu	Zararlı içkilerle etkili bir şekilde mücadele edebilmek için öncelikle hayattan ders çıkarılması ve ardından bu derslerin genç kuşaklara aktarılması gerektiği ifade edilmiştir.
İçki düşmanları Sedat Çetintaş	Yeşilayın bir din gibi toplumun ahlaki faziletini kemiren bir şurdan onları koruduğu izah edilmiştir.
Olmayan sevgiliye Fuat Taner	Şiir
Talebe birliği Orhan Özkırım	Bilgi ve kültür hamleleriyle donatılan üniversite gençliğinin toplumsal yaşamda da etkin bireyler olabilmesi için en temel görevin Talebe Birliğine ait olduğu belirtilmiştir.
Kazım İsmail Gürkan Orhan Özkırım	Yazar ve doktor olan Kazım İsmail Gürkan’la, Orhan Özkırım’ın tanışma hikâyesi ve konuşmaları açıklanmıştır.
Hepimiz eğlendik Cemal Refik	Anı
Buhran 3 Orhan Asena	Şiir

Ayyaşlık faciamız Mahmut Yesari	Büyük Doğu Mecmuasında yayınlanmış “Ayyaşlık Faciamız” isimli makale aynen verilmiştir.
Yeşilaycılara Yeşilay	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin bu sayıdan itibaren her sayısında bir önceki ay içerisinde gerçekleştirilen bütün faaliyetlerini objektif bir şekilde yayınlanacağına dair haber.
Yıl XI- Sayı 131	İkinciteşrin 1943
Dünya dilile Atatürk	Dünyanın çeşitli ülkelerinde Atatürk hakkında söylenen sözler.
Atatürk manevi huzurunda Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	10 Kasım 1943 tarihinde üniversitede Mustafa Kemal Atatürk’ü anma töreninde Fahreddin Kerim Gökay’ın yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Yeşilay bir davadır Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın 23 yıldır alkol tiryakiliğinin toplumsal bir musibet olduğunu yurda anlattığı açıklanmıştır. Aydın zümrelerin alkolü neşe kaynağı olarak tanıttığı bir zamanda Yeşilayın kurulduğu açıklanmıştır.
Hacıbaba Orhan Özkırım	Anı
Konferanslar Orhan Özkırım	Bundan sonraki her sayıda halkevlerinde, üniversitelerde ve diğer kurumlarda verilecek olan tüm önemli konferansların mecmuada yayınlanacağına dair haber.
Buhran 4 Orhan Asena	Şiir
Yıl XI- Sayı 132	Birincikanun 1943
Yeşilay 1943 te ne yaptı Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	5 Ağustos 1943 tarihinde Yeşilayın yıllık kongresinde yıllık faaliyetler hakkında konuşma yapan Fahreddin Kerim Gökay’ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Münir Nureddin Hikmet Feridun Es	Şarkıcı Münir Nureddin ve eşiyle yapılan röportaj.
Yaşilaya dair Yekta Rağıp Önen	İçkilerdeki alkol oranının azaltılması yönündeki hükümet kararının Yeşilayın etkili faaliyetlerinin bir sonucu olduğu; ayrıca, Yeşilayın çok sayıda gence alkolün felaket getiren sonuçlarını aktardığı ifade edilmiştir.
Mualla Gökçay Orhan Özkırım	Ses sanatçısı Mualla Gökçay’la yapılan röportaj.
Alkolizm belasının evlat ve torunlara hediye ettiği irsi bozukluklar Dr. İbrahim Zati Öget	Alkolün çocuk doğurmaya mâni olmadığı ancak sonraki doğacak nesillerde kalıtsal bozukluklara yol açabileceği ifade edilmiştir.
İ.Galip Arcan Orhan Özkırım	Tiyatro oyuncusu İsmail Galip Arcan’ın, Yeşilay Cemiyeti hakkındaki fikirlerine dair yapılan röportaj.

Bu günkü propagandamız Ahmet Yurtlu	Başlangıçta şahsi bir mesele olan içki düşmanlığı mücadelesinin artık toplumsal bir mesele olduğu ve sarhoşluk vakalarının azalmasına karşın alkol tüketiminin yapılan reklamlar sonucunda arttığı ifade edilmiştir.
Vasfi Rıza Zobu Orhan Özkırım	Röportaj
Akşamın Rengi Halide Dolu	Şiir
Bu Gece H. Fahrettin Mayda	Şiir
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesi idare heyetinin 6.12.1943 tarihindeki toplantısına ve Yeşilay takvimine dair haber.
Yıl XII- Sayı 133	İkincikanun 1944
Kongre münasebetiyle aldığımız telgraflar	Yeşilayın ve Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresi dolayısıyla devlet erkânından gelen telgraflar.
Sağlam ve cevherli adam Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Memleketin idaresinden sorumlu kişilerin şuurlu olması gerektiği vurgulanmış; Türk halkının eğitim düzeyinin yükseltilmesiyle birlikte, gelecek nesillerin hem ruhsal hem de fiziksel açıdan donanımlı bireyler olabileceği belirtilmiştir.
Hoşşerler İbnül Emin Mahmud Kemal	Deneme.
İki mühim olay Yekta Rağıp Önem	İçki fiyatlarında artış yapıldığı açıklanmış, ayrıca eğitim kurumları ve mabetlerin çevresinde bulunan meyhanelerin kaldırılması gerektiği ifade edilmiştir.
Eroin çocuğu Zahir Güvenli	Hikâye
Yeşilay 1943 de neler yaptı Eşraf Samer	Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresinde okunan 1943 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir.
Haberler Yeşilay	Yeşilay ve Yeşilay Gençlik Şubesinin 5 Aralık 1943 tarihinde Eminönü Halkevinde yaptıkları yıllık kongrelere dair haber.
Yıl XII- Sayı 134	Şubat 1944
Hariciye vekilimiz Yeşilay gençlik çayında Yeşilay	Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu'nun Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık toplantısına katıldığına dair haber.
Tezatlar içinde bir hakikat Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye'de bir yıl içerisinde beş milyon liralık iskambil kâğıdı satışı yapıldığı açıklanmıştır. Rakı fiyatlarının artmasına rağmen tüketiminin de arttığı ve içki lehine yapılan tüm reklamların yasaklanması gerektiği ifade edilmiştir.
Mehmet Emin Yurdakul Hakkı Süha Gezgin	Şair Mehmet Emin Yurdakul'un ölküsü ve Türk ocaklarındaki çalışmaları izah edilmiştir.

Bir teberru karşısında Yekta Ragıp Önen	Ocak ayında bir Türk kadınının kırk bin lira değerindeki varlığını Yeşilaya bağışladığına dair haber.
Fransa faciası Alaaddin Ören	Alkolün doğurganlık ve nüfus artışı üzerindeki etkileri incelenmiş, Fransa örneği üzerinden alkol tüketiminin nüfusun azalmasında oynadığı rol açıklanmıştır.
Bir Anadolu gecesi Enver Naci Gökçen	Anadolu'nun en büyük zararı, soyguncu ve düzen bozucu memurlar nedeniyle gördüğü; bu durumdan kurtulabilmek ve Anadolu'nun bir sürgün yeri olarak görülmesini engellemek için inkılaplara yönelmesi gerektiği ifade edilmiştir.
Çatlamak Dr. Kenan Tükel	Halkın diliyle alkolden çatlamak (alkolden ölmek) tabirinin tıbben nasıl meydana geldiği açıklanmıştır.
Sarhoş Zahir Güvemli	Hikâye
Kayıplarımız Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Zonguldak Milletvekili Halil Türkmen'in ve Milas Müftüsü Sadık Efendi'nin vefat etmesi üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Başmuharririmizin Enternasyonal bürodan adlığı mektup Dr. R. Hercod	Fahreddin Kerim Gökay'ın 25.12.1943 tarihinde Uluslararası büroya gönderdiği mektuba gelen yanıt aynen verilmiştir.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesi İdare Heyetinde, Kâtibi Umumi Muavinlik görevini yürüten Eşref Sumer'in görevinden ayrılması üzerine boşalan vazifeye Galip Öztunca'nın getirildiğine dair haber.
Yıl XII- Sayı 135	Mart 1944
Dünya görüşle antialkolizm Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	İsveç, İsviçre Belçika ve Fransa ülkelerinde toplumun bazı gruplarının ve içki düşmanlarının alkol tüketimine karşı yürüttükleri mücadele açıklanmıştır.
Tevfik Fikret'le çalıştığım zamana ait hatıralar Mazhar Osman Uzman	Üsküdar Halkevinde Tevfik Fikret'in karakteri ve çalışkanlığı hakkında verilen konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Rakı ile şarab arasındaki fark Yekta Rağıp Önen	Rakı ve şarap arasında bir fark olmadığı, her ikisinin de insana zarar verdiği açıklanmıştır.
Damlalar Halide Dolu	Şiir
Alkol hakkında 1 Tan Çalban	İçkinin, insanın karakteri ve ahlakı üzerinde yaptığı tesirler açıklanmıştır.
Rakı hiç içilmiyor Dr. Fahri Kurtuluş	İçki karşıtlarının tüm çabalarına ve profesörlerin uyarılarına rağmen, rakı tüketiminin hâlâ oldukça yüksek seviyelerde olduğu belirtilmiştir.
Hayat içkisi Ceyhan Atıf Kansu	Şiir

Yıl XII- Sayı 136	Nisan 1944
Ahlak hastaları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fransa'daki ahlak anarşisi ve bu anarşiyi doğuran sebepler açıklanmıştır. Birey ve toplumdaki ahlak görüşlerindeki farklar izah edilmiştir.
Erginlik ve dönüm çağı Dr. Kenan Tükel	Ergenlik döneminin başlangıcı ve ergenlik dönemine giren çocuklarda ortaya çıkan değişimler açıklanmıştır.
Genç Yeşilaycılar Hakkı Suha Gezgin	Yeşilayın, bugünün gençlerine alkol kullanmaları halinde gelecekte başlarına gelebilecek olan felaketleri açıklamak suretiyle bilinç kazandırdığı ifade edilmiştir.
Keyif verici zehirle mücadele Yekta Ragıp Önen	Mısır polis müdürü Rusel Paşa'nın, keyif verici zehirli maddelere karşı komşu ülkelerle ortaklaşa bir komisyon oluşturacağı ve kaçakçılıkla mücadele etmenin amaçlandığı ifade edilmiştir.
İçki ve edebiyat Zahir Güvemli	Türk ve Batı edebiyatında şairlerin içkiyi şiirsel bir öge olarak nasıl işledikleri incelenmiştir.
Aradaki gölge Orhan Asena	Hikâye
Yıl XII- Sayı 137	Mayıs 1944
Bahar bayramı Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Bahar bayramını kutlama mesajı.
Boyalı ispirto istihlakı neden artıyor Yekta Ragıp Önen	Rakı fiyatlarının yüksekliğinden şikayet edenlerin, halkın boyalı ispirto ve tuvalet ispirtosu tüketmeye başladığına dair söyledikleri, rakı fiyatlarının düşürülmesi gerektiğini savunan haberlerle desteklenmiş, fakat bu haberlerin doğru olmadığı açıklanmıştır.
Alkol hakkında 2 Tançolban	Alkol tüketicilerinin içki içmek için pek çok bahane buldukları, fakat bu davranışın alkolün gerekliliğinden değil, karakter zaafından kaynaklandığı belirtilmiştir. Bazı gençlerin, yaşlı ve olgun bir izlenim bırakmak için alkol tükettikleri, bir kısmının ise alkolün geçici zindelik etkisinden faydalanmak amacıyla içtikleri açıklanmıştır.
Sarhoşluk Filozof Rıza Tevfik	Şiir
Eğleniyorlar 1 Orhan Özkırım	Anı
Hırsız Enver Naci Gökşen	Hikâye
Yıl XII- Sayı 138	Haziran 1944
Milli şef İnönü'nün 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı münasebetiyle gençliğe hitabı	Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı münasebetiyle Türk gençliğine yaptığı hitap aynen verilmiştir.

19 Mayıs ilhamlar Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nda gerçekleştirilen gösterilere ve yaşanan heyecana dair.
Hekim gözile spor M. O. Uzman	Mazhar Osman Uzman'ın Eminönü Halkevinde verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir. Konferansta sporun insan vücuduna etkileri ve hangi tür idmanların sağlıklı olduğu açıklanmıştır.
İçki içenler neden yalancılıktan kuvvetli, inatçı, geçici hevesli ve kindar olurlar A. Süheyl Ünver	İçki içenlerde ortaya çıkan yalancılık, inatçılık ve gelip geçer hevesler açıklanmıştır. İnsanların sarhoş olduklarında içlerindeki kinin dışarıya çıktığı, birçok sarhoşun cinayetleri bu yüzden işlediği ifade edilmiştir.
Bir kadeh Avni Seçmen	Şiir
Aziz yurdun yüce profesörü sayın bay Fahreddin Kerim Süleyman Ekim	Şiir
Alkol hakkında 3 Tançolban	İçki batağına düşenlerin temel sorunun karakter zaafı olduğu ifade edilmiştir. Şiire ve sanata ilgisi olanların alkol kullanan şair ve sanatçıları örnek alıp içki içerek başarılı olmayacakları açıklanmıştır.
Dilenci Burhan Güngör	Hikâye
Yıl XII- Sayı 139	Temmuz 1944
Gençlik ve tütün iptilası Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Buluğ çağına girmiş olan gençlerde otoriteye karşı çıkma, isyan etme ve sigaraya yönelme gördüğü, gençleri bunlardan uzak tutmak için telkinlerde bulunulması gerektiği açıklanmıştır. Sigaranın insan bünyesine verdiği zararlar izah edilmiştir.
Hekim gözille spor M.O. Uzman	Anadolu'ya giden gençlerin kahvelerde veya meyhanelerde vakit öldürmek yerine bir sporla ilgilenmeleri gerektiği, ancak bu sporu şampiyon olmak veya şan, şöhret kazanmak için değil sağlıklı yaşamaya devam etmek için yapmaları gerektiği açıklanmıştır.
Uyku Dr. Kenan Tükel	İnsanların neden uykuya ihtiyaç duydukları ve Birinci Dünya Savaşı'nın son senelerinde Avrupa'da görülen Ansefalit hastalığı açıklanmıştır.
Ağırdan hafif alkole doğru!... Yekta Rağıp Önön	16 yeni şaraphane kurularak yıllık üretim 3,2 milyon litreden 6 milyon litreye çıkarılacak ve bu sayede Birinci Dünya Savaşı öncesi şarap ihracat seviyelerine yeniden ulaşılması hedeflendiği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, halkın ağır alkollü içeceklerden uzaklaşması için hafif alkollü ürünlerin fiyatlarının düşürüleceği ifade edilmiştir.

Asıl kabahat içindeymiş!.. Nihat Şazi	Sarhoş bir adamın evinde karısını bıçaklaması sonucu mahkemedeki duruşmada yaşananlar açıklanmıştır.
Alkol hakkında 4 Tançolban	İçki içme alışkanlığının ortadan kalkması için önce gençlerde mesuliyet duygusunun kuvvetlenmesi gerektiği ve bu mesuliyet duygusunun nasıl aşılanabileceği açıklanmıştır.
Haberler Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin yeni kurduğu spor kolunun 6 Mayıs 1944 tarihinde Eminönü Halkevinin spor salonunda gerçekleştirdiği ilk müsabakaya dair. Açılışta konuşma yapan Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşmasına dair haberler.
Yıl XII- Sayı 140	Ağustos 1944
Sosyal yardım alanında Yeşilay Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Sağlık evi ve okuma odası açılışında Fahreddin Kerim Gökay'ın yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Köy kalkınmasında İnönü'nün yaratıcı hamlesi Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün köy enstitüleri, köy sağlık kurulları ve zirai donatım teşekkülleri konusundaki katkıları ve çalışmalarına dair bilgiler verilmiştir.
Dr. Ç. Saminin bu günkü dünya durumunu tasvir eden şi'i Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Hiciv edebiyatında yer almış olan Ç. Sami'nin hayatı ve eserleri açıklanmıştır.
Gençlik nasıl muhafaza edilir Dr. Aliye Rıza Tancıl	İnsanı hızla yaşlandıran etkenler ve uzun süre genç kalabilmek için alınması gereken önlemler açıklanmıştır.
Şiirde iç ve dış yapılara dair Dündar Akunal	Şiirde şekil ve anlamın uyumunun önemi ve şiirsel ifadelerin en iyi şekilde nasıl oluşturulması gerektiği açıklanmıştır.
Hüseyin Rahmi Gürpınar Şerif Oktürk	Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın biyografisi.
Yeşilaycı gözüyle ayın olayları Yeşilay	Yeşilayın açtığı dispansere ve okuma odasına dair detaylar paylaşılmış, bunun yanı sıra İnhisarlar yetkililerinin beyanatları ve İsviçre'de alkol kullananların tedavi süreçleri açıklanmıştır.
Yeni eserler	Kadri Oğuz'un Köy Postası ismiyle çıkardığı gazeteye ve Hikmet Şinasi Önel'un Boğaziçi şiirleri isimli çıkardığı kitaba dair haberler.
Yıl XII- Sayı 141	Eylül 1944
Günün olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Cumhuriyet Gazetesinin 23 Eylül 1944 tarihli sayısında yayınlanan, "Kahvehane Sayıları ve Cumhuriyet Refikimiz" başlıklı haberi aynen verilmiştir.
Karakterin ferd ve cemiyet hayatındaki yeri Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ankara radyosunda Fahreddin Kerim Gökay tarafından verilen konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.

Yeşilay okuma salonu ve Dispanseri açıldı Yeşilay	Yeşilayın, Sirkeci’de bulunan cemiyet binasında 15 Ağustos 1944 tarihinde açılan okuma salonu ve sağlık evine dair haber.
İnsanları sevmek Enver Naci Gökşen	İyimser olabilmek için insanları ve hayatı sevmenin gerektiği ve insanları sevmeyenlerin sinir sistemlerinin veya toplumsal terbiyelerinin sorunlu olabileceği açıklanmıştır.
Nazar değmesin Cevat Uçar	Şiir
Yeşilay tarihinde mutlu bir gün Yekta Rağıp Önen	Mehmet Paşa sebili isimli yerin temizlenip boyanarak hasta muayene evi ve gençlik okuma salonu haline getirildiğine dair haber.
Dresden notları Muhittin Dileğe	Almanya’nın Saksonya eyaletinde bulunan Dresden şehrinin sanat konusundaki gelişmişliği ve İkinci Dünya Savaşı’nda yaşadığı sorunlar açıklanmıştır.
Ludwig Van Beethoven Feridun Altuna	Alman piyanist Ludwig Van Beethoven’ın biyografisi.
Rakamların dilile inhisarlar geliri	Temmuz ayında İnhisarlar Vekili’nin yaptığı beyanata ve Haziran ayında İnhisarlar Umumi Müdürü’nün beyanatına aynen yer verilmiştir.
Yıl XII- Sayı 142	Birinciteşrin 1944
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunun yirmi birinci yılı kutlamalarına ve Cumhuriyet Bayramı’ndan bir gün sonra açılan yükseköğrenim kurumlarına dair haberler.
Ruh hekimliği sahasında Türklerin çalışmaları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Tarih boyunca Türk hekimlerinin ruh hastalıkları hakkında yaptıkları çalışmalar ve eserler açıklanmıştır.
Doğudan röportajlar Adnan Aktan	Eski zamanlarda kullanılan kelimelerin anlamları ve toplumda yarattığı izlenimler açıklanmıştır.
Eroin Yekta Rağıp Önen	Eroin tedavisi görmüş bir genç tarafından gönderilen mektupta, zehire nasıl bağımlı hale geldiğini aktardığı ve zehri üretenlere en ağır cezaların verilmesi gerektiği belirtilmiştir.
Ömürleri asra sığmayan ihtiyarlar İsmail Sacit	Olay Dergisinde Yekta Rağıp Önen’in 115 yaşındaki bir ihtiyarla yaptığı röportaj aynen yayımlanmıştır.
Richard Wagner ve eserleri Feridun Altuna	Alman opera bestekarı ve orkestra şefi Richard Wagner’ın hayatına dair.
Hülya Osman Dağdelen	Şiir
Türk şiirinde tabiat mefhumu Dündar Akunal	Tanzimat edebiyatında, Divan edebiyatında ve Türk halk şiirinde tabiat kavramının kullanımları açıklanmıştır.
Yeşilaycı şarkıları Hikmet Şinasi Önel	Şiir

Rakamların dilile inhisarlar geliri	Yeni Sabah Gazetesinin 23 Eylül 1944 tarihli sayısında, Tekel İdaresi'nin 1944 mali yılının 3 aylık satışları hakkındaki haber aynen verilmiştir.
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün, hükümetin yaptığı ve yapacağı işler hakkında 1 Kasım 1944 tarihinde sunduğu yıllık çalışma planına dair haber.
Benim istediğim köy Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Dünya Savaşı sonrasında köylere elektrik, sağlık hizmetleri sağlanması ve ağaçlandırma çalışmalarının yapılması gerektiği ifade edilmiştir.
Sarhoşla nasihat Ahmet Çılak	Şiir
Alkolizmaya karşı Yeşilay	Şili sefirliği tarafından 17 Temmuz 1944 tarihinde Yeşilaya gönderilmiş olan mektup.
Uyku bozuklukları Kenan Tükel	Uykunun neden ve nasıl bozulabileceği ve uyku bozuklarının nasıl düzelebileceği açıklanmıştır.
Çocuk mahkemelerinde kadının rolü Dr. Ali Rıza Tancıl	Kadınların ve gençlerin suç işlemelerini önlemek için terbiye ve psikolojinin kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.
Yıl XII- Sayı 143	İkinciteşrin 1944
Ayın olayları	Ay boyunca gerçekleşen alkolle ilgili olaylar ve Cumhurbaşkanının konuyla ilgili açıklamaları ele alınmıştır.
Benim istediğim köy Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay özlem duyduğu köy hayatını betimlemiştir. Köylerin daha iyi hale gelmesi için yapılması gerekenleri aktarmıştır.
Sarhoşlara nasihat Elbistanlı Ahmet Çıtak	Şiir
Milletlerarası alkolizm savaşı: Alkolizmaya karşı	Şili merkezli El Mercurio Gazetesinde yayınlanmış alkolle nasıl mücadele edilmesi gerektiğini anlatan yazı aynen yayınlanmıştır.
Uyku bozuklukları Kenan Tükel	Bir önceki sayıda yayınlanan metnin devamı. Uykusuzluğun sebepleri ve tedavisi açıklanmıştır.
Mediko-sosyal davalar: Çocuk mahkemesinde kadının rolü Dr. Aliye Rıza Tangıl	Çocukların olumsuz yollara yönelmemesi için kadınların yerine getirmeleri gereken görevlere değinilmiştir.
Yıl XII- Sayı 144	Birincikanun 1944
Yurdumuzda akıl hıfzısıhhası faaliyetleri Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Akıl Hıfzısıhhası Cemiyetinin on beşinci kongresinde açılış konuşmasını yapan Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Alkol hakkında 5 Tan Çolban	İsviçre kralı XII. Karl'ın alkolü bırakma hikâyesi.
Sinirlerimizin bozuklukları Dr. Kenan Tükel	İnsanlara felç inmesinin sebepleri ve felcin tedavisi açıklanmıştır.

Richard Wagner ve eserleri 2 Feridun Altuna	Alman opera bestekarı ve orkestra şefi Richard Wagner'ın eserlerine dair biyografinin devamı.
Tayyare piyangosu Burhan Güngör	Hikâye
Yıl XIII- Sayı 145	Ocak 1945
Aydın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın yıllık kongresinde açılış konuşmasını yapan Mazhar Osman Uzman'ın konuşmasının bir kısmı verilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın devam ettiği günlerde yılbaşını eğlenerek ve para harcayarak geçirmenin yanlış olduğu bunun yerine ihtiyaç sahiplerine yardım yapılmasının daha faziletli olacağı açıklanmıştır.
Yeşilay Kongresi'nde Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu rapor	Yeşilayın yıllık olağan kongresinde konuşma yapan Umumi Kâtip Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Şiir ve Bayram Dündar Akünal	Yazılı Türk edebiyatının tarihsel gelişimi açıklanmıştır.
Bu beste Neriman Çevelioğlu	Şiir
Richard Wagner ve eserleri 3 Feridun Altuna	Alman opera bestekarı ve orkestra şefi Richard Wagner'ın biyografisinin devamı.
Kelimelerin haysiyeti Enver Naci Gökşen	Milli benlik ile ilgili kelimelerin alkol, sigara ve meyhane kelimeleriyle birlikte kullanılmalarının yanlış olduğu açıklanmıştır.
Yarım baş ağrısında ne yapmalı Lokman Hekim	Yarım baş ağrısı nöbetleri ve tedavisi açıklanmıştır.
İçkinin dizginini biraz kısıalım Ulunay	Gençlerin rakı içerek birer ayyaş adayı haline geldikleri ve bu durumun tehlikeleri açıklanmıştır.
Trakyada yeşilay faaliyeti Yeşilyurt	Kırklareli'nde yaşayan Yeşilaycıların Halkevinde düzenledikleri çaylı toplantının Yeşilyurt Gazetesinin 1364. sayısında yayınlanan haberine yer verilmiştir.
Yıl XIII- Sayı 146	Şubat 1945
Yirmi beş Yılın Manası Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın 25. Kuruluş yılı kutlamaları münasebetiyle Fahreddin Kerim Gökay tarafından yayınlanan tebrik mesajı.
Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Vilayet Kongresi Başkanı Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın Kongre Kapanış Süreleri Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul vilayet kongre başkanı Fahreddin Kerim Gökay'ın, vilayet kongresinde yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Şiir ve Şarap Dündar Akünal	Türk şairlerinin şiirlerinde içkiyi kullandıkları durumlar açıklanmıştır.
İnhisarlar Umum Müdürlüğünün İsteddiği Olağanüstü Tahsisat Yekta Rağıp Önen	Tekel Umum Müdürlüğü'nün, alkol oranı düşük içkilere halkı teşvik etmek için talep ettikleri finansal desteğe dair bilgiler paylaşılmıştır.

İlaç isimleri BuGün	İlaç isimlerinin Türkçeleştirilmesi gerektiği ve Sıhhat Vekaletinin yabancı kelimeler içeren isimleri kabul etmemesi gerektiği ifade edilmiştir.
Muhasır Türk Garp Musiki Bestecileri Sadun Altuna	Besteci Cemal Reşid Rey'in biyografisi.
İnhisarların Vaitleri ve Hakikat Enver Naci Gökşen	Tekel idaresinin yayınladığı seksen sayfalık broşürde yer alan vaatler açıklanmıştır.
Baş Ağrısı Dr. Kenan Tükel	Baş ağrısının ortaya çıkmasının sebepleri açıklanmıştır.
Yıl XIII- Sayı 147	Mart 1945
Yeşilay'ın 25 yıl dönümü münasebeti ile alınan telgraf ve mektuplar	Yeşilay'ın yirmi beşinci kuruluş yılı münasebetiyle devlet erkânına gönderilen telgraflara gelen kutlama mesajlarına yer verilmiştir.
Yeşilay'ın 25 kuruluş yılı kutlama töreninde Başkan Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay'ın açılış söylevi	Yeşilay'ın yirmi beşinci kuruluş yılı kutlama töreninde açılış konuşmasını yapan Fahreddin Kerim Gökay'ın konuşma metni aynen verilmiştir.
Yeşilay ikinci başkanı Dr. İbrahim Zati Öget'in söylevi	Yeşilay'ın yirmi beşinci kuruluş yılı kutlama töreninde Yeşilay'ın İkinci Başkanı Dr. İbrahim Zati Öget'in yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Yeşilay gençlik Kurumu idare heyeti azasından Burhan Güngör'ün söylevi	Yeşilay'ın yirmi beşinci kuruluş yılı kutlama töreninde, Yeşilay Gençlik Kurumu idare heyeti azası Burhan Güngör'ün yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
25 yıl İsmail Sacit	Yeşilay'ın yirmi beşinci kuruluş yılı münasebetiyle yayınlanan kutlama mesajı.
Vali ve belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar'ın söylevi	Yeşilay'ın yirmi beşinci kuruluş yılı kutlama töreninde Vali ve Belediye Başkanı Lütfi Kırdar'ın yaptığı konuşmanın metni aynen verilmiştir.
Bir cemiyet hayatında 25 yaş Yekta Ragıp önen	Yeşilay Cemiyetinin yirmi beş yıldır kesintisiz olarak sürdürdüğü mücadeleye dair bilgiler verilmiştir.
Muasır Türk garp musikisi bestecileri Sadun Altuna	Türk Garp musikisi bestecilerinden; Ahmed Adnan Saygın'ın, Hasan Ferit Alnar'ın ve Ulvi Cemal Erkin'in hayatları ve eserleri açıklanmıştır.
Bizde edebi münakaşa! Bu-Gün	Akbaba ve Divan isimli mecmuaların aralarındaki münakaşanın edebi yönden incelenmesine yer verilmiştir.
İnsanlar zekalarını nasıl ve şekilde kaybederler Dr. Kenan Tükel	İnsanlarda hafıza bozukluğunun nasıl ortaya çıktığı izah edilmiştir.
Yıl XIII- Sayı 148	Nisan 1945
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilaycı gençlerin çalışmalarına ve gazetelerde yer alan aile içi cinayetlere dair haberler.

Üç doktor şair Dündar Aknül	Servetifünun edebiyatçılarından; Hüseyin Suad, Cenab Şahabeddin ve Hüseyinzade Ali'nin hayatlarına ve eserleri açıklanmıştır.
Diye H. Fahrettin Mayda	Şiir
Kabahat kimde? Burhan Güngör	Hikâye
Muasır Türk garp musikisi bestecileri Sadun Altuna	Türk Garp musikisi bestecilerinden; Sabahattin Kalender, Faik Cansel'in ve Mithat Akaltan'ın eserlerine dair.
Yılanın başını ezecek el Ulunay	Yeşilayın gençler arasında içki aleyhtarlığını yarmak için yürüttüğü çalışmalar açıklanmıştır.
Yeşilay 25 yaşında Hakkı Süha Gezgin	İçkinin pek çok zarara yol açtığı, fakat herhangi bir faydasının olmadığı vurgulanmış; ayrıca Yeşilayın içkiye karşı yirmi beş yıl boyunca verdiği mücadele açıklanmıştır.
Münazaralara dair İlhan Saraç	Hukuk Fakültesi Talebe Birliği tarafından yapılan "İçki Yasağı Konmalı Mıdır?" konulu münazaraya dair haber.
Gençlik şubemizin 1943-1944 yılındaki faaliyet raporu	Yeşilay Gençlik Şubesinin yıllık kongresinde Umumi Kâtip Fahreddin Mayda'nın okuduğu 1943-1944 yılı çalışma raporu aynen verilmiştir.
Haberler	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1945 yılının Nisan ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl XIII- Sayı 149	Mayıs 1945
Sıtma davası Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Cumhuriyeti'nin halk sağlığını korumak için sıtmaya karşı verdiği mücadele açıklanmıştır.
Zekâ geriliği Dr. Kenan Tükel	Halkın deyimiyle aptallık olarak adlandırılan zekâ geriliği tanımlanmış ve dereceleri açıklanmıştır.
Büyük Divan şairlerimiz nasıl yükseldiler Hilmi Güngör	Türk divan şairlerinin etkilendikleri yabancı şairler ve Türk edebiyatındaki düşüşün sebepleri izah edilmiştir.
Küçük sevgilime R. E.	Deneme
Su M. Enes Safayhi	Deneme
Bahar M. B.	Şiir
Bilmiyorum	Hikâye
Düşünce Kırıntıları BuGün	Vecizeler
Haberler	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1945 yılının mayıs ayı boyunca düzenlediği konserlere ve müsamereye dair haber.
Yıl XIII- Sayı 150	Haziran 1945

Memleketimizde ve diğer ülkelerde fikir ve ruh hıfzıssıhhasını ilgilendiren hadiselerle toplu bir bakış Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin on altıncı yıllık toplantısında Başkan Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu rapor aynen verilmiştir.
Bir hatıra Hilmi Güngör	Anı
İçki istihlakının artışı münasebetiyle Yekta Ragıp Önem	1945 yılında Türkiye'de, bir önceki yıla kıyasla alkol tüketiminde meydana gelen artışa dikkat çekilmiştir.
İçki reklamı İsmail Sacit	TBMM'de, Gümrük ve İnhisarlar Bakanlığı'nın bütçe görüşmeleri esnasında içki reklamları konusunun ele alındığı açıklanmıştır.
Şair Nedim'in karakteri Zahir Güvemli	Şair Nedim Ahmed'in biyografisi.
Görüşler ve sezişler Halit Kıvanç	Tekel bayisinin, meyve suyu üretimi yerine yeni bir şarap fabrikası kuracağına dair çıkan haberler paylaşılmıştır.
Bir şişe maden suyu aradım Safiye Hüseyin Elbi	Maden suyunun yerini alkollü içeceklere bıraktığı ve maden suyunu bulmanın güçlüğü izah edilmiştir.
Onların Masalı R. E.	Masal
Düşünce Kırıntıları Bu Gün	Vecizeler
Hayattan parçalar Enver Naci Gökşen	Anı
Sarhoş	Hikâye
Yıl XIII- Sayı 151	Temmuz 1945
Manevi kıymetlere değer ver Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Bir toplumu sarsmak amacıyla kültürüne ve manevi değerlerine yönelik saldırılar yapıldığı, bu saldırılara karşı cemiyetin kendi değerlerini korumasının önemi ifade edilmiştir.
Montesquieux'den sözler Erol Hekimoğlu	Montesquieux'nun sözleri.
Bir Türk aliminin mühim sözleri Hilmi Güngör	Memlekete hizmet edecek bireyler yetiştirilirken, onların soylarına ve kökenlerine büyük önem verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.
Son şarkı Hikmet Şinasi Önel	Şiir
Dikkati çeken bir yazı Burhan Güngör	Tan Gazetesinde Yeşilay Mecmuası hakkında çıkan tenkide dair haber.
Yeşilay 25 yaşında Dr. Kenan Tükel	İkinci Dünya Savaşı ile büyüyen içki salgınına karşı Yeşilayın mücadelesi açıklanmıştır.
İçki içme sakın Rauf Tanır	Şiir

Kezban Aytekin Ozan	Şiir
Yeşilaycıya Bahri Cîğır	Şiir
Annem için İsmail Ali Sarar	Şiir
Paul Valery B. G.	Fransız şair Paul Valery'in biyografisi.
Bir masal BuGün	Masal
Babam Enver Naci Gökşen	Roman
Nem alacak Hasan Turan	Şiir
Yeşilay Mehmet yıldırım	Şiir
Görüşler ve sezişler Halit Kıvanç	Diğer insanlara kıyasla daha fazla alkol tüketmenin bir erdem olmadığı ifade edilmiştir.
İçki kullanmayalım M. Dikmen	Gelecek nesillere sağlam bir toplum teslim edebilmek için içkiden uzak durulması gerektiği ifade edilmiştir.
Bize göre alkol ve usarecilik Kemal Uçkan	Alkolün bir gıda olmadığı ve enerji metabolizmasının alkolle telafi edilemeyeceği açıklanmıştır.
Derdim H. Fahreddin Mayda	Şiir
Memleketimizde ve diğer ülkelerde fikir ve ruh hıfzıssıhhasını ilgilendiren hadiselere toplu bir bakış Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Türkiye Akıl Hıfzıssıhhası Cemiyetinin on altıncı yıllık toplantısında Başkan Fahreddin Kerim Gökay'ın okuduğu raporun devamı.
Fıkralar H. K. Gökay	Fıkralar
Torosları Aşınca Nuri Mis	Çukurova ovasının doğal güzellikleri ve tabiatı açıklanmıştır.
Yıl XIII- Sayı 152	Ağustos 1945
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Yeşilayın iki üyesinin temmuz ve ağustos ayında vefat etmeleri üzerine yayınlanan taziye mesajı.
Kayıplarımız Yeşilay	Vefat eden iki Yeşilaycı Dr. İbrahim Zati Öget'in ve Hüseyin Elbi'nin hayatlarına dair açıklamalarda bulunulmuştur.
İbrahim Zati Mithat Cemal Kuntay	Yeşilay Gençlik Şubesinin İkinci Başkanı İbrahim Zati Öget'in kişiliği ve çalışmaları açıklanmıştır.
Şişedeki şeytan Hilmi Güngör	Alkolün eskiden yalnızca şehirdeki erkekler tarafından tüketildiği, ancak günümüzde toplumun her kesiminden bireylerin alkol kullanmaya başladığı vurgulanmıştır. "Şişedeki Şeytan" başlığının, Mefkureci Muallim isimli eserden alındığı açıklanmış ve kitabın bir bölümüne de yer verilmiştir.

İçki müptelalarının cemiyete mütereddi bir nesil yetiştirmeğe hakları yoktur Dr. İbrahim Zati Öget	Alkol bağımlılığı olan anne ve babaların, çocuklarının topluma olumsuz etkilerle bozuk ve zararlı kimseler olarak katılma riski taşıdığı açıklanmıştır.
İstanbul'a dair Zahir Güvemli	2. Mehmet tarafından fetih edileli 492 sene olan İstanbul'un 8 yıl sonra önemli bir yıldönümünü kutlayacağı, bu yıl dönümüne her İstanbullunun hazırlanması gerektiği belirtilmiştir. Stefan Zweig'in, "Yıldızların Parlادیğı Anlar" isimli kitabının birinci kısmında anlattığı İstanbul'un fethi bölümü aynen verilmiştir.
Bir şarkı Hikmet Şinasi Önal	Şiir
Anadolu'nun bağrında yetişen gerçek bir değer Hasan Turan	Köy enstitülerinden birisinde talebe olan genç şair Hasan Turan'ın yazı işleri müdürlüğüne yolladığı mektup aynen yayımlanmıştır.
O sevda gülü soldu Rauf Tanır	Şiir
Sarhoşluk ve Türk Ceza Kanunu Halit Kıvanç	Sarhoşlukla mücadele konusunda Türk Ceza Kanunu'nda yer alan hükümler açıklanmıştır.
Dr. İbrahim Zati Öget'in kaybı karşısında C. bereket	Dr. İbrahim Zati Öget'in 25 Ocak 1945 tarihinde Galatasaray Lisesinde verdiği konferansa ve vefatına dair haber.
Olaylara bakışlar Bu Gün	Mısır'a yapılacak olan rakı ihracatına dair haber. Washington'daki bir hekimin alkolikleri içkiden kurtarmak için uyguladığı yöntem izah edilmiştir.
Mozart Cevdet Bereket	Bestekar Mozart'ın hayatı ve eserleri açıklanmıştır.
Bir acıyı hikâye Avni Seçmen	Şiir
Düşünce kırıntıları B. Güngör	Vecizeler
Yıl XIII- Sayı 153 Toprağa bağlılık Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Eylül 1945 Vatanın, insanın kimliğini ve varlığını şekillendiren en önemli unsur olduğu ve vatan sevgisinin anlamı açıklanmıştır.
Yağmurdan sonra hisler Nevdet Evliyagil	Şiir
Felçler ve korunma çareleri Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın radyoda felçlerin oluşum sebepleri ve felçlerden korunma yolları hakkında verdiği konferansın konuşma metni aynen verilmiştir.
Cannvi Aytekin Ozan	Şiir
Suaviye dair küçük notlar Dündar Akunal	Ali Suavi'nin hürriyet mücadelesi ve vefatı anlatılmıştır.
Mozart 2 Cevdet Bereket	Bestekar Mozart'ın hayatına ve eserlerine dair yazının devamı.

Yurtta Yeşilay	Yeşilay Gençlik Şubesinin 1945 yılının eylül ayı boyunca aldığı kararlara ve yaptığı faaliyetlere dair haber.
Yıl XIII- Sayı 154	Ekim 1945
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	İçki satan yerlerin sayısının azaltılacağına ve üniversite etrafında alkol satışının yasaklanacağına dair haber. Türk gençlerinin manevi düşüncelerini zehirleyen yayınlara karşı çalışma başlatıldığına dair haber.
Yeşilay mefhumundan ne anlıyoruz Dündar Aknül	Yeşilay Kurumu'nun keyif veren zehirlere karşı var olduğu belirtilmiştir.
Doğacak çocuk üzerine iklimin tesiri Mary Pinchot	İnsanın doğacağı yer ve zamanın, onun zekâ seviyesinden kişilik özelliklerine kadar birçok hususiyetini belirleyebileceği açıklanmıştır.
Atlılar Feyzi Halıcı	Şiir
İklimin tesirleri Mary Pinchot	Yeni doğan çocukların, doğdukları mevsime göre fiziksel farklılıklar gösterdiğini ortaya koyan araştırmalar açıklanmıştır.
Veda şarkısı Hamdi Işıklı	Şiir
Mozart 3 Cevdet Bereket	Bestekar Mozart'ın hayatına ve eserlerine dair yazının devamı.
Güzelleşen Ceyhan Mehmet Selçuk	Çukurova'nın bir kazası olan Ceyhan'ın tarihi ve ilçenin ekonomik durumu açıklanmıştır.
Bir şişe daha getir H. G.	Bir babanın, oğlunu zorla rakı içmeye teşvik etmesi ele alınmış ve küçük yaşlarda alkole alıştırılan çocukların hayatlarının ya mezarda ya da hapisanede sonlanabileceği vurgulanmıştır.
Yıl XIII- Sayı 155	Kasım 1945
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	1945 yılının Kasım ayında gerçekleştirilen TBMM açılış töreninde Cumhurbaşkanının yaptığı konuşma ele alınmış; bunun yanı sıra bazı hekimlerin simsarlar aracılığıyla hasta tedarik etmeye başlaması ve hekimler toplantısındaki tartışmalar açıklanmıştır.
Hastanın hekime yardımı Kenan Türkel	Vatandaşların toplum sağlığını alakadar eden durumlarda bilgilerini genişletmesi gerektiği ifade edilmiştir.
Memleket hasreti Mehmet Aytuğ	Şiir
Harp ve musiki Feridun Altuna	İkinci Dünya Savaşı sırasında yaratılan musiki eserler ve bu eserlerin harp senelerinin ruhunu taşıdığı açıklanmıştır.
Kızılca Hamam ve İzmir'de birkaç gün Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Fahreddin Kerim Gökay'ın Ankara'nın Kızılcahamam ilçesine ve İzmir'e yaptığı geziye dair.
Bende kalan Halide Cemil Dolu	Şiir

Milletler arası içki düşmanlığı ne alemde!.. R. Heriod	Milletlerarası İçki Düşmanlığı Birliğinden gelen mektubun Türkçe çevirisi verilmiştir.
Telif eser nasıl olsun ki! Dündar Aknüal	Kitap basımı ve okuma oranlarında son yıllarda ciddi bir artış oluşmasına karşın kitap fiyatlarında herhangi bir düşüşün yaşanmadığı açıklanmıştır.
Sarhoşum ve papazın mantığı Enver Naci Gökşen	Kadehle içki satışının yasaklanmasından sonra, alkolün şişe ile satıldığı ve bu şişelerin aynı yerde tüketilmesinin yasalara aykırı sayılmadığı ifade edilmiştir.
Yıl XIII- Sayı 156	Aralık 1945
Ayın olayları Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	10 Kasım 1945 tarihinde Gazi Mustafa Kemal'i anmak amacıyla düzenlenen törende, Cumhurbaşkanının yaptığı konuşmaya ilişkin habere yer verilmiştir. Ayrıca, her yıl düzenli olarak Eminönü Halkevinde gerçekleştirilen konferansların bu yıl halkevi tarafından iptal edildiği bildirilmiştir.
Hatırlayış Ç. Altan	Şiir
Bugünkü şiirimizde harp ve Sulh Melih Başar	Genç şairlerin II. Dünya Savaşı sırasında çıkardıkları şiirlerin incelenmesi.
İlköğretim seferberliği okuma seferberliği değildir Dündar Aknüal	İlköğretim alanındaki seferberliğin etkin sonuçlar verebilmesi için, ilkokullarda öğretmenlerin sayıca ve nitelikçe güçlendirilmesi gerektiği açıklanmıştır.
Yüksek dejenere ne demektir Ord. Prof. Dr. Fahreddin Kerim Gökay	Ankara'da meydana gelen bir cinayetle ilgili adli raporda geçen "yüksek dejenere" ifadesi, Fahreddin Kerim Gökay tarafından Cumhuriyet Gazetesinde değerlendirilmiş; ilgili haber metni aynen verilmiştir.
Hekimler ve edebiyat Zahir Güvemli	Hekimliğin ve tıbbın edebiyatla olan ilişkisi izah edilmiştir.
Bu yollarda H. Fahrettin Mayda	Şiir
Yaralı Gönül Burhan Güngör	Hikâye
Mahalle kahveleri ve meyhaneler Turgut Deliorman	İstanbul'da Üniversite bölgesinde elli adet meyhanenin kapatılması kararı hakkındaki haber aynen verilmiştir.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Burak TAŞ	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Fakülte	Eğitim Fakültesi
Bölümü	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
Makale ve Bildiriler	